

770 v. 9

Thomas Johan

Son

i Lemjoki yppija

Flauka

ARNDIN

7711

D. JOHAN ARNDIN

Paradisin

Urfi = Zarha,

Läynnän

Christillistä awoija,

Saifille hymille Christihille ja
ahkeroille Kucoilioille suurexi hys
dytyxeri,

Suomexi läätty.

STOCKHOLMSSA,

Prändätty waldacunnan Historiographin
Enkifä, wähdällä udella cadulla,

Hartwig Gerckenildä vuonna 1732.

Kirjan Tefian Esipuhe, jossa pu-
hutan oikian rucouren perustuksesta ja
lystä, jonka tähden tämä Rucous-
kirja on cocohon pandu.

S Jincuin se on peräti murja ja caickia to-
tuutta vastaan sotiwainen asia, että joku
tahto olla Christitty, ja ei cuittengan Chri-
stillistä elämätä edesäns pida, kerscata
useosta ja ei cuittengan yhtän uscon hedelmätä oso-
ta, jota ermystä ja sikeutta nubbellayeni minä sen
kirjan Totijesta Christillisydestä kirjottanut olen:
Nijn on se myds coconans pilcallinen ja sangen lai-
tettapa asia, että rucolla ja tahtoa euulduryi tulla,
ja cuittengin pahalla elämälläns seisda Jumalata wa-
sttan: Onoillans Jumalata lähestyäl, ja töilläns
hänen tyhdäns pois jaja: Suullans Jumalata cum-
nioitta, mutta lämälläns händä häwäistä. Tätä
erwetystä ja sikeutta osottayeni ettei Jumala cui-
tengan nijn pilcaturi tullis, olen minä tämän Ru-
cous-kirjan cocohon pandut, sen päälle että ne oi-
tiat rucollat mahdassit häwäta, että rucolla ei ole
wanhan, wan uuden ihmisen tyd; Eijotengin cof-
ca enimmät ihmisit nijn rucollewat, että he aina
edespäin, jocap uwa rucowia lufewat ja kertowat,
ja pnywät yhtä hywin heidän endisesä elämänsäns,
s'ni wa han ihmisen jälkeen, owat nijn cauwon ai-
ca rucollat ja ei cuittengan pienimmäsfakan tairwu-
tuseja isjans parandanet, eli yhdesäkän ainoasa Ju-
malal-

malallifesa awusa eastwanet. Ja niin he ei ollen-
 gan perän ajattele, että pyhä elämä se caicchia pa-
 ras ja woimaallsin, ja, se elämä waicuttawainen
 rucous on, cosca ei ainoastans sanoilla, mutta my-
 ös ihe tydää ja totudella rucoullan ja Jumalataia
 lähestyrän: Ja että alinomainen parannus se o-
 tia sydämen rucous on, jota Jumala läheko,
 huocauyet näke, ajatuyet cuuse, niin kuin P. Ra-
 matun esi-merkit ja yheinen coittelenus sen todista-
 wat. Sillä Rucous-päiwät, jotka pääkkelangewai-
 sifa hädäsa pideuyri tulewat, pitä Parannus-
 päiwät oleman, niin kuin Minireiterein parannus todista.
 Ja niin on caicchi manauyet rucoureen, ja lupauyet ru-
 couven cuuteuifesta ymmärrenäwät. Nijn sano my-
 ös meidän rucous Herram Job. 4:23. Totijet ru-
 coulliat rucoullawat Jhsää henges ja totuundes. Hen-
 gestä rucoulla, on uscosa ja hengellifesa udesa elämä-
 sä rucoulla, ei lihasa eli wanhasa kballifesa elämäjä.
 Totuudesä rucoulla on caturuuisella särjetyllä sydäm-
 mellä rucoulla, totijesa Käändymyrefä Jumalan ty-
 gö. Sentähden sinä yriinkertainen Ihminen, kuin
 joea päiwä sinun wisit rucoures luet, opi cuutengis
 se, että sinun Rucous-päiwäs ja rucous-heitet,
 Parannus-päiwät, ja parannus-heitet oleman pitä,
 jos sinä mutoin taidot cuulbuuri tulla. Sillä sen cal-
 dalnen sydän taita Jumalan cansa puhua ja sen-
 caldaisen sydännen cansa puhu Jumala mielelläns,
 josa alinomainen parannus on. Ja se on hamasta
 mallman alusta ollut suuri cunnia; sillä caickein mui-
 den suurten hyroäin töiden ja erinomailliea hengelli-
 sten etuin seasa, kuin Judan cansa, Jumolan kivo-
 ja lapset, sildä laupialda ja uscollifelda Jumalalda,
 meidän

meidän armolliselta rakahalta Isäldäm, saanet o-
 wat, ylistä Jumalan mies ja suuri Propheeta Moses
 myös rucouen cuulemista, koska hän sano 5. Mos. l.
 4:7. **Cuca cansa on niin ylistettävä, jolle Ju-**
malat niin lähestyvät, niin kuin Herrä meidän
Jumalam, niin usein kuin me händä rucoilem.
 Ja ongi Jumala ihmisen erinomaisest sitä warten
 luonut, että hän hänen cansans puhella, ja igens
 armolliseen cansapuheesen anda tahto, niincuin
 myös alusa tapahtunut on: Ja että ihmisen jälle
 pidäis Jumalan cansa puhuman ja hänelä kysy-
 män ja händä auyens huutaman, kiittämän ja ylistä-
 män. Cansapuheen kautta on Jumala coco sydämens
 ihmisille ilmoittanut, ja tahto että ihminen jälle
 tekis sitä sama hänelle. Ja että ihminen on rucou-
 reen alusa luoduri tullut, todista vielä hänen
 oma tundonsa, sillä Paananain tunnustawat, et-
 tä rucoilla on hywä ja hybdyllinen, waikka he ei
 tiedä ketä heidän auyenshuutaman ja cuinga hei-
 dän rucoileman pitä. Sillä siitä on Paananain Epäju-
 malan palwelus alcuns saannt. Sentähden on se ra-
 eas uscollinen Jumala ihe hänen sanasans, niiden Py-
 häin Patriarckain ja Prophetain, ja hänen rakah-
 han Poicans meidän Herram Jesuxen Christuxen
 kautta, opettanut meitä oikein rucoileman: jonga
 kautta hän myös meille armon ja rucouen hengen
 luwannut ja lahjottanut on. Ja että me mahdaisim
 uscoa, että meidän uscollinen rucouem Herralle
 Jumalalle airwan hywin kelpa, on hän meitä
 niin usiasti tähän läskemyt, ja neuwonut, ja niin
 monet callit lupauet rucouen cuulemisesta meille
 andanut, joiden seas tämä erinomainen on: Es. 65:24.
Kunon cuin he huutawat, tahoon minä wa-
stata

stata, ja koska he vielä puhuvat tahdon minä
 cuulla. Ja Luc. II: 9. Anocat, niin teille annetan,
 ezikät, niin te löydätte, coleuttacat, niin teille
 awatan: Sillä joca ano, se saa, ja joca ezi se
 löytä, ja joca coleutta, sille awatan. Joilla sa-
 noilla Herra JEsus mettä, sekä neuwo että lohdu-
 ta, etei yrifän uscollinen rucous hukkaan tapahdu,
 eikä mene tyhjiään. Tämän on hän meille omalla esi-
 merkilläns opettanut, koska hän usiasti coco yön ru-
 courisa on päälle pitänyt, ei ike tähtens, waan meille
 hywäri: Sillä caieki hänen sanans ja tydus owat
 meidän lääkityrem, ja on meille hywäri ja autuudexi
 tapahtunet; Hän on coconans meidän omam caie-
 kein hänen rucoustens, sanains ja töidens cansa. Ja
 sen corkian hybdntyren tähden cuin meillä rucouesta
 on, sano P. Pawali 1. Thess. 5: 16. Olcat aina iloi-
 set, rucoilcat lackamat, sijttäkät caiekein edessä:
 Sillä se on Jumalan tahto teistä Christures J.E-
 surus. Joca Jumalan tahto meistä caikista, pitä
 hywin warinotettaman. P. Augustinus ja muut Py-
 hät Isät, andawat rucouelle suloiyet nimet ja wer-
 tawat sen, Taiwahan tieapuuhun, jota myöden me
 ylösastumme Taiwaasen, ja ne Pyhät Engelit mei-
 dän cansam alas astuwat. Sanowat: että me rucou-
 ylla Jumalan ystävällifesti wastan otam: Etä ru-
 cous on rauhan suundamine, jonga se uscollinen Sielu,
 niincuin hengellinen Morstan anda hänen taiwalli-
 selle Mjällens Jesurelle Christurelle. Etä se on sisäl-
 linen Sielun Sabbatti ja lepopäiwä jonga cautta, se
 racastawainen Sielu lepä Jumalasa: että se on hen-
 gellinen Ilo-huonet, sillä hengellisellä Libanonin wuo-
 rella, josa se taiwallinen Salomo Christus meidän

Herran igiäns ilahutta : Että se on meidän, joka
 päivänisten putostem lääkitys : Meidän epäuskoisen
 sydämem lievitys : Joka päiväinen harjoitus cai-
 tisa Chrutillisissa awuissa : Caicein meidän toidemme
 alev ja siunaus : voitto caicein meidän wihollistem
 ylihe : Heickoin waihwus : Murhellisten ilo : Ja wali-
 cappale, jonga cautta caieki Chrutilliset awut, ja cai-
 tinain. n täydellinen lahja ylhäidä saadan ; Jonga
 cautta myös udet woimat, usi wälewys, usi hartaus
 ja caieki hywä meisa aina ylös herätetyi tule. Een
 todistawat seuraawaiset esimerkit: Sillä rucouren caut-
 ta ovat, Moses, Dauid, Elias, Hiskias, Ahsa, Josaphat
 ja Daniel woittanet caieki heidän wihollijens.
 Rucouren cautta on Prophetat ja Apostolit ylös he-
 rättänet euolleita, wapahtanet fangitut, saanet ja
 jaaanet P. Hengen. Rucouren cautta tulemma me
 Pyhäin Engelein jouckoon ja eansa käymiseen, tulema
 Engelitten caldaiseri ja toimittamme Engelitten
 wiran. Rucouren cautta jaam me Jumalal-
 da sen taiwallisen wiisauden, ja P. Hengen lahjat:
 lyhykäisesti: Jumala ei taida yhtään hengellistä lahja
 meidän rucouyeldam kiellä, ja ei iwielä igiänsäkän:
 sillä meidän Herran J. Esus, Christus, ymmä hänen tai-
 wallihen Isäns ja P. Hengen cansa, ovat igens wel-
 wottanet, andaman meille mitä me hänelä rucoulem,
 ei mitän kielläin eikä säästän, niincuin se callis lu-
 paus euulu Johan. 16. jos me aiwoastans sen oikian
 järjestyren pidämme ja ensist Jumalan waldacun-
 nasta ja Jumalan tahdon jälkeen rucoulemma.

Mutta niincuin caikilla cappaleilla on heidän
 Gradins eli trapuns, heidän nousemisens ja lassemi-
 sens, heidän wähenemisens ja castwamisens: niin on
 myös rucouyella hänen Gradins. Se ensimmäinen
 Gra.

Gradi eli trapu on, että siinä ennen caikia Herraida Jumalalda sydämeštäs eatumuxen ja murhen eansa syndejtäs andexi rucoillet. Mutta ei se saa siihen jää-
 dä, niin kuin yhtäinen tapa on, että joesainen kolla mielelläns tahto syndeins andexi andamusta, waan ei tahdo euitengan parata ištäns, joca aiwan nurja tod on; Sentähden pitä myös sen toisen Gradin seura-
 man, että sillä elämällä rucoillet, ja Christillisia a-
 ruuja Jumalalda anot, ja ne sydämmehes ištutat, mutoin on sinun rucoyex sutu uleocullaisuus ja pilkka.
 Se on se toinen Gradi, rucoilla sydämellä ja suula, ja pyhällä elämällä. Se colmas Gradi on, ru-
 coilla paljoilla woimallistilla huocayilla, niincuin Hanna, 1. Sam. l. 2. ja palawilla kyleneillä, niin-
 kuin Martija Magdatena, joiden kylenelet olit rucois ilman sanoitta. Se neljäs Gradi on, rucoilla suuren sydämmen ilon ja ritemun eansa, niin kuin Neihot Ma-
 rija hänen kijos wirtesäns. Se wides Gradi on, ru-
 coilla suuresta palawasta raclaudesta: Nämä on caiki heidän Sieluns ja elämäns woimat raclauteen eon-
 net, ja muuttanet, ne Jumalan eansa yhdistänet, niin ettei he raclauden tähden, muuta aja tele, cuule, näje, maista, tunne, kuin Jumalan caikija eappalei-
 sa: Jumala on heille caiki caikija, Jumalan raclaus on heidän yltse woittanut, ja isehens wetänyt, heille ilmoitta Jumala isens, eikä talda heillä mitän saia-
 ta eikä kieldä: niin kuin Johan. 14: Kirjoitettu on: Joca minua raclasta, hänelle minä izem ilmois-
 tan. Tästä pitä nyt rucoyex Gradit hyöin warin-
 oteltaman, joca myös tletä annetan meidän Her-
 ran Christuxen sanain eautta: Matth. 7: ja Luc. 11: Anocat, ezilät, colcuttacat. Anomisen eautta pi-

tä sinun ensin caicki ne lahjat saaman, cuin utehen hengelliseen elämään ja totiseen Christillishyteen tartwitan, joita paiksi ei kengän oikein rucoilla taida. Jos sinä siis pidät päälle ja ekit kynseillä, niin sinä Christusen kärsimisen terwellisestä lähtehestä olet löydäwä, sen taivallisen hymyden ijancuickisen ja Loppumattoman tawaran. Jos sinä vielä edespäin coluutat suurella ilolla ja palawalla rackaudella, niin on sinun raastajas, hänen taivallisen tawarans owen sinulle awawa ja sanowa: *veni & uide tule ja caho.* Mutta ekäs mahda ajatella, että nämät Gracit seissowat sinun tykönsä, ja sinun woimasas, waan että ne owat sulat Jumalan lahjat, joita sinun myds händä pytämän pitä, niin cuin ne ensimmäiset rucouret Isämeidäsä todistawat; joisa myds nämät Gracit tietä ammetuyi tulewat: Sillä Jumalan nimen pyhittäminen tapahtu pyhän uscon ja elämän kautta; Jumalan walducunda on wanhurscaus ilo ja rauha Pyhästä Hengestä, Jumalan tahto on sula rackaus. Sitä warten olen minä tämän Rucon Kirjan asettanut, että sinä ennen caickia syndis tundisit, ja Jumalalta anderi anoisit, niistä Christillisiä awuja itse Jumalalta pydäisit awu-rucousten kautta, sen päälle että Jumalan caunis cuwa ylds raketuyi ja Satangan cuwa eukijetuyi tulis, sillä ilman tätä ydi. Kettua Jumalan cuwa, et sinä itänäns oikiayi rucoi-kiayi tule.

Ja waicka nyi uscollinen yldswalaisyti Sieht, se caickia paras Rucon-Kirja on: sillä sen oikian ruco-
 uksen pitä sijäldä uloswuotaman: niin pitä cuitengin
 tämän hengellisen sydämen lähtehen, Jumalan Sa-
 nan kautta awaturi, sijcutetuyi ja uloswuodatetuyi, ja
 ennen

ennen caickia Jumalan euvaa udistetuvi tuleman, wanhurscaudes ja pyhydes, joca silloin tapahtu, cofca jme Jumalata uscosta, ja uscon hedelmistä Christillisistä awuista rucoulemme ja auxihudamme. Sillä ei mahda eucan ajatella, että jocu totinen ja wilpitdin Christillinen awu hänen sydämmeens tule ilman rucouretta. Caicki eain Jumalan euvaa udistamisexi tule, pitä Jumalalco rucouildaman, niin cuin hyi taiwallinen hywys, nijneuin minun, Siitä Toisesta Christillisystä, ensimmäisen kirjan, wjimmellestä ja sen toisen kirjan sitä 24 lugusta, ymmärtä taidat. Sillä sentähden on meidän racas Herran käskennyt, että meidän pitä ezimän, nimittäin Jumalan euvaa ja waldaucunnan cadotettua tawarata, ja sitä warten on hän rucouyen saattanut. Siitä seura etten me ilman rucousta Jumalata, ja caickia hywä hänen cansans löytä taida.

Jumala tahto kyllä ihensä meille anda mutta ei ilman rucousta: hän tahto meidän auxihuitamisen eunniata, sentähden on hän käskennyt rucouilla, ja luwanut cuulla: hän waati meitä itse rucouileman, että me mahdaisim paljon hywä häneldä saada: niin hywä on hän. Sillä waicka caicki hengelliset tawarat, jotca Adamis cadotettijn, Christures jälleens saadut ovat, niin ei taida euitengan lengään niistä osalliseritulla, ellei hän rucouile. 2. Joca ei rucouile, hän yleneako Jumalan käskyn, ja teke suuren synnin ensimmäistä ja toista käskyä wastan. 3. Yleneako hän Jumalan ealijn lupouren ja Jumalallisen watan, jolla hän wannocuuletwans meidän rucouyem. 4. Joca ei wiriässi rucouile, hänen tykdnäns sammu wimein useo ja caicki hartaus pojes. 5. Joca rucouyem yleneako hänestä

luopu pois D. Hengi ja hänen lahjans, ynnä meidän Herran Jesuksen Christuksen causa, ja hän pääty Jumalattomaan ja suruttomaan elämään. 6. Hän heittä itsens sen häijyn Satanan cavalluden alaisei. 7. Hän on caikkis onnetoin, ja 8. ryövä hän itsensäns pois sen ystävällisen cansapuheen Jumalan causa.

Cosea sinä nyt, käsittääres niistä Christillisistä arvoja, itsiäs hyöwin harjoittelut, olet, niin itku- ja tynselu- rucous alca, jöhonga myös risti- ja lohdutus- rucouset tygö tulewat ynnä kiitosten causa Christuksen kärsimisen edestä. Niiden päälle seuratwat ilo- rucouset, josta wimein sencaidainen puhdas, palawa, ja sydämellinen ractaus eastwa ja wuota, joca niin colcutta, ettei Jumala sinulda mitän lieldäwä ole. Ota esimerkkyi se D. Dawid, cuinga rucouile hän Christillisistä arwoista ja Jumalan ylös walistuksesta siinä 119 Psalmissa? cuinga itke hän hänen catumus Psalmeisians? cuinga iloise ja reiwuise hän? cuinga iloisei ja palawayi tule wimein hänen ractaudens, niin ettei hän tairwast eikä maasta mitän tottele, cosea Jumala ainoastans hänellä on! Coko sinun Herras Jesuksen Christuksen päälle, cuinga wirttästi ja pällepi äwäisesti on hän usiasti rucouillut ecco yöt: cuinga on hän itkenyt, ja itsens tynseleikä uhrannut, cuinga on hän rietsuinnut rucouesesa Luc. 10:21. cuinga on hän myös oikein ractaudesa rucouillut Joh. 17.

Sijhen olen minä tässä Kirjalla tahtonut illan anda, ja olen sen wijtehen osaan saanut. Se ensimmäinen kirjääns ystä arwo- rucouset, niiden D. Jumalan tyomenen käslyn jälkeen, jotea wirttästi, jos sinä wähdäisen sinun witeydes niissä teet sinun wairwas tyllä mayawat. Ipsa etenim virtus libimet pulcher-

cherrima merces, sejon: Sillä Christilliset awut owat ikellens parahin palca.

Se toinen osa käsittä kijos-rucouet Jumalan hywain tecoin edestä, jota pitää sinun corkiammalle, ja Jumalan enämbän tuudon johdattaman, ja Jumalan rackauden sinua ylds sytyttämän.

Se colmas osa; siälläs pitää risti- ja-lohdutus-rucouet, ne awawat sinulle khyelitten lädreet. Se neljäs, wiran rucouet. Se wides kijos ja riemu-rucouet. Ja cosca sinä nämät Gradit eli traput oifein läpihe käynyt olet, pitää sinun Jumalan walda-cunnan tykdns tundeman, joca on wanhurseaus, rauha ja ilo Pyhästä Hengestä. Sillä näin tule sinun tawaratas pellasta ja sitä callista pärhyä ehiä.

Ja että sinulla myds Sunnuntaina mahdais olla sinun Jumalinen harjotuyes, olen minä nämät rucouet erinomaisesa registerisa caickein Sunnuntai- ja Jubla päiwain ewangeliumein päälle jakanut, erinomattain, että ne parahat meidän Christillisen opin pää cappaleet, ja P. Kamatun merkillisimmät paicat, wäihin rucouin sisälle wedetyt owat. Ja tätä warten on myds se colmas registeri alphabetan järkeen tygdpandu.

Sinä sinusa tahdon minä, että sinun rackaudesa pitää muistutettun oleman, ettes yhtään näistä rucouista pidäis turhana, ja sen caldaisena, jota ei tarwittais, ja joscus niin ajattelis, mitä tarwisen minä rucouilla waitolemisesta: Minä mahdan taita sinuni kijnni ipitä, eli Christillisestä armeliaisudesta, eli raittiudesta, mahdan minä taita iheni coetella, eli ahneutta, wiha, cateutta ja sen caldaisia wastan, mitä minun pitää niiden edestä eli niistä wastan niin paljo

paljo rucoileman? Ach minun racas Christittyini, nämät caieki taitawat aiman pian sinun sekä Sielus että ruumijs cadotta, jos sinä ništä aivvan paljon noudatat ja et ništä Jumalan armon cautta tucahuta. Cuinga monen ihmisen saatta hänen oma kielens suurehen onnettomuuteen? Cuinga monda lange juopumuren cautta? Cuinga pian taitan ajattoman kiwauden ja armottomuden cautta päässens iwetä Jumalan wiha ja kirous, etten minä mahda mitän puhua sijttä, mingä caldaisen walkian wiha ja coston pyndö, usiasti ylös sytyttä. Mutta jos sinä nämät rucouret pidät alinomaises harjotures, niin owat ne sinulle yri lääkitys ja warjellus olewat, wastoin monia pahoja tulewaisia tapauyia; Ja on sinun rucoures ennättäwä hänen toimityeens ja woimans sillä ajal-la, coscas hätähän joudut, ja cosca sinä tapaturmaifesti ja wielä tietämättäs coscas wähimmän ajattelet, siä ja sen caldaista onnettomutta likinnä olet. Sil-lä se helwetin mekämies on caikina aicoina, joca paickaän hänen hwercfons wirittänyt, warusta sijs ises rucourella, sillä on aicanans hänen waicutu-rens olewa.

Jos myds jocu tahdois edesanda, että nämät rucouret owat aivvan pitkät, erinomattain että meidän racas HErran Christus Matth. 6. on käskenyt: Cosca te rucoiletta!, niin älkät olco paljon puhuwai-set, niin cuin pacanat: sillä he luulewat heitäns pal-jon puheens tähden cuultawan: Ja sentähden on myds HErra Christus sen rucouren jonga hän ise meille opettanut on, lyhykäisesti käsittänyt. Sen päälle wastan minä, että HErra Christus, sen tur-han ulceullatun suunhyminän, jolla ei Jumalan sa-nasa

nasa yhtän perustusta ole, waan ulos wuota petollisesta kiusdäwästä ulcocullaisudesta, hyljännyt on, mutta ei niitä sanoja, jotea sydämmellifestä hartaudesta ja yhästä Hengestä uloslähtewät. Sillä sen caldaiset sanat, ylös herättäwät meidän sydämmem, ylendäwät meidän mielem Jumalan tygö, tekewät hartauden palawari, wahwistawat uscon ja toiwon, owat niille hyödylliset, jotea tahtowat päälle pitää rucourisa; anomisella, ehimisellä ja colcuttamisella, jotea myös tahtowat rucouyeen Gradit eli traput läpihe kändä ja khyele - rucouyeen rackaus - rucouyen ja ilorucouyeen tulla. Esocot toiseri Dawidin Psalmeja, joiden seasa myös löyty pitkiä rucouria, mutta ei ilman sytä: esocot Moseren rucousta, 2. Mos. 15: 5. Mos. 32: Esai 26: 64. Dan. 9: Hab. 4. Ja ihe Heran Jesuren rucousta Job. 17. jotea owat pitkät ja sangen lohdulliset rucouret, täynnäs Jumalallista wiisautta ja palawata hartautta. Ja wimmeiseri on se jocaisen wapaudes, että hänen hartaudens jälkeen, yhdestä rucouesta cari eli colme tehdä, sillä ne owat wiseihin cappaleihin käsitettyt.

Päädöyeri tahdon minä jocaista rucouilla, ettei eucan rucousta tacaperin jättä mahda hänen mahdottomudens tähden, waan hän kändäkön igens Jumalan tygö caikesta sydämestä, rucoulean turwallisesti ja älkön peljättö, sillä ei Jumalan tykdnä ole yhtän personan muodon esandota, Hän on käskennyt caikein rucouilla ja on hänen armollisen tahtons ylö däkhyllä caickia Ihmisiä cohtan ilmoittanut, että nimittain hän tahto caickia ihmisiä autuaxi ja etes se totuuden tundon tulisit, 1. Tim. 2. Jumala teke meidän hänen käskyns ja callijn lupauzens cautta
 mah

mahdollisesti rucoureen, on myös luvannut meidän rucouksemme anda voiman, avun, väkewyden ja voittoa, jota minä kaikille totisille rucolijoille, jotka Hään henges ja totudes rucoliewat, ynnä Jumalan armon ja V. Hengen ja heidän rucourens toimittuxen ja tähtäämyksen cansa, sydämmestänni toiwotan, että Jumala heidän rucourens puoleen, kuin he hänen eteens candawat, armollisesti cakois, Jesuxen Christusyn meidän Herram cautta. Amen.

Totinen Julistus, niistä ihmellisistä tapauksista, kuin tälle Herr Johan Arndin Paradisiin Yrtitarhalle on tapahtunet.

Suonna 1624 sinä 3 päivänä Januariuxesa tapahtui Cayan maalla Watterawis, että cosca yri Leutnanti joca oli kivas Pawilainen, ynnä hänen Drumetarin cansa oli yhden Kirkkoherran M. Justus Geilfasiuxen huonessa, wierasma, niin hawaisi tämä Drumetari muiden kirjain seas acemalla tämän Herr Johan Arndin Paradisiin Yrtitarhan, joca oli vuonna 1623 Prämätty Jernas, Johan Beutmannin tykönä, ja oli mustahan nahciseen siteesen sidottu ja cullalla caunistettu, wiberiäisten nauhain cansa; tämän kirjan otti Drumetari wähyäi ajayi lutiuxens heidän cotians: Mutta cosca Leutnanti tämän hawaisi, ryösti hän sinä 7 päivänä samasa cuusa jälkeen puolen päivän, tämän kirjan Drumetarin kädestä, ja juoyi sen cansa suwasta kōkihin uuni tygō, ja Drumetari meni hänen jäljäs, cosca nyt Salon emändä, joca oli myös kōkisa, näki Leutnantin niin kiruhusti juoyewan uunin eteben,

etehen, joca silläin parhaidans lämbesi. Luuli hän olewan oivan palawan tuwasa, ja hänen sentähden tulleen wastata sammuttaman, ja peikäs toria, että hän niin suuren wastian unihin tehnyt oli, meni sentähden ulos. Cosca Leutnanti nyt oli seisonut kolla nähjänneyen tima unin edes, meni hän ulos kölistä tuwan läpihe cartanselle, ja sonoi Drumetarille, joca kysyi hänen jähjäs, nämä sanat: *Esä nyt wietä, Kyllä se jo tuhtana mäca.* Cosca Talon emändä, joca seiso tuwasa sen cuuli, imiehell hän sen ylise, mitä Leutnanti oli mahtanut tehdä, ja kysyi sentähden Drumetarilta, cosca hän jällens sille tuli: *Mitä Leutnanti nija cauroin oli tehnyt kölistä: Drumetari wastais ja sonoi: Oihän on nakannut minun caunihin kirjani unihin ja sen ylöspoltanut. Tämän ylise surcutteli Talon emändä ja walitti sitä kyonelitten cansa, että Leutnanti niin pahasti sen caunihin kirjian cansa mennyt oli, ja niin tahdoi Jumalan sana tucabutta.* Cosca nyt Leutnancin tyttäriskä näki Talon emännän näin murbertuwan ja itkewän, rupeis hän händä ylläaaman ja nauraman ja sonoi: *Mitä te itkettä? Nämät häpiälliset kirjat, ei ole parembata palca anjainnet, tämä on nyt cuudes, jonga minun Isäni on ylöspoltanut.* Jonga hetken perästä sen jälkeen, tahdoi Talonemändä paista cavi kana Leutnantille wastahasa, johon hän otti hiliä unista, ja siinä samasa tuli tämä ennen nimitetty kirja Johan Hendin Paradiisin Prtitarha palawain hiiden seas lapion päälle, josta hän hämmästyi, sillä he luulit caicci kirjan alca tuheana olewan: *Ja wietä sittenkin luuli hän sen olewan ylöspalanan, waicca se wietä coosa oli, ja ajatteli sen nija*

pian cuin hän siihen oli coffewa, tuhari raukewan. Mutta cosca hän sen lähemmä weti hiiden cansa, löhyi se nahan, paperin, cullan ja nauhains cansa aiwan coffematoimma, jonga ylitse hän suuresti ihmettäli, ja rupeis ilosta puhuman hänen tyttärillens, jotea olit hänen cansans kädikä, sanoden: Nyt racfaat Lapset, nijncuin Jumala on ne colme miestä warjellut tulisessa unisa, nijin on hän myds tämän kirjan tulesta warjellut: Nijn psykäm sijs wahwasti Jumalan sanasa kirjui, ja älkäm siitä luopuco. Ja nijin päätti hän tyköns, että hän tämän asian muistoyi, tahto pitä tämän kirjan eaiken elinaicans ja nijden caunisten rucousten tähden, pitä sen joca päiwäisnä läsi kirjanans.

Cosca tämä sanoma tuli muiden corwille, ja myds Trumetari sen sai cuulla, sanoi hän se on mahdotoin ettei kirja olis palanut. Sillä siitä oli puoli toista tija cuin Leutnantti oli sen unihin nacannut. Mutta cosca hän sai selwästi cuulla cuinga asia oli, sanoi hän: Nyt näen minä, että tämä on Jumalan inettyd, ja että hän on hurscas.

Cosca tämä tuli Esivallan etehen, andoi hän watia tämän kirjan Talon emännälä ulos, joca siitä ei mielelläns, ennen nimitettyin syiden tähden, olis tahtonut lastia, sitten lähetettin se kirja Nämiehen tygd Giesenis, sielä andoi Hänen Fdrstil. Armons Landt-Greifwi Philip tuoda sen tygdns Busbackin, josa se nyt Fdrstillises Bibliotekis tallella pidetän.

Cosca nyt Leutnantti cuuli, että tämä asia, caic. Lijn maan paikkoihin tuli lewitetyri, oli hänen mielens carwas sen ylitse, ja wihastui suurest Talon Isänän päälle, että hän sen oli yhteiselle cansalle tietä

anda-

andanut, ja uheais händä tappa. Käkänsentähden myös mutamia kertoja ulos Baglarista händä tawatarens, ja olis jo kerran, cosca hän rakasti Langen Gönfin ohike, ambulnut hänen läptke, ellei Talon Jändä, Jumalan erinomaisen edes cahomisen cautta, olis igiäns nijn hywin tiennyt waroa, ja ellei muita olis tullut vänelle esteheri.

Sama I eutnacci tuli sitten vuonna 1626 kipiäri, ja päästä ndyräri, nijn että hän juogi seinä wasten, ja hullutti nijn caubiaasti, nijn cuin willitty coira, jolla hän nijn cauwoin waiwatin, että hän siinä wjmeintul, taldä pois temmaturi.

Että nyt se caiekiwaldias Jumala on tämän kirjan wastoin caieki järkiä, tulefa nijn ihmellisesti warjellut, ja hänen, joca rohkeni sitä ulos juritta, nijn angarast rangainnut, nijn ei mahda cucan epäillä, että Jumala tämän Herrasa autuan Johan Arndin Christillijer kirjat anda igellens keltwata, ja tahto ne tällä imettydillä wahwista. Ja on sen wielä edes päin, hänen Christilliselle Seuracunnallens terwelliseri ylös rakennuxeri, caieki wihollisia, myrköllisiä ja pahanssiuisia wihajita ja panettelioita wastan, joilla on mielesä totä alaspaina, ja tämän miehen panettelemisella igellens cunniata egiä, hywin warjelewa, josta caieki hywät Christiiyt taitawat iloita, ja caieki hänen wastanseisoj ns igellens warotuyen otta, sen caldaista Jumalan costoa wältärens.

Hardörffer tiettäwäri teke (hänen kirjans joca euzuan Schauplag V Osas §. 8.9.) että tämän cunihin Mucous kirjan cansa, vuonna 1645. 5p. Novemb. Creuzendorfs, likellä Wischwizä Schlesiass on näin käynyt: Yri Qwartermestari Oswerstin Jo-

achim Ernst Görzkyin Regimentillä, joca sitä vielä eläisäns monelle Oficereiltä jutellut on, ja itse walalla sen todistanut, on tullut paiksi oleman hänen ruut-waunians wahingo walkian cautta, joca yhden pojian huolettomuuden cautta oli wallallens pääsnyt, ja ylöspoltanut coco huoneen, josa waunu oli, joca oli tapahtunut yöllä, jonga tähden walkia oli pääsnyt niin waldaahan, ettei mitään taittu säilyttää. Päiwä jälkenn, cosca Quartermestari meni ehimään jotain sulautta tina ja euparia, cuin hänellä waunuisans ollut oli, idyssi hän hänen wäpäisän kirjans tämän Johan Arndin Paradisin Artitarhan vielä coconans wahingoittamata, sencaaldaisna cuin se ennen ollut oli, niin ettei se häsiuteen palolda. Tämän kirjan lahjoitti hän Leutnantillens, joca sen wihdoin oli waihettanut yhteen hewoiseen. Tämä tapaus on cosco Görzkyin Regimentille ja monelle Eischwizsin caupungin Borgarscapist tietävä, niin ettei siitä yhtään epäilystä ole.

Fridericus Cogelius (Euthinin Caupungin Muistettawis Cap. 7. §. 11.) kirjoitta: vuonna 1688 sinä 23 p. Septemb. pääsi walkia irrallens Euthinis, Cangurin Hindrich Schwaneken huoneesa, ja siinä on tapahtunut, että nyi Leski, Maria Schwaneken, joca huoneesa asui, oli jättännyt muutamia kirjoja ruupahan, joiden seas myöds oli Joh. Arndin Paradisin Artitarha, joca päiwä jälkeen on löyetty tuhasta wahingoittamatta ja ilman wähindäkän palon merkkiä, sillä moni ihminen oli sitä tarcast cahellut. Tämä kirja oli präntäetty Eimeburgissa vuonna 1632 jin duodecimo. Ne muut kirjat, cuin tämän wieresä ollet olit, on caicki hawattu tuhaksi palaneri.

Wimein todistawat ei ainoastans Philippus
 Petrus Gudenius Superintendenti ja Johannes
 Joachimus Doven, Diaconus, mutta myds Borg-
 mestari ja Raadi Bokenembin Caupungis, siinä
 hippacunnas ja Pispau Eäänis Hildesheimis, niin
 myds Pancratius Ulrich Mülleri Notar. Caesar.
 Publicus samasa caupungis, joiden, ynnä saman
 Johan Arndin Paradisin Yrtitarhan cansa, cuin ni-
 mitens Bokenembis on tulesta wahingoittamatta py-
 synyt, Wolffenbüttelin Bibliothekis, Sinetit ja
 todisturet ylds näntetan, seurawaisesta aiwan mer-
 killisestä tapauksesta: Cuinga, cosca se wanhurscas
 Jumala, vuonna 1685 siinä 6. p. Novemb. puo-
 len päiwän jälkeen, kello 1 ja 2 välillä ekei Boke-
 nembin caupungita tapatarmaisella ja hirmuisella tu-
 li palolla, se wahingo myds on käynyt Mestar Andre-
 as Helsingin ylise Borgarin ja Catulamakarın
 samasa caupungisa (joca caickilda ennenmimi-
 tetyildä on tullut tästä tulkituri) niin että ynnä
 huoneen cansa, caicki hänen omaisuudens on ylds-
 palanut. Tämä ei ollut tästä kiiruhusa sen tär-
 kin ajan tähden woinut hänen wahä irtainda calu-
 ans edemmä canda, cuin kellarihin hänen huoneens
 alle, jonga hän niin hywin cuin hän taissi, ontukin-
 nut ja warjellut ja niin pois mennyt, eikä tainnut
 ennen cuin amulla sen jälkeen, nimitt. siinä 7 p. Nov.
 jälleis tulla sen saapuille, sen aiwan angaran helde-
 hen tähden, sillä lii 132 asunhuonetta ja 112 ulco-
 huonetta, ilman muitta leipoma huoneitta ja niin
 suurin ja paras osa caupungista oli tulesta huckunut.
 Ja silloin oli hän niiden wiela palawaissten hyllden
 sammuttamisella ja ulos ajamisella, wimein suurel-
 la tydellä tullut kellarihin, ja hawannut että sen o-

wioli ylös palanut, ja että hänen waattens ja mitä hän niiden causa oli candanut alas kellarihin olit palanut ylös. Mutta cosea hän tuhan ylös cainwanut oli, löysi hän lattialda Herr Johan Arndin Paradiisin Yrtitarhan, joca oli in Sedecimo Präntätyy Wuonna 1670 Brunschweigis, juuri hänen endises musdosans macawan, jonga hän oli jättänyt, ynnä yhden toisen Kirjan causa, hänen mustain Zuhla waatettens, rokin takuhun, jota hän summundaina ennen oli pääällans pitänyt Kändesans Herran Ehtollisella: ja hän näytti sen cohta suuren ihmettelomisen causa hänen naburillens, joca myds pyssi corjata mitä se wäkewä tuli heille ihcecullengin jättänyt oli irtainesta calusta cuin he kellareihin candanut olit. Ja on myds muutamit Magistracit ja moni hänen causa asujamistans cohta nähnet Kirjan, cosea se wielä lämmin oli, ihe präntin, cantten ja sitchen ja myds cultauren wuori coconans turmelematoinna, sillä ainoastans nahcapärmä oli pois palanut, cusa cuitengin rocki oli wallialda peräti culutettu, ja ainoastans wähdäinen tilcu wielä suisi, ja se toinen kirja, joca juuri Paradiisin Yrtitarhan wieresä ollut oli, coconans tuhkana macais lattialla. Herra SuperIntendenti, jolle omistaja tämän wielä samana päiwänä wiemyt oli, on sen päiwä jälkeen sanan cuilioillens sarnan alla julkisesti näyttänyt ja on sen wimein monda tuhatta ihuusta nähnyt Bokenembis.

Esuren Kiinen!!!

Ensimmäinen tämän Kucous - Kir-
jan Osa.

joca sisällönsä pitää Urou-Kucouset, Juma-
lan kymmenen käskyn jälkeen.

Ensimmäinen Käsky.

I. Totisesta Jumalan Tun-
nosta.

Siancaiekinen, totinen, wanhurskas,
eläiwä, pyhä Jumala ja Isä! mi-
nä wakitän ja tunnustan sinun ede-
ssä murhellisella ja nöyrällä hen-
gellä, minun sydämeni luonnollisaa sokeutta
ja pimeyttä, joca niin suuri on, etten minä tuo-
nostani taida sinua oikein tuta, enkä myöds,
minun luonnollisen lihallisen tyhmydeni ja tai-
tamattomuudenī yhtän halua ja rakaut-
ta canna sinun Jumalallisen tundoos tulla, ja
sa cuitengin ilaueaiekinen elämä seisō. Ach ar-
mollinen Isä! anna anderi tämä wahingolli-
nen

nen tyhmyš, ja älä tygö lue sitä minulle. Ota pois se angara rangaisuš minun päädäni, jolla sinä Prophetan Esajan kautta uheat caickia, jotea sinua ei tuta tahdo, ja sanot *) Härkä tunde omistajans ja Ussi Isändäns sei-
 men: mutta Israael ei tunne ja minun Kansani ei ymmärrä. Voi sitä syndista censa, sitä pahanelkistä siemendä. Mutta ylös walaise minua sinun sanas ja B. Henges kautta, että minä totifesta uscosa tundiin, että meidän sinua, olemises puolesta colmes Personas, yhtä ainoata totista, ižestäs olewaista Jumalata rucoileman pitä. Ja että sinä Jhancaickinen Isä olet se ensimmäinen B. Colminaisuden Persona, joca hamast Jhancaickisudessa, Jumaludes oleñošta sinun ainoan Poicas hnyttänyt, ja hänen meille wayahataxi lahjottanut olet Ach racas Isä! anna minun, sinun caickiwaldiaisuuttas tuta, sinun laupiutas ylistä, sinun wanhurscauttas peljätä, sinun totuuttas uscoa, ja sinun wissauttas ylös corgotta. Ach aña sinun caickiwaldiaisudes olla minun warjeluyeni, sinun Laupiudes minun lohdu-
 tuxeni, sinun wanhurscaudes minun wahwuden, sinun totuudes minun tukeni, kilpeni ja woittoni, sinun wissauudes minun hallituxeni, sinun rackauudes minun iloni, sinun armos minun walkeudeni ja elämäni, sinun ylisty-
 res

res ja kistopes minun cunniani. Anna minun
 tuta sinun rackan Boicas, Jesuxen Chri-
 sturen olerwan Jhancalcikisen calcikwaldian
 Jumalan, yhdenealdaisest Jumaluden olemi-
 fest sinun canias, ja etta han pallens otetus
 ihmisen luomos, on toinen Persona sinä B.
 Colminaisudes, ja on minun Herran ja mi-
 nun Jumalani, sinun cunnias kirckaus, ja si-
 nun olendos juuri cunwa, wotkeus walkeude-
 sta, totinen Jumala, totifest Jumalasta, jon-
 ga cautta sinä calciki cappalet luonut olet, jo-
 ca on ihmisen elämä ja walkeus, jonga sinä
 meille coconans lahioitranut olet, calciken sen
 cansa mitä han on, Jumala ja ihminen, calc-
 kein hänen isancalcikist. tawarains ja hywain
 tecoins cansa; Joca on hänen miehuden ot-
 tamisens cautta minun welfeni, hänen ewan-
 geliumins cautta minun Propheetani ja Opet-
 tajani, hänen imettoidens cautta minun Pa-
 randajani, hänen karsimisens ja cuolemans
 cautta, minun wapahajani, hänen ylös nou-
 semisens cautta, minun woittoini ja wauhur-
 scaudeni, hänen Saimasenastumisens cautta
 minun toiwoni, hänen cunnians cautta mi-
 nun ylistyxiäni ja cunniani, hänen Pyhän
 Hengens cautta minun woiteheni, hänen tu-
 lemisens cautta duomiolle, minun autuudeni
 Ach minun Herran Jesu, sinä olet tie, to-
 tuus ja elämä! ole minulle Tie, jota minä

waellaissin, ole minulle totuus, jona minä us-
 coisin, ole minulle elämä, jona minua ylös
 pidäis ja autuuri tekis. Anna minun myös o-
 hyvä armollinen Isä tuta sinun Pyhän Hen-
 ges olewan sen colmaisen B. Colminaisuden
 Personan, Sinun ja sinun rackaan Boicas
 cansa, yhden ijan alkisen, totisen is olewai-
 sen Jumalan, jona sinusta ja sinun rackaba-
 sta Boiastas uloskäy, ja on lähetetty us owai-
 sten sydämiin, Heitä ylös walaiseman, pyhit-
 tämän lohduttaman ja caickeen totuteen joh-
 dattaman. Ach anna hänen olla, minun wal-
 keudeni caickia pimeyttä ja erhetystä vastaan,
 minun lohdutuxeni caikes murhes, minun py-
 hityxeni caickia sassaisuutta vastaan, ja mi-
 nun ijancaickisen totudeni caickia Berkele-
 walhette ja wäriä lahocundia vastaan. An-
 na sinun Henges, jona on uuden syndymise Hen-
 gi, uunua uunua ja Jumalan Lemplixi pyhit-
 tä: että se pyhä colminaisuus minun tygöni
 tulla ja minua asua mahdais, että minä si-
 nun Henges kautta tulisin udeksi luondocay-
 palexi, että minun Herrani JEsus minua
 eläis, ja että minun iäseneni Christuxen iäse-
 net olla mahdaisit. Anna minun o Jumala,
 sinun armollisen tahtos jälkeen sinun tuta, et-
 tä minä, sinun rackaudes, o Isä minun syda-
 mesäni maistaissin, minun Herrani JEsuxen
 Christuxen ystäwällisyden ja suloisuden isesä-
 ni

ni tundisin, että minä hänen miehuden otta-
 misens, hänen Sanans, karsimisens, ylös-
 nousemisens ja taivasten astumisens hedelmä
 aina ike sani tallella pidäisin. Sinun Pyhän
 Henges lohduksen, waltseuden, rauhan ja
 ilon minun omassa tunnosani tundisin, ja niin
 minun auuudeniesimägun ja tawaran ja mi-
 nun corkaimman hywydeni aina tygönäni
 kannaisin. Tämä sinun tundoos o Jumala
 on ijancäickinen elämä. Tuta sinua on tähdet-
 linen wanhurisuus ja tietä sinun woimas on
 ijancäickisen elämän uuri: Tämän tunnon
 kautta tulemma me wanhurscarif ja autuuri:
 Tämän tunnon kautta lahjotat sinä ikesmeille
 caickem sinun hywyttes cansa, sen kautta tule
 meidän sydämem Jumalasta täyteen: Tä-
 män tunnon kautta tule Satan hänen pimey-
 dens, petorens ja walhens cansa pois ajeturi,
 hänen waldacondans hajoteturi, hänen wal-
 dans ylige woiteturi ja hänen cotons ja bar-
 nifans pois oteturi; Tämän tunnon kautta
 tule ihminen coco hänen elämänsäns hallituri
 Jumalan cunniaxi, lähimäiseus hnywäxi, ja
 omari autuuderens. Cusa tämä sinun tun-
 doos ei ole, siellä tähttä Berkele sydämen cai-
 kella pimeydellä erhettyellä, sofeudella, Ju-
 malattomudella, ja ihminen tule Jumalan hä-
 wäisthyxi ja pilcari, Jumalan wihan ja ijan-
 caickisen cadoturen saastaiseri astiari. Josta
 B 5
 sinä

sinä, o Jumala ja Isä armolifesti sinun pyhän tundemises kautta minua isancaickifest warjella tahdoisit, Jesuren Christuren sinun rackaan Poikas meidän Herram kautta, Amen!

2. Totifesta Jumalan Pelwoista.

Pyhä, Laupias, armollinen ja rakas Isä! Minä walitan ja tunnustan sinun edessä sydämen kiwon ja huocaren causa, että minä sen myrkyllisen taudin perisyymän kautta niin turmeldu olen, ettei minulla luonnostanni yhtään Jumalan pelco ole minun silmäin edessä, ja etten minä minun syvästi turmellun pahän luondoni tähden, sinua lapsillisesti peliätä, racasta engä cunnioitta taida. En ole myöds (sitä pahempi) andanut sinun Jumalifelda pelwoidas iziani alati hallita, waan minun ajatuxeni owat enmän osan ilman caickia Jumalan pelcoa ja aiwan turhat ollet, niiscuin minun sanani ja tydnikin. Ach cuinga usein olen minä sinun sanas unhotannut ja sinun käskys tacope rin jättännyt, ja en ole niitä peliännyt: cuinga usiasti olen minä mailman ja minun lihani himoia enämän seurannut, cuin sinun sanas ja käskyas. Ach anna andexi Racas
Siä

Jsa minulle taincaidainen suruttomuus ja si-
 nun kaskyis ja uhcaustes ylencake, ja kaan-
 na minusta pois se angara rangaisuus, jolla
 sinä uhcaat caektia nista, jotea ei sinua pelka,
 ettas heidan hyljata tahdot, cosea he sinun
 sanas hyliawat: Mutta etta Jumalan pel-
 co on caunein wissaus, ionga cautta Ihminen
 Jumalalle kelpa, niin rucoilen minä sinua
 sydamestani, ettas tahdoisit ennen caektia sen
 luonnollisen suruttomuden, ynsyden, ja sinun
 sanas ja uhcaustes ylencaken, minun sydame-
 sani tucahutta ja sielua ulos percata: Ja sita
 wastan B. Henges cautta, joca ou Herran pel-
 won Hengi, minusa lapsillise Jumalan pelwon
 ylos heratta etta minä ilman lackamata joca
 paicas, caiktia minun ajatusiani, puheiani ja
 toisani oppisin sinun wihaas ja narkestystas
 pelkaman. Etta minä myos kannaisin syda-
 mesani alinomaisen totisen murhen, caektein
 ja jocaiken minun sydämi ylike, ja etta se te-
 kis minulle enaman kipua ja muretta, etta
 minä sinun wihoittanut olen, kuin se, etta mi-
 nā rangaisuyi tulen. O minun Jumalan
 ja H. Krani! anna minun tuta ja tunnusta,
 etta minä aiwan syttomasti sinun wihoittanut
 olen, mutta minä hnwasta systa rangaisuyi
 tule n. Sentahden lainna minulle armos,
 etta minä rupeisin caekteja syndeja sydäm-
 mestani wihamaa, niincuin Berkeleen toita,
 etta

että minä myös kaikēs heikkoudeſa ja puutope-
 ſa, kaikēs rutiſa ja ahdistukseſa, ſinun Iſal-
 liſeſtä armoftas ja laupiudeſtas iziäni loh-
 dutta mahdaiſin, ja ſinua, en niineuin wi-
 holliftani, waan niineuin Iſääni pelkäiſin ja
 racaſtaſin. Warjele myös minun Sietuni
 ja ſiſällinen Ihmiſeni ſinun Jumaliſen pel-
 coſ cautta, etten minä ſinun pyhä tahtoas
 waſtan mitän ajatteliſ, puhuiſ eli tekiſ waan
 että minä caicki ajatteliſin, puhuiſin ja teki-
 ſin, niineuin ſinun pyhäin caſwoiſ ja ſilmäiſ
 edeſä, että myös minun ſiſällinen ſilmäni
 ainoaſtans ſinun puoleeſ oiettu ja käättö o-
 liſ, niin että minä caicki minun ſonani ja työ-
 ni, ſinun pelwoſas edeldäpäin hywin ajatte-
 liſin, ja caickiſa aſtoiſa ſinun Jumaliſta wiſ-
 ſauttas, woimaas ja apuaſ edeldä päin nöy-
 räſti auveni huudaiſin, etten minä myös an-
 naiſ jongun ſiälliſen cappaleen cunnian, rie-
 tauden, maailmalliſen ilon, huwituxen eli ih-
 miſten pelwon iziäni ſinun pelwoſtas pois
 käätä, mutta että minä alati mielefäni pi-
 daiſin ſen armolliſen lupauſen, joſa ſinä pel-
 kääwäiſilleſ tygöſanonut olet Belaxuxen,
 armahamiſen, ſiunauxen, armon, arwon,
 wiſſauden, hlöſ pitämiſen, autuuden ja loh-
 dutuxen. Ja että ſinun Jumalinen pelcoſ,
 armos ja laupiudeſ alati caickeiſä minun elä-
 mäſäni minua hallita, johdatta ja edeſwie-
 dä

dä mahdais. Jesuren Christusen sinun rac-
faan Boicas meidän Herran cautta, Amen.

3. Totifesta autuaxi tekewäise- stä Uscosta.

S Alkivaldias, Saupias, totinen, ja u-
scollinen Jumalaminä walitan ja tun-
nustan sinun edesäs nöyrästi, että minun sydä-
meni luonnostans epäuscolla, epätoiwolla ja
epäilllyellä coconans myrkytetty ja turmeldu
on, niin etten minä ole oikein andanut sinun
totisen sanas kändä minun sydämelleni, engä
itziäni coconans ja sydämestäni sen päälle lu-
ottanut: Ach anna minulle anderi, racas
sikä senca: ainen epäusco ja epätoiw, ja kää-
ännä pois minusta se rangaistus, jolla sinä uh-
eat caickia niistä kirourella, jotca itziäns ih-
misten ja ajallisten päälle luottawat. Ja et-
tä se on mahdotoin ilman usotta kelwata Ju-
malalle, niin rucosen minä sinua sydämelli-
sest, puh-ista minun sydämeni uscolla, caike-
sta epäilllyestä, taicaupesta, epäjumalan pal-
weluksesta, ja turhasta uscalluksesta ajallisen
hywyden ja cunnian päälle, ihmisten lemmit
ja awun päälle, josa kirous kiinni rippu. Mut-
ta ylös sytytä minun sydämeheni sen totisen
useon walkeus, että minä sen cautta sinun,
niincuin sen ainoan totisen Jumalant
oikein tundisin, niincuin sinä ihes sinun
sa.

sanas ilmoittanut olet. Ja että minä sa-
 man sinun ilmoitetun sanas sydämestäni u-
 scoisin, sinun lupauks sinun armostas ja
 syndein anderi samisesta, jonga sinun racas
 Boicas minulle toimittanut on, wahwalla u-
 scalluxella wastan ottaisin, minun omalla
 tunnollani sinä lepäisin; että minulla sen
 kautta wapa tygöskäymys sinun tygös
 olis ja sinua caikesta sydämestäni auri hutai-
 sin. Anna että minä ne colme useon pazasta,
 sinun iiancaikisest totuudes, sinun sydämelli-
 sen isällisen Saupiudes, ja sinun määrätömän
 caickiwaldiaisudes wahwana pidäisin ja ihe-
 ni sen päälle wahwasti perustaisin. Minä ru-
 coillen myös sinua racas Jsa! että minussa
 minun useoni päiwä päiwäldä enätä ja wah-
 wista tahdosit: ja olla karsiwäinen minun
 useoni heikkouden cansa. Eikä murenda tä-
 tä särjettyä ruoco, ja tätä suizewaista kynn-
 län sydändä sammutta, waan anda sen wä-
 häisen. Jumalan sinapin siemenen minussa
 caswa hedelmällisxi puuxi, joca sinun nimes
 nlistyxi ja klistyxi canda palion wanhur-
 scauden hedelmitä, etten minä löhdyis palja-
 ari ja hedelmättömäxi puuxi, joca tule kiro-
 turi ja iiancaikisest cuivettu, ja helwetin tu-
 leen heitettyxi tule. O Herrra Jesu Christe,
 sinä olet tie, totuus ja elämä: Tie sinun o-
 pillas ja pyhällä elämälläs, totuus sinun i-
 an-

jancalcifissa lupauksas, elämä sinun pyhästä
 ansiosas Minä rucoilen sinua, sinä jancal-
 cificentie, älä anna minun exhä sinusta:
 sinä jancalcinen totuus, älä anna minun
 niiden erehtymäisten Hengein kautta wietel-
 lyxi tulla, ei myös epäillä sinun lupauksas:
 Sinä jancalcinen elämä, älä anna minun
 lewätä eikä eziä elämätä misään cuolewai-
 sessa ja catowaisessa cappaleessa Sinä calcia
 ihanaisin minun Sieluni hlkä! Ihla minä ihel-
 les uscon kautta, sinä callis wieras, asu mi-
 nusa uscon kautta, sillä sinä cuitengin olet co-
 conans uscon kautta minun, calcien sinun
 hywäintöides ja tarwarais causa. O Jumala
 Pyhä Hengi! yhdistä minua jällens uscon
 kautta Jumalan minun talwällisen Isäni
 causa, käännä minua jällens hänen puoleens,
 istuta ja liitä minua jällens uscon kautta sii-
 hen elämään wijnapuhun, minun Herraa-
 ni Jesuseen Christuseen, että minä häne-
 stä ainoasta saisin ja ammunnaisin minulleni
 hänen elämäns woiman ja nesten, calcien mi-
 nun wanhurscaudeni, elämäni ja autudeni:
 Ettei myös minun usconi olis cuollut usco,
 waan rackauden kautta työtä tekeröäinen, ja
 hedelmällinen calcihin hywihin töihin Udi-
 sta minusa Jumalan curwa uscon wanhurscau-
 den ja minun elämäni pyhyden kautta: Tee
 minua uscon kautta udeksi luondocappaleni.

Anna minun aina, raeas Jumalani uscon ca-
 utta edestuođa sinulle nri otollinen uhri,
 niineuin Abel: uscon cautta ylds otetta tai-
 waseen, niineuin Henoch: uscon cautta olla
 nri totinen Seuracunnan jäsen, ja Arctiin
 sisälle mennä, niineuin Noach: Uscon cautta
 plönanda se epäjumalallisen mailman, ja eziä
 sitä taiwallista Isän maata, niineuin Abra-
 ham: Uscon cautta suda sunauyen niineuin
 Jacob: uscon cautta lewätä sinäluwatusa tai-
 wallisesa Isän maasa, niineuin Joseph: uscon
 cautta walita paljon paremari kārsiä waiwa
 Jumalan joucon cansa, cuin ajallista tar-
 wetta synnisa nautita, ja lukia suremari
 riekauyeri Christuxen pilean, cuin caicki Eryp-
 tin tawarat, niineuin Moses: uscon cautta
 ei anda yhdengän ihmisen pelwon jul-
 muuden ja wäkiwallan, minuani sinusta
 pois kändä, niineuin Daniel: uscon cautta
 yhödä sitä salattua taiwallista manna, ja iuo-
 da elämän wettä outuuden calliosta, ja kändä
 tämän mailman abdistuxen meren läpize,
 niineuin Israel: uscon cautta maahan yhödä
 Serichon muurit, se on eukista Satanan wal-
 dacunnan, niineuin Josua: uscon cautta tu-
 kita helmetin leionin kidan, ja sammutta hel-
 metin tulen liekit, niineuin Daniel: Ja wi-
 mein uscon cautta eazella Jumalan eunni-
 ata ja siitä saada uscon lopun, ijancäickisen

autuuden, Jesuxen Christuxen meidän Herram kautta, Amen!

4. Sydämen palawasta Račkaudesta,

Sinä račkaudesta ricas Jumala, ystäväallinen ja armollinen Isä, sinä caiken račkauden, ystäväällisyyden, hywyden, armon ja laupiuden alen ja lähde! minä wailitan ja tunnustan sinun edsäs catkerasti, että caikki Jumalallinen račkaus, jolla minun sinua yllize caikia racastaman pidäis, on minun sydämesäni perishymmin kautta niin peräti pois sammunut ja cuollut, että minä luonnostani olen enämin ike puoleeni, iziäni ja luondocappalita, racastaman taipunut, kuin sinua minun ricas Jumalani ja Isäni, Ja niin muodoin en sinua, minun caikkein račkahin Isäni, en minun Lunastajani Jesusta Christusta, engä Pyhä Henge minun totista lohduttajani, oikein ja yllize caikia racastanut ole, cusa cuitengin Sinä ike olet se corkein ja iiancaickinen Hymys, jota yllize caikia racastettaman pidäis: Ach anna andeximinulle tämä minun ricas sydäni ja suuri tyhmydeni, ja käännä pois minusta se angara rangaisuus, kuin sen yllize on kirjotettu: Joca (*) ei Herran Jesusta Christ-

(*) I. Cor. 17. 22.

Christusta racasta, se olecon kirottu ijankaik-
 kises: Mutta ulos juurita minusta caicki
 suunnatoin rackaus, mailman ja luondo-
 cappalden tygö, ja oman cunnian pyhäd-
 liban himo, silmäin pyhäd ja elämän co-
 reus, jotea ihmisten sydämet sinusta pois
 wetäwät. Waan sitä vastaan ylös sytytä mi-
 nusa P. Henges cautta, sinun rackaudes
 puhdas ja saastuttamaton tuli, että minä
 sinua ike tähtes, niincuin sitä korkeinda hy-
 wä, niincuin sitä ijankaikkista rackautta,
 niincuin sitä korkeinda ystäwällisyttä, niin-
 cuin sitä ihanaissinda suloisutta, niincuin sitä
 yllizewuotawaista hywyttä, niincuin sitä
 ikeolewaista pyhyttä, niincuin selkeinda to-
 tinitta, wanhurseautta ja wiisautta, ja ly-
 hyläisest, niincuin caickia hywä, ja caicken
 hywyden ijankaikkista alcuu ja lähdettä, sy-
 dämestäni racastaisin, ei eakoin jongun pal-
 can, oman hyddytyksen eli maxon perään,
 waan ainoan sinun tähtes: niin että minä
 myös minun sydämeni, tahtoni ja ymmär-
 ryteni sinun alas annaisin, ilolla pidäisin si-
 nun käskys, ja mielelläni tekisin sinun tah-
 tos, sillä sinä se oikia wilpitoin rackaus si-
 nun puoles seis, O Herrra Jesu! sinun puh-
 das sydämellinen rackaudes, sytyttäkön ylös
 minun kylmän sydämeni, Sinun wiatto-
 man Sielus puhdas rackaus walaitcon mi-
 nun

nun Sieluni. Sinun puhtaasti mielessä raaka-
 kaus tähden minun mieleni ja taitoni. Si-
 nun Jumalallisen voimas rakkauts wahwi-
 stacon minun ruumini ja sieluni woi-
 mat sinun rakkautes: Että minä myös sinun rac-
 kaudes tähden heittäisin pois kaikki, kuin ei
 ole sinulle otolliset, ja myös sinun rac-
 kaudes tähden tekisin ja kärsisin kaikki kuin
 sinulle kelpa, ja siinä loppun asti wahwana
 pysyisin. Sillä, että näin sinua raka-
 sta sitä, sillä hän näke cuinga suuria ihmei-
 tä se teke. Että myös sinun rakkaudes we-
 däis minun sinun tygös, sinun cansas yh-
 distäis, ja tekis minun, *Herre Jesu yhdeksi*
Hengesi, ruumiksi ja Sieluksi sinun cansas.
 Että minä aina pidäisin sinun mielestäni, si-
 nusta puhuisin, sinun jälkees isoisin ja janoi-
 sin ja sinun rakkaudes rakkautsi tulisin, ja
 niin minä sinus pysyisin ja sinä minus: että
 minä myös sencaidais ja rakkaudes kaikki
 ihmisistä sinusta ja sinun tähtes, niincuin isian
 rakaustaisin Ja armahawaisesta rakkaudesta
 anderi añaissin minun wihollisilleni, heitä ra-
 caustaisin, ja rucoi isin heidän edestans, tekisin
 heille hywä ja nlizewoittasin heidän hywäl-
 lä, ja tämän kaikki minun rakkauts taiwalli-
 sen Isäni, minun atmahtaiani suuren rakkau-
 den tähden, Jumalan pojan, minun wapa-

taiani täydellisen rakauden tähden, ja Jumalan B. Hengen, minun antotaisen lohduttajani sisällisen palawan rakauden tähden. Amen

5. Totifesta pyhäisestä Toivosta.

D Jumala, sinä ijankaikkinen totuus! joca lupaukses pidät ijankaikisest, ettei kengän tule häpiän joca sinuun toivo, minä walitan ja tunnustan sinun edessä, että minun turmeldu lihani airwan comin näisä ajallisiss kiinni rippu, cako aina rumiillisen ja ajallisen lohdutuksen perään, ja niin uusia unhotta sinun lupaukses, caikki waldia, sudes ja laupiudes: Ach anaa andeisi minulle tämä suur ihyndi ja käännä pois minusta se angara rangaistus, jolla sinä uheat, caickia jotea panewat uscalluens näihin ajallisiin, ettei heidän pidä näkemän sitä tulewaissta lohdutusta. Ulojjuurita minusta caikki wiecas petollinen toivo, joca niincuin sawu ja hiens euura cato, Ota pois minulda caikki turhat ja kelwottomat murhet, anna minun sydämeistäni uscoa, että sinä minun edestäni murhedit ja walwot, anna minun sydämeni uscallus ja toivo olla alati ojettu sinun puolees, ettei sinun armos ja hywdes suloinen ja mafia sisälle tuota minen

m/nu.

minusa estettyi, ja minun sydämeni sisälli-
nen kääntyminen sinun puolees ja lepäminen
sinusa hämmenetyi tulis: Sillä caikki toivo
ja halu, joca ei lepä sinusa, pitää ijancalcises
lewottomudes pysymän. Anna minun toi-
woni ankurin calcies wastoin käymises, si-
nubun ainoaan niin cuin wahwaan peru-
stukseen tartua, ja epäilemättä sinun apuas
odotta. Anna minun sydämeni tuta, että
sinun laupiudes pohjatoim, sinun hywydes
loppumatoin, sinun lupauces totinen on,
että minun toiwoni sen cautta tulis wahwi-
stetuyi, niin ettei se wilpistelie. minun ru-
couyeni wacuitetuyi siitä? että se on wiisi-
sti euultu, minun usealluyeni lufituyi, että
minäsinun warjeluyesas ja suojasas olisin
suoeldu ja niincuin wahwasa linnasa huo-
letoin. Minun toiwoni perustus, O Isä! on
sinun rackaan poicas armossa ricas miehu-
den ottaminen, ja hänen pyhä ja callis an-
sions, ylds nousemisens ja taiwasen astu-
misens, jonga cautta sinä meitä eläwään
toiwon wastaudest synnyttänyt olet, joca
myds minun ei ole andawa häpiän tulla.
Sillä Christuyesa olen minä jo autuas, hä-
nen cauttans ja hänesä olen minä jo ylds
nosnut, taiwasen astunut ja taitwallisijn me-
noihin istutettu. Sentähden on minulla
myds Jesuyes Christuyes minun Herrä:

sani jo ijancatkinen elämä ja odotan ainoastans sen tuieraisen cunnian ilmestystä: Anna siis minun, o Jumala, caikisa asioisa, caikisa tekemisissä ja jättämisissä sinun ainoan päälles toivoa, että sinä ainoa olet minulle caikki mitä minun sydämeni toivo. Alla anna minun myös minun tuskasani, sinun apus wipymisen tähden ylenpaldisest murehtia: Sillä jota enimmään sinä wiiswyt, sitä paremin ja cunniallisemmasti sinä sitten autat. Mutta huojenna minulle minun riskini, etten minä wähyis, wahwista minua aina lohdutuksella, että minä niiden cansa kuin Herra odottawat saisin uuden woiman, ja en langeis, waan pyhäisin ijancatkisest niincuin Sionin wuori, Jesuksen Christusen meidän Herram kautta, Amen.

6. Totifesta nöyrydestä.

S Herra Jesu, sinä caikkija nöyriin Sydän! minä tunnustan ja walitan sinun edesäs, että minä luonnostani omaan cunniaan peräti taipunut olen, ja se häijy Henki on minun sydämeni ylpöydellä, joca on caikkein syndein alen, niin kwyryttänyt että minä usasti cunnian omistamisella ihelteni, sinua wostan syndiä tehnyt olen, ja en ole mieleeni johdattanut, että caikki cunnia sinulle ainoalle tule, ja ei yhdelleckän luon-

Docappalelle: Usiasti ylönkäsonut minun
 lähimmäiseni: aivan paljon luottanut omaan
 voimaani, ja itse pälleni usein uscaldanut.
 Ach Herr, joca nöyrille annat armon ja
 seisot ylpeitä vastaan, älä tygöluo minulle
 tätä syndiä, waan käännä pois minusta se
 angara rangaistus, jolla sinä uhcaat ylpeitä,
 ettäs heidän eufista ja hajotta tahdot, ja au-
 na minun cunnian pyhdyksi sinun pyhän
 nöyrydes cautta olla ulos juuritettun ja ma-
 retun. Mutta opeta minua tundeman mi-
 nun wiheliäisyyttäni, ja Jumalan corkiata
 Majestetia pelkämän. Sillä mikä olen mi-
 nä minun cunni piwonn täysi mulda ja tubca, hir-
 wiä haifewainen raato, astia täynnänsä saa-
 staiutta, waiwainen mato, syndinen syndy-
 minen, luonnostani wihan lapsi synnits sijn-
 nyt ja syndynyt: waiwasa ja turhudefa elän
 minä, tusealla ja surkialla muodolla euo-
 len minä; euea tietä mikä minun loppuni on
 olewa? Ach minä olen eaffen wiheliäisyyden
 syron, sinun tuinosas sofia, sinun kiirope-
 hes myctä, sinun sanalles cuuro, sinun tei-
 lās onduwa. Nestäni ei ole minulla muu-
 ta cunni syndi, cuolema ja cadotus, mutta
 jos minulla on jottaan hywä, niin on se si-
 nun ja ei minun. Sillä mitä on ihmisellä
 jota hän ei saanut ole? Ja sentähden tule
 cunnia sinulle ainolle ja ei minulle. Mut-

ta usiasti olen minä sinulda sinun cummas
 ryövännyt, ja nypenden cautta izelleni omi-
 stanut, niincuin uscomatoin palvelia ja
 wäärä huonen haldia toisen omalla pra-
 mannut ja coreillut. Ach racas Herrra Ju-
 mala! älä käh oikeudelle minun cansani, sillä
 en minä voi pyhyä: Mutta anna että mi-
 nä olisin nöyrä sydämesä, nykertainen sa-
 noisa, alahainen toisa, etten izestäni paljon pi-
 däis, waan olisin halpa minun silmäini ede-
 sä. Istuta minun sydämmeeni totinen nöy-
 ryys, niin että minä olisin sinulle caikis cuu-
 llainen, mihingä sinä minun panna tahdot.
 Anna minun toimitta wireani työt sydä-
 men nykertaisuudes, etten minä cazois mi-
 hun, waan sinun woiماش ja apus päälle,
 ja sitä karsiwällisydesä odotaisin. Mutta että
 minä uscollifest toimitaisin sen cuin minun tu-
 le, cuin sinä minun päälleni pannut olet, ja
 en pyrkis sen perän, johon minä en cuguttu
 ole. Älä anna minun joutua siihen oikeuteen ja
 tyhmyteen, että minä rohkenisin omaista woi-
 mastani suuria asioita toimitta: waan anna
 minun peräänajotella, että minä kannan
 minun tarwarani maallisesa astiasa. Älä an-
 na jongun ylöncäzen minun sydämesä-
 ni ylösnosta minun lähimäistäni, eikä
 sitä halwinda ihmistä wastan, sillä nöy-
 rän cautta toimitat sinä sinun työs maan
 pääl-

päällä ja suuret asiat; annat heille armos,
 että he sinun terwelliset asees owat. Opetä
 minua, o rauhan Jumala! nöyryden caut-
 ta pitämän rauha ja yhtenttäwoimasa: O-
 petä minua, o nöyrä J^hesu! seuraman sinun
 esicuwass, joca ihes Jumalan, Engelein
 ja ihmisten ja myös caickein luondocappal-
 den alle nöyryttänyt, ja alendanut olet, ja
 madoxi ihes cuxunut ja sen wertana pitä-
 nyt, että mato halwin on luondocappalden
 seas. Ach anna sen sanan canda minun sy-
 dämestäni hedelmän, cuins sanot: oppicat mi-
 nufta sillä minä olen siwä ja nöyrä sydäme-
 stä (*), en ulconaisesti, paljaalla näöllä, waan
 sydämeestä. Ach, sinä cunnian S^herra, olet
 ihes niin nöyryttänyt, ja ihmisen Sydän
 se wihelijäinen mato ylös paisu. Ach sinä
 nöyrä sydän! sinä olet caickia tämän mail-
 man cunnjata wältänyt, ja ne jotea toki
 tahtowat olla sinun lapses, ei taida tämän
 mailman cunnlasta tyllään sada. Ach cosea
 olen minä tämän mailman cunnlasta pois
 cuolewa? niin etten minä pidä iziäni mihi-
 ään cunniaan mahdollisna, en feneldä-
 kän tähdö cunnioiteturi tulla, opin izeni ei
 minään pitämään, etten kelpa izelleni, waan
 wihan iziäni, curitan iziäni, pidän caicki
 minun teconi locana ja saastaisna rapälehe-
 nä sinun silmäis edes. Anna myös minulle,

(*) Matth. II: 29.

etten minä uld ocullattuini ylistyksen isäni pet-
tää annais, waan mieleeni johdataisin, että
minulda tuhannen kerta enemmän puuttu.
Anna minun sydämeni alendamisen mi-
le tarwarapi ja caickein arwuin perustuyxi, si-
nun pyhän nöyrydes seuramisxi. Anna mi-
nun perään ajatella niistä sanoja cuins pu-
hunut olet: (*) joca isens alenda niineuin tä-
mä lapsi, se on suurin taiwan waldacunnas:
Niieuin myös: että Herrra joca corhialla
asu easo cuitengin alamaisia taiwasa ja ma-
sa: ja myös: minä cason sen puoleen, joca
radollinen ja särjetyllä Hengellä on. Alla
omia minun ylpeyden cautta tulla cauhit-
yxi sinun silmäis edes, cumtan pyynnön
cautta Jumalan warcahapi, ja oman cor-
gotuuden cautta Luciferin seurajapi ja cum-
panixi. Käännä pois minusta ylpiät ajatu-
ret, copiat käytöret, coriat sanat, ja sulje
minun sydämeni sinun nöyrään sydämees,
että minun Sieluni sais sinä lepon ja ma-
jans ijancaickisest, Amen.

7. Mucous Ylpeyttä vastaan.

Eh minun Herrani Jesu Christe, sinä
nöyrä, yllertäinen ja alahainen ihdan!
cuinga alahaiset silmät? cuinga nöyrät käy-
töret? cuinga cunnis, siwidä, lohduellinen,
suloinen suu sinulla on? ett sinä pyhä cumi-
ata

(*) Matth. 18: 4. Ps. 113: 6. Fl. 66: 2.

ata, ſinä cartat caieſia corgotusta, ecco ſi-
 nuu elämäſ ei ole muuta kuin kōyhōſ, y-
 leneazte ja ſimut; Siinä waſtan minä, oi
 mikä ylöſpaifunut, myrkylinen mato mi-
 nän olen, ylipiät ſilmät, copiat kōntōpet, co-
 riat ſanat, oivat minun haluni ja iloni, ylen-
 eazetta en taida minä kārſiä, waan pidän
 ſen ſuuren pilcan edeſtä, cuſa cuitengin mi-
 nän en muuta anſainnut ole. Minä pidän
 iheni airvan calliſua, airvan cumialliſua,
 pilcaa ja yleneazetta kārſimään. Ach an-
 na andeipi minulle tämä ſyndi ja tyhmyſ,
 ja ota pois rangaifuſ. Uloſ juurita minu-
 ſta caieki cumian pyhō, etten minä tulis
 Satanan caldaiſepi, joca aina tahto olla
 corkia, Jumalan iſtumella iſtua, ja rueoi-
 luri tulla, ſillä hänen curwanſ on hän my-
 hōſ minun ſifälle puhaldanut. Ach
 minun Jumalani! opeta minua cuitengin
 tundeman minun wiheliſiſyttäni: ihminen
 on cuitengin ilkiä loca eläiſänſ. Caieki on
 cuitengin ſinun ja ei minun mitä minulla
 on: Joſ minä olen ricas, cuinga pian tai-
 dat ſinä tehdä minun kōyhōxi? Joſ minä
 olen wiſaſ ja ymmärtäwäinen, cuinga pi-
 an taidat ſinä tehdä minun tyhmiäxi ja hul-
 luri, ja ſen järkelliſen ſydämen pois otta-
 ja tehdä ſen eläimen ſydämexi? niincuin Ne-
 butadneſarille. Joſ minä olen corkiaſ ar-
 wōſ

wos, cuinga pian taidat sinä heittä minun
 päälleni ylencakeen? Jos minä nyt seison,
 cuinga pian taidan minä langeta? Jos mi-
 nulla on lembi ja ystäwys, cuinga pian tai-
 ta se minusta pois käätyri tulla, ja poispuut-
 tua, ja wiela minun wiholdisereni tulla?
 Jos minä olen terwet, cuinga pian taidan
 minä tulla sairaxi ja cuolla? jos minä olen
 onnellinen, cuinga pian taita omni izens
 pois käända? Syhykäisest: ei mitän ole py-
 sywäistä niistä cuin minulla on. Ei minul-
 la ole mitän johon minä epäilemätä luot-
 ta taidaisin paizi sinua. Ach minun H Er-
 rani ja Jumalani! Anna että minä käännäi-
 sin sydämeni izestäni ja kaikesta ajallisesta
 sinun ainoan puolees. Ach anna minun tu-
 ta se myrkyllinen mato, joca minusa asu,
 joca minun niin myrkyttä, minun oma rac-
 kaudenti, oma cunniani, oma tahto-
 ni. Ach minun sydämeni pidäis sinun ai-
 noan puoles käättty ja mucautettu oleman:
 Ja se on käändynyt sinusta pois minun iže
 tygöni, oman rakkauden, oman cunnian,
 ja oman hyödytyksen puoleen. Ach minä
 olen tehnyt izeni epäjumalaxi: Minä suo-
 sittelen aina iziäni ja oma luondoani, menea
 mielin tielin iže cansani, racastan ja cun-
 nioitan iziäni: Tämä on se suuri minun
 sydämeheni kätetty epäjumala, Ach minun
 Juma-

Jumalani wopahda minua sittä. Anna että minä iziäni wihaissin, pois kielläissin ja hlenannissin caikki cuin minulla on, muu toin en taida minä olla sinun opetuslapses. Ach anna etten minä noudattais sen hlypiän Euciferin askeleita, muutoin wie hän minun helwettiin ja pericaton: Anna että minä seuraisin sinun nöhyriä askeleitas, joca olet siwiä ja nöhyrä sydämestä, että minä sinusa löydäissin lewon sielulleni. O sinä caitta ristin tie! köyhys! hlencaige! alahaisuus! pilcka! risti ja cuolema! cuinga harwat sinun tundewat, cuinga harwat owat, jotea sinun löytäwät, cusa cuitengin meidän Herra Christus tätä tietä on mennyt hänen cunniaans, ja coco mailma mene sitä lewiätä rickauden, hecuman ja cunnian tietä ja putoa helwettiin sisälle. O Jumala warjele minua, ja saata minua ijancaikkiselle tielle, Amen.

8. Totifesta karsiwällisydestä.

Ach Herra Jumala, racas Isä, laupias, armollinen, pitkämielinen suuresta armosta ja totuudesta! O Herra Jesu Christe, sinä karsiwällinen Jumolan carika! O Jumala P. Hengi! rauhan ja lohduuren hengi! minä walitan ja tunnustan sinun edesäs, minun sydämeni luonnollista karsimättömyttä ja tottelemattomuutta, että minä usiast olen sinun pyhä tahtoas wastan napisnut ja wihotellut.

lut. Ach anna anderi minulle t m  angara syndi
ja tottelemattomus, ja  l  sit  minulle tygdlue,
k ann  pois minusta se cowa rangastus, jollas ni-
t  uheat, josta ei tahdo canda sinun ijest s, Sil-
l  he ei taida iln n s ldyt  lepo heid n sieluillens.
Mutta anna minulle armos, ett  min  ristis  olisin
sinulle aina cuuliainen, eng  sinua vastaan napisis eli
sinuhun suuttuis, waan tundiisin, ett  t m ncaldai-
nen murhe, sinun Jumalifesta neuwoastas on minun
p  lleni pandu, cosca ei hyrk n hiuscarma pudota
taida minun p  st ni, ilman sinun tahdottas, Ja et-
t  min  sent hden hyw ll , k rsw llisydesta k toli-
sella mielell , taiken ristin ja wastoink ynnisen sinun
Tj llisen edesc homises k dest  wastanottaisin, ja
wiel  pid isin izeni suurembaan rangastukseen mah-
dollisna, cosca minun ristini ja k rsw lliseni, on pal-
jota w hemb  kuin minun syndini. Ja ett  min 
ainoastans, en w sh ristihin, mutta wiel  tahdon
en mm n k rsi , sit  kuin sinun tahdos on ja sinun
cunniages ja minulle hyw ritulewa on. Ach anna
minun tuta, ett  sin  suuresta rakkaudesta olet mi-
nulle ristin tygdl hett nyt, ett s minun n hytt i-
sit, minun lihani ristinnaulikisit, minun usoani,
rakkauttani ja toiwonni coettelisit, minun rucouyeni.
K rsw llisydeni ja pysywdisydeni w hwistaisit, mi-
nua opettaisit, lohduuttaisit, Jumalan waldacumaan
walmistaisit, ja taivasa ristin cautta suurexi tekisit,
ja weisit sij lle sinun cunniahas. Anna siis minul-
le sen caldainen syd n, ett  min  ristiani rakkastaisin,
sinua sen edest k rtt isin, sijt  iloigisin, ett  min 
sencautta tulen minun HErrani JEsuren Christuren
cowan caldaisxi. O HErra JEsu anna minulle
sen-

jencaldainen sydän ja mieli, että minä caikes wa-
 ston käymises aina cahoisin sinun esicutwas päälle,
 euinga sinä suuella kärsiwällisyhdellä olet caudanut
 sinun ristiäs, euinga sinun pyhä pääs on tullut hys-
 dyri, oriantappuwoilla crunaturi, ja hatwoiteturi, si-
 nun caswas syhjeturi ja häwäisuri, sinun Pyhä
 ruunijis suomituri, hatwoiteturi ja cuoleteturi. Uch
 euinga olet sinä sinun tahtos, Tawälliselle Isälles
 nijn suuresa kärsiwällisydestä ylösuhranut, anna
 myös minun ylös uhrata sinulle coconans minun tah-
 toni, sen poiskielmä, ja iheni sinulle coconans ylon-
 anda, ja sen ylige iloita, että sinun tahtos, jota ai-
 na hywä on, ja teke caicki hywäri, minusa täyteturi
 tulis. Oija pois minun sydämestäni caicki kärsimät-
 tömys, huoli, ahdistus pelko ja heikkomielisyys, että
 minä kärsiwällisyyden kautta tulisin sinusa wälewäri,
 ja caicki yligewoittaisin, ja että minä jencaldaisen tuf-
 can ja murhen, sinun tahtos jälkeen, sinun tahtos
 tähden, ja sinun tahtos kautta, sinusa, sinun can-
 las ja sinun cauttas kärsiwällisesti cannaisin ja kärsisin,
 nijn cauwoin kuin sinulle kelpa, että minä pidäisin
 sen meidän HErran Jesuren Christuren tufcan ede-
 stä, händä sen tähden racastaisin ja kiittäisin, nyt ja ijan-
 caikifest. Anna minulle Herra Jesu kärsiwällisyyt-
 tä kärsiä caicki kuin sinä tahdot, anna minulle sinun
 nöyrydes, että minä pidäisin iheni caickeen rangaisin-
 geen wicapädän, sinun armos, caicki ulos seisomaan,
 että minä oikian uscon kautta heitän caicki minun
 murheni sinun päälles, luotan iheni sinun totisten lu-
 paustes päälle, sinä uscallures, että sinä kreffellä
 ristiäkin minua racastat, ja sinä toiwosa, että o-
 let

let autawa minun ristiäni candamaan ja sen huojendawa. Lohduta myös minua P. Hengelläs ijankaikkisen elämän esinagulla, ja sätehillä, että minä enemmän sijällisen taitvallisen, kuin ulkonaisen lohdutuksen perään cakoisin, anna etten minä pelkäs niittä, jotta taitawat tappa ruumin waan ei Stelua: Laina minulle, että minä kessellä muretta ja wastoinlämmittä cuitengin lewollisen ja hiljaisen sydämen pidäisin, ja anna myös siwenäs minun wiikollisiani vastaan, etten minä costais sanoilla eli töillä eli ajaturilla ei myöskän kätödyillä. Anna minulle totinen pöshwäisy uscosa, että minä loppuun asti waktwana pöshyisin ja autuaxi tulisin. Ja ettei yhdenگان Christin elämä, aica ja cukumus taida olla eikä widä olemän ristikä, ja sinä minun taitvallinen Jhani tiedät sinun kōnyhän lapses heikkouden, niin pane minun päälleni niin pahon kuin minä woin canda ja älä tee sitä minulle aiwan raskaxi, ja aiwan pitkäxi, anna sinun armos minua, minun ristiäni ja cuormanä cansa camatta ja edeswetä: anna minulle armos ristiä, niincawoin kääntäjä, kuin sinulle kelpa minun pelasta, että minä hywin coetelluxi, puhdistetuxi ja pöshitetuxi tulisin. Anna minun Herrani Christuksen, hänen siwendens, nöyrydens ja kääntäjästäjädens cansa minusa elä, etten minä ixe waan se joca minun elämäni on, minusa eläis Laina myös minulle cäicä minun wiikollisiani vastaan siwicä mieli, armohtawainen rakkous, että minä sinun cansas sanoa mahdaisin: Jkä anna heille anderi, laina suloinen ja leppiäs suu, armelias ja awusta ricas kääntäjä, että minä sinun ja sinun rakkoudes cansa ijankaikkisest kinnitetuxi ja yhdytetuxi tulisin, Amen.

Toinen käsken.

9 Palawasta hartaudesta, ja Rucouren lahjasta.

Lupias, armollinen, rakkaudesta ricas Isä Taiswasa! sinä olet käskenyt minun rucoulla, sinun rucous Poicas on siitä minua opettanut ja callilla walalla wacuuttanut minua rucouren cuulosta, P, Hengi muistutta minua alati rucourestä minun sydämesäni, ja minä tiedän että caickeiniset hywät lahjat tulewat ylhäidä walkeuden Isäidä, niin tiedän minä myös, ettei mitään totista, pysyväistä ja hyödyllistä hywä, olisko se taitwallinen eli maallinen, ajallinen eli ijancaickeininen taita ilman rucouretta saada. Tiedän myös että sinun cunnias ja minun oma tarpeni sitä waati, ja tiedän myös mikä suloinen cansapuhe rucous on sinun cansas, ja että sinä wastat lohduksen ja pyhäin ajatusten kautta. Ettei myös yhtään apua ja totista lohdukselta kellingään tapahtua taida ilman rucousta: jonga päälle minulla on monda Pyhäin ja minun Herrani Jesuksen Christuksen esimerkkiä. Cuitenginolen minä niin hidas ja laisa rucoureen. Minä luotan enemmän minun työni ja toimellisuuden päälle, kuin sinun apus ja armos päälle, ach anna andeyi minulle tämä suruttomuus ja hulluus, ja sinun Jumalallisen lupauksen ylencake. Käänä pois minusta se angara rangaistus, jolla sinä uhjat sinun armos ylencakoa, ettäs tahdot heidän jälleens ylencakoa, ja jotea toista noudattawat, sawat suuren sydämen ahdistuksen. Ja anna minulle armon ja rucouren Hengi, ja anna minun tutkistella sinun suloisia

lupauksia; Etä joutanen kuin Herran nimeä au-
 xens huuta, tule autuuri. Ennen kuin he huutavat
 tahdon minä euulla ja eosea he vielä puhuvat tah-
 don minä wastata. (*) Herran on lasna eatefia nita
 jotea handa auxens huutawat. Mitä ikänans te ano
 notte Isäldä minun nimeeni, niin hän anda teille.
 Euea teistä on, joca anda lapsellens Eiven, eosea
 hän ano leipä? Ylös sytytä minun sydämeni sisälle
 sekkä ja palawalla hartaudella ja sinun armos wal-
 leudella; anna minun rucouyeni olla sinulle maria
 haju, niin kuin Noan uhri: Ilmesty minulle niin kuin
 sinä ilmestytit Abrahamille colmen miehen hamoia,
 ja älä mene sinun pakwelias ohise: Anna minua
 rucouyeni, niin kuin Isaachi: osota minulle Eaiwa
 han tieapuut, niin kuin Jacobille. Anna minun no-
 sta ylös kätteni sinun tygös, niin kuin Moses: Anna
 minun rucouyeni helistä sinun edesäs, niin kuin eulci-
 set Aronin waatteissa, ja niin kuin Dawidin candelen:
 Ylös sytytä minussa se pphä sano sinun perääs, niin
 kuin peura himoike tuoretta wettä: Eijcuta ja pub-
 dista minun saastakset huulent, sillä eaiwallisella tu-
 lella, niin kuin Esajan: Anna minun sinun edesäs ukkiä,
 niin kuin Jeremian, ja sano: ach joca minun silmäni
 olisit kynelitten lähteet, ja minun pääsani olis kylä
 wettä: Anna minun nähdä sinun eunnias hengesä ja
 uscosa, niin kuin Hesechiel: Euule minua, niin kuin
 Danieli: Anna minun silmäni, niin kuin Eliseun pal-
 welian: Anna minun Petarin ja Marian eansa eai-
 kerasti ukkiä: Ylös walaise minun sydämeni, niin
 kuin Nydwärin ristin päällä: Anna minun eumar-
 ta minun sydämeni polwet sinun edesäs, niin kuin
 Manassen: Anna minun sydämeni, niin kuin Eydian,
 eitä

(*) Rom. 10. 13. Ef. 67. 24. (*) ps. 145. 18. Ioh.
 16. 13. Luc. 11. 4

että minä rucouyisani unhotaisin caicci maailmalliset. Ach Herr caickein sydämen tuikia, joca tutkit sydämet ja munascuut, siinä tiedät cuinga huikendele waijet ihmisten sydämet ja mielet owat, liikutuwaissemat cuin west, joca tuulelta liikutetan. Ach wahwista minun hartaudenti, etten minä niin moninai silda ajatuylta tulis sinne tänne wiedyri, siinä taidat pitä minun sydämeni hauden yhdesä cohden, wahwista ja paremmin hallita, cuin minä ike. Nou-se ylös Herr, nuhtele minun sydämeni raju ilmaa ja pauhawaista merta että se tywenis, sinusa lepäis, sinua ilman estettä caicelis ja sinun cansas yhdistettyinä pysyis: wle minua sijhen hengelliseen corpeen, josa miuä en näe engä cuule mitän maailmasta, waan sinun ainoan: että siinä ainoastans minun cansant puhuisit, ja minä sinun ystävällisest siuta anaisit, ettet kengän sitä näkis ja pilkkais. Udistami-nun Sydämeni, Sieluni ja mieleni, ylös sytytä minusa sinun walkeudes, että se minusa paistais, että minun sydämeni palais ja sytytettyi tulis, sinun rakkautes ja hartauteen: Ota pois se kiwlieni sydän, että minä tundisin sinun Henges palawuden, rakkauden, lohduksen, ja sulowisen waikauksen. Ach ota sinun armos cautta pois caicci, cuin estä minun hartautani, joco se olis mailma eli minun lihant tahto, niincuni wiha, joco costan pyndö, karsimättömyysepäusco, ylpeys, soptimattomus, catumattomuus: Anna sinun W. Henges minun sydämesäni, huogata, huuta, rucolla, ylistä, kuitta, todista ja anda minun hengellini todistuyen, että minä olen Jumalan lapsi: Anna hänen ylös sytyttä minun kylmän sydämesäni hänen taikawallisella tulellans, sen ylös lämmitä,

ja rucoilla hynwä minun edestäni Jumalan tykönä sanomattomilla huocaurilla. Anna sinun P. Henges Usua minusa, tehdä minun Jumalan tempeliri ja Pshhyderi, ja tähttä minun Jumalan rackaudella, walkende la, hartaudella, taiwaisilla ajatuilla, elämällä, lohduituxella, woimalla, ilolla ja rauhalla. Anna sinun P. Henges tehdä minun spdä nemi tempelin Jumalallisen hartauden taiwalliella suikutuxella suloisexi ja hynwin haisewaisexi. Anna meidän D racas Isä sinun P. Henges cautta tulla yhdistetyxi sinun Doicas Jesuxen Christuxen cansa, että me hānesä, hānen cauttans ja hānen cansans, niincuin meidän pääm cansa rucoilisim: Anna myds meidän sinun P. Henges cautta caickein uscowisten sydānden ja eoco sen Pshhān Seuracunnan cansa yhdistetyxi tulla, että me ynnä Seuracunnan cansa. coco Seuracunnan edestä ja Seuracunn ja, niincuin sinun Pshhydesäs rucoilisim, ja Jesuxen Christuxen nimeen cuilduyi tulsim, Amen.

10. Jumalan armosta ja Laupiudesta, joca on meidän Rucouxen perustus.

Ach sinä laupias, armollinen, pitkämielinen, k̄sr, siwäinen Jumala ja Isä! minä tunnustan ja walitan sinun edesäs minun wihelijäshyttäni, että minä minun moninaisten syndeini cautta iheni sinusta sinun armostas ja rackaudestas pois k̄ändānyt, ja usiasti sinun armos ja laupiudes yleneakonut, ja laimihdnyt olen: Ach anna anderi minulle t̄nā racas ja suuri Wadi, k̄ännä pois se rangaitus minulta, jol

jolla sinä uheat rangaista paatumurella ja sokeudel-
la, ja ettei senealdaiset ylencakojat ikänans pidä tu-
lewan sinun lepohos, eikä mistaman sinun ehtokki-
stas. Ach ole minulle armollinen, sillä minä tunnus-
stan, etten minä ilman sinulta ole mitän, en muu
cuin pimens ja erbers, en muu cuin haifewa raato
ja matoin ruoca, saastainen astia, wihan ja ijan caic-
kisen cadoturen lapsi. Minä tunnen ja tunnustan,
että jos et sinä minua armollas ylöswalaise, niin tähty
minun jääda ijancaikkiseen pimenteen, ellet sinä ope-
ta minua, niin olen minä pmmärtämätöin caikisa
caioisa, ellet sinä johdata minua. niin minä eryn, el-
let sinä puhdistat minua, niin pyshyn minä ijan caicki-
fest saastajina hoifewaisna astiana, ellet sinä tee mi-
nua eläwäri sinun Hengelläs ja armollas, pyshyn mi-
nä ijan caickifest cuolemasa, ellet sinä tee minua au-
tuari, tulen minä ijancaickifesti cadoteturi. Ach mi-
nä rucoilen ja itken saadaxeni armoa sinulda, joca
caicki hywari teke, cuin minun paha luondoni minni-
sa turmellut on, anna sinun armos ainoastans caic-
ki minusa waicutta, ja ei minun pahan tahtoni, mi-
nun lihani ja wereni, minun pahan sydameni ja
taiwutuxeni, waan sinun Henges ja armos. Sinun
armos wahwistacon minun usconi, ylösherättäkön
minun raekaudeni, ylöspitäkön minun toiwoni. An-
na sinun armos olla minun iloni, minun ylistöxeni,
minun lohduituxeni, ja elämänt, anna sinun armos
minusa waicutta siwenden, ndyrynden, karsiwällisyyden,
Jumalan pelwon, hartauden ja rucouren, sinun ar-
mos teke ja waicutta caickia hywä, sillä se on coco-
nans hywä, ilman sinun armottas entaida engä woi
minä elä, en myös autuari tulla. Ach anna minulle

fenealdainen sydän, että minä ainoastans sinun ar-
 mosas kinni riippuisin että minä sinun armohos aino-
 astans tydyisin, ehkä minulla pahtsi sitä ei mailmas
 mitän hyötyä eikä cunniata ole: sillä sinun armos
 on se korkein ja allehin tavara, sinun armos tehdön
 minun autuaxi hengellisillä taimallisilla tawaroilla,
 sinun armos opettacon minun, se ylöswalasscon mi-
 nua, ylöspitädön minua, pyhittädön minua: Si-
 nun armos ilahuttacon minua, ja oleon minun sy-
 dämeni walkeus, minun ajatästeni halligia, minun
 atcomisifani neuwoon andaja, minun lohdutuxeni mur-
 heifani, minun iloni omasa tunnosani, minun himoi-
 ni curittaja, minun tawutuxeni ojendaja, minun
 suuni wartia, minun Silmäni holhoja, minun ruus-
 mini warjelia, minun silmäni ja tundoini waroja.
 Anna sinun armos loista minun edesäni caifisa mi-
 nun toimituxifani. Sillä mikä olen minä ilman si-
 nun armottas? Pyi cultoa puu, josa ei yhtään ne-
 stettä ole, josta ei yhtään hywä hedelmätä castoa, jo-
 ca tulehen omansa on. Anna sinun armos aino ot-
 ta minusta warin, ja ylöspitä minua, etten minä
 liwistelis: Anna sinun armos otta minun ylös, cosca
 minä tulen sinun tygös, anna sinun armos johdatta
 minua, etten minä exyis, anna hänen ojenda minua,
 cosca minä wäärällä tiellä olen, anna sinun armos nyh-
 della ja hallita minna, cosca minä karsimättömyde-
 ssä jotan, cum ei pidäis puhun eli teen. Anna sinun
 armos maceaan saatta minusa paljon hedelmätä. Co-
 sca minä langeen, niin anha sinun armos minua jäl-
 lens ylösojenda, anna sinun armos paranda minun
 oma tundoni, cosca se hawoitettu ou, anna sinun ar-
 mos minua lepytästi cohdata, cosca minä Anua au-
 rihuo

yihuudan, anna minun löytä armon cosa minä egin
 sinun castrojas: anna sinun armos awata minulle,
 cosa minä colcutan: anna sinun armos johdatta ja
 euljetta minua misä minä Käyn eli seison, maean eli
 istun, walvon eli nucun, elän eli cuolen: Anna si-
 nun hywydes ja laupiudes seurata minua sekä täsä et-
 tä ijancielijesa elämäsä Jesuxen Christuxen meidän
 Herram cautta, Amen.

II. Christillisestä Kiihtolisuudesta.

Ach sinä armollinen, hywä, laupias Jumalaj
 Isä! cuinga juuri on sinun armos! cuinga hy-
 wäntahtoinen sinunarmias Isällinen sydämes! cuinga
 suuret owat sinun hywättecos, sinun rackaudes, hy-
 wydes ja laupiudes meitä cohtan! Minä walitan ja
 tunnustan sinun edestä, että minun sydämmeni suon-
 nostans on minä ymmärtämäidin, järjetöin ja carkia,
 etten minä sydämestäni tundenut ole sinun luomises
 ja ylöspitämises, lunastuyes ja pyhittämisses hywiä
 töitä: minä en ole sinua sydämestäni niiden edestä
 kiihtänyt, engä sinun welwoollista cunniatas sinulle ni-
 den edestä andanut. Ach minä tunnen ja tunnustan,
 että minä olen aiwan mahdotoin caickehän siihen ar-
 moon, cuin sinä minulle hamasta minun äitini coh-
 dusta ofottanut olet, minä tunnen etten minä ole si-
 nun caickein pienimbäängän hywään tecoos mahdol-
 linen, waan paljo enämmin wicapää ja mahdolli-
 nen sinun wihaas ja armottomuutees. Cuitengin olet
 sinä minulle mahdottomalle sulasta armosta ja hy-
 wydestäs, niin suuren laupiuden ofottanut. Minä en
 ole sitä ansainnut, en taida myäs ansaita, engä ole
 ijancielijudesacan ansaita taitawa, sinun armostas
 olen

olen minä se kuin minä olen, sinulla olis kyllä wal-
da, minun kijtämättömydeni tähden, caicki sinun
lahjas ruumilliset ja hengelliset jällens poisotta, sillä
ne ovat sinun omas ja hywydes. Ach anna anderi
minulle tämä suuri kijtämättömyös, ja käänä pois
minusta se rangaistus, jolla sinä uheat, ettei pa-
huus pidä kijtämättömyän huonesta luopuman: Ja
anna minulle hymärtäväinen kijtollinen sydän, että
minä tundisin sinun olevan caickein hywäin lahjain
lähtehen ja alun, ja että minä ilman sinutta en ole
muu kuin cuollut hengetdin warjo caikisa minun tdi-
säni. Ach cuinga sydämellisesti on sinua caicki sinun
Pyhäis kijtänet ja sanonet: (*) Hywä on Herra kijtä
ja weisata kijtosta sinun nimelles sinä caickein korkein.
Minä minä mielelläni sinulle uhraan ja kijtän Herra
sinun nimeäs, sillä se on hywä. Kijtä Herra mi-
nun sieluni ja älä unhotada mitä hywä hän sinulle teh-
nyt on. Anna että minä kijtollisella sydämmellä wa-
staan otan caicki sinun kädestäs, ja sinun lahjas nau-
tihen sinun armos ja laupiudes tawaroista, että mi-
nä myös opin tundemaan, että sinä ainoastans sinun
hywydes ja lahjas minulle annat tapabtua, ja en mi-
nä itse, että minä myös sinua sijtä rucoilen, vacastan
cunniotan ja ylistän, että minä myös caicki kuin sinä
minulle annat, kängtän ja nautihen sinun nimes yli-
styyeri ja cunniayi, ja en iselleni, waan sinulle caikis
cunnian annan: Sillä tämä on se kijtollisuus ja oi-
leus kuin minä olen sinulle welcapä, että caicki sinun
ovat, ja se on totuus, että minä sen tunnen ja sijtä
ylistän, ja jos sinä jottaa hywä minun cauttani wai-
cutat, että minä sen sinulle tygö luen ja en iselleni-
waan cosca minä caicki tehnyt olen, sanon: minä
olen

(*) Ef. 92: 2. Ps. 54: 8. Ps. 103: 2.

olen keltvotoin palvelia, sinun armos mahdotoin ase,
 en minä, vaan sinun armos joca minusa on, teke
 caieki minun cauttani. Suo myöds että minä olen
 kiltollinen caiekiä niijä cohtaan joiden cautta sinä
 minulle hyvä osotat, että minä sinun tähtes heittä
 vacastan ja cumnioitan, sinun armos cautta teen heil-
 le jä lens hyvä, ja sinun lahjoistas heille maran ja
 heidän edestäs rucoilen. Ja että minä myöds sinun
 tähtes minun vihollisiani vacastan ja heille hyvä teen.
 Mä salli kiltämättömyden, joca caiekein häpiällisin
 wica on, minusa juurtua, ettei kirous langeis minun
 päälleni, vaan annatämän callijn awun, joca pal-
 jon sunauren äiti on, aina minun tyköni olla, että
 minä iloifella sydämellä ja omalla tunnolla, caiekein
 P. Engelen cansa, sinua caiekein sinuu hyväin töi-
 des edestä ijoneaiekiesti cumnioittaisin ja ylistäisin,
 J. Esuren Christuren meidän Herram cautta, Amen

12. Pyhästä Hengestä ja hänen lahjoistans, niin myöds Pyhittä- misestä.

Ach pyhä taitvallinen vacas Jsa! minä walitan
 ja tunnustan sinun edesäs, että minä luonno-
 stani ilman P. Henge, ilman pyhyttä ja Jumalifuut-
 ta olen, ja olen andanut iseni enämin hallitta mi-
 nun lihaldani ja wereldäni ja sen häijyn hengen hau-
 cutuyilda, cuin sinun P. Hengedäs; Ach akka an-
 dori minulle tämä syndi, ja armahda minun pääl-
 leni, käännä pois minusta se angara rangai-
 stus jolla sinä uheaat caiekiä jotea seisowat
 sinun P. Henges wastanz. Sillä jolla ei ole Chri-
 sturen

stuyen Hengidä ei se ole hänen omans Ja ne ovat
 Jumalan lapses jotca Jumalan hengedä hallitan.
 Niin anna siis minulle sinun P. Henges, sinun ra-
 kaan Poicas lupayen jälkeen cosca hän sinno :(*) Jos
 te jota pahat oletta, taidatte anda teidän lapsillen
 hywidä lahjoja, cuinga paljo enämmin teidän taiwal-
 linen Isän anda P. Hengen sitä anowaisille. Anna
 saman sinun callijn P. Henges pyhittä minun ruumi-
 ni, hengen ja Sieluni rucouyeen, ja puhdistu minun
 sydäment templi caickesta saastaisudesta, ja siinä ylös
 sytytä Jumalan rakauden ja palawan hartauden
 tulen, Sinun Jumalallisen tundos walkeuden, wäl-
 täyeni sitä cuin paha on, ymmärryeyen armon, usko-
 lisesk warinottayeni minun eukumiseskanti, sen tai-
 wakkisen Jumalallisen wiisauden, racastayeni sitä
 korkeinda hywidä, Jumalan pelwon pyhyden, sinulle
 hywin pelwatayeni: Jumalan woiman uhoollisuuden,
 eandayeni ristiäni kärsiwällisesk; Jumalan wäen mie-
 hullisuuden woittayeni Perkelen, mailman ja caiccen
 ihmisten pelwon. Anna minulle totuuden Hengi, joca
 minua opettais, lohdustuyen hengi, joca minua wir-
 wotta is, urhoollisuuden hengi, joca minua ilahutta is,
 uden syndymisen hengi joca minun udistais, Juma-
 lan sinetti, jonga cautta minä tulen uscosa wahwi-
 stetuyi, Jumalan perimön pantti, joca wahwistais
 minun toiwoni: Kirjoita sinun lakis sinun Jumalalli-
 sella formellas, minun sydämeni tauluun, sekä myö-
 tä etä wastoin käymises täyttäyeni sinun tahtos. An-
 na minulle lasten hengi, joca minun sydämesäni to-
 distais, etä minä olen Jumalan lapsi: wuodata si-
 nun rakaudes minun sydämeheni P. Henges cautta.
 Ylös sytytä hänen cauttans minusa pyhä haui ja ilä-
 widiße-

woisemys taimallisten cappalden ja seu ijancatijien elämän perän. O Jumala P. Hengi joca cartat niistä Jumalattomia, mutta anna ikes aina niiden Pyhän sieluun ja teet Jumalan ystäväxi ja Prophetaksi. Tee myös minun sydämeni Pyhäxi uhrixi, joca sinun rakkaudes tuleksa pala ja uhratan, että caikki minun lihalliset himoni mahdasit tämän pyhän waltian kautta culutetuyi tulla. Sinä Jumalallinen waltuus! tule minun sydämeheni, sinä Jumalallinen tuli! sinä Jumalallinen rakkous! sinä taimallinen lohdutus! sinä minun Sieluni suloinen wieras; sinä Jumalallinen cauneus! sinä Jumalallinen woima! aja pois minusta caikki cuita lihallinen on, ja sitä wastan anna minulle sitä cuiti hengellinen on, tee minua Jumalan asunsiayi ja pyhydeyi. Sinä taimallinen tyhkyinen, joca lepäisit minun, Herrani Christuyen päällä hänen castehesans! anna minulle, pyhä lapsillinen sydämen pyikertaisus, että minä siwendesä ja hilaisudesa tulisin warjelluyi. Sinä Jumalallinen woide ja ilo-öljy! opeta ja lohduta minua. O Autuas se Sielu! josa sinä asut, sillä sinä walaiset Sielun pimeyden, sinä parannat hawoitettut Sielut, sinä lohdutat murhelliset Sielut, sinä wahwistat heicot sielut, sinä ylösypidät ne combastelewaiset sielut sinä opetat niistä nöyriä sieluja, sinä wirwotat ne wäshnet sielut, sinä annat niijlle euolewille, cosca ruumis ja Sielu ereanewat, wotman, sinä pysyt niiden usko waisen Sieluin tykönä ijncatijessti. Amen.

Colmas Käsky.

13. Jumalan sanan rakaistamisesta.

S Herrä JESU Chryste, sinä Isän Siian-
 caickinen Sana! joca meille sinun Pyhän
 Evangeliumis sinun Taimallisen Siäs hel-
 masta ja sydämmestä edestuuonut ja ilmoitta-
 nut olet! minä walitan ja tunnustan sinun
 edesäs sydämmestäni, että minä usein sinun sa-
 nas olen halpana pitänyt, sitä wastahacoissest
 euullut, laiscasti opeitanut, ja en sydämen
 pohjasta sitä tutkinnt: en ole sitä oikein ha-
 lainnut ja rakaistanut, waan enämin mail-
 man turhudesta pitänyt, eusa cuitengin sinun
 sanas callis ja corkias arwoš pidettäwä sana
 on, se callehin tawara, se corkein wiisauš, jota
 myös Engelit nähdä himoizewat. Uchanna
 andeiri minulle tämän caldainen huolimatto-
 mus, ja sinun autuaxi tekewäisen Sanas ylen-
 cake, käännä pois minusta se angara rangai-
 stus, jolla sinä näin uheat: Että sinä olet hyljä-
 nnyt minun sanani, tahdon minä myös sinun
 hyljätä. Mutta ylös sytntä minusa pyhä ifä-
 wdizemys, ja suuri nälkä elämän leiwän pe-
 rän, niineuin sen callijn Sielun ruan, py-
 hä palawa jano elämän lähtehen ja weden
 perän

perään, sillä sinun tyköni on elävä lähde ja sinun walkeudesas näemmä me walkeuden. Anna tämän taimallisen siemenen minun sydämeni hywäsä pellosa canda satakerraisen hedelmän wiisaudeksi, ylöswalistuksi, lohdutukseksi. Ach casta minun sydämeni cuiwa maa sinun B. Hengen castehella ja satehella että sinun sanas pystois minun sydämeheni ja ei tyhjänä palais jällens sinun tykö, waan tekis minun sydämeni hedelmälliseksi sinun rakkaudesas, sinun pelwosas, sinun tunnosas ja caickisa Christillisissä awuissa, ja tekis caiken sen jota warten sinä sen lähettänyt olet, että se niin kuin sinun Jumalallinen catomatoin siemenes tekis minun Jumalan wastaudest syndyneksi lapseksi, että sinä o Jumala Isä Poika ja Pyhä Hengi, sinun Sanas kautta tulisit minun tyköni, ja asuisit minun tyköni. Ach anna että minä sinun sanastas sinun ja iheni oifen tundiin, minū wiheliäisydeni ja sinū laupiuudes, minun syndini ja sinun armos minun kowhydeni ja sinun rickaudes, minun hullu dentia sinun wiisaudes, minun pimeydeni ja sinun walkeudes. Ach ylöswalaise minun sydämeni pimeys, sinun Jumalallisen walkeudes loistolla, walaise minun kymtiläni, Herrara minun Jumalani, walaise minun pimeydeni. Ach kirjota sinun sanas minun sydämeheni tauuhun Pyhän Hengen formella, ja myös

myös sinuntundo, sinun rakkautes ja sinun
 peulos, etten minä sitä ikänäns unhoitais en-
 gä sydämeitäni cadottais. Ach Herr Jesu
 minun Opettajani, minun Prophetani! anna
 minun walita se hymä osa ja Marian causa
 istua sinun jalcais juures ja oppia sinun sanas
 sen parahan tarwan minun sydämeni arku-
 hun sulkea, coota ja kättä, että minä sen ijan-
 caikkisest tallella pidäisin ja hedelmän karsimi-
 sesä kannaisin. Ach autuat ihmiset jotea sinun
 huonesas asuvat he kuitawät sinua siellä ijan-
 caikkisest. Mutuas on se, jongas walizet ja
 otat tygös asuman cartanoisas, hän rawi-
 tan sinun huones ja P. Tempelis hywydestä.
 Anna että minä sinun callista lupaustras pe-
 rän ajattelisin: Joca kätke minun sanani ei
 hänen pidä euolemata näkemän ijancaikkisest
 Minun lambani euulewat minuu äneni. Tut-
 kikat ramatuita, sillä niissä te luuletta teillen
 ijancaikkisen elämän olewan, ja ne owat jotea
 todistawat minusta. Meillä on wahwa Pro-
 phetallinen sana joca pimendes paista, niin
 kuin wakkia. Minun sanani ei pidä tyhjänä
 palajaman minun tygöni. Se on Jumalan
 woima caikkille uscowaisille autuderi. Mu-
 tuas onse jocaracasta Herran lakia ja sitä aja-
 tele päiwä: ja nyt. Anna o Herran minun iloi-
 ta sinun sanastas yllize caikkina sen rakkouden.
 Anna minun silmäni näkemän ihmeitä sinun
 lai.

laistas, anna sinun todistukses olla minun ilonin ja minun neuvonantajani. Opetta Herran minulle sinun oikeudes tie, että minä sen loppuun asti katkisin. Callista minun sydämni sinun todistukses puoleen ja ei ahneuteen. Räkänän minun silmäni pois capelemast turhutta, waan wirtwotta minua sinun tiehes. Uuota totuudes sana pois minun suustani. Sama on minun turwani waiwasani, sillä sinun sanas wirtwotta minun. Anna se olla minun tawarani, että minä sinun käsks pidätsin, anna se olla minun perimiseni, että minä pidän sinun sanas. Opetta minulle hywiä tapoja ja taito. Anna sinun suus laki olla minulle totollisembi kuin monda tuhatta cappaletta culpa ja hoptata. Ellei sinun lahis olis ollut minun lohdukseneni, uin minä olisin radollisudsani huckunut: caickista cappaleista ole minä lopun nähnyt, mutta sinun käsks pösywät, anna sinun sanas olla minun suulle ni makiamman, kuin hunaja ja mesi leipä, anna sinun todistukses olla minun isancaickisen perimiseni, sillä he owat minun sydämeni ilotue minua sanallas että minä eläisin, ja älä anna minun toiwoni häpidän tulla, että minun silmäni hiweldyiwät sinun autuudes perän, ja sinun wanhurscaudes sanan jälken. See palwelias cansa sinun armos jälken ja opetta minulle sinun oikeuttas, minä olen sinun

nun palwelias, neuvo minua että minä tun-
 disin sinun todistuses. Anna sinua sanas mi-
 nulle julistetta, että se minun walistais ja an-
 dais ymmärryksen: käännä sinuas minun puo-
 leeni ja ole minulle armollinen, niincuins olei
 niille tottunut tekemän jotca sinun nimees ra-
 castawat. Sinun todistuses wanhurscaus
 pysy iiancaickisest, anna minulle ymmärrys
 niin minä elän. Sinun autuudes on caucana
 Jumalattomista, sillä ei he tottele sinun oikeut-
 tas. Suuri rauha on niille, jotca sinun la-
 kias rakaustawat, ja ei he izens loucka (*) Herra
 sinun lakis ontändellinen ja wirwotta sie-
 lut. O Herra sinun todistuses owat totiset ja
 tekewät tyhmit wiisapi: sinun kaskys owat oi-
 kiat, ja ilahuttawat sydämet, Herra sinun
 pelcos on puhdas ja pysy iian aickisest Herra
 ran oikeudet owat todet, caicki tyhni wan-
 hurscat. Ne owat callimmat culda ja caickein
 parasta culda ja makiammat hunajata ja
 mesileipä, sinun palwelias myös niisä ope-
 tetan: ja joca ne pitä hänellä on suuri
 palcka. (**) Amen.

I4. Wisaudesta.

Wch sinä ijancickinen, muuttumatoin, näkö-
 mätöin ja ainoa wiisas Jumala! ach Herra
 Jesu Christe, sinä Jumalan iiancickinen wiisaa-
 us ja Eetwalinen Neuvo! O Jumala P. Hengi,
 sinä

(*) Pl. 119.

(**) Pl. 196

sinä Jumalallisen wiisauden lähde! minä tunnustan
 ja walitan sinun edessä minun sydämeni luonnollista
 sokeutta ja hulluutta, etten minä luonnostani ole so-
 weljas jotta hywä ajatteleman eli jottaan neuwoa
 itsestäni löytämän, ei ole myös minulla yhtään ha-
 lua ja rakautta sinun Jumalalliseen wiisautees,
 waan suurempi mielijuosio tämän mailman lihalliseen
 hulluuteen ja turhuteen, jota mailman lapset ylistä-
 wät. Ach anna andeksi minulle tämä suuri syndi, ja
 päännä pois minusta rangaistus, jolla sinä uheat
 niitä, jotka owat niineuin orhit ja muusit joitten si-
 tä siiket ja ohjat suuhun pandaman, ellei he lähene
 sinua. Niineuin myös, ettei Jumala racasta letän
 ellei pysytä wiisaudefa. Ach Herra johdata minua
 wiisauden tielle, joka halliket wiisaita, sillä sinun pää-
 desäe olemma me, sekä myös meidän puheem, niin
 myös caieki toimi ja taito caieki asiois. Anna minun
 oppia wiisaus, joka caieki taidon oppetta, anna mi-
 nulle wiisauden Hengi, joka on ymmärtäwäinen,
 pyhä, ainoa, monillainen, teräwä, nopsa, waca,
 kireas, hiljainen, ystäwällinen, tarcka, wapa, hy-
 wän tahtoisen, suloinen, lujja, wahwa, surutoin,
 joka waicutta alati Pyhäin Sielusa, jatele Juma-
 lan ystäwäsi ja Prophetasi ja hallise caieki hywin. (*)
 Anna tämän sinun wiisaudefa olla minun morsiam-
 meni ja liblatiuri, ja anna minun rutweta racasta
 man hänen cauneuttans, sillä hän on cunniallisesta
 sugusta, hänen menons on Jumalan tykönä, ja
 caiekin cappalden Herra racasta händä. Hän on
 salainen neuwo Jumalan tunnos, ja hänen työns
 walikija. Hänen työns ei ole muuta euin sulat a-
 wout, hän opetta puhtauden, oikeuden ja wäkemy-
 den,

Ⓔ

(*) Wiis. R. 7: 15. 16.

den, hän lohdutti minua murhes ja ahdistuses. Hän
 nen cauttans on nuoruusajalla cunnia cansan seäs ja
 ylistys wanhain tykönä: Hän teke cuolema toman
 nimen ja täsen muiston hänen jälken tulevaisillens. (*)
 O minun Isäni Jumala, ja caiken laupiuden Her-
 ra, sinä joca caicki sanallas tehnyt, ja ihmiset wijs-
 saudellas walmistanut olet! että hän hallis cacki
 luondocappaleet; Että hän maailman hallis oikeu-
 della ja wanhurscaudella, ja duomis s iäkiä sytä-
 mellä. Anna minulle wijsautta, joca on joca pai-
 eas sinun istuimes ymbärillä, sillä minä olen beikko
 ihminen joca ei cauwon etä, jolla on wähä ymmär-
 vust sinun laisas ja oikeudesas ja jos jocu wielä ih-
 misten lapsist olis täydellinen, niin ei hän mitän maya,
 jos ei hänellä ole sitä wijsautta joca sinulta tule. Lä-
 hetä händä alas sinun Pyhästä tairwaistas ja sinun
 cunnias istumelda, lähetä händä että hän olis mi-
 nun tykönäni, ja työtä tekis minun cansani, että
 minä ymmärräisin mikä sinulle otollinen on: Sil-
 lä hän caicki tietä ja ymmärtä, ja anna hänen ta-
 lutta minua minun työsäni toimelliset, ja warjella
 minua hänen walmasans niin minun työni tulewat
 sinulle otolliseyi, ja niin minä duomisen sinun cans-
 sas oikein, ja mahdolliseyi tulen sinun neuwohos,
 sillä cuca ihminen tietä Jumalan neuwon, eli cuca
 taita ajatella mitä Jumala tahto. Sillä cuolewai-
 sen ihmisen ajatukset owat epäilewäiset, ja meidän
 aivoiuxem owat huiwendelwäiset; Sillä cuolewai-
 nen ruumis waiwa sielua ja wailnon asuinsia ras-
 sita mielä, joca paljo ajattele. Tuskia me osamme
 maallisia ja työläi löydämme niistä joca kösillä o-
 wat; Mutta cuca tahto tuskia tairwaallisia? Cuca tai-
 ta

(*) Wijs. R. 8: 1, 16

ta tietä Jumalan uuewon, jos et sinä anna wijsa-
utta, ja läheta sinun P. Hengees korkeudesta. Ja
niin niiden tset ojentawat jotca maan päällä ovat,
ja ihmiset oppiwat mitä sinulle on otollinen, ja wijs-
saudella autuaxi tulewat. (*) Suo siis racas Isä, että
minä sydämeni ajatuxet ojennaixin sinun puolees,
ennea kuin minä jotan alan, ja sinun tähtes, sinu-
sa, sinua warten ja sinun cauttas caicci teen kuin si-
nulle kelpa. Että minä eakkisa rucouyen cautta tute-
tin sinun tahtoas, ja sinulda neuwoa kysyn ja otan,
että minä sitten walikisixin sen kuin oikein ja sinulle
otollinen on. Että minä myds muiden ihmisten neu-
wosta warin ottaisin ja en sitä ylöncahois, että mi-
nä myds pysyixin minun Eukumisseni, engä paiki
sitä ja ylise minun woimani mitän eteheni ot-
tais: ja myds oppisixin tekemän eroltuxen aicain ja
paicain, tulewaisten ja läsnä olewaisten wäkkillä.
Opeta minua myds erolttaman henget, coetteleman
neuwot, että minä wältäisixin Perkeleen ja hänen lä-
sialains ansat, ja heidän epytyksens weroet. Että
minä myds taidasixin ajatella tulewaissia, wijsaast wa-
rin otta ja ymmärtä läsnä olewaisset ja mitä edes-
päin tapahtua taita. Että minä pelkäisixin sinua cai-
kis asiots, sillä se on wijsauden juuri ja alcu: engä
annais isiani tämän mailman turhudelda ja cunni-
alda wieteldä, waan caikkis fundisixin, mikä oikea ja
hywä on. Etten minä tekis pimeyttä walkeudexi,
ja walkeutta pimeydexi, että minä ijaneaicclisest si-
nun racaudesas pysyixin, sillä ett sinä racasta letän
ellei pysytä wijsaudesa. Amen.

☉ 2

15. Chri.

(*) Wijs. R. 9: 1. 19.

I 5. Christillifestä pysyväisydestä Uscosa.

Uch sinä wäkewä, muuttumatoim, ijancaic-
 kinen Jumala ja Siä, uscollinen, totinen,
 wanhurskas, pyhä ja hywä! minä walitan
 sinun edesäs minun sydämeni huikendelewai-
 sutta; Cuinga huotiast minä tulen liicute-
 tuxi nijacuin wesi, nyt pestolda, nyt ihmis-
 sten lemmeldä, nyt cunnialda ja rickaudelda,
 nyt köyhyhdeldä ja wainolda, nyt hecumalda
 ja mailman pahennuxelda, että minä sinun
 sanastas ja Käskystäs pois luowun. Mutta
 minä tunnustan, että minun lihani on ai-
 wan heikko, waikka hengi aldis on. Anna an-
 dexi minulle tämä syndi, ja älä sitä minulle
 tygölue, käännä pois minusta sinun wanhur-
 scas rangaistuxes jolla sinä uheat, niitö jotca
 sinusta heitäs erittäwät, että he huckuwat,
 ja että Jumala aja heitä pois pahan tekiain
 cansa. Älä hyljä minua, waikka minä usiast
 sinun hyljännyt olen, älä heitä minua pois
 sinun caswois edestä, waikka minä sinun ja si-
 nun sanas usein sydämeistäni pois heittänyt olē
 älä ota minulda, pois sinun B. Hengees, ehkä
 minä hänē murhellisxi saattanut olen, waan
 ana sinun wahwan, pysywäisen, suloisen Hen-
 ges tueta minua. Wahwista minun sydäme-
 ni sinun Jumaludes woimalla: Anna minul-

le wadwa mieli että minä sinun rakkauttas ja
 cuniatas, yllizen caiken mailman ja luondocap-
 vaiden rickaudē ja cunian corctias armos pidai-
 sin, engä annais hiani uscota ja farstivällish-
 desta eli mistän Christillifestä armosta pois
 päättä, waan iocapai rānissa caswaisin. Anna
 minulle armos että minä mailman, hänen
 himoinens yllize woictain ja minun lihoni
 hänt hiuot alas painaisin: Engä annais i-
 giäni hämmennettä, mailman kittämatto-
 mydeldä ja caikelda ylencakeida, cun minun
 Jumal'ituden ja Christillisten arwin tähden
 ka. sinän vitä. Anna minun luotta sinun Cal-
 listisen luwaupes, josa sinä sanot: Ettei pidä
 kenengän rewäisemän sinun lambaitas sinun
 kadestas. Pohduttaja on olewa teidän tykö-
 nän ijancäikkiset. Minä rucoilin sinun ede-
 stäs, ettei sinun uscös puutumän ydä. Se
 on uscollinen joca ne luwaes. (*) Anna minulle
 urhollinen ja wallinen mieli ydncasoman ne-
 aialliset ja ei mita ijancäikkisen suhteen mi-
 nän vitämän / etten minä myös yhtään wa-
 k waldavellais, cun izens minua wastan a-
 setta. Allä salli minun myötäkäymisēs ylve-
 illä, eika wastomkäymisēs epäillä. See mi-
 nua miehullisepi eteheni ottaman ja cäyttä-
 män sitä cun hywä on, ja ei andaman isä-
 ni siitä estä. Anna minulle wäkerwydē hengi, ra-
 castaman ja tuuustaman totuutta, että minä il-

päilemystä suostuisin siihen cuin oikia on, ja sen puolesta sotisin ja wastaisin cuolemahan asti; Sentähden urhollisest ja pelkämät karsisin mitä sinun tahtos on, ja en Christuxen ja hänen pyhän nimens tunnustuxen tähden mitän waara pelkäis, wältäis eli oudostuis, niin cuin minun Herrani Christus on todistanut hywän todistuxen Pontius Pilaturen edessä. Eikä salli Perfelen awaluden ja petoksen eroitta minua sinun Jumalallisesta totuudesta, waan anna minun hänen tuliset nuolens ylikewoitta. Anna minun olla raketun sen wahwan Jumalan perustuxen päälle, joca täällä kiinnitatty on: Herran tunde omans. Warjele minua sinun Jumaludes woimalla autuuteen; Anna minun waelda Herran minun Jumalani wäesä, olla wakewän Herran, ja hänen wakewydens woimasa. O Jumala minun wakewä Edestwastajani! warjele minusa se hywä työ, jongas minusa alcanut olet, ja päätä se Jesuxen Christuxen päiwän asti; Walmista, wahwista, tue ja perusta minua, että minä uscosa ja pyhäsä elämäsä olisin puhdas ja en kellenگان pahennuxeni, täytetty wanhurscauden hedelmillä, joca Jesuxen Christuxen cautta tapahtuwat Jumalan kistorexi ja cunniari. Että minä sotisin niin cuin jalo sotamies ja pidäisin uscon ja hywän oman tunnon: että minä hywän kiltwo-

tuxen

turen kiwottelisin, juorun päättäisin ja uscon vihäisin, että wanhurscauden crunu mahdais olla minulle tallelepandu, jonga Herran wanhurscais duomari minulle anda ja caikille, jotea hänen ilmestystäns racastawat. Amen

16. Sielun lewosta Christures.

Ach sinä ijancacinen ja ainoa rauhan Pämies, Jesu Christe! sinä caikein uscoraisten Sieluin autuallisin ja corkein lepo! sinä olet sanonut: tulcat minun tygöni, teidän pitä lewon löytämän teidän sielullen. Mailmas on teillä rusea, mutta minusa rruha. Ach! euniga olen minä esinyt lepo täsä mailmasa, ja näisä ajallisisa, waan en ole löyännyt: Sillä se cuolematoin Sielu ei taida rawittu ja lepon saattetuyi tulla, muilla kuin nijllä cuolemattoimilla, nimittäin ainostans siusa ja sinulla. O sinä cuolematoin Jumala? eusa et sinä ole sielä ei myöds ole yhtään Sielun lepo, sillä caikti ajalliset samowat pericatoon ja culuretan nijneuin waate maa wanhendu nijneuin waate hän muuttu, cosea sinä, muuttumatoim Jumala, händä muuttelet. Euniga mahdais sijs minun cuolemattoim Sieluni näisä cuolemattoimissa, muuttawaisissa ja catowaisissa coppaleissa lewon löytä? Sillä nijneuin sinä racas Jumala meidän Luojam et tahtonut yhdesäkän luondocappaleisa lewätä waan ainostans ihmisesä (Sillä cosea sinä olle ihmisen luonut lepäisit sinä löistäs Inijn ei taida myöds ihmisen Sielu, misän luondocappaleisa, waan sinusa amoasa lewätä O Jumala! Minun Sielun ei tai-

da rawituyi tulla muulla kuin sinulla o Jumala, josa
 caicci hywä olet. Sentähden Iso ja jano minun
 Sieluni sinun peräs, ja ei taida ennen lewätä eikä
 rawituyi tulla kuin hän sa sinun itse. Jonga tähdän
 sinä minun Herrani Christe olet aivan suloisesti sa-
 nonut: Tuo jano, hän tulon minun tyköni. Sinä
 olet minun Sieluni alcu, sentähden ei hänellä ole le-
 po mualla kuin sinussa ainoasa. Huda siis minun
 Sieluani ja sano hänelle: Tule, minun tykökseni,
 minun tykökseni tuoren raois ja kirkkauriois, ne o-
 wat sinun hawas Herran Jesu. O sinä autuuden cal-
 lio jonga päällä minun Sieluni lepä. Sillä ei my-
 ös sinun racas Apostolis Thomas raimut anda isians
 lepon ennen kuin hän oli pistänyt käteensä sinun
 hawoihs. Ne owat meidän terweyden-lähteet, mei-
 dän rauhans-lähteet, meidän rakkauden-lähteet. Ach
 minun Herrani Jesu! cuinga palawa on sinun rac-
 kaudes, cuinga ricas ilman yhtään wilpiä, cuinga
 täydellinen, saastuttamaton, suuri, corkea, hywä, ja
 sydämeellinen se on? Ach anna minun Sie-
 luni lewätä tässä sinun rakkaudesas sinun sydäme-
 sä, josa ei wilpia eikä petosta ole, siellä lepä hän
 ilman pelwotta, suloisesti ja huoletoinna. Ach anna
 caicci minun tundoni sinussa lewätä, että minä cuu-
 lisiin sinun ystävällisest nainussa puhutwan: O sinä
 corkein ystävällisyys! että minun silmäni sinun näkisit,
 O sinä corkein Suloisuus! että minun corwani sinun
 kuulisit; O sinä corkein Maieus! että minun suuni si-
 nua maistais: O sinä corkein Ihanaisuus! että mi-
 nä sinusta tundisinsen callihin elämän hajun: O sinä
 sullainen Paradisin-cucka! Anna minun kätteni rac-
 kaudella sinua spellä: O sinä suloisin Ylkä! Anna

minun sydämeni sinusa iškäns huwitta: O minun J-
 loni! anna minun tahtoni sinua ainoata halata ja i-
 kävöitä. O minun sydämeni ainoa halu! Anna mi-
 nun ymmärryeni, sinun ainoan tuta. O sinä Jhan-
 caickein wifaus! Anna caicci minun tahtutuxeni ja
 hynoni sinusa ainoasa lewätä. O Jesu minun rac-
 laudeni, rauhani ja iloni! ota pois minun sydäme-
 stäni caicci cuin et sinä itse ole. Sinä olet minun
 rickaudeni minun köpnydesäni, sinä olet minun cun-
 niani, ylencaktesani, sinä olet minun ylistöyeni ja
 edestwastouyeni caiccia panetusta wastan, sinä olet
 minun wäkewydeni heickoudesani, sinä olet minun
 elämäni cuolemasani. Ach miyi ei mahdais minulla
 olla lepo sinusa? sinä olet cuitengin minulle caicci:
 Sinä olet minun wanhuwscaudeni syndejäni wastan,
 minun wiiffaudeni, mun hulluuttani wastan, mun lu-
 nastuxeni, minun cadotustani wastan, mun pyhy-
 deni minun saastaisuuttani wastan. Tule minun togo-
 ni ja saata minun sydämeni lepoon, pidä minusa sinun
 Sabbatis, anna minun cuulla mitä sinä minusa
 puhut, anna minun tuta että sinä minusa elät: O
 minun elämäni! cuinga sinä minua racastat, o mi-
 nun racaudeni! cuinga sinä minua lohduatat, wiewo-
 tat, ilabutatat ja walaiset: O minun lohduuxeni! O
 minun iloni! O minun wakkoudeni! Suo että minä
 annan sinulle coco minun sydämeni, että myös sinä
 minulle coco sydämes andanut olet. Anna minun men-
 nä ulos igestäni, että sinä mahdaisit minua tykönä-
 ni sisälle mennä. Anna minun tyhjendä sydämeni
 mailmasta, että sinä sen raivallisilla lahjoilla täyt-
 täisit. O Jesu minun Sydämeni lepo! sinä mi-
 nun Sieluni pyhä sabbati! wile minua sen ijancate-

Eisen autuuden lepoon, josa on täydellinen ilo ja riemullinen meno sinun oikialla kädelläs ijancatsest. Amen.

17. Meidän Sieluin hengellisesti wirwoturesta Sanan ja Sacramentein cautta.

Ah minun rakahin Isäni, minun Herrani ja minun Jumalani! minun korkein hurvitukseeni ja iloni, minun elämäni ja minun sieluni wirwotus! minä waltan ja tunnustan sinun edessä, ettei minulla ikenäs ole sen caldaista nälkä ja jano ollut sinun perääs, cuin olis pitänyt, waikea sinä minun Sielulleni wirwotusta niin runsahasti ja ylläsewuotawasti tarinnut olet. Ah cuinga suuri on sinun armos, cuinga makkia sinun rakaudes, cuinga suloinen sinun laupiudes, cuinga ihana sinun armeliaisudes? Ah Herras Jesu! cuinga rakaudesta walawa on sinun sydämes? cuinga callis on sinun lunastuses? cuinga ystäwällinen on sinun puhees? cuinga ihanat owat sinun huules? cuinga terweellisest owat sinun hawas? Ah Jumala P. Hengi! cuinga armias olet sinä sinun lahjoisäs? cuinga ricäs lohdutusesta? cuinga ylläsewuotawa on hywydes? jonga perään minulla ei cartengan yhtän oikiata nälkä ja jano ollut ole

ole. Ach anna anderi minulle tämä minun Zumalattomudeni, ylencakeeni ja suruttomudeni, ja älä ota minulda vois sinun pyhä sanas ja minun sieluni lohduitusta, minun ylencakeeni ja fiittämättömydeni tähden. Mutta ylösh: rätä minusa sisällinen, pyhä sydämellinen näikä ja jano sinun ja sinun sanas perän, että minä rawikis: sin iseni sinun tuñollas, hurwittais: sin isiani sinu rack: audestas, wirwottais: sin sinun lohduiturellas, wahwistais: sin sinun muistollas, iloittais: sin sinun armollas, Sinua minun sielusani syleilisin, sinulle uscosani suuta andaisin, riemuikis: sin sinulle minun sydäme: sani ja weisais: sin hengesani Ach minun Herrani Jesu Christe! sinä olet se totinen taivallinen leipä, joca taidat caiken ilon anda, sinä rawiket jocaiken sielun mielen nouteri, niincuin me sinua tarwikem: niin sinä olet, niin sinä maistat. Sentähden rucoilen minä sinua, että: armolifest tahdoist aina wirwotta minun sieluni hänen hätäns tarpeens jälkeen, Jos hän on sairas, niin ole minun köyhän Sieluni Barandaja ja Läkitys: Jos hän on murhellinen, niin ole hänen ilos, jos hän on heikko, niin ole hänen wahwudens: jos hän on päijästynyt, niin ole hänen lohduiturens. Jos hän on lewotoin, niin ole hänen lepons. Jos hän on hyljätty, niin ole hänen pacons: Jos se

paha wihollinen canda hänen päällens niin
 ole sinä hänen edeswastajans. Jos syndi te-
 ke hänen murhelligeksi, niin ole sinä hänen
 wanhurscaudens: Jos häntunde Jumalan
 wihan, niin ole sinä hänen armoit uimens.
 Jos hän iso, niin rawike häändä, niincui useo-
 linen Paimen, sinun sanallas: Jos hän on
 heikko rucouyes, niin ole sinä hänen ylimäi-
 nen Pappins ja rucoile hänen edestans: Jos
 hän on pimendesä ja cuolemasta niin ole sinä
 hänen walkeudens ja elämäns, Jos häändä
 kirotan, niin ole sinä hänen siunauyens; Jos
 häändä wainotan niin ole sinä hänen warjelu-
 yens, Immanuelins ja worttons. Ach minun
 useollinen wapahajani! älä kiellä minun sie-
 luldani sinun taivaliista lohdutustas, anna
 hänen maista sitä hywä Jumalan sana, sen
 tulewaisen maailman woima, ijancaiikisen elä-
 män riemua ja sinun hywydes makeutta,
 sillä sinun hywydes on parempi kuin elämä.
 anna se olla minun sydämeni ilo ja hurwitus,
 että minä iloisella suulla sinua kiittäisin, an-
 na sinun sanas olla minulle makiamman,
 kuin hunaja ja mesi leipä, että hän sen caut-
 ta sydämellisesti ilahuteturi ja lohduteturi ru-
 lis, hänen wimeisesäkin erosans, ja rauhasa
 ja ilosa täldä läxis siihen ijancaiikiseen cunni-
 an, Jesuxen Christuxen meidän Herram
 kautta. Amen.

18. Seuracunnan opettaista.

A ihana Herras Jesu Christer, sinä Seuracunnā
 ijancalcinen ylimäinen Pappi ja Pää! sinä
 olet ylös astunut korkeuteen, ja olet muuttamat
 sinun palvelioistas vannot Apostoleiksi, muu-
 tamat Propheetoiksi, muuttamat Ewangeliste-
 reiksi, muuttamat Väimenoiksi ja opettajiksi, että
 se hengellinen ruumis heidän kauttans ylös ra-
 ketuksi tulis, siihen asti kuin me calciki tulem-
 ma uscon ja sinun tundemises yhtenteen: mi-
 nä walitan ja tunnustan sinun edesäs, etten
 minä näitä sinun suuria hyviä töitä ja lahjo-
 ias tähänasti oskein tuudenut ole, en ole pi-
 tänyt niitä jotcas lähettänyt olet sinun pal-
 weliolias ja sinun salaisudes huoneen haldi-
 ona enkä ole heitä heidän wirrans tähden sitä
 radabambana pitänyt, en myös ajatellut mitä
 sinä sanot: joca teitä cuule, hän cuule minua,
 ja joca teidän ylencazo, hän ylencazo minun.
 Anna anderi minulle tämä synni, ja älä: y-
 gö ue sitä minulle, käännä pois minusta se
 rangastus, jolla sinä uheat niitä jotca si-
 nun palvelioitas pilkkaavat. Mutta minä
 kiitän sinua sydämestäni sinun uscollisten sa-
 nansaattojais edesta, jotca sinun autu-
 utis ilmoittawat, saarnawat hyvä ja rau-
 ha jul stawat ja ruoilen sinua, että calcikin
 uscollisten kircon palveliam ja sanan opetta-
 ja.

jain päälle täyttäisit sinun lupaures, josa sinä
 sanot: Minä panen sanani sinun suuhus, ja
 peitan sinun minun kätteni wariolla: että mi-
 nä taiwan istuttaisin ja maan perustaisin. Is-
 stuta sinun hengellinen taiwahas, racas Ju-
 mala uscollisilla loista willa tähdeillä ja cauni-
 stamaa wanhurseaudē istutuxilla sinulle kii-
 xeri ja ylistyxi. caunista kizeon opettajat sinū
 siu naurellas että he saisit yhde woiton toise pe-
 rast synnin, cuoleman, Perkelē, helroetin ja ma-
 ilman ylike, että tuttaaisia oikia Jumala Zio-
 nis. Anna myös että me olisim meidän opet-
 taillem euuliaiset ja seurasim heitä nijneuin
 nistä jotca waltwowat meidän sielujam, ja pi-
 tä niistä lugun tekemän, että he sen ilolla teki-
 sit ja ei huocauxella, sillä ei se ole meille hyd-
 dyllinen. Suo heille myös, että he toimit-
 taisit wireans tähdelise, ja caizisit lauma
 ei waditut, waan hywällä mielellä ei tur-
 han woiton tähden, waan hywästä tahdo-
 sta, että sekä he ja me heidän cansans, ca-
 tomattoman cunnian wimein saisimme, cos-
 ea sinä ylimäinen Paimen olet ilmandurwa.
 Anna racas Jumala ihlinälles woima ja
 sannas siuren ewangelistain joucolla, nijnet-
 tä he corgottawat anens nijneuin Basunan,
 eisästä, waan ilmoittawat meille meidän
 yliketäymisem, että he owat wäkwät nuh-
 teleman ja woimalliset lohduuttaman:

ta että he cadonneita lambaita ekisit, sairaita varandaisit, hawotettuja sitoisit, ja lihawita karkisit. Mutta että he puhuisit tulifilla kielillä, niin että se tungis isens meidän sydämen läpike, ja meidän sydämen kääntymisit sinun puolees maailmasta, lihan himost, silmäin vyyhndöst ja elämän coreudest, että heidän Parannus saarnons kautta meissä ylös herätetyxi tulisi se myrke, jota ei nykään cadu. Uwa meidän sydämen, niincuin Eydian cuuleman ja ymmärtämän mitä he meille sinun nimees sarnawat, ole sinä sanon kautta woimallinen, ja anna meille B. Hengi joca meitä opettais ja johdattais caikeen totuuteen. Opetä sinä meitä sisällisest ja ylös walaiffe meidän ymmärrysem, johduta meitä sisällisest sydämesäm: Sillä jos et sinä meitä sisällisest opeta, niin on caicki ulconainen opetus turha. Sentähden eosea Powali istutta ja Uvollo casta, niin anna sinä casto. Estä ja hillize se häijy wihollinen kylvämäst ohdackeita nisun secan, ylös heräätä meitä, etten me rucku's ja olis jurttomat. Pyhä Isä pyhitä meitä sinun totudesas, sinun sanas on totuus. Sinun todistukses owat airan lujat, wihys on sinun huonees eunistus ijancäicik'est: Uwa' meidän eosta sinun sanas tairal'ista l'iwä, reidän Sieluim astiohin, että me ijancäicik'isest rawituxi ja outuaxi tulisim. Amen.

19. Kucous Wääriä opettaita waſtan, ja puhtaana opin woimaja pitämiſeſtä.

Ach pyhä, totinen, hurſeas, racas Jumala ja Jſä! mikä ſuuri callis ja corkia tawara on ſinun ſanas? Minun jalſaini kyntilä ja walkeus minun teilläni, jota vaiſi ei ole n. uuta cuin erhetys, ſokeus ja pimeys, niſkeuin on nähtävä Juda-laiſit, Turkilaiſit, Baconoiſt ja muſſa wäriſtä opettaiſta. Ach pyhä Jſä pyhitä meitä ſinun totudeſas, ſinun puhees on tutuus. Ach minun Herrani JESU Chriſte! ſinä olet tie, totuus ja elämä, käännä pois meidän ſydämem turhaſta opiſta, ja wirtwota meitä ſinun tiehes. Ach Jumala pyhä henai! ſinä totuden Hengi! ſinä uſkoſlinen JESUXEN Chriſtuxen todittäjä! ſinä joca Prophetain ja Awoſtolein ſuun cautta puhunut olet! (*) Sillä ei nykän Prophetia ole wielä! ihmiften tahdoſta edes tuotu, waan pyhät Jumalan ihmifet owat puhuret waicutetur pyhäldä hengeldä. Ach anna meille armos että me pidäifimme ſen wahwan Prophetallifen ſanan puhtaana, ſe lianä ja turmelematoinna, niſkeuin ſe Jumalan ſijälle andamiſen jalkeen, Pyhil-
dä

da Propheetoilda ja Apostoleilda ilmoitettu
 on, että me ottaisimme siitä warin niin-
 cuin kyntilästä joca pimeis walista, niin
 caowan cuin päivä waljene ja Gointähti
 coitta meidän sydämismän. Sillä (*) cu n
 sinun sanas julistetan, niin se walista ja an-
 da nykertaisille ymmärryksen. Anna siis et-
 tä me tutkisim ramauita, jotca todistawat
 meidän Herrastan Jesusesta Christuresta,
 josa meillä on ijancaickinen elämä. O Ju-
 mala Isä, sinä meidän auttuudem ainoa ja i-
 jancaickinen alcu! O Jumala Poica, mei-
 dän ainoa ijancaickinen wiisaudem, walkeu-
 dem, opettajam ja mestarim! josta Isä tai-
 waist huutanut on: Tämä on minun ra-
 cas poican, johon minä mielistyn, händä
 euuleat. O Jumala S. Hengi, jocajohda-
 tat meitä caickeen totuteen! warjele meitä
 warista opettaista ja eriseuraisista, jotca mei-
 tä sinun sanastas wiettelewät. Sillä caicki
 cuin sinun sanastas pois wetä, se wiettele,
 se on wieckaus ja petos: Mutta wäärä op-
 pi pettä ja tappa Sielut niincuin se cawa-
 la kärke Berkele meidän Esiwanhembam
 sinun sanastas pois käänsi ja heidän mur-
 hais sielun ja ruumin puolesta. Mutta (**)
 Herran puheet owat kirckaat, niincuin se-
 litetty hopia sawiastiois, seikemänn kerta

S

coe.

(*) ps. 119 130° (**) ps. 12. 7.

coeteldu. Anna meille racas̄ taiwallinen
 Jsā ymmärryksen hengi, että me coettelisim
 henger, jos he Jumalasta ovat ja oppisim
 tundeman ne oikiat Seilun paimenet sinun
 änestäs, ja siitä eroittamaan ne jotca ei oikein
 sinun sanaas̄ pitele, ja heitä wältämän ja car-
 taman. Estä ja hillize heitä, sinä yllimäinen
 Paimen Jēu Christe! ettel he niincuin rate-
 lewaiset sudet repelis̄ meitä, haascas̄ lambai-
 tas̄, turmelis̄ wiinamäkiäs, ja rydwäs̄ meil-
 dä sinun totisen, pysyväisen, eläwän, ijancaic-
 kisen lohduksen calleita wiinamarjoja. Sil-
 lä sinun sanas̄ yxinäs̄ lohdutta sielut ja wa-
 pabta heidän epäilyhestä. Mutta caikesa wä-
 räsä opisa ei ole yhtän lohdutusta eikä elämä-
 tä, jonga päälle yri wiheliäinen Sielu cuole-
 mäsä luotta taidas̄. (*) Sillä he hautowat
 basiliscyren munia ja cutowat häämähä-
 käin werkko, jos jocu syö heidän munians̄,
 niin hänen ränty cuolla, ja jos ne ricotan
 niin niistä tule kyykäime. Mutta sinu i tod-
 stuses̄ ovat aiwan lusat, pyhäis̄ on sinun
 huonees̄ caunistus̄ ijancaikkisest. Sinun (**)
 tykönäis̄ on eläwä lähde ja sinun walkeude-
 sas̄ me näemme walkeuden. Anna siis̄ mei-
 dän O Jsā pitä sinun kärsimises̄ sanan, että
 me myös̄ warielluxi tulisim kiusauxen ja
 waiwan hetkestä, joca coco maan piirin pääl-
 le

(*) ks. 59: 5. (**) ps. 36: 9.

le tulewa on. Illä falli meidän hyljätä sinun sanas, ettes myös meitä hyljätis. Anna meidän tunnusta sinun nimes ihmisten edes että sinä myös tunnustassit meidän caickein B. Engelein edes. Hillize ja estä se häin vihollinen ja lainna meille walpas sydän, ettei hän kylwäis ohdackeita niuin secan. Anna häpiän ala tulla caicki jotca sinun sanas wastan puhuvat ja caicki kielet jotca heitäns asettawat sinua wastan. Tulcon mykäxi wäärät suut, jotca puhuvat sinun sanas wastan cowassi ylpendes ja ylencazes. Olcon he niincuin acanat tuulesa, ja Herran Engeli syfätkön heitä pois, heidän tiens olcon pimiä ja niljacas ja Herran Engeli wainotcon heitä. Sillä heidän suuns sanat owat wäärns ja petos, eikä tahdo enä nimmärtä, että he jotakin hnywä tekisit. O Jumala! warjele meitä tästä sugusta ijnecaickisest. Sillä joca paicka tule Jumalattomia tänteen, cosca seucaldalset huonot ihmisten seas hallizewat. Heidän huuldens puhe on heidän suuns syndi, ja he käsitetän heidän ylpendesäns, ja he juttelewat kirouria ja walhetta. He cakowat ylencaicki ja sitten pahasti puhuvat, ja puhuvat ja laittawat ylylästi, mitä he puhuvat sen täntyn olla taiwasta puhuttu, mitä he sanowat sen täntyn maan päällä kelwata; Sentäh-

den noudatta heitä yhteinen causa ja coconduwat heidän tygöns, niincuin wedet. Cuule siis Israelin Väimen! ilmoita sinus, joca istut Cherubimin päällä! Herätä sinun woimas ja anna caswos paista, niin me tulemma auteturi: Sinä olet istuttanut wiinapuun, ja lewitit hänen orans hamman meren aiti: Mä siis anna hänen aitan särjettä, ettei sitä caiki ohise kähwät repis, älä salli mehäsicain caiva sitä ylös ja mehan peroin sitä ylös syöda. Jumala Sebaoth käännä siis sinuas, cako alas tawast ja näe ja ehi tätä wiina puuta: Ja pidä se kiindianä jonga sinun oikia kätēs on istuttanut, ja jongas ihelles lujaisti walinnu olet. Cako siihen ja nuhtele, että woltamises ja repimises loppu tulis. Sinun kätēs warieleon sinun oikian kätēs causan, ja ihmiset joteas sinulles lujaisti walinnut olet, niin en me sinusta luowu, suo meidän elä, niin me sinun nimeäs auyem huudam. Herra Jumala Sebaoth käännä meitä, ja anna caswos paista, niin me auteturi tulemma. (*)

Melias Käsky.

20. Suuliaisudesta wanhoille ja nuorille.

Uch Herra Jesu Christe, sinä Isäs cuuliais-

(*) psal. 80: 2- 4. 12. 20.

liainen lapsi! joca olet sinun taiwalliselle Isäl-
 les ollut! cuulainen cuoleman laacka ja ri-
 ssinecuoleman asti ja olet hänelle sinun tahto-
 cocoonans ylös uhrannut, händä täydellisesti
 raastanut, sydämestäs hänen päällens uf-
 caldanut, sydämestäs händä lapsillisest pel-
 jännyt ja sillä meille jättänyt esteenwan cuu-
 liaisuteen: Minä walitan ja tuihustan sinun e-
 desäs minun sydämeni tottelemattomuutta,
 ja minun tahtoni wastahacoisuutta Jumala-
 ta minun taiwallista Isäni, ja caickia niitä
 wastaan, jotea sinä minun ylizeni asetannut
 olet: Ja rucoilen sinua että tahdoisit sinun
 täydellisen cuuliaisudes tähden, jolla sinä si-
 nun taiwallisen Isäs sowitzannut, ja coco-
 lain minun edestäni täyttänyt olet, olla mi-
 nulle armollinen, minun tottelemattomuude-
 ni paranda ja peittä; ja käändä pois ran-
 gaitusen, jollas uheat, ettei tottelematto-
 main pidä menestymän eikä pitkäajalliseksi
 tuleman maan päällä. Minä rucoilen sinua
 anna minulle cuulainen sydän, että minä
 sydämestäni halajan täyttä, ei oma, waan
 sinun pyhä tahtoas, ja cuuliaisesti elä sinun
 sanas ja Pyhän Ewangeliumis ja caickein
 käskyis jälken. Että minä myös ristisä ja wa-
 stoinkäymisessä olsin sinulle cuulainen, ja en
 sinun tahtoas wastaan napissis. Ja raastai-
 sin sinun sanas, enämmän kuin caickia a-

jallisia ja enämän cuin oma hengeni. Anna myös että minä caicki cuin minun yllizeni aseretut ovat, tunnen sinun sädyres, jonga sinä edescazomises cautta asettanut olet, että meidän heidän allans oleman ja elämän pitä, että sinä meitä heidän cauttans hallita tahdoisit. Anna että minä heitä, niin-cuin sinun Majjestetis palvelioita racastaisin ja cunnioittaisin sydämesä, sanoisa ja toisa kärsimisellä, ja tämän caicki sinun tah-tes: Että minä myös heidän wicojans peittäisin ja parhain päin ulostoimittaisin: Ja mielelläni ja kärsiwällisydellä kärsisin ja wastanottaisin heidän nuhteens ja waroturens cuin he wircans puolesta, Isällisestä sydämesä minulle andawat. Että minä nöyrydesä minun tahtoni ja pädyreni ala annaisin, en ylencazois heidän neuwoans, engä heidän lahiojans halpana pidäis, waan sinu tah-tos jälke toimitaisin cuuliaisudesta ja siwendesä, uscollisesti ja yrifertaisesti, nöyrästi ja miehullisesti caicki cuin sinun nimelles cunniaxi ja yllistyxi ja minun lähinäiselleni hywäxi tulla taita. Että minä myös caicki toimitaisin wahwalla uscolla ja totisella Jumalan pelwolla, etten minä mitän wastoin sinun tah-toas ja cuuliaisuuttas eteheni ottais, ihmisten pelwon eli ystävyn den tähden, waan enämin euulisin sinua cuin ihmisä, että, niin-cuin

cuin sinä euuliaisudes kautta sinun rakasta
 Isäs cunnioittanut ja ylistänyt olet, mah-
 daisin myös minä minun euuliaisudeni kaut-
 ta, sinun sanas jälkeen, kaikisa minun toisa-
 ni, sinua ynnä Isän ja V. Hengen cansa kii-
 tä, ylistä ja cunnioitta ijancaickisest! Amen.

21. Wanhembain rucous La- stensa edestä.

A Chusollinen, racas Jumala ja Isä, kaikkein
 luondocappalden Luoja ja Ylöspitäjä! minä kii-
 tän sinua sydämestäni sen ruumin hedelmän edestä,
 jongas minulle sinuaures kautta andanut olet: Ja ru-
 coilen sinua sydämellisesti, ettäs sanonut olet, tahto-
 was anba V. Henges kaikille niille, cum sinua siittä
 ruoilewat. Lahjoita minun ldyhille lapsilleni Pohja
 Henges, että hän ylds sytytäis heisä totien Juma-
 lan pelwon, joca on wiisauden alcu ja se oikia ym-
 märys, joca sen jälkeen teke, hänen kytörens pyhy i-
 jancaickisest; wahwista myös heitä sinun totisesä tun-
 nosas. Warjele heitä kaikesta epäjumalan palwe-
 luksesta ja warästä opista. Anna heidän oikiasa autu-
 ari tekewäisesä uscosa ja kaikesa Jumalisudesa ylds
 castwa ja siinä haman loppun asti pöshwäiset olla
 Anna heille uscollinen, euulainen ja ndyrä sydän,
 niin myös se oikia wiisaus ja ymmärrys, että he
 mahdait castwa ja wahwistua ijäsä ja armosa Ju-
 malan ja ihmisten edesä; Istuta heidän sydämiins
 rackaus sinun Jumalisen Sanas tygd, että he olisit
 hartaat rucouyisa ja Jumalan palweluxesa; cumi-
 allijet

alliset Jumalan Sanan Palveluville, ja waellu-
 sans jocaista eohsan wilpittömät; kättyriäns häwe-
 liit, tawoisans siwiit, sawoisans totiset, tdisans yri-
 waaset, toimittuwisans wirjät, euhumuyens ascarei-
 saonnelliset, astioisa ymmärtäwäiset, caikisa selliat,
 caickia ihmisiä wastan hiljaiset ja ystävälliset. War-
 jelle heitä tämän mailman pahemoyista, ettei he pa-
 han seurancautta wietelhyi tulis. Alla anna heidän
 joutua tuhlamiiseen ja haureuteen, ettei he itse ly-
 hennäis ikäns, eli muita wahingoittais: Ole heidän
 warielurens caickinaises waaras, ettei he tapatur-
 maiset huckuis. Alla anna minulle olla heistä pilkka
 ja häpiätä, mutta cunniata ja iloa, että sinun wal-
 dacundas myds heidän cauttans tulis enättyri ja us-
 eowaissten lucu suurexi, että he myds Tawais saisit
 istua sinun pdytäs ymbärillä niincuin taitwälliset Ol-
 ju-puun Wesat ja sinua caickein walittuin cansa
 kiittäisit, cunniottaisit ja ylistäisit Jesuxen Chri-
 stuxen meidän Herran cautta, Amen.

22. Hywain lasten Rucous vanhembains edestä.

Oh! armollinen, laupias, racas Jumala ja
 Isä, joca caickein oikia Isä olet, cuin Tai-
 wahis jamaasa lapsivi euhutan; minä kiitan sinua sy-
 dämellisesti, että olet andanut minulle minun racat
 vanhemban Isäni ja äitini ja heidän tähänasti hy-
 wästä terweydesä, ja menestyysesä yldspitänyt. Tä-
 män sinun suuren hywäntecos edest, olcon sinulle
 kiitos, cunnia ja ylistös! ja rucoilen sinua, että
 tahdoisit armosta andexi anda minun tottelematto-
 mude

mudeni, jolla minä usiasti wanhembitan wastan rickonut olen; Ja pois käätä sen rangastuksen cuins neljännes käskys uheat. Anna minulle cuuliamen kiltollinen sydän heitä wastan, että minä heitä cunnitaitan pelkän ja raacastan, cuuliaisudellani ja sinun Jumalisella pelwollas ilahutan: Tunnen heidän Jumalan asetukseksi, ja wastanotan heidän Isällisen hywin ajatellun rangastuksen ja nuhtens karsiwälisest. Opetta minua myds ajatteleman, cuinga raacas minä olen ollut äitilleni, ja millä suurella tuscal-la ja työllä hän minun on castwattanut: Sentähden anna minun händä jälleens cunnioitta cuuliaisudella, rackaudella, ndyrydellä ja pelwolla, sanoisa ja tdisä, että minä perisin siunausen ja en kirousta ja tulisin pitkä ijälliseksi. Anna minun Herrani Jesuren Christuren cuuliaisuden esimerkki aina olla minun silmäisni edessä, joca oli Isällens cuuliamen cuolemaan saacka ja wielä ristin cuoleman asti. Tahjoita minulle Isachin cuuliaisus, Jacobin pelco, Josephin puhtaus, nuoren Tobian Jumalisuus: Laimma myds minun rackaille wanhemillen Abrahamin usco, Isachin siunaus, Jacobin warjelus, Josephin onnellisuus, ja wanhän Tobian laupius. Anna heidän hywäsä tewollisesa elämäsa, rauhasa ja yrimielisheusa wanhendua. Huojenna heidän ristin ja auta heitä sitä candaman. Cuule heidän rucourens, siuna heidän elatuksen. Warjele heitä kaikesta pahasta, Sielun ja ruumin puolesta, ja cosca heidän aicans tullut on niin anna heidän hiljaisesti ja autuallisesti nuckua, ja ota heitä tygds siihen oikiaan Isän maahan, Jesuren Christuren cautta, Amen.

23. **S**hristillisen awiowan Kucous.

Lupias, armollinen Jumala, racas Isä sinä olet sinun armollisen tahtos ja Jumalisen edes cagomises jälkeen sowittanut meidän tähän **P**. Awios käskyn säätyä, että me sinä sinun asetuses jälkeen eläsimme, jonga tähden me myds sinun siunaustas isäiä wacuutam, josta sinun sanas sano: (*) Joca awiowan on osa, hän löytä hywän cappalen ja saa mielisuostions **H**Erralda. Ach racas Jumala anna meidän sinun Jumalisesa pelwosas yhdesä elä, sillä autuas on se cuin pelkä **H**Erra, joca hänen käskysjans sängen himoike: Hänen siemenens on waldias maan päällä, hurscasten sucu pitä siunatuvi tuleman. Anna meidän ennen caickia racasta sinun sanas, ja mielelläm cuulla ja oppia, että me olisim, nijncuin puu istutettu ojan reunalle, joca hedelmans canda ajallans ja hänen lehtens ei warise ja caicki menesty mitä hän teke. Anna meidän elä rauhasa ja sowinnosa, että me yhden niistä colmesta cauniista, cappelista jotea Jumalalle ja ihmisille kelpawat, meidän tygdnäm tallella pidäsim: Sillä siellä lupa **H**Erra siunauksen ja elämän ijancuickisesi. Anna meidän awios käskysäm racasta puhtautta ja cuñialisutta ja ei ricdoasita wastan, että cunnia asuis meidän huonesam ja meillä olis cunniallinen nimi. Anna armos että me meidän lapsen castwataisim sinun cunniayes curitusesa ja nuhtesa, että sinä heidän suustans kijtoren sinules walmistaisit; Anna heille cuullainen sydän, että he menestyisit ja olisit pitkä ijälliset maan päällä.

Un:

(*) Gal. San. 18: 22.

Anna myds meille joca päiväinen leipäm ja siuna
 meidän elatuxem, kätke meidän huonem ja tawaram
 nijncuin sen D. Siobin, etteise paha wihollinen eikä
 hänenkäsiälans meille mitän wahingota tehdä taidais
 Warjele meidän huonem, calum ja tawaram was-
 kialda ja wedeldä, rakeilda ja rajuilmalda, war-
 cailda ja murhailda, sillä caicki cuin meillä on, olet
 sinä meille andanut; Sentähden tahdoisit sinä my-
 ös meitä woinallisest warjella, sillä jos et sinä ra-
 kenna huonetta, niin ne hucan tydät tekewät jotca
 sitä rakendawat, jos et sinä Herra caupungita war-
 jele, niin wartiat hucan waltwowat. Sinä annat
 ystäwilles leipäns heidän maatesans. Eaina myds
 racas Jumala meille hywiä, uscollisia, ja wiwiditä
 palcollisia, ja warjele meitä niistä uscottomist, sillä
 sinä laitat ja halliset caicki, ja olet Herra caickein
 ylitse, sinä costat hywällä caiken uscollisuuden ja racka-
 uden, ja rangaiset caiken uscomattomuden. Ja co-
 scas meille, racas Jumala! tahdot lähettä ristii ja
 murhen, niin anna meille karsimystä, että me culiat-
 sest isem sinun Isälliien wihas alle heittäsimme ja
 käy armon cansa meidän cansam. Anna meidän wa-
 elluxem hallitta Herraida ja meidän riem keltwatcon
 sinulle; jos me langem niin älä hyljä meitä, waan
 tue meidän kättem, ja auta meitä ylös jälleis, lie-
 witä meidän ristim, ja lohduita meitä jälleis, älä y-
 lenanna meitä hädäsäm. Warjele myds meitä, ettem
 me näitä ajallisia pidäis rackambana, cuin ijancaic-
 kista. Sillä embä me ole mitän mailmaan tuonet,
 niin erime myds mitän täälä taida ulos wiedä: Ä-
 lä siis anna meidän rippua siinä häijysä ahneudesa,
 joca on caiken pahuden juuri, waan noudatta uscoa

ja rakautta ja käsittä ijancaikkisen elämän, johon me cuikutut olemme. Isä Jumala suimateon ja warjelcon meitä! Poica Jumala walistacon castwons meidän päällem! Jumala P. Hengi kaändäkõncastwons meidän puolem ja andacon meille rauhan! P. Colminaisuus warjelcon meidän sisälle ja ulos kånmissen nyt ja ijancaikkisest! Amen.

24. Alamaisten, rucous Esiwallan edestä.

Ach Jumala, sinä caickein Herrain Herr! ja caickein Cuningasten Cuningas! joca olet caikken Esiwallan asettanut ja sanonut sinun P. Apostolis cautta: Ettei ole Esiwalda mutoin cuin Jumalalda, ja joca asetta izens Esiwalda wastan se on Jumalan säätnä wastan (*). Anna minulle, racas Isä! ja opeta minua, että minä tundisin Esiwallan sinun asetuyeres, hända pelkäisin racastaisin ja cunniotaisin, ja lainna armos että minä ja caiciki alamaiset håneldä oikeudella hallituri, ja hänen cauttans warjelluxi tulisin, että me hänen allans lewos ja rauhans eläisimme caikes Jumalifudes ja cunniallifudes. Ja että Cuningasten sydämet owat sinun kädessä, racas Isä! ja sinä taitat ne nijneuin wesi ojat, nijn hallike myds meidän racas Esiwaldan sinun P. Hengelläs, että he ennen caicikia racastaisit Jumalan Sana, tekisit portins atwaraxi ja owet mailmas corkiari, että heisä ja heidän maafans Cunnian Cuningas sisälle kånwis, Herr Zebaoth, wätewä ja woimallinen Sodus; että he olisit

(*) Rom. 13: 1, 2, 7.

sit sinun Pyhän Christillisen Seuracundas hochojat
 ja imettäjät. Että he andaisit suuta sinun rackaalle
 Pojalles, ettei hän wihasuis, että he palmelisit
 Herran pelwosa ja iloikisit wapistuyes. Anna heille
 sinun taiwallinen wijsaudes, joca sinun istuimes ym-
 bärillä on, sillä sen kautta Cuningat hallikewat ja
 neuwon andajat oikeutta saattawat. Anna että he
 euulisit kpyhän huudon ja ei wäändäis leskein ja or-
 woin oikeutta. Anna heidän pitä toimellisia neuwo-
 ja ja niissä wahwana pysyä. Anna heille Dawidin
 onnellisuus, Salomonin wijsaus, Josuan woitto,
 Simsonin wäkewys, anna heille rackaus ja halu
 hursecuuten, pysywäinen mieli ja urhollisuus caic-
 kta wäärystä wastan, onnellinen menestys caic-
 kta heidän edesottamisians, uscollisia, ymmärrämäi-
 siä ja wijsaita neuwon andaita, termellinen ja pitkä
 ikä, warjele heitä uscocullatuista ja wiecakkeliosta, so-
 dasta ja weren muodattamisesta. Suojele hei-
 tä sinun Pyhän Engereis kautta, siuna coco mea, ja
 saata rauha meidän rajoillem, Jesuren Christuren
 meidän Herram kautta, Amen.

I 5. Esivallan rucous alamai- sten edestä.

Sinä maan pjiirin wäkewä hallisia, caickein
 Herrain Herra, ja caickein cuningasten Cuning-
 gas! minä kijtän sinua sydämeestäni, että sinun Esival-
 laxi tämän maan ja Eansan ylise asettanut olet; Si-
 nä olet ylimmäinen, ja sinulla on walda ihmisten
 waldacundain päälle; sinä annat ne kullengas tahdot
 ja asetat caickein ndyrimmät ihmiset niiden vädle.
 Sinun

Sinun waldas on ijancaicfinen ja sinun waldacundas pöyh sugusta suuhun, jonga suhten caicci cuin asuwat maan päällä, niincuin ei mitän suetut owat, sinä teet cuingas tahdot, taiwan sotajoucon ja niiden Cansa cuin maan päällä asuwat, ja ei kengän taida sinun kättäs estä, eikä sanoa sinulle: mitäs teet? Sillä caicci sinun tyds owat totuus, ja caicci sinun ties oikiat, ja joca yspä on, sen sinä taidat nöhyttää. Sinä sovitat jocaiken maan rajat, sinä teet kesän ja talwen. Eainna sentähden minulle, Sinä wäkewä hallizia coco maan piirin ylise! että minä aina izeni sinun edesäs nöhyttän, ja ajattelen että minä myds olen Jumalan alla. Anna minulle wahwa ja totinen usco ja luottamus sinun caicciwaldiaisutees ja lauputees. Anna minulle sydämellinen rakkous sinun puhtaasen sanaas. Ylds pida minua ja minulle uscotuita alamaistiani, sen Pyhän Evangeliumin autuaxi tekewäisesä totudesä; anna ne cartwa wa pilarita, oikian Jumalan palweluxen ja oikouden, olla minun maani perustuxena, ja että sinun pyhä pelcos olis minun maani caunistus, ja corkein ja callein cappale, jonna ylise sinä minun asetanut olet. Anna minulle se rakas ja callis maanrauha. Ole minun wäkewä warieluxeni ja tulinen muuri minun ja minun alamaisten ymbärillä. Ja cosea maa wapise ja caicci, jotea sen päällä asuwat, niin wahwista sinä lujast hänen pakans. Anna minun alamaistilleni cuulainen sydän, ja minulle sinun taitwallinen wijsaudes heitä toimellisesti ja wijsasti hallita, wiattomia wapautta, hywia suojella, pahoja rangaista, ja costa caiccia paha; Että minä olisin pahoille pelwoxi ja hywille ylistöxeri ja kiitoxeri

peri. Anna minun O Jumala turta, että minä olen
 sinun wanhurscaudes huoneenhaldia, ja käänyläinen,
 että sinä olet minun cansani duomios, ja etten minä
 pidä duomiota ihmisten, waan sinun edesäs, etten mi-
 nän sentähden cakois yhdengän personan muoto. An-
 na minulle se armo että minä teen oikeuden, ilman
 personan muodon cakandota kdnhille ja orwoille,
 ja autan radolliset ja waiwaiset oikeudelle, pelastan y-
 lencakotun ja kdnhän ja päästän händä Jumalattoman
 kädestä, ettei maan perusturet caaduis. Anna minun
 cuulla mitä Herra Jumala puhu, että hän rauhan
 lupais cansallens ja pyhillens, ettei he hulluteen jou-
 duis. Anna sinua apus olla minun tykönäni, sillä
 minä pelkän sinua, että minun maallani cunnia a-
 suis, että laupius ja totuus keskenäs cohtaisit, wan-
 hurscaus ja rauha toinen toisens suuta annaisit, että
 totuus maasta wesois, ja wanhurscaus taimast ca-
 kois, että Herra tekis meille hywin ja meidän maam
 hedelmäns annais, että wanhurscaus sinun edesäs
 pyhyis ja oikein menestys. Ach useollinen Jumala!
 warjele minua synnistä, etten minä kehottais sinun
 wihaas, ja cartutais rangaistusta alamaisteni päälle,
 niineuin Enningas Dawid sano: Minä olen se cum
 syndiä tein, mitä siis nämät lambat tehnet owat?
 Siuna minun maani ja caunista se sinun hywydel-
 läs, sillä sinun askeles tiuckunwat raswasta. Anna mi-
 nun niin hallita, ettei minun maani huocais minun
 yligeni, waan täytetäisin kijtorella ja ylistyrella, kije-
 tetty oleon Herra joca nyinäs ihmeitä teke, ja kije-
 tetty oleon hänen suuren cunnians Nimi jancakijest,
 ja caicki maag täytettäkdn hänen cunniajans, Amen.

26. Kascan wainon Rucoous, jonga Jumala cohdu hedelmällä su- nannut on

A Eh caicciwaldias, ihmetten teliiä, armolinen Jumala! Taiman ja maan ja caickein luon Docappalden Luoja ja Uldspitää! Sinä joca olet sanonut sen siunauren caickein Christillisen awlowäen yllike. Esiwacat ja lisändykät: niin myös: cago lapses owat Herran lahjat ja cohdu hedelmä on ando: minä listän sinua ettäs minun awiosädysäni minun cästä siunaurestas ja lahiaftas osallisei tehnyt olet, ja rucoilen sinua, ettäs tahdoisit minun sinulda lahjoitetun cohdui hedelmän siunata sillä sinun Wyhän Henges lahjotta, ja sen autuaxi tehdä, sinun racastan lastes lucun otta, ja suoda hänelle, sinun racastahan Woicas minun Herran Jesuxen Christuxen pyhimmästä sikemisestä, että hän sen cautta pyhiteytyi ja puhdistetuyi tullis, sen myrköksisen perksyanin taudista, josa hän sijanyt on. **A** Eh Herra Jumala minä ja minun cohdui hedelmä olenime molemmin wihan lapses, mutta sinä racas Sjä, armahda meidän päällem, puhdistä händä isopilla että hän puhdistuis, pese händä että hän lumiwalkiayti tullis, wahwista ja ulös pidä händä äitin cohdufa, siihen heiken asti cuin hänen päiwän walkauteen tuleman pitä. **E** ämä minun cohdui hedelmä ei ollut sinulda salattu cosca hän Äitin cohdufa tehtin, sinun kätes owat hänen walmistanet ja tehnet hänen caicci ymbärins, elämän ja hengen olet sinä hänelle andanut, anna siis sinun cagomises myös händä kätliä; warjele myös minua pelwosta ja hämmästyrestä ja pahoilda henge-

hengeildä, kuin sinun kättes tōitā mielellāns turmel-
la ja wahingoitta tahtowat, anna hänelle ymmär-
tāwäinen Sielu ja anna hänen caswa saastuttamat-
tomayi ruumiri, tähdellisillä terweilla jäsenillä ja
cosca aiea ja hetki on käsīs, niin pelasta minua ar-
mollisesti. Anna minulle woima ja wāle synnyttä-
miseen, ja edesauta händä caickiwaldialla awullas
ja liewitā minun lipuni, sillä se on sinun caickiwal-
diaisudes ihmeitä tekewā woima, ja sinun armos ja
laupiudes tyd. Muista sitä sana cuins puhunut olet;
sinā wedit minun ulos minun äitini cohdusta: sinun
päälles olen minā heiterty äitini cohdusta, sinā olet
minun Jumalani hamast minun äitini cohdusta: si-
nā olit minun turwani olesani wielä äitini rinnoilla. (*)
Sinā olet se Jumala, joca näet ja tiedät caickein
ihmisten hädän, sinā olet sanonut: cosca waimo syn-
nyttä, niin hänellä on lipu, sillä hänen hetkens tuli.
Ach Herra tämän sinun laupiudes ja armahtawai-
sen sydāmes tähden, rucolien minā sinua, ettās tah-
doissit minun tuscani, jonga sinā edeldäpäin nähnyt
olet, liewittä ja edesautta minun ractan cohtuni he-
delmān terweillä ja elāwällä ruumilla, sowlieoilla ja
hywin walmistetulla jäsenillä, päiwän waltuteen,
minā annan hänen sinun caickiwaldiaisihin Isällisi-
hin käsīs, sinun armohos ja laupiutes, ja panen
hänen Herra Jesu sinun, pyhiin käsīs, ettās myds
siunaisit tätā minun cohtuni hedelmätä, niineuin
sinā siunaisit niitā wāhäisiä lapsia, jotca tuotin si-
nun tygds, sanoden: Andacas lasten tulla minun
tygōni, ja ällät kieldäld heitā, sillä heidän on taitwahan
waldacunda. Ach sinā uscollinen wapahaja, tämän
minun cohtuni hedelmān kannan minā myds sinun

③

etcos

(*) Ps. 20: 10, 11.

etees, pane sinun armokäs tänen päällens ja Anna händä P. Henges formella; Suohänelle, eosca hän edestule tähän maailmaan se P. ä Caste, pyhittä ja uudista händä wastaudesti syndantisen cautta ijancaictiseen elämään. Tee händä uderi luondocappalexi, pese ja puhdista händä sinun werelläs; Anna hänen myös olla sinun pyhän ruumis ja sinun Pyhän Christillisen Seuracundas jäsenen, että myös hänen suustans sinulle kiitos valmistettaijin, että hän myös olis ja pyhäs ijancaictisen elämän lasna ja perillisää, sinun cahteran vjuos ja euolemas ja sinun Pyhän Nimes, Jesusen Christusen cautta, Amen.

27. Lesken Rukous.

W Eh sindä uscolinen, awusta ricas, suloinen ja armollinen Jumala! joca ike olet euzunu sinus orwoin Isäxi ja leskein duomarixi: Orwoin Isäxi, ettei heillä ole yhtän Isä maan päällä, joca heittä niin sydämeštans racastais, niincuin omia lapsians, joca heittä niin ahlerasti ja wirtästi, niincuin ruumillinen Isä, murhen pidäis, joca heille niincuin Isä toimittais heidän tarpens, joca heittä eastwattais, lohduuttais ja heittä heidän sairaudesans ja wihelijäsydesans armahtais, niincuin Isä lapsians armahia, tämän racaan ja laupian Isän wötran olet siä meille tarinnut ja päälles oitanut, sentähden olet sindä myös minun päälleni ja minun ja caickein muiden orpolasten päälle, aiwan Isällisesti ja uscolisesti sen toimittawa, minun orpolapsiani ja caiccia muita Isällisest racastawa, edescagoma, ramigewa, eastwattawa, heittä lohduetawa, ja niincuin sydämešt raca-

racastamainen Isä armahtama. Leskein duomari olet sinä eukunut ises, sentähden että heidän silda wääräldä maailmaida niin paljon larsimän pita, ja ettei heillä yhtän turwa eikä lohdutusta ole, waan tänty, niineuin wiheliäisten, lohduttamattomain ja hyljättyin anda caickein tuulden läydy yllgens. Sentähden rucoilen minä sinua nöyrästi, että sanonut olet: että Herrajoca sinun tehtyt on, on sinun miehes, Cocol mailman Jumala on hänen nimens (*), sinä tahdoisit myös minua, niineuin turwattoman ja hyljätyn, sinun caickeinwaldian turwas alle otta, ja ei sallia minulle silda pahalda maailmaida wälitalda ja waino tapahua, waan warjele ja ymbäri piiritä minä ja minun surullinen huoneeni sinun pyhällä lupauyella: Eij sinun pida yhtän leske murhelligeyti saattaman, sillä co'ca he huutawat minun tygöni, tabdon minä totisest cuulla heidän huutons, ja teen sinun emändäs leskeyi ja sinun lapses orwoyxi (**): Anna sinun saas olla minun ja minun löyhän orpoin lasteni ymbäri yhden wahwan muurin: Ylös herätä hyroia sydämiä, jotca perän ajattelewat, että se on puhdas ja saastatoin Jumalan palvelus: ejiä orwoja ja leskejä heidän murheisans, se on, neuwolla, atulla ja lohdutuyella helkä ejiä. Warjele minua racas Isä! walesuulda ja wicceailda tiilidä. Anna minulle armos, että minä täsä yrinäsydesäni asetaisin toiwoni sinun ainwan päädes, sinun ainwan pidaisin lohdutuyenani, ja sinusa totisella uscolla ja wahwalla luottamisella kirjirippuissin. Sinä tahdoisit myös minun iauho wackasseni siunata ja ei anda sen tyhjällä, niineuin lesken Sareptas joca Prophetan Ellan wastanotti, ja ei minun djiwa-

(*) Es. 54: 5.

(**) 2. Mos. K. 22: 22.

stiani ulosjuosta ja cuivata, nijneuin sille kōyhä ie
 leskelle tapahtui, joca Prophetan Eliseuren siunau-
 yen jälken dñj-crusistans täytti caieki astians, että
 hän ynnä hänen lastens causa, tuli ynnäns Jumala-
 lan sanan ja siunauyen kautta elätetyri ja ylös pide-
 tyri: sen päälle että minä tundesin, että sinä olet mi-
 nun Isäni, ylös pitäjäni, Lohduttajani ja Holhojani,
 Jesuren Christuyn sinun rakkään Poikas meidän
 Herramc kautta, Amen.

28. Rucous wiran toimiturista ja Jumalan hallituksesta.

Ruhá, laupias, ynnäs wiis: s Jumala ja
 Isä! joca caieki sinun jumalisen edes-
 cakomises ja wiisaudes jälken laitat ja halli-
 het, ja uscos sinun palweltoilles ihe cullen-
 gin hänen leiwiskäns, joiden seas minä huo-
 noin olen: cazo, minä olen mahdotoin siihen
 laupiuteen ja totuuteen jonga sinä teet minul-
 le sillä mikä olen minä, että minun nä n
 edes auttanut ja tähän wiraan asettanut olet
 minä rucoulen sinua nöyrästi, että tahdot
 armostas anderi anda minulle, että minä tä-
 sä cuzzumisesani olen usiasti ollut hidas ja huo-
 limaton, ja en ole caieki asioita sinun sanas
 ja ynhän tahtos jälken toimittanut: Ach Herr
 käännä pois minusta se rangaisus, cuins
 sanot: firottu oleon se joca Herran työn lais-
 casti teke: *) Ach Herr minun Jumalani ole
 minulle armollinē ja halliže minua epešpäin
 sinun

(*) Jer. 48: 10.

sinun pyhällä hengellä, että minä wircani
 työt ja caicki asiat sinun Jumalisen sanas jäl-
 fen toimittaisiin, ennen caickia niissä ezisin si-
 nun nimes cuniata, sinun waldacundas edes
 auttamista ja sinun pyhän tahtos täyttämi-
 stä, jg pidäisin aina nämät sanat mielestäni:
 Joca minua cunnioize, händä tahton minä
 cunnioitta. Anna minulle neuwon, wiisau-
 den ja ymmärryksen Hengi, etten minä epyis
 minun neuwoisani, anna sen suuren Neu-
 won Engelin olla minun opettajani ja Neu-
 won andajani. Sillä cuca ihminen tietä Ju-
 malan neuwon? eli cuca taita ajatella mitä
 Jumala tahto? Sillä cuolewaisen ihmisen
 ajatukset owat epäilewäiset, ja meidän aiwo-
 tusten owat huikendelewäiset. Lähetä siis
 sinä B. Henges korkeudesta, joca opettais mi-
 nulle mitä sinulle on otollinen ja että minun
 asiani maan päällä ojettaisijn. Walaise mi-
 nun ymmärryksen sinun Jumaludes walkeu-
 della, sillä sinä walaiset minun syntiläni, si-
 nä Herra minun Jumalani walaiset minun
 pimendeni: lähetä sinun wiisaudes, että hän
 olis minun tyköndäni ja työtä tekis minun can-
 sani: Lähetä sinun Engelis minun edelläni,
 joca tien walmistais minulle caickihin minun
 töihini ja poistais pois caicki estehet, nijsen
 sinä tämän armon caikkille sinun uscollisille
 palvelioilles hamast alust asti osottanut olet,

tee myös minua siihen wircan ja työhön so-
 weliori, kuin minun toimittaman pitä sillä
 se turwa on minulle sinuhun, ei että minä
 itsestäni sowelas olisin jotan hywä neuwo
 käsittämaan, waan neuwo sinä minua, niin
 kuin sinun käsialas ja armos astiata, että mi-
 nä ne lahjat, kuin minulle usconut olet, oikein
 löytä mahdaisin sinun Cunniares ja minun
 lähimäiseni parahari ja etten minä ymmär-
 rä alcua, engä wäljä engä loppua, cuinga mi-
 nun wircani edesseisoman pitä, niin älä sinä
 Oracas Jumala, halli kei ke toimitus ja siu-
 na uloskäynnin. Suo hywä menestys ja
 siunattu päätös, sillä kaikki owat sinun käde-
 las; Tee sinä minun ensimmäiseni ja jälkimäi-
 seni ja pidä sinun kätes minun päälläni. An-
 na armo ja siunous, että kaikki minun astiani
 sinun tahtoä jalken onnellisesti edes käwisit,
 niincuin Josephin ja Danielin; estä sen pa-
 han wihollisen awaluus ja petos, ettei hän
 sinä hywasä, kuin minun toimittaman pitä
 olis minulle esteheri ja wahingori: Sinä
 Israelin wartia, wartioike ja walwo ike mi-
 nun ylliseni ja katke minun sisälle ja ulos käy-
 niseni, hamast nyt ja iiancaikkiseen, Amen.

Wiides Käsky.

29. Kucous Siwendestä.

Ach Herr Jesu Christe! Sinä aivan
 hywäntahtoinen, siwiä, suloinen, ystä-
 wällinen, laupias ja rackaudesta palawa Sy-
 dän! minä tunnustan ja walran sinun ede-
 fäs, että minä luonnostani (sitä pahempi)
 olen aivan cowin wihaan ja coston pyndöni
 taipunut, olen myös Sinun, O sinä viikkam-
 elin n Sydän! ja minun lähimäijeni sen caut-
 ta usein wihortanut. Ach anna anderi mi-
 nulle taincaidainen minun ilkiä wihani, kii-
 waudeni, coston pyndöni ja kiuckuni, jolla mi-
 nä sydämeni ja myös minun ruumijni ja Sie-
 luni saaduttanut ja sowaissnut ja myös Per-
 keleelle ja hänen toillens minun siän ja si-
 lan andanut olen; Ota pois se cowa rangai-
 stus minusta, cun sinä uheat, että ne wihate-
 set niincuin murhajat owat helmetin tuleen
 wicapaät, ja ei widä Jumalan waldacunda
 perimän. Anna minulle, O sinä siwiä Sydän!
 sinun pyhä siwendes, opeta minua minun
 wihaani ja caicki a pahoja tairwuturia tucahut-
 taman, ja pitkämielisyhdellä ylikewoittaman.
 Anna sen sinun sanas minusa olla woimalli-
 sen ja puhdistu ja muutta minun sydämeni,

eum sinä sanot. Oppicat minusta, sillä mi-
nä olen siwiä, ja jällens: Autuat owat si-
wiät, sillä heidän pitä maan perimän, au-
tuat owat rauhan tekiät, sillä he pitä Ju-
malan poiri cutzuttaman, autuat owat lau-
piat, sillä heille pitä Jumalalda laupius ta-
pabtuman. (*) Ach priscota minun sydämeni
sinun siweydes suloisuudella, että minä sinun
Eficuwas jälken olisin jocaista cohtan siwiä,
en wihoittais jällens niistä cuin minua wihoit-
tawat, en wainois minun wainoitani, en fi-
roilis cosca minua firoillan, en uheais cosca
minä kārstin: waan jättäisin caicci hänen hal-
duuns, joca oikein duomike, ja annaistu co-
ston hänelle, joca sano: Minun on costo,
minä tabdon costä sano Herra. Anna et-
tä minä hywäntahtoisesta leppiästä siweyde-
stä minun wihoillistani syöttäisin, cosca hän
iso, ja juottaisin cosca hän isno: Sillä niin
teet, sinä o ystävällinen pitkämielimen Herra
Jesu Christe! minulle: cuinga monet puu-
totet otat sinä minusta hywäri? cuinga usiat
synnit sinä minulle anderi annat, peität, pa-
rannat, ja niistä kārstit ja kannatat? Ja pääl-
liferi teet sinä minulle wielä lukemattomasti
paljo hywä, ja voitat minun hywillä töillä
ja hywydellä, et lacka tekemästä minulle hy-
wä, että anna minun kiittämättömydeni ja
pahudeni isias hywydestäs poiskäätä. Ach
anna

(*) Matth. 12: 29. e. 5. 5. &c.

anna minulle sen caldainen leppiäs, hywän-
 tahtoinen sydän, etten minä annais isiani
 moitetta pahalta, waan moitaisin pahaa
 hywällä: Anna että minä lähimäiseni heic-
 koutta siwendella cannaisin, etten minä an-
 nais laittajalle sia: Ja jos myös tocu minua
 vastaan rickois, etten minä händä kiroilis eli
 hänelle paha toiwottais, waan siunaisin ni-
 tä, jotca minua kiroilewat, rucuilisin niiden
 edestä, jotca minua vastaan rickowat, tekisin
 hywä niille jotca minua wainowat, että mi-
 nä olisin meidän taimallisen Isän lapsi, joca
 anda auringons paista niin pahain ylise cuin
 hywäingin. Anna minulle hiljainen, siwä,
 rauhallinen, wahwa uusi Hengi, etten minä
 sydämesäni pidäis yhtän wiha ja wastahacoi-
 suutta, engä annais auringon laste minun wi-
 hani ylise; etten minä iloikis cosca minun
 wihollisilleni pahoin käy, waan olisin cansa-
 karsiwäinen heidän cansans, engä sälleis jon-
 gun wihan sydämesä, käydrisä, silmiä, pu-
 heesa eli töisä itseens osotta, waan olisin joca-
 sta cohtan sydämellä cansakarsiwäinen, sa-
 noilla nstärwällinen, käydrillä leppiäs, teikkä
 awullinen; ettei minun rucouxcni estethyi,
 minun toiwoni häpiän, ja minun Jumalan
 palweluxeni hyljättyi tulis. Ja sen päälle
 että minungin heickoudeni muilda cansakär-
 siwällisest cannetuyi tulis. Ach anna minun

tuta, että minä paljo suuremman vilkan ansainnut olen, että minä synneilläni sinua ristinnan lähemispästä olen myös sinua vilkanut, häiväissyt ja syljestykset: Anna anderi minulle minun syndini ja sulje minun sydämeni sinun siroihän sydämehes, että minun Sieluni sinusta ja sinun Sydämehes ijankaikkisen lewon löydä mahdollis, Amen.

30. Kivous wiha vastaan.

Oh Herrä Jesu Christe, sinä le. piäs, pitkämielinen, rakkaudesta riis siwa, Pää siwainen Jumalan Carika! Sinä tiedät ja tunnet pahota paremmin minun peräti turmellun luondoni, kuin minä itse, euinga se sen julman Lesonin, sen wanhan myrkyllisen karmeeseen Perfeleen kautta myrkytetty ja turmellu on: Uoh euinga tämä meidän turmellun sydämein taiputus muiden seas, niin wäkevä, järjerdin ja julma on? Euinga pian taitan ihminen wihaan kehoitetta? yhdellä wähdäisellä tuulen hengellä eli pienellä sanalla taitan tämä palawa tulinen mielen liicutus ylös puhalletta; Nijn että me usiast silmän räpäyres unhodam, että me olem ihmiset, että me olem cuolewaiset. Silmänräpäyres taita eaički rakkaus, laupius, siweys, karsiwällisyys, pitkämielisyys, hywäntahtoisuus, ystävällisyys, kyppeys pois sammua, joista cuitengin oikiat totiset

totiset Christityt tutan ja joisa muutoin ihmillisen luonnon armo ja cunniallinuus seisoo. Ach cuingapian sen julman wihan cautta, Jumalan caunihista curwasta tule sen julman Satanan curwa tehdyri, Jumalan lembi ja armo cadoteturi, B. Hengi, joca on rauhan hengi murhelligeri saatetturi ja hyljättyri, Jumalan waldacunda, cuin on rauha ja ilo pyhästä hengestä, meidän sydämesäm cufistetturi, autuus surimaan waaran pannuri, totisen Christityn ja Christuksen jäsenen tundomercki pois satetturi, se wiheljäinen ruumis wahingoiteturi, terweyden woimat huonommari tehdyri, halwauyet, äkillenen cuolema ja monet muut sairaudet päällewedettyri, ja wielä usiast, mielen catteruden ja haikeuden cautta, ja niiden wähäisten ruumiin liiccuttawaisten woimain, jotca sydämes owat, hajotuksen cautta, taiton mieli puolisuus matcan s. atetta ja usiasti sille häijylle hengelle asunsta tehdä. Ach sinä leppiäs, armollinen, pitkämielinen Jumala ja Jsa! opeta meitä tätä perään ajatteleman, etten me taincaldaiseen onnettomuuteen ja turmelukseen ike olis syypäät, engä sen häijyn wihan cautta meidän Sieluam ja rumistam waaraan syöräis: Anna meille sen-caldainen siweys, etten me andgäs ouringon laste meidän wiham ylitse,

emme myösk andais laittajalle sia, waan
 olisim hitaat wihaan: Sillä miehen wiha
 ei tee Jumalan edes sitä kuin oikein on.
 Eij taida myösk yhtään wiskautta olla kii-
 den tykönä, jotca owat picaiset wihaan,
 sillä wiha sowaise ihmisen hengen ja mielen
 ettei hän nähä eikä ajattella taida mikä oi-
 kein on. Niin on myösk ylipiui ja coriain
 wälillä aina riita. Ach me närkästym niin
 pian muille, ja erbedym itse niin helposti,
 että me joca hetki armoa ja laupiutta tar-
 witem: Ach cuinga usiasti me itse costam-
 me ilman syhtä ja järjettömästi, ja ryhdym-
 me sinuun sinun duomiosas, otamme pois
 sinulda coston, joca ainoastans sinun on,
 niin että sinun costos tähty usiasti käändä
 izens meidän itse päällem. Ach cuinga usi-
 asti tapahtu meille sinun taiwällisen duo-
 mios ja salatun neuwos jälkeen se kuin juu-
 ri oikein on, songa yllize me niin suurest wi-
 hastum, songa cautta sinä cuitengin mei-
 dän karsiwälliintäm ja nöhyttäm coetella
 tahdot. Ach Jumala sinä olet hyinäs hurf-
 cas, ja sinun duomios owat oikeiat, sinun
 costos on cohtullinen. Mutta minä olen
 wäärä, minun duomioni on usiammast
 wäärä, minun costoni on syndinen. O Her-
 ra Jesu Christe sinä hywyden ja pitkämie-
 lisyden lähde! sinä caickein arwui ja siwen-
 den

den ojemus nuora! istuta minuun sinun si-
wendes ja karsiwällishydes, uudista ja puhdi-
sta minun sydämeni caikista wihaisista ja
pahoista taimuturista, ja anna minulle ih-
miellinen sydän ja ota pois se kirminen sy-
dän, anna minulle hengellinen sydän ja ota
pois se lihallinen sydän, anna meidän nou-
datta sinun esicurvaas, etten me sadattele,
cosca meitä sadatellan, emme uhca, cosca
me karsimme, waan annamme sinulle co-
ston, joca oikein duomizet! Anna meidän
sinun Esicurvas jälkeen racasta meidän wi-
hollisiam tehdä niille hprwä jotea meitä wai-
nowat, siunata niitä jotea meitä kiroilewat,
rucoilla nijden edestä, jotea meille wahin-
gota tekewät, että me olisimme meidän rac-
kaan Isäm lapses, cuin on taiwas, joca an-
da auringons coitta nijin hywän cuin pa-
hainginylize, etten me annais izem pahal-
da woitetta, waan woittaisim pahan hy-
wällä, sinun nimes cunnian tähden, Amen.

31. Ruceus meidän wiholli- stem edestä.

Eh Herra Jesu Christe, sinä racaudesta
ricas, leppiäs, siwidä Sydän! sinä olet
kruunus ja sanonut: racastat teidän wi-
hollisiam, siunatat niitä jotea teitä sadat-
lawat,

lawat, tehlät nijlle hywin, jotta teitä wi-
 harwat, rucoilcat niiden edest, jotta
 teitä wainowat ja wahiugoittawat.
 Että te olisitte teidän Isanne lapses, joca
 on taiwais, sillä hän saldi auringons coit-
 ta nijn pahain plitze cuin hywäingin ja anda
 sata nijn wärille cuin wanhursecaillekin. (*)
 Ach taiwallinen Isä anna minulle taincal-
 dainen sydän, että minä löyttäisin sinun law-
 feres. Anna minulle sinut rackaan Poicas
 minun Herrani Jesuxen Christuxen sydän ja
 mieli, että minä armahtawaisesta rackaude-
 sta sanoisin hänen cansans Isä anna heille
 andeiri, koska hän myös rucoili heidän ede-
 stäns, ja vielä werens heidän edestäns ulos
 ruodatti, jotta hänen werens ruodattit. Ach
 minun Jumalani ulos juurita minusta caie-
 ti wiha, coston pyhös ja lässimättömyös, et-
 ten minä ainoastans wihollisillei sydämeitäni
 mielelläni andeiri annais: en heitä toruis en-
 gä heille paha sois, waan myös siunaisiin heitä,
 etten minä heitä wihais, waan raceastaisin,
 nijn cuin sinun luotujas, joiden edestä myös
 Christus minun Herrani cuollut on, ja we-
 rens hiedän edestäns ulos ruodattanut. Ja
 niincuin sinä annat aurinaos heidän yligens
 coitta, niin anna että minun rackaudeni ja
 armeliaisudeni auringo myös heidän yligens
 coittais, ja että minun hywäntahtoisuudeni

sade

sade heidän väällens langeis. Kacos Jsa! anna heille totinen Parannus ja kääntymys, ettei sinun wihas ja duominos käsittäis heitä, ettei he pahudelas ja kiucufans, julmudelas ja wihasans tääldä pois cuolis; käännä heidän sydämens siwoeyteen ja nöyryteen. Anna heille uusi sydän ja mieli. Rehmita heidän cotwendens, sinä olet caikein eläwäin Hengein Jumala, ja caikein ihmisten sydämet owat sinun kädesäs. Sinä tulit myös yöllä unes Labanin Jacobin wiholisen tygö ja sanoit hänelle: camahda sinuas, ettes mitän puku Jacobille muuta, kuin hywä. Sinä lepystit myös sen wihaisten Esau, että hän ystävällestä ja kyne itren cansa wastanotti weljens Jacobin. Sinä pysäntit myös Daridin wihaan Abigailin cautta, ettei hän tappanut Nabalita: Ach minun Jumalani, sinä mensesit myös Leijonit ettei he Danieliä cuolia pi rehinet. Ja olet sanonut: (*) Sudet asuwat lammassten seas ja wärdä poicainen on caizema Jalopeurat ja syötin naudat yhdes, ja wäbainen leysi wistä kätens basiliscuyen tuolaan. Eij kengän wahin: oize eika turmele caifella sinun ryhdes wuorella: Sillä ma on täynnäs HEnan tundo, niincuin meri kedellä peitetty. Tämän sinun lupayes päle ruoilem minä käännä minun withollistem lackamaan wihaista, ettei he sinä hukkins.

Ach

(*) Es. ii: 6. 9.

Ach minun Jumalani ja Herrani, opeta Heitää ajattelemaan, cuinga hirmuinen se on että ajallisen wihan tähden cauda sinun ijancaickista wibaas. Anna heidän perään ajatella, että he wihan cautta muuttawat rucouyens synniri, ja että heidän sopimattomuus tähden caicki heidän uhrins ja Jumalan palweluyens, niincuin Cainin uhri hyljättyi tule. Opeta heitä ajattelemaan, että se armotoin palwelia ijancaickiseen welcatorniin heitettyi tuli, ja että ne jotca wihastuwat ilman syntä owat murhajat, joisa ei ijancaickinen elämä ole pöhywä. Ach minun Jumalani ja Herrani mitä on minulle heidän ajallisekka ja ijancaickisesta wahingostans hywä? Heidän wihans on heille izellens suuremari wahingori cuin minulle, ja on heidän oma pericaton ja cadotuyens, josta sinä heitä armosa estä tahdoisit. Minun Jumalani, sinun sanas sano: (*) Jos jongun tiet owat Herralle kelmolliset, niin hän wyös käändä hänen wihamiehens rauhaan: Ach anna anderi minulle minun syndini, ylös pidä minua sinun Jumalisesa pelwosas, sillä sinä racastat ainoastans niitä, jotca sinua pelkawat, ja niin tulewat myds minun wiholliseni minun caniani sorwiteturi. Auta että minä nlihe woitan heidän rackaudella ja hywillä toil.

(*) Gal. San. 16: 7.

Iä ja niin cocoan tuliset hijlet heidän pääns
päällä, että he tundsit itsensä ja tekisit Pa-
rannuksen ja ei jouduis ijancaikkiseen tuleen,
josta sinä, laupias Isä heitä armollisesti war-
jella tahdoisit, Jesuksen, Christuksen, cautta,
Amen.

32. Christillifestä laupiudesta meidän lähimäistäm vastaan.

Uh sinä laupias, armollinen, leppias, pitkämie-
linen, kärsiwäinen, suloinen ja rakas Isä! jo-
ca olet taivais, minä walitan ja tunnustan sinun e-
desäs minun sydämeni luonnollista paha sisua ja co-
wutta, että minä armottomudella ja cowudella usi-
asti minua lähimäistäm vastaan riekonut olen, en ole
andanut hänen wiheijäisyydens ja onnettomuudas
käydä minun sydämelleni, engä candanut händä
vastan oikiata, ihmisellistä, Christillistä ja weljellistä
cansakärsiwällisyyttä, jolen hänen, wiheijäisydesäs ylen
andanut, ja en ole händä esinyt, en lohduuttanut, engä
auttanut, ja olen niin lihani tyköä käändänyt itseni
pois: Josa en minä ole itsäni käyttänyt niincuin Ju-
malan lapsen sopi; Sillä en minä ole ollut laupias,
niincuin sinä minun taivallinen Isäni laupias olet;
En ole myöös ajatellut, mitä minun Herrani Chri-
stus sano: Autuat owat laupiat, sillä he saawat
laupiuden, josta wiisisti seura että ne armottomat ei
ole autuat, sillä heille ei pidä yhtään laupiutta ta-
pahutuman. Minä en ole ajatellut, sen wiimeisen duo-
mion päätöstä: Mengät pois minun tyköäni te kiro-ut
sihen ijancaikkiseen tuleen: Sillä minä isoisin, ja

ette minua ruočkmet, minä olin alastoin ja et te minua waatettanet. Ach laupias Jsa! anna anderi ja älä tygö lue minulle tätä rascasta syndiä; käännä pois minusta se corwa ja willa rangastus, ja älä anna armottoman duomion käännä minun ylliseni, waan ota sinun rascahan Poikas laupias sydän hwayt minun syndeini edestä, peitä ja unhotda minun armottomuudenti sinun rascaan poikas laupiuden tähden. Mutta anna minulle armelas sydän, joca on cansa käänsiwätoen minun lähimäiseni wihelijäisyden cansa, ja anda pian ja huoliast hänen armahthanseen kehoitta, niincuin minun Herrani Jesuksen Christuksen taimallinen mieli myös on aiwan armelas, joca pian meidän wihelijäisytäm armahtha ja anda sen sydämellens käännä. Sillä ei meillä ole se yllmäinen Pappi, joca ei taida meidän heikouttam armahtha, sentähden on hänen caikis pitänyt kiusastuwi tulla, niincuin mekin. Ja anna minulle se armotta minä lähimäiseni ristiä ja wihelijäisyttä autan hujendamään ja en suremaxi tekemään: että minä händä lohdutan hänen murhehans, ja enictis joilla murhellinen hengi on: Armahdan outoja, leskejä ja orpoja, ja mielelläni autan heitä, ei rascastain kielellä waan syöllä ja totudella. Joca cako lähimäisens ylen hän syndiä teke, sano wiisias Mies waan autuas on se joca wihelijäistä armahtha. Anna minulle, O Jsa sen caldaineu sydän että minä, niincuin sinä duomitsin hiljaisuudes, paljella kääsimisellä ja säästämisellä, en gä aiwan angaralla oikeudella ekeis ylitystä, waan liewitäisin sen tilan jälkeen hywydellä; sillä laupias lehu duomiota waslan. Ach rascas Jumala sinulle telpa armo ja ei uhri. Ach annaminun

putia iheni sydämelliseen armeljausuten, ystävällisyyteen, nöyryyteen, karsivällisyyteen, että minä miehelläni andeji annaisin niineuin myös Kristus minulle andeji andanut on. Anna minuntuta sinun suuri laupiudes minun cohtani, sillä minä olen mahdotoin caicken siihen armoon, jongas minulle hamaast Ustin cohdust osottanut olet: Sinun laupiudes ennätti minun eosea minä synneisäni wielä macaisin, se odotta minua, siihenasti cuin minä tulen, se otta minun wastan eosea minä tulen, se noudatta minua euhungga minä menen, ja on minun toimein corjawa ijancaickiisen elämään, Amen.

33. Christillifestä leppedydestä lähimäistäm cohtan.

Meh sinä leppiäs ja suloinen Herrä Jesu Christe sinä caunein ihmisten lasten seas! ihanat ovat sinun hules, suloinen on sinun muotos, fikkahat ovat sinun casmos, otolliset sinun kätöres, leppiät sinun filmäs, arulliset sinun kättes, rauhahalliset sinun jalcaas, rackaudesta ricas sinun sydämes, sinä armon lähde! sinä Herran siunattu! täynnäs eunniata ja aruja, täynnäs armo, täynnäs rackautta, sinä et ikänäs ole nurla etkä hirmuinen ollut ihmisten lapsia wastan, sinä et ole särjettöä ruoco murendanut, etkä sühewaissta kyttilän sydändä sammuttanut. Minä walitan sinun edesäs minun sydämeni ynseyttä ja nurjutta minun lähimäistäm wastan; cuinga usiasti on minun hahmoni muttunut händä wastan? cuinga usein on minun sydämeni cafferus, suunicautta ihens händä wastan u-

Ios muodattanut? cuinga usein on se myrkyllinen ba-
 filiscus hawattu minun silmistäni, cuinga usein olen
 minä sanonut weljekkeni Raaha ja sinä Natti, wihai-
 sesta sydäimestä? cuinga usein olen minä lähimmäi-
 stäni häwäisnyt? ja hänen yleneakeyrens pilkka sano-
 ja ylös ajatellut, iseni händä wastan nurjasti ja pil-
 kalliseksi kättänyt, ja murha nuolilla, ja myrkyllisil-
 lä surma leihällä hänen wihoitannut ja hänen syda-
 mens hawoitannut? Ach anna anderi minulle tä-
 mä rascas syndi ja älä sitä tygö lue, käännä rangais-
 tus pois minusta, sillä minä olen tällä Jumalata-
 isia pilcannut sillä joca köyhä syljestele se häwäise
 hänen luojans, ja olen sillä niiden häijyin pahain
 hengein sisua noudattanut ja heidän pilkkans, jul-
 mudens ja häwäistyyrens ja itse helwettin tulen ansai-
 nut. Ole sentähden minulle armokinen, ja opeta
 minulle hywät tawat ja tundo, cuin sinulle kelpawat,
 anna minun silmistäni loista sinun pyhäin silmäis
 suloisuden, minun sustani sinun huuldes ystävälli-
 syden, minun castwoistani sinun castwois leppeyden,
 että minun köyhä lähimmäiseni ilohtis minun castwois-
 stani, lohduttais isläns minun huulistani, että mi-
 nun tieleni olis terwellinen elämän puu ja callis woi-
 de, joca parannais minun lähimmäiseni hawat, niin-
 cuin sinä raimaldaisen leppeyden minua wastan jo-
 ca päiwä sinun sanasas ofotat, josa sinä minua loh-
 dutat niincuin äiti lastans lohdutta, ja suloisilla sa-
 noilla ja hulilla minua, joca päiwä puhuttelet. Ach
 cuinga (*) hywä olet sinä niille jotea sinuun toimowat,
 ja niille Sielulle jotea sinua kysywät, sinä cohtaat
 meitä aina niincuin suloinen ystä. Ach tee myds
 mi-

(*) Jer. 13. 3: 25.

minua sinun leppiän curvas caldaisxi, että minä peh-
mendellä cohtan jocaista, Käytän igeni siwiästi caie-
lein cansa, ja hyrydellä menen jocaiken cansa, löy-
dytän igeni neuwolla niille, jotka minulda sitä eki-
wät, lohduwuyella murhellisille, aruulla tartowikewil-
le, ystävällisyydellä pelcureille, nöhydellä niille
jotka aruista riefat owat, etten minä wahingoittais
ketän minun sandollani, en ketän pahennais miuun pu-
hellani, en ketän murhais kielelläni en ketän mur-
hellisxi saattais minun hulillani, engä olis kellingän
hirnuinen minun Käytöyilläni, waan siwedydelä can-
nastaisin niistä heikkoja, ja cansakärsimällisest peittäisin
minun lähimäiseni puutoyet, ajatellen että minä myöS
olen ihminen ja että minä ystävänä wiat oikein tundi-
sin, ystävällisest niistä nuhtelisin, mutta en wihais hän-
dä, waan olisin cansakärsimäinen lähimäiseni heikkou-
den cansa, jocaista mielelläni cuulisin ja leppiästi wa-
staisin. Warjele minua sijä häijystä wihasta, ettei
minun Käytöyeni igiäns muuttais, ja tulis sen hirmu-
sen helwetin drakin caldaisxi, wann että minun cas-
woni olisit nijneuin Engelin caswot, täynnäns rac-
kautta ja leppeyttä, sillä se on paras caunistus, se
oikia cauneus, monilla aruilla caunistettu, ja sinun
caunis muotos, O minun lunastajani JESU Christe!
sillä tahdoisit sinä minun puetta ja caunista, siihen
asti cuin minä coeonans sinun callisa curwasas täp-
delisestsi kireastetuyi tulen, Amen.

34. Christillisestä pysyväisestä ystävyydestä.

A Eractain, uscollisin, pysyväisin, totisin Ystävä,
H 3 JESU

Jesu Christe! joca ises meidän waijerem ja ystä-
wäyem sitonut ja meidän ihelles ijaneaicisest
wanhurscaudesa ja uscosa kihlannut olet. Ach cuin-
ga uscotoin on mailma, cuinga petollinen ja eawala
on tämän mailman ystäwys, cuinga huikendele wai-
set owat ihmisten sydämet, ja cuinga he onnen jäl-
ken igläns muuttelemat, ja että minä myöds ihmis-
nen olen ja en taida luotta minun moimahani ja
myöds usein uscottomuden ja wieckauden lähimäistä-
ni wassan osottanut olen: niin rucoillen minä sinul-
da armoa, älä tygöläe minulle minun huikendele-
waisuttani, älä anna uscocullattuin palcan käydä
minun ylikeni, josta sinä sanot: **H**erra (*) cauhistu
murhait ja wieckait. Mutta anna minulle pysywäi-
nen ja uscollinen sydän minun ystäwäni cohtan, et-
ten minä heltä rittis ja löyhydes ylenonnais, engä
häpöis heitä, niineuin et sinäkän minua löyhydesäni
ja wihelijäisydesäni häwennyt ole. Anna myöds mi-
nulle pysywäinen ystäwä, joca minun canßani niin
hywin ajattelis euin isse canßans, ja niineuin sinä
minun rackahin ja ijaneaicinen ystäwäni, ajat-
telet minun canßani, jonga canßa minä taidalsin pu-
hua niineuin isse canßani ja niineuin sinun canßas, si-
nä uscollinen sydän. Mikä uscollinen ystäwäi oli **D**a-
widilla Jonatans ja Hufais, cuinga yhdistit heidän
sydämens ihens kessenäns? Ach mikä korkein ystä-
wys ja yhtey on sinä Pyhäsä Colminaisudesa!
Cuinga on Jumala sinun miehuden ottamises cautta,
Herra **J**esu Christe, ja pyhän hengen rackauden
cautta, ystäwyden ihmisten canßa matcan saattanut.
Anna minulle O **H**erra Christe fencaldainen ystä-
wä,

wä, joca sinun ystäwäs on, joca sinua raceasta, joca on yri sydän ja hengi sinun congas, jolla on sinun mieles, joca ei raceasta minua kielellä waan työllä ja totudella, joca otta ikellens osan minun miheljäisydestäni nijneuin omafians, joca ei raceasta minua tarwaran, cunnian ja woiton tähden, waan sydämen pohiasta, nijneuin sinä Herra Jesu Christe! minua et raceasta mingän hyödytyes tähden, waan sulasta puhtasta raceaudesta ja armahtamisesta ilman yhtän mayoa. Anna minulle, O sinä korkein mahdollisin ystäwä, senealdainen toinen ystäwä, joca on yhdestä sydämestä ja mielestä minun congani, joca ei wihais minua minun putosteni tähden, waan löis minua ystäwällisest ja nuhtelis minua, ja paranna minun wicani, se olis nijneuin öljy minun pääni päällä, joca ei wäsyis minun ristiistäni, songa ystäwäys ei puuttuis, cosea runnia tarwara ja caikki ajalliset lopun sawat, cosea mallma minua ylencako, pilkka ja waino. O mikä caikis tarwara on senealdainen ystäwä! Anna minun o minun Herrani ja Jumalani, peliätä sinua, että minä saisin senealdaisen ystäwän sillä Namattu sano: (*) Joca Jumalata prikkä hänellä on menestys ystäwäin causa. Woi sitä yvindästä, jos hän lange, nijn ei ole toista saapuilla händä auttaman. Allä siis salli, o Herra minun olla palgi senealdaista ystäwätä, joca minua ylös auttais, cosea minä langen, ja suo minun pysyä sinun raceaudesas ja ystäwydesas ijaneaicikisest, Amen.

35. Raubasta ja yrimielisyydestä.

Neh sinä suloinen, leppias ja armollinen Jumala, sinä rauhan Jumala, laupiuden Isä ja caiken

(*) Ep. 6: 17. Gal. Carn. 4: 10.3.

Kaisen lohdu turen Jumala! minä walitan sinun edessä ja tunnustan minun sydämeni pahuden, että minä wihaan, cateuteen, costonpyhdon, cunnian pyhdon ja ylpeyteen talpunut olen, josta tufe sula rauhattomuus ja sopimattomuus, ja olen myös sinun, sinä siwotä, pitkämielinen ja kärsiwäinen Jumala ja Jsa, usiasti wihoittanut ja minun lähimäiseni murhellišeyti saattanut. Ach anna andeyi minulle tämä syndi, ja anna minun nautita se siunaus, jostas sanot: (*) Autuat owat rauhalliset, sillä ne pitä Jumalan pojiksi cukuttamaan: ach Herrä Jumala! niijn tulewat sijs ne rauhattomat syistä hywästä Perkeleen lapsiksi cukutuyi: Tämä kirous käännä armosa pois minusta, mutta anna minulle siwotä hengi, ja se callis pitkämielisyšs, laupias racas ja kärsiwäinen sydän, ystäwälliset käyöt, leppiät huulet, sopiwaainen cansakäyminen ja yhdesä elando, etten minä ketän wihoitais, engä siitä callista rauha hämmendäis, waan niijn paljon euin minusa on pidäisin rauhan caickein ihmisten cansa. Ach mikä callis lahja cuitengin rauha on, niijn euin se callis woide, joca Aaronin päästä woota hänen waatettens llepesen, niincuin Hermonin caste joca tule alas Zionin woorelle, siellä on Herrä luwannut siunauksen ja elämän alati ja ijancäicäišešti. Sinun nimes Herrä Jesu iše on Rauhan Pämes, sinä olet cugunut rauhan tekiät sinun lapsiyes, niijn owat sijs ilman epäilemätä ne rauhattomat Perkeleen lapset, sinä olet cugunut meidän rauhasa, rauhan caulta, rauhahan, rauhalla, coscas sanoit: rauha olcon teile: Ne Pyhäät Engelit on myös tätä callista lahja meille toiwattanet: Maasa rauha ja ihmisille hywä tahto. Ach euinga palawasti ja sydämellišesti

rucol

(*) Matth. 5: 9.

rucoulet ſinä että me oliſim pyi, niincuin ſinäkin Jſäs canſa, Jſä ſinus ja ſinä Jſäs, niijn myöſ me Jſäs ja ſinus, ja ſinä meiſä. Ach cuinga on Pyhäſä Colminaiſudeſa ſe corkein yhteyſ. Sentähden o ſinä corkein Yhteyſ! yhdiſtä meidän ſydämen ſinun vac-
 laudeſas, lehoita, lijcuta jja pehmittä caicci cowat ſydämet, walaiſe heitä, että he caicci twäärudet ja ricoyet pian unhottawat ja andeyi andatwat, niincuin ſinä ſureſta hyyoydeſtäſ pian unhotat ja andeyi an-
 nat ja cadut rangaiſtuſta. Ach ſuo, että me rau-
 han tähden andeyi annaiſim toinen toifellem leſſenäm, niincuin ſinä meille Chriſtuyes andeyi jandanut olet, ettei meidän rucouyem eſtetyri ja ſynniyt tulis. Ach
 anna meidän enämän vacaſta ſitä calliſta rauha cuin meidän coſton pnyndöm, anna meidän ſen callin rau-
 han tähden myöden anda ja paeta, että me tämän callihin tawaran tallella ydäiſim tyldönäm, engä ſi-
 tä tyldöm poiſhäätäiſ. Sillä woi ſitä Conſa jol-
 da HErra on ottanut rauhan poiſ ſillä ſieldä on
 hän myöſ armonſ ja laupiudens poiſ ottanut, ettei
 eucan armahda toſtans, niincuin Vacanat, jotea
 Chriſtuyeſt ja hänen ſiwiaſtä hengeliänſ ja ſydäme-
 ſtäns ei wltäntiedä, waan wihaiſtuwat ſangen co-
 win, niincuin Cain joca oli Perkeleſtä ſillä hän on
 callen rauhattomuuden aſcu. O Jumala eſtä hän-
 dä kylwämäſt meidän ſecam hänen wihans ja ſopi-
 mattomuudenſ ſiemendä, hillike caicci rauhan wiha-
 jat ja hämmendäjäät. Hajota canſat jotea mielellänſ
 ſoſtwat, tee heidän neuwons tyhjäxi, jotea rauhato-
 muutta hangikewat, jolla on paha mieles ja owat
 onnettomuutta rahcaſna. Anna meidän eſiä rau-
 ha ja noudatta händä, ſinä rauhan Euningas. Ja

sinun termellinen hyväksijunattu rauhas o P. Col-
 minaisuus, joka eikien ymmärryksen yllä kää-
 rarielcon meidän sydämem ja taitom Christuses Jē-
 suyes meidän Herrasam, Amen.

36. Yhteisestä Rauhasta.

Lupias, Armollinen hyvä Jumala! sinä
 rauhan Jumala, joka ihastut elämästä.
 Me tunnemme ja tunnustamme, että se
 suloinen rauha aiwan suuri lahja ja callis-
 tarwara on, jota paiksi ei yhtän siunausta ei-
 kää menestystä maasa olla taida, waan sula
 turmelus, kirous ja onnettomuus. Sen-
 tähden rucoillemme sinua sydämeštäm, sinä
 tahdoisit, caikki Christilliset Potentatit rau-
 hattomuudesta ja Godasta, ja tämän maan
 wihollisten wallasta ja häwityestä armol-
 list ja woimallisest wariella ja caikille cor-
 tioille Potentateille rauhalliset mielet, rau-
 halliset neuwot ja rauhalliset neuwonanda-
 jat anda ja lainata, jotea ennen caikkia ra-
 castawat totuutta ja rauha. Uch anna meil-
 le cuulliset sydämet sinun sanalles ja mei-
 dän Esiwallallem, etten me sitä callista rau-
 ha ike tyköäm pois hätäis, waan sinun su-
 loisesta lupauksest osallisexi tulissim, josa si-
 nää sanot: (*) Te saatte asua lewollisest teidän
 maasan, ja minä annan rauhan teidän maal-
 len, ja te saatte lewätä ja ei kengän teitä
 pel-

(*) 3. Mos. X. 26: 5. 6.

peljätä: Minä ajan pahat pedot teidän maaldan pois, ja miecan ei pidä käynnän teidän maan läpize. Ach Herrra käännä castuos meidän puoleem, ja anna meille rauha, sillä se on etusa cappale sinun siunauksesta. Ach Herrra aja tacaperin caicci meidän vihollisem meidän rajoil-dam, pane rengat heidän sieramins ja sui-get heidän suuhuns, ja johdata heitä sitä tie-tä tacaperin, jota he tulitkin. Ach anna meidän euulla sinun armollisen puhees, et-täs rauhan lupaiit cansalles ja Pyhilles ettei he hulluten jouduis. Anna sinun apus olla niiden tykönä jota sinua pelkävät, et-tä meidän maallam cunnia asus, että lau-pius ja totuus keskenäs cohtaisit, wanhur-seaus ja rauha toinen toisens siuta andaisit, että totuus maasta wesois, ja wanhurseaus taiwast cakois ja että Herrra meille hywin tekis ja meidän maam bedelmäs annais, että wanhurseaus sinun edesäs pysyis ja menestyis. Ach sinä wälewä Jumala! wahwista meidän porttim salwat ja siuna sinun lapses, saata meidän arihim rauha, ja rawize meitä parahilla nisuilla. Ach uscol-linen Jumala anna meidän asua rauhan huoneisa turwallisis majoisa ja jalosa lewo-sa. Alla ota pois rauha täldä maalda ja si-nun armoas ja laupiuttas. Sinulla on caic-
keit

kein Cunnigasten ja Börstein sydämet sinun
 k' desäs niincuin westosat, älä sis anna hei-
 dän mielenš olla sopimattomat, waan an-
 na heidän pian keskenäs sopia, ettei weri-
 tulis wuodateturi niincuin wesi ja ettei maa-
 täytettäis wäkiwallalla ja wärhdellä ettei
 hywätawat ja cännialliset menot ulos juri-
 teturi eikä se pyhä Jumalan palvelus hä-
 miteturi tulis. Sentähden sano, oracas J-
 sä kaikille cuningoille ja Ruhtinoille: rau-
 ha olcon teille, ja anna sinun rauhas lewä-
 tä heidän maans yllize, ja anna meidän ol-
 la rauhan lapses; Pidä sinä oracas Juma-
 la rauhan ajaturia meistä ja el murhen, ettäš
 andaisit meille sen ilopun cuin me toiwom-
 me: (*) Sillä sinä pidät aina rauhan wah-
 wan lupaues iälken, sentähden turwam-
 ma me sinuhun, sinä olet Herrra ja ei hyi-
 kän muu, sinä joca teet walkeuden ja luot
 pimeyden, joca annat rauhan ja luot pa-
 han. Ach anna armollifesti että me pidäisim
 sinun k'ässittäš waarin, sen päälle että si-
 nä lewittäisit sinun rauhas niincuin wirran.
 Ach Herrra se on kaikki oikia ja hywä cuinš
 teet. Mutta olcon cuitengin rauha ja us-
 collisuus meidän päiwinäm. Sinä olet
 racas Jsa cüzunut meitä rauhasa, anna
 meidän myös rauhasa elä, sillä et sinä ole
 seca seuraisuden waan rauhan Jumala. An-
 na

(*) Es. 45: 5, 7.

na sen tähden että me olisim yrimieliset, että sinä raakauden ja rauhan Jumala olisit meidän kanssam. Ach racas Isä anna meidän aina eakella sitä ihanata, sulosta, taimallista, Jumalallista ja iiancaickista rauha, kuin sinun tykönäsi sijinä iiancaickises cunnias on. O Sinä pyhä Colminaisuus sinun tykönäsi on se korkein rauha, anna meidän eakoa sitä ihanata rauha kuin sinun Pyhäin Engeleis mälillä on: ja sitä caicekein uscollisten, Pyhäin Christillisen Seuracunnan iäsenden yhtenttä, yhden ainoan Paan, meidän rauhan Pämiehem, meidän Herram Jesuren alla. Anna caicekein ihmisten ajatella, sitä sulosta siunausta, kuin sinä luvannut olet: Mutuat owat rauhan tekiät, ne pitä Jumalan pojxi euzuttaman. Mutuat owat siwiät sillä he saawat maan peria, tämän sinun siunauses anna olla woinallisen meidän ylizem, siihen asti kuin me wimein iiancaickiseen rauhan ylds oeturi tulemmes, Jesuren Christuren meidän Herram cautta, Amen.

37. Cateutta wastan.

Ach sinä hymä, laupias andelias ja hymän tahtoinen sydän, Herram Jesu Christe! caicci hymä tule sinulda, sinun cauttas, sinun eatomattomasti iiancaickisen rickau-

rickaudes tawarast, sinä jagat jocaikelle o-
 sans niincuin tahdot. Se on siis sinun lah-
 jas ja ei minun, joca toisella on, en minä
 ole sitä hänelle andanut, waan sinä olet ar-
 mostas andanut sekä hänelle että meille cai-
 kille mitä meillä on. Sentähden ei ole mi-
 nulla yhtän sytä cadehtia minun lähimäisel-
 dän, hänen lahjoians, sillä ei ne ole hänen-
 gän omans waan sinun, ei se siis ole suu-
 ri nurjus sinun lahjoias wihata ja cadehtia,
 ja sinun laupiuttas ja andoas ei toiselle su-
 waita, jonga yllize minun paremia iloita
 tulis, että sinä kirkoas, perimistäs, sinun
 hengellistä ruumistas sinun lahjoillas niin
 cunniallisest ylös pidät ja caunistat? Minä
 taidan myös niitä nautita, se on lahjapi an-
 nettu manna, yhteinen hywä, sillä se on
 Pyhäin yhtens, että coco Christusen ru-
 mis cauniist ylösraketupi tulis. Ach mikä
 suurisyndi se on, että ennen tahdotan, et-
 tä sinä pidäisit sinun hywät työs itse ja et
 niitä ulos jacaais ja ettei siihen mielisintä ja
 tydytä cuin sinä sinun caikitietävästä neu-
 mostas ihcecullengin jaat ja lahjoitat. Mei-
 dän tule sytä hywäst kiittä sinua O Herrra
 Christe, että olet saanut lahjoja ihmisille;
 Sillä mitäs Isäldä saanut olet annat sinä
 jällens meille. Cucca on caikist ihmisten lap-
 sist josa on sinulle jotakin ennen andanut,
 jota

jota hänelle pitäis jällens maipettaman?
 Sinulla on caikki, Isä on andanut caikki si-
 nun käsiss, ja sinä annat meille caikki sulas-
 ta armosta, ja cuitengin cadehdimma me-
 niitä: jotea sinun laupiaasta kädestäs jotakin
 saawat: Ach mikä perfelellinen wica on tä-
 mä! Berkele ei ole suwainut sinulle cunnia-
 ta Sainwasa, waan on tahtonut sen sinulda
 ryöwätä ja sinun isuimelles istua, ei ole siis
 ihmettä ettei hän myös yhdelleckän ihmisel-
 le mitän hywä suwaihe, waan hän turme-
 lis mielelläns ja myrkyttäis caikki sinun
 lahjas jos hän taidais. Hän on coconans
 paha, caiken pahan lähde ja aleu, sentähden
 ei hän taida suoda kellenkän jootaan hywä.
 Mutta sinä olet sitä wassan caikki hywä ja cai-
 ken hywän ijancatkeinen aleu ja lähde, sen-
 tähden suot sinä meille niin paljon hywä.
 Ach minun Herrani ja Jumalani! älä anna
 sen häipällisen cateuden cautta minun tulla
 sen häihin Berkelen caldaisepi, wuodata mi-
 nun sydämeheni sinun hywydes, sinun rac-
 kaudes, sinun uscollisudes, että minä sinun
 lahjais ylitse, jotea sinä laupiaasta hywyde-
 stäs meidän seasam ulos jaat, sydämesidni
 iloizisiin, ja myös caiken laupiuden ylitse,
 cuins meille teet, etten minä kenenkän, eikä
 eucan minun lahjojani turmelis, eikä cateu-
 della, walhella, laittamisella, ja panetupella
 olis

olis raskituseri, waan että me caicki cuins
meille andanut lolet, sinun ylistykses,
Cunniakes ja kistoykses kanyttäisimme, sinua
caickis hywisä töisäs tundisimme ylistäisim-
me cuuniotaisimme ja kistäisimme ijan-
caickisest, Amen.

Cuudes Käsky.

38. Sydämen Puhkaudesta.

Ach sinä callis, pyhä, puhdas, wirhetoin,
cunniallinen sydän, Herrä JEsu Chri-
ste! sinä Puhkauden Kacastaja, sinä! caiken
cunniallisuden ja awuin Erunu! minä wa-
litan ja tunnustan sinun edesäs minun syda-
meni luouollista saastaisuutta, jolla minä us-
asti minun ruumiini ja Sieluni, saastuttanut
olen saastaisilla ajatuxilla, sanoilla ja töillä.
Ach anna anderi minulle, sinä puhdas, lau-
pias ja armollinen Sydän, tämä minun
suuri syndini, ja käännä se angara rangai-
sus minusta pois, jollas niitä saastaisia uh-
rat: Sillä jos ne on autuat jotca owat puh-
taat sydämeest ja saawat nähda Jumalan,
nijn on ilman epäilemätä ne autuutta paizi,
jotca owat saastaiset sydämeest ja ei saa näh-
dä Jumalata; Sentähden luo minuun Ju-
mala puhdas sydän, ja älä heitä minua pois
sinun

sinun pyhain kasvoin edestä minun saastai-
 sudenti tähden. Ja että minä tunnen et-
 ten minä mutoin taida puhtaasti elä, ellet si-
 nä anna sitä minulle, ja että minä tämän
 tunnen on myös suuri armo, niin rucoilen
 minä sinua nöyrästi, pyhitä ja puhtaista mi-
 nun sydämeni uscolla, P. Hengen, paran-
 nusen ja uuden syntyneisen kautta, ja wah-
 wista minua, etten minä sälleis sen saastai-
 sen Hengen minunani hallita eli minua sisälle
 otta ja minua niincuin saastaisesa huoneesa
 asua, ettei hän minun Sieluni tahrais, mi-
 nun ajatustani myrkyttäis, minun ruumi-
 stani saastuttais: Sammuta ulos minua
 haureuden tuli, wydä minun cupeeni puh-
 tauden siteellä, sinä puhdas, wiatoin ja cal-
 lis minun Sieluni Ylkä. Käsitä minun sy-
 dämeni sinun puhtaalla rakkaudella, yhdi-
 stäjä kibia minun Sieluni sinun puhtaasti sy-
 dämes kanssa, tähtä minun sydämeni pyhil-
 lä ja puhtailla ajatuksilla, että minä olisin
 ja aina pysyisin puhtasna ja wirhetöinnä
 sinun ruumis jäsennä, etten minä tulis Sa-
 tanan saastaisexi astiaksi ja jäseneksi, en häpi-
 än ja wihan, waan armon ja cunnian astiaksi,
 engä minun lahjoiani, jotca sinä minuhun,
 niincuin armos astiahan pannut olet, wä-
 rin tähttäis ja cadottaais, waan että minä
 cunniallisuden ja puhtauden kautta iheni

nissä saastaisista Hengeistä, Berkeleissä erontaisiin ja caikista saastaisista Bacanoista, etten minä sitä uudesta taiwallisesta Jerusalemissa uloskulieturi tulis, waan pyhyisin yhdistettyinä sinun cansas, ja olisin yri Hengi, yri sydän, yri ruumis sinun cansas, niincuin sinä minun siihen Pyhästä Casteesta pesmyt, wihkimyt ja Pyhällä Hengellä woidellut ja pyhittämyt olet, sinun pyhäri templires ja asunsiapes. Ach opeta minua ajatteleman että minun ruumiini on B. Hengen templi ja asunsi, etten minä Jumalan templiä turmelis, ettes minua jällens turmelis, ja että minä olen Christusen jäsen, etten minä tekis itsestäni häpiällistä jäsendä ja omasta ruumiistani syndiä tekis. O sinä callis, puhdas, cunniallinen, taiwallinen Ilkä! joca caiket puhtauden euckaisten kessellä rawike myös miun Sieluni sinun tunnollas ja puhtaalta rakaudellas. Uia pois minusta caieki saastaiset ajatukset, että sinun B. Henges minusa asua, ja sinun pyhät Engelis minun tyköstäni aina olla mahdaisit, Amen.

39. Cohtullisuudesta ja Naittiudesta.

Ach sinä Pyhä ja wanhurskas Jumala, joca caiket järjestyneens pannut ja mitan, lugun ja painon caikille määrännyt olet, ja olet kieldännyt meldän rascant-

raskautamaasi ydämittäni ylönhyömisellä ja juopumi-
 sella, ja varottanut caiccia paha ja siivotoinda me-
 no wältämän: Minä waltian sinun edesäs, että
 minä olen ruumisni ytelijällä rualla ja juomalla usia-
 sti raskittanut, ja sillä cowast rickonut sinua,
 minun raras Jumalani, Eähyttästäni ja myös isiani
 wastian Anna andeyi minuze tämä sondi ja pahen-
 nus, Eäännä pois minusta se angara rangastus, jol-
 la sinä uheat juomareita kiroupeka, ja että Helwesti
 on Eitans ammittanut ilman määrätä, mennä sin-
 ne alas, sekä heidän cunnallisuus että riemullisuus:
 Minä rucollen sinua nöyrästi, O HERRA Jsa Juma-
 la ja minun elämäni HERRA! warjele minua häwyt-
 tömistä sümistä, Eäännä minusta pois caicci pahat bi-
 mot, älä salli minun langeta juopu-
 tseen ja saastaisu-
 teen, waan warjel minua häpemättömiästä ydämestä.
 Anna minun halata ja rucasta cobuullisuutta ja rakittu-
 ta, ettei minun rucoupeni estetyi tulis; warjele minua
 juopumuksen pahasta wiasta, jonga kautta ihmi-
 nen igens järjettömäxi luondocappalexi teke, jonga
 kautta sinun lahjas, jota sinä meilke, mei-
 dän ruumisni tarpexi, ja ei hecumäxi, luonut ja an-
 danut olet, häpiällisesti ja aivan Eä tämättömästi
 wäärinkäyte'xi tulewat, sinun nimellä häpiäxi, ja
 synnille palweluxeyi jonga ylike luondocappaleet huo-
 carwat ja ahdistetan, ja heidän ahdistuxens kautta
 candawat ihmisten päälle heidän Luojans edes, ja
 tahdossit mielelläns tästä turhudesta ja synnin orsude-
 sta wapaat olla, jonga alle he a. neit ut owat waffoin
 oma tahtoans. Ach Jumala, cuiंगा angara tillin-
 teo on senpäälle seurawa, sillä sen kautta tule sinun
 hyrodes hucaturxi, sen kautta cadotta ja turmele ih-

minen caici hänen lahjass, cuin sinä hänelle Sies-
 lun ja ruusun, cunnian ja tawaran, wiisauden ja
 ymmärryksen puolesta andanut olet, sen cautta tule
 caici toimiti hämmennetyxi, ymmärrys pimitetyxi,
 P. Hengi ulosajetuyi Jumalan narkästös ja wiha
 ylösherätetyxi, caici wiran toimituyet estetyxi, lais-
 miheödyxi, laiscasti ja tyhmästi toimitetuyt, caici
 hovat neuvoit ja wiisaus secoitetuyi, haureus ylösh-
 syntyxi. monet synnit ja pahat neuvoit watean sa-
 tetuyi. Ah minun Jumalani opeta minua tätä a-
 jatteleman, että minä näille wiioille wihaiseyi tulisin,
 sinua paastolla ja rucouyella palwelisin, ja sinulle
 raittijn sydämen, hengen ja Sielun aina rucouyeni
 uhraisin, että minun lahiani joepäiwä caiwaisit
 ja minun rucouyeni sinulle aina keliwata mahdais, ja
 armollisesti cuulduyi tulis, Jesuxen Christuxen mei-
 dän Herran cautta, Amen.

40. Rucous ja kiitos Christu- ren hengellisen kihlauren edestä mei- dän Sieluin kanssa.

Ah Herra Jesu Christe sinä caikkeln caunein
 ihmisten lasten seas, sinä meidän Sieluin su-
 loisin Ylä! sinä olet sanonut: (*) Minä kihlan
 sinun ihelleni ijancaicikisest, ja kihlan sinun ihelleni,
 duomiosa ja wanhurscaudesa, ja tosin uicosa kihlan
 minä sinun ihelleni, ja sinun piti Herran tunde-
 man. Minä kiitan sinua sydämestäni, sinun pala-
 wan, sydämellisen, pohän ja puhtaan raclaudes e-
 desta, jollas minua alati racastanut olet. Sinä
 olet osottanut sinun raclaudes sinun pyhästä miehu-
 den

(*) Hos. 2:19.

den ottamisesas, coscas ihmisen luonnon, se on ihmisen ruumiin ja Sielun, si un Personas yhteyteen ottanut, ja sinun ijankaikisen Jumaludes cansa eroittama tomaksi ja päästämättömäksi ijankaikisest yhdistänyt olet; Ah mikä lohdullinen, vacas ja suloinen yhdistys tämä on, että Jumala Ihminen, ja ihminen Jumala on, mikä mahdais cuitengin raakaambi ja suloisempi olla? Sen cansa olet sinä tietäväxi tehnyt, että myös ihes niin minun ja caikein uscomaisien cansa yhdistä tahdot, että me sinun cansas yhdeyi ruumiixi, yhdeyi lihaxi ja luixi, yhdeyi Hengeyi ja Sydämeysi tulisimme. Että warren olet sinä asettanut sen P. Caiteen ja sen kautta ihes minun cansant yhdistänyt, kihlannut ja sitonut, että se minulle olis hyvän oman tunnon liitto sinun cansas. Ja että sinä sinun puhtaan, callijn ihmisen luondos, cuins päälles ottanut olet, olet puhittane, että se Engelein puhtauden caldainen on, ja vielä puhtaambi Engeleitä, paiki pilckua ja syndiä, kirkas ja saastatoin; Nijs olet sinä myös minun Pyhästä Caitehesa, että ihes meidän cansan kihlata tahdoit, puhdistanut weden peson kautta sanasa, ja olet ihelles toimittanut Seuracunan joca Pyhä olis jolla ei synnin saastaisuutta eikä ryypä' olis, waan että häa pyhä ja laittamatoin olis: Nijn puhtaari ja tosin täydellisest puhtaari olet sinä meidän pesnyt sinun werelläs, (sillä sinun puhdistuyes on täydellinen) ettei yhtän synnin pilckua ole jälille jäänyt. Olet myös meidän sinun cansas P. Hengen kautta yhdistänyt, ja yhdeyi ruumiixi sitonut, ja yhdistät myös meidän sinun cansas sinun pyhällä Ehoilliselläs, sinun pyhän ruumijs ja weres nautikemisen kautta, jonga

cansa sinä iges coconans, sinun elämäns, Heng-
ges, ruumijs ja weres meille omari annat: Jariel-
lä sinun Jumaludes ja miehudes on meidän,
eoes Kristus on meidän omam, ja sinä stahdot olla
meisä, ja meidän piltä sinusa oleman. Sinä olet
suuresta rakkaudesta, sinun pohän ruumijs ja weres
meidän edestäm ristin päällä uhrannut. Etäs olet
Herran meitä rakkaudeks käsittänyt, uija on sinulla
minn pospöälinen rakkaus meitä kohtan, joca on roä-
kewämbi kuin cuolema, sinua kijaudes on wahwa
nijnkuin helwetti, hänen huilens hebeuwa ja owat
Herran tuli, niin ettei wedengän paljous taida rac-
kautta sammutta, eikä wirrat sitä upotta, jos jecu
annais caiken talons tarwaran rakkaudesta, niin ei se
mitän mayari. Ach minun ystäwäni! eulnga wa-
ca on sinun sydämes? eulnga mielsuinen sinun rac-
kaudes? Se on minun ystäwäni ääni, cako hän
tule, ja hoppä wuorella ja carea cucufoilla, minun
ystäwäni on mehä wuohen, eli nuoren peurin cal-
dainen. Minua ystäwäni on wakkia ja punainen,
caunistettu monen tuhannen seas. Hänen pääns on
nijnkuin paras eulda, hänen poskens owat niijnkuin
caunistettu kydima, hänen huilens owat niijnkuin
ruusut, joca wuotawat mirrhamin pisarolsta. Hä-
nen kätens owat niijnkuin eulkauset formuyet, tänn-
näs Turckosia: Hänen ikons on niijnkuin puhdas
Elehandin luu, Saphirillä caunistettu: Hänen
jaleans owat niijnkuin Marmorwakaat, peruksetut
eulkaisten jalcain päälle. Ach sinä ihanaisin Sul-
hainen! plöespytä minusa, sydämellinen, sisällinen,
palawa rakkaus jäl lens sinun puolees, anna minun
suuta sinun suus andamisella; wirwota minua sinun
callis

callihin elämän haalus culla-silla, wahwista miina
 sinun sulosudes omenilla: Pane sinun waken kates
 miun pääni alle ja sinun oikia kates halatcon mi-
 nuu. Ach tule minun ykköwäni minun kypdimaaha-
 ni, ja syö minun calleita/bedelmitäni. Pane minua
 nijneuln sinetti sinun käsivartees. Ota pois mi-
 nun sydämestäni, caieki cuin sinun raccaudelles este-
 hexi on minun tyköni, weni pois minun Sielu-
 stani caieki luondocappalden ja mailman raccaus,
 pelasta ja puhdistta se caieki maallisista cappaiei-
 sta, että sinä atnoastans ihes hänen carhans kihal-
 ta ja yhdistä taidaisit, että sinä yllinä ja ei kengän
 muu sinun canhas, hänen pidäisit ja ihelles omistat-
 sit. Sinä caunehin ylimäinen Pappi yrhäs cauni-
 stuyesa! Meisen pitä olemän sinulla Emändänä, jo-
 ca ei mailmalla ja wierahalla raccaudella saastutettu
 ole. Sencaidaisen Sielun otat sinä omayes coco-
 nans ja hän otta sinun coconans omayens. Sen-
 caidaisen Sielun pidät sinä tuhatta kerta raccaanda-
 na, cuin joca ihmisen hänen raccastettawans, sen-
 caidaisesta Sielusta iloiget sinä tuhatta kerta enä-
 män, cuin ykkä iloihe moesiamestans. Sencaidai-
 selle Sielulle ilmoitat sinä ihes ja coco sydä-
 mes. Sillä joca sinua sydämellifest racasta
 sille ilmoitat sinä ihes sydämellifest. Ach minun
 Sieluni! unhoda pois coco mailma ja käännä ihes
 coconans sinun ykkäs puoleen, niin hän saa halun
 sinun cauneutees, ja yhdistä ihens olkein sinun can-
 sas ja sinun pitä tundeman Herran. Hän on anda-
 nut sinulle raccaudens coconans, ja sencautta ihens
 sinun canhas peräti yhdistänyt, mutta ettet
 sinä taida ihäs peräti hänen canhas yhdistä,
 tule sijttä ettet sinä sinun raccauttas hänelle coconans

andanut ole. Ach euinga löyvi tämä rakahin Sulhainen ymbäriins, ja ehi rakastawattia Sielua, yhtä puhdasta Neikyyttä jonga kansa hän igens kirkkaus. Ach hän pitä senealdaisia uscowaisia pyhiä Sieluja niin rakahana, että hän tubat taitwasta ylenannais, ja ennen tahdois asua senealdaisesa rakastawattisela Sielusa. Hän otta osan senealdaisen Sielun onnesta ja onnettomudesta, elämästä ja cuolemaasta, hän otta senealdaisen Sielun riskin piällens, ja canda siä niincuin se olis hänen omans; hän larsi hänen kansans, sydtä teke hänen kansans, murhetti hänen kansans, itke hänen kansans, hän wie hänen kansans riskin ja murhen, helwetin ja cuoleman läpike, ja niincuin riski ja cuolema ei tainnut hänen ihmisenliuondoans häneldä pois otta, eikä häneestä eroitta ja wieroitta: niin ei taida myös mitän murhe eli waiwa, ei miekka eikä nälkä, ei Engellit eikä Esiwallat, ei corkeus eikä syroys, eikä nykyiset eikä tulewaiset, eikä elämä eikä cuolema, senealdaisesta Sielua häneldä poisotta ja häneestä eroitta; Silä hän on igens hänen kansans ijancalcisesti kirkkausnut. Ach Herrra Jesu autta, että me sen tuta, tätä corkiata taitwallista kirkkausta ja Euingallista ijancalcisista yhteyttä oikein ajatella, ja sinun kansas ijancalcisest kirkkausyri ja yhdistetyri tulla mahdajimme, Amen.

Seikemäs Käsky.

41. Nucous Hurseaudesta.

Ach Pyhä ja hurseas Jumala! joca istut sinun
istub

istumellas wanhurscas Duomari! minä wailltan ja tumustan sinun edessä, että minä luonnostani caiceksen wäärtyeen, eman hyödytyen ja eunnian esimiseen, petoyeen ja wieckauteen taipunut olen, ja olen sinun wanhurscaudes usein wihoittanut, ja sillä usein omaundoani ja minun lähimäistäni waistoin rickonut, enää tän ihje pääkseni ja oman hyödytyeni päälle eikonut, kuin minun kōyhän lähimäiseksi, ja myös usiasti häneitä wäärin duominnut, hänen wa-hingostans ja pericadostans illoimut, ja en ole ollut awullinen händä edeswaistaman. Uch anna anderyt minulle tämä syndi sinä wanhurscas Jumala! joca wihat caicekia wäärtytä, ja olet duomari caicen wa-kiwaalkan ja wäärtyden yllike, käännä se angara rangaisus minusta pois, cuins sanot: (*) wäärtyt caiceki maa unnat häwittä, ja wääräin ei yidä Jumalan waadacunda perimän. Illä mitta minulle sillä mitalla, jolla minä muillen mitannut olen, waan anna minulle pyi wahwa pysyväinen hengi, joca aina muistutta s minulle sinun kāsitys, etten minä sijtä poickenis, waan yidäsin Jumalisen kijiwauden caicekia wäärtytä, caicekia epäjumalan palvelusta, sinun nimes häwäistystä, ja minun lähimäiseni panetusta waistan, caicekia wäkiwaldaja wäärtytä waistan, että minä olisin awullinen edeswaistaman ja holhoman oikeutta ja totuutta cuoleman asti, engä fallis ihmisten pelwon, lemmen eli närkeästyren oikeudesta minuani pois käätä. Etten minä culdelis ulcokukka-tuite ja Caunistelioita, waan racasta'n pyiwacai-suutta, palvelisin sinua wilpittömällä sydämellä, ja waellaisin ihmisten canpa rehdiilliskä mietskä, eiskä

(*) Wiis. R. 6:1. 2. Cor. 6:9.]

minä caiten woiman perästä suojellisin ja edeswaistaisin, nitä jotea wäkivalda kärsiwät, engä oikeuden muodon alla annais minun taituusteni isästä habita, ja en wäkivalda ja conuutta barjottais, waan että minä, cosca asia niin waati armahawaisesta ja can'akärsiwäisestä sydämestä liewitäisin oikeuden angaruden hywydellä ja laupiuudella, että laupius ja totuus kellenäns eohtaisit, wanhurscaus ja rauha toinen toisens suuta andaisit, että totuus maasta wokois, ja wanhurscaus taituust cahois. Anna minulle neuwon, wijsauden ja ymmärryksen, wäkeryyden ja Herran pelwon Hengi, joca minun Herran Christuxen päällä lepä, etten minä mitän telis omasta wijsaudestani ja ymmärryestäni, waan sinun neuwos jaksen, etten minä kellenän mielivi totuutta waicenis ja sitä kielkäs, engä kellenän mitän telis mielicartwaudesti, cui ei oikein ole. waan raeastaisin hurseautta ja totuutta, niin etiä c. c. se cui oikein on kelpais minulle hywin, waan ei ollengän se cuiin wäärä on, etten minä seis wäärden palca, waan eläisin ja pyssisin sinun yphäsä wanhurscaudestas, että minä wimeisnä päivänä c. c. uoswaistuin! cansa perisin wanhurscauden crumun, Jesuxen Christuxen kautta, Amen.

42. Christillisestä hywäntahtoisuudesta.

Hyvä sinä hywä, aiwan ricas, hywäntahtoinen Jumala ja Isä! joca annat meille caic'inaista hywä runsast joca päivä nautitayem, jja et laetta meille hywä tekemästä, et anna meidän kytämättö-

myden igtäs hywdestäs pois kääntä; waan se on
sinun ilos, ettäs meille hywä teet! minä waltitan
sinun edesäs minun sydämeni luonnollista wiisuutta
ja comuutta, että minä (sitä pahimbi) olen armo-
toin lähimmästäni vastaan, engä ofota hänelle niin
pallon hywä kuin minun tulis. Euinga usein olen
minä sulkenut sydämeni, koska minä olen nähnyt
weljenti tarwiseman? Euinga usein olen minä tue-
lennut cormani löyhän huutoon? Uch' anna anderi
minulle tämä rascas fondi, ja käännä pois rangai-
tus, cuis uheat sinun sanasas niille, joteat tuki-
keroot cormans löyhän huutoon, että heidän pitä-
myös huutaman, ja ei cuultaeman. Uch' älä sulje sy-
dändäs ja laupiaista kättäs jälleäs minulda: mutta an-
na minulle hywän tahtoinen laupias sydän, että minä
sydämeistäni mielelläni tekiin jocaikelle hywä, ilman
mayon päälle cagandota ja toirwoa, waan ainoastans
puhtaasta rackaudesta ja sinun rackaudes ja suuren
hywydes ja hywän teois tähden, cuis minulle ofot-
tanut olet ja vielä jocapäiwä ofotat; Anna minun
tuta, ettei minun tamarani ole minun waan sinun,
ja että sinä minun huonen haldiari niiden ylise pan-
nut olet. Anna minun tuta että minä olen welca-
pää ei ainoastans minun hywydeni, joca ei minun ole
waan sinun, mutta myös hengeni aldiyi paheman,
minun lähimäselleni palweluxeri. Uch' anna minulle
sen caldainen sydän, että minä cocosin ikelleni tawa-
rata talwais, cusa ei warcaat warasta eikä coi ja
ruoste raisca, että minä taikelle panisun ikelleni hy-
wän perustuyen, että minä sen 41 Psalmin sinun
yesta tulisin ofalliseri, josa sinä lupaat arvon pahana
päiwänä ja wirwotuyen tautiwotefa, kättemisen
etä.

elämästä, menestyksen maan päällä, pelastuksen w^o hollisten käsist, ja awun eikestä sairaudesta. Ja että H^{erran} cunnia on meidän eorjawa, niu myös että hän lätke | hywät työt, niincuin sinetti formu-
ren. Eainna sentähden minulle armos siunaues tyi-
wämän, että minä myös siunaues niistäisin ilman lac-
tamatta. Anna minun ajatella sinun sanaas : (*)
Autuambi on anda cuin otta, ja että Jumala iloi-
sta andajata racasta ja laitta että caicinalnen siu-
naus a u hänen tyhönäs. Opetta minua perään a-
jattelemaan sitä sana, cuins sanat : (**) Andacat
ja teille annetan : hywän mitan, iikistety, sulkotun
ja ylisewustaman he andawat teidän helmanne.
Anna minulle sydän joca uscois : että kōyhän armah-
taminen on H^{erralle} lainnattu penningi, jonga hän
costa suurella hywydellä. Sillä niincuin habti jo-
ta meren ulise mene, ja paljolla hywydellä täytetty-
nä tacaperin tule, niin o wat myös almuikat ja lau-
piuden työt, yri uloslähetetty habti ja palajawat
paljon hywydesti cansa jällens. Ne owat niincuin
Stemen pelkosa, joca ransan siunaues cansa jällens
yldstule. Uuta että minä olisin niincuin hedelmäl-
linen puu, josta moxt lämminen sōis hedelmitä. An-
na minun olla sencaalda-sen Coiran, joca nuolis sen
kōyhän Lazaruyin hawat, että minä sinun huonee-
sas, sinun pōytäs alla ylös poimisin sinun laupis-
des muruja, ja sinun maldaeunna-as, sinua pōydäl-
lās, siinä toisesa elämäsä, sinun cansas syddä ja
juoda mahdaisin, ijancaicisese kōsa ja cunniasa,
Amen.

(*) Apost. E. 20;35. 2. Cor. 9:7. (**) Luc. 6:38.

Cahderas Käsky.

43. Totuudesta.

Ach sinä totinen Jumala, joca totuudes
ja lupaukes pidät ijancikkisest! Ach **H**Er-
ra **J**esu **C**hriste joca olet totuus ja elämä!
Ach Jumala **B** Hengi, sinä totuuden Hengi!
joca johdata meitä caikkeen totuuteen, minä
tunnustan ja walitan sinun edesäs, euinga
walhen ja murhan hengi minun sydämeni
myrkyttännyt on, etten minä aina totuutta ja
rauha sydämeistäni racastanut ole. Ach an-
na anderi minulle tämä syнди, ja käännä se
angara rangaistus minusta pois, cuin **P**sal-
misa seiso: (*) Sinä cadotat walhetteliat,
HErra cauhistu murhail ja wieckait. Ope-
ta minua ajatteleman että **B**erkele on wal-
hettelia ja walhen **J**sä, ja ei pysynyt totuu-
des, cosca hän puhu walhetta, niin hän pu-
hu omastans. Ach wariele minun sydämeni
ja suuni sildä walhen hengeldä, ja anna mi-
nulle totuuden Hengi, joca walaisis minun
ymmärryeni, että, mitä minä sillä kāsitan,
minä ilman waletta, petosta ja erhetystä ym-
märtä ja tuta mahdaisin. Anna minulle to-
tuuden rackaus, ja nytotinen sydän, että mi-
nä iheni totuden jälken osennaisin ja duomizi-
sin,

(*) Ps. 5 : 7.

sin, engä caunistelís iziáni, ettei minulla olis
 perollinen sydän, että minä jottaan ajattelisin
 ja toivottaisiin totuutta vastaan Anna mi-
 nulle totinen suu, ettei minun huuleni wilpiä
 puhuis ja toisin puhuis, kuin sydän ajattele,
 etten minä myöös panettelis engä panetteli-
 ta mielelläni euulis. Anna minun olla wa-
 gan ja totisen minun lupaukseni, etten minä
 mitän lupais, jota en minä cuitengan tahdo
 täyttä. Sainna minulle totuus, joca loistais
 minun kätöykseni, etten minä pidäis uleo-
 cullatuita tapoja, suunais suullani ja firosillis
 sydämesäni, eli minun kätöyksilläni pettäis ja
 walhettelis. Anna minulle totuus minun us-
 cosani ja tunnustuksesani, että minä wapaalla
 mielellä sinun janaš, sen lianeaietisen totuude
 tunnustaisija, sen puolesta totisin ja waštasin,
 engä annais mingän waaran totuudesta mi-
 nuani peljättä. Anna minulle totuus caikisa
 Christillisa awuisa, etten minä näön wuori,
 waan sydämeštäni hywä olisin, tähdellä to-
 della racastaisin Jumalisuutta, ettei minun
 Jumalan pelconi olis uleocullaisuus. Anna
 minulle totuus duomikemisesa, että minä caie-
 ki aštat totuuden jälken duomikislin ja ojemai-
 sin, ja pidäisin izeni pois wäärästä duomike-
 misesta. Anna minulla totuus oikeudesa, et-
 ten minä cakois Personan muotoa, waan jo-
 caizen cansa menisin totuuden, cohtuden ja
 oikeu-

oikeuden jälkeen, sen päälle että minä tulisin totuuden lapseksi, palvelisin totuuden Tuningasta, enkä tulis hänen iancaikkisesta totuudens waldacunnasta ulos suljetuksi, Amen.

44. Mucous wai olemisen Ab'eroitzemiseft.

Ach sinä wiatoin Jumalan Cariza, jonga suusa ei ole yhtän petosta löythy! sinä puhdas sydän, ja ihana suu! minä walitan ja tunnustan sinun edessä, että minä olen usiasti minun suullani syndiä tehnyt sinua ja minun lähimäistäni vastaan; sillä minä en ole aina kättännyt minun fieldäni totuuteen ja Jumalan cunniaksi, en myöds lähimäiseni ylös rakennureksi. anna andeksi minulle tämä suuri syndi, ja käännä se angara rangastus minusta pois, jolla sinä uhcat niitä, jotka fielen wäärin kättäwät, sinua sillä pilkawat ja häwäisewät ja lähimäisens wahingoittawat, pahendamwat ja murhellisiksi saattawat, ettei heidän pidä menestymän maan päällä waan pitää careotettaman ja cufistettaman: Mutta anna minulle hiljainen ja siwiiä Hengi, wai-olewainen suu. Opetä minua paneman luecun suuni eteen, ja painaman wahwan sine-tin huuldeni päälle, etten minä sen cautta lan-geis, ja minun fieleni wahingoittais minua. **S**erra Isä Jumala ja minun elämäni **S**erra!

ra! älä anna minun joutua pilkkaitten kesselle, ja älä anna minun heidän seasans turmeldua. Josca minä taidaisin hillitä minun ajatuxeni suizilla ja curitta sydämeni Jumalan sanalla, ja etten minä säästäis minuani minun erhetysesäni, etten minä syndiä tekis, ja tulis suureen erhetyreen, ja tekis paljon pahha, jolla minun tähtyis langeta wihollisteni edesä, ja olla heidän nauronans. Ach racas Isä! opeta minua suuni kiinni pitämän, ja fieleni hallikeman, etten minä sanoisa exyis, ja niincuin Jumalattomat ja pilkkajat sen cautta langeis. Opeta minua ajatteleman mitä sinun sanas sano: (*) Tyhmään sydän on suusa, mutta wiisasten suu on sydämes: Josca paljo puhutan, siitä ei syndi ole cauean, mutta joca huulens hillike hän on toimellinen; Banhurscan fieli on callimbi hopyata, totinē suu pysy wahwana isanckaičkisest, waan wäärä fieli ei pysy cauwan. Betolliset huulet owat Herralle cauhistus, waan jotea oikein tekewät, owat hänelle otollisest. Joca suuns hallike hän saa elä, mutta joca suuns toimettomast awaja, se tule hämmästyreen. Terwellinen fieli on elämän puu, waan walhettelewainen saatta sydämen kiwun. Suloiset sanat owat mesileipä, lohduuttawat sielua ja

(*) Eyr. 21: 28. Gal. San. 10: 19. c. 12: 19, 22. c. 13: 3. c. 15: 4. c. 16: 24, 27.

ja wirwottawat luut. (*) Moni tule
 suureen wahingoon oman suunſ caut-
 ta. Sumalatoim ihminen caima on-
 nettomuutta, ja hänen suufanſ pala tuli.
 Baha ota pahoista suifta waarin ja petolli-
 nen cuuldele mielellänſ wahingollista kieldä
 Mifcuri ſydän ezi wahingota, waan julma
 Engeli tule händä waſtan; Joſ tyhmä wai
 oliſ, niin hän wiifari luetaifin, ja toimelli-
 ſeri joſ hän suunſ pidäiſ kiinni. Panette-
 liän ſanat owat haawat, ja kähwät läpi ſy-
 dämien. Cuolema ja elämä on kielen woi-
 maſa, joca händä racaſta ſe ſaa ſyddä hä-
 nen hedelmäſtänſ. Joca suunſ ja kielenſ
 hillize, hän wariele Sielunſ ahdiſtueſta.
 Ometa ſiis minulle, O racaſ Sumala, ſe
 calliſ wai olemifen awu, mutta awa mi-
 nun huuleni että minun suuni ilmoitaiſ ſi-
 nun kiſtopeſ. Anna ſe olla minun ſydäme-
 ni ilo ja riemu, että minun suuni pitä kiſt-
 tämän ſinua iloiſilla huulilla täällä ajallifeft
 ia ſiellä iiancaickifeft, Amen.

Yhderäs Käſty.

45. Mucouſ Ahneutta waſtan.

Ueb hymä ricas, laupiaſ, armollinen, ra-
 cas Iſä! minä tunnufan ja walitan ſi-
 nun

R

(*) Sal. San. 17: 4. II. 28. E. 18: 8. 21. E. 21: 23.

minnedesäs, että se häijy Satan minun sydämeni sillä ilkiällä ahneudella saastuttanut, ja caiken pahuden juuren, niin muodon epäuseon kautta minuhun istuttanut on, josta usiasti minun sydämesäni pahat hedelmät caswawat, niincuin armottomuus lähimäistä vastaan, luottamus ajallisiin, halu cato-waisen rickauden perän, moninaiset Satanan kiusauret ja paulat, monet tyhmit ja wahingolliset himot, jotea ihmisen wahingoon ja cadotukseen upottawat, ja saattawat heille suuren murhen. Ach minun Jumalani ja Isäni anna anderi minulle tämän caldainen suuri syndi, jonga kautta minä itse ni sinusta minun racas Isäni ja Suojani! uijden wiheliäisten luondocappalden puoleen kääändänyt, ja minun sydämelläni sinusta pois luopunut olen, sinun sinä eläwä lähde! olen minä hyljännyt, ja eginyt cuolettawaisia rapacoita. Ach käännä se angara rangaistus minusta pois, sillä ahneus on Epäjumalan palvelus, ja ne owat kirotut joiden sydämet sinusta luopuwat, jotea luottawat turhiin, ne hyljääwät laupiuuden itse cohtans (*). Puhdista, O Jumala! minun sydämeni taincaldaisesta epäjumalan palveluksesta, tästä kirowesta, maailman ja caikein ajallisten cappalden rackaudesta, ja anna mi-

(*) Jon. 2: 9.

nulle armos, etten minä cuolewaisilla ja catowaisilla cappaleilla, niincuin loalla ja saastaisudella, rasitais ja saastuttais minun cuolematoinda Sieluani, jolla hänen ilons, rackaudens ja lepons sinusa ainoasa oleman pidäis. Ach Jumala opeta minua ajatteleman, että se on suuri woitto olla Jumalinen ja tytyä onneens. Sillä embä me ole mitän mailmaan tuonet, on siis tiettäwä, etten me myös mitän täälä taida uloswiedä. Mutta cosca minulle on elatus ja waartet, niin anna minua tytyä siihen, etten minä exyis uscosta ja saatais izelleni paljon murhetta Anna minun, niincuin Jumalan lapsen, joca taiwalisijn asioihin wastaudest syndynyt on, taincaldaisia maallisia himoja cartta ja noudatta wanhurscautta, jumalisuutta, usco, rackautta, kärsiwällisyyttä ja hiljaisuutta, että minä kilwottelisin hywän useon kilwoturen, ja käsittäisin ijancäikkisen elämän, johonga minä myös cukahuttu olen: Mutta mitä sinä minulle sinun sinuayes cautta andanut olet, anna minun siihen tytyä, ja älä salli minun panna sydändäni niiden päälle, ja niistä hylpeillä, ei myös panna toiwoon catowaisen rackauden waan sinun pälles sinä eläwä Jumala! joca meille annat nautitayem runsast caickinaista hywä, että minä tekisin hywä, hywisä töisä ricastuisin, andaisin hywällä mielellä ja olisin

avullinen, etten minä tirossi tyhwais ja my-
 ös tiwist niittäis. Ach Herrra opeta minua
 ajatteleman minun loppuani ja mikä mitta
 minun elämälläni on, tietäpeni että minä er-
 canen täällä. Ach! cuinga aivanturhat o-
 wat caiki ihmiset, jotka cuirengin nijn surut-
 tomast elävät. He menewät pois niineuin
 warjo, ja tekewät heillens hukkan suuren mur-
 hen, he cocowat ja ei tiedä cuca sen saa. Ach
 anna minulla sinusa ainoasa olla minun sydä-
 mämeni lepo, josa se oikia Sielun lepo on, sillä
 ajalliss on sula lewottomuus. Rickauden ja
 luondocappalden rackaus owat wahingolli-
 set orjantavvurat, jotka sydändä pistäwät, ha-
 woittawat ja saattawat lewottomaksi, ja tuca-
 huttawat Jumalan Sanan siemenen. Ach
 anna minun coota ja kättä sitä oikiata tai-
 wallista leivä minun sydämeni aistiahan, ja
 eij sitä täyttämullalla ja loalla, anna minulla
 olla rawaran taiwais ja ei maan päällä, jo-
 ta ei minulda warcat warasta eikä ruoste rais-
 cata taida. Älä anna minun rasitta ja täyttä
 minun cuolematoinda sieluani cuolewaisilla
 ja catowaisella rickaudella, waan anna minun
 rawita händä Jumalallisella, taiwaisella, i-
 jancäikisellä rualla, sen päälle ettei hän maal-
 lissi cappaleist, niineuin wahingollisesta myr-
 kystä cuolis, cosca hänellä cuo'ematoin-
 ruoca oleman pitä. Mutta anna minun Sie-
 luni

lun ijancaickisella toiwallisella hywydellä, ja tosin sinun eanšas, O Jumala ainoastans yhdistetyn olla ja pnyhä, älä hänen anna ajallisten eanša olla yhdistetyn, ettei hän täällä lähtee äns, Berkeleen tämän mailman Jumalan eanša mahdais yhdistetyn tulla. Uch minun Herrani ja Jumalani! anna minun uscalda sinun caickiwaldiaifutees, että sinä ainoastans autta taidat, anna minun peränajateä sinun wijsauttas, että sinä tiedät wälicapvaleet ja tiet, cuingš minua autta taidat, anna minun tuta sinun Isällisen sydämes, että sinä tiedät meidän sinun lajes näitä caicfia tarw herwan. Anna minun ajatella että sinä armahdat caicfia tecojas ja autat sekä ihmiset että eläimet, ja olet caiken lihan Jumala. Caicfi odottawat sinua ettäš heille andaisit ruan ajallans, coseas heille annat niin he cocourwat, coseas kates awot, niin he hywydellä rawitan; sinulle oleon kiitos, cunnia ja ylistyš ijancaickisest, Amen.

Rymmenes Käsky.

46. Rucous Lihan pahoja himoja wastan, ja että meidän Jumalasa iloizeman pitä.

Uch sinä pnyhä ja wanhuseas Jumala, joca uracastat sydämen vubtautta ja wihat caic-

Eia saastaisuutta, eikä ole euksumut meitä saastaisuuteen, vaan pyhyteen! minä walitan ja tunnustan sinun edessä minun sydämeni luonnollista saastaisuutta, joca on kaikkein syntein lähde ja alku, ja tiedän että minä sisällisest olen caubitus sinun silmäs edes sillä minun sieluni ja ruumiini on saastutettu liballisilla himoilla, jotea sotivat Sielua vastaan. Ach se paha saastainen sydän teke caicki minun työni saastaisi, ja sinä Herra kaikkein sydänten tutkia, tahdot caicki minun työni sydämen jälkeen duomita. Minä olen, O Herra! saastainen, ja caicki minun wanhurseaudenti on niincuin saastainen waate. Ach sinä pyhä Jumala! älä heitä minua pois sinun castwois edestä minun saastaisudenti tähden, vaan peitä castwois minun synnistäni ja pyhi pois caicki pahat teoni. Jumala luo minun puhdas sydän ja anna minulle usi wahwa hengi. Sinä olet sanonut: Mutuat owat puhtaat sydämeist, sillä he saawat nähä Jumalan: Siitä seura että ne owat autuutta paizi, jotea owat saastaiset sydämesäns, sillä ei he saanähä Jumalata. Ja jälleens: (*) Noudattacat pyhyttä, jota paizi ei yrifän saa Herra nähä. Ach auta minua minun Jumalani, sinun armos ja B. Henges eautta, että minä sydämeni pahat himot tucahuttaisin ja yligewoittaisin, että Jumalan euwa

wa loistais minun Sieluni niineuin yhdesä
 speilissä. Ja minä tulisin sinun Jumalallifesta
 luonnostas osalliseksi sinä mahdaisit ikes
 minun Hengeni ja Sieluni kanssa yhdistä,
 että se tulis yhderi Hengeri sinun kanssa,
 ettei minun saastainen sydämeni minua si-
 nusta eroittais ja minun Sieluni niin cuolis.
 Sillä jocainen paha himo synnyttää synnin,
 mutta synni cuoleman. Ach se paha himo
 on se kieltä puu, joca siitä syö hänen pitä
 cuoleman, ja cosca synninen liballinen hi-
 mo on täytetty, niin aukenerwat meidän
 silmäm, ja me näemme silloin meidän hä-
 pyn ja alastomudem: Ach warjele minua
 siitä, sinä pyhä wanhurskas Jumala! an-
 na minulle hengen wäfewys, että minä
 minun libani yllise woittaisin ja alas pai-
 naisin, että usco ja Hengi minusa olis wal-
 lan päällä ja woiton pidäis. Anna minul-
 le että minä ristinnaulizisin minun libani,
 himoin ja haluin kanssa, sillä caikki jotca
 libans ristinnaulizewat, nmdä niiden pa-
 hain himoin kanssa, owat Christusen omat,
 mutta cuinga harwat owat, jotca sen teke-
 wät: Ach cuinga harwat siis mahtawat
 olla ne jotca Christusen omat owat! Sen-
 tähdän anna, että minä isiani wihaisin,
 izeni pois kielläisin, ylenannaisin caikki
 mitä minulla on ja joca päiwä cuolis min-
 nun

nun liballeni ja werelleni ja mailmalle, et-
 tä synnin ruumis turmellaisin, etten mi-
 nää tästedes syndiä palwelis, waan eläisin
 sinulle, minun Jumalani. Ach minun
 Herrani Christe! anna sinun Orjantappu-
 ra Cruunus, sinun weriset haawas, sinun
 Sielus ahdistusen, sinun suuren kipus olla
 minun pahain himoini lääkityksen Anna
 minun peliätä sitä wisneistä duomiota, cos-
 ca caicki sydämen ajatukset ilmoitetan. An-
 na minun peliätä helwetin piina, joca ly-
 hykäisen ilon cautta saadan, niistä saastai-
 sia hengejä, jotea sencaidaisesa saastaisesa
 huonesä ijancaickisest asuwat, ellei se puh-
 disteturi tule. Mutta anna että minun ilo-
 ni ja riemuni olis sinussa, että sinä ainoa
 olisit se ja andaisit sitä, cuin minun sydäme-
 ni halaiä, että minä sinussa sydämellisesti
 iloitsisin, sinua sydämellisesti rakastaisin ja
 sinun minun rakkaasi minun sydämesäni ja
 Sielusani aina asuwaisna pidäisin, että si-
 nää coconaus minun Sieluni sisälle ottaisit,
 häändä walaisisit, opettaisit, johdattaisit,
 lohduttaisit, wahwistaisit, ja pyhittäisit,
 sen päälle että se sinun ijancaickisä maja-
 nas ja templinäs olla ja pyhä mahdais
 Amen.

47. Hyvästä omasta tunnosta.

Ach Jumala, joca kaikkein sydämet tiedät! cuinga imehellisesti olet sinä tehnyt ja asettanut ihmisen oman tunnon, todistukseksi hyvästä ja pahasta! pelwolla ja lewolla, ilolla ja murhella sen ihmellisesti lahjottanut, että se kaikille ihmisille muistuttais, sen cuin oikein on, ja jocaiksen siitä ylläse voittais, että sinä wanhurskas Jumala olet se, jota kaikkein pelkämän pitää, että sinä myös joca paikas läsnä olewainen olet, jonga edest ei kengän taida isiansä kättä. Sillä jos emme taida kättä meidän meidän oman tundom edestä, joca ainoastans yhden ainoan ihmillisen sydämen duomari ja sisällinen pettämätödin todistaja on, cuinga taidaisimme me siis ikem sildä kaikkitietäwäldä Jumalalda kättä, joca kaikkein ihmisten sydänten duomari on. Ach cuinga usiast olen minä asettanut iseni minun omatundoani vastaan, engä sitä seurannut, waikka se minua muistuttanut, warottanut ja nuhdellut on? Minä olen yhden aivan angaran ja lewottoman todistajan isiani vastaan ylös herättänyt. Ach minun Jumalani sinä ainoa totinen Sielun parandaja, joca parannat murrettut sydämet ja sidot heidän kipuns. Paranna Her-

ra minua, sillä minun luuni ovat peljätty-
 net, ja minun sieluni on sangen hämmästy-
 nyt. Ach Herra Jesu puhdistä minun o-
 matundoni sinun werelläs, minun syndei-
 ni cuolewaisiä töistä, eläwätä Jumalata
 palweleman. Paranna minun omantundo-
 ni haawat, jotea minulle raseaan kiwun
 tefewät, wuodata nihiin sinun armos ol-
 ju, se totinen Sielun callis woide, se pyhä
 Hengi, joca minua lohduttais ja minun
 Sieluni ahdisturen liewitais, etten minä
 aivan cowin hämmästyis, ettei sinun an-
 garan duomios pelco wottais minua epäi-
 lyheen. Wyhi pois se käsi kirjoitus, cuin
 on minua wastan sinun werelläs, kirjoita
 minun sydämeni ja oman tundoni tauluin
 päälle, jotea minä ricki särkenyt olen, si-
 nun armos, syndein andex saaminen, wan-
 hurscaus, usco, rakkaus, se eläwä toivo,
 kärsiwällisyys ja rucous. Anna minun o-
 masta tunnostoni, niincuin speilistä, loista si-
 nun wanhurscaudes, joca minulle armosta
 uscon cautta lahjoitettu on. Sinun callit
 weres pisarat caunistacon minun Sieluni,
 niincuin cauneimmat Rubinit, sinun py-
 hän uhris, piinas ja cuolemas woima wir-
 wottacon minun omantundoni. Ach siinä
 callis wijna puu cuoistu minun sydämesä-
 ni ja omasta tunnostoni, ja aja pois sinun e-
 lämas

lämäs hajulla caicki wahingolliset turmeluxet ja helwetin kärmeeen myrcky, ja cuoleta se calwawa sydämen mato ja afeta minuja synnin ja lain päälle candaminen. Anna minun oman tundoſi maista sinun B. Henges totista ilowijna, että minä iziani sinusta ainoasta wirwottaissin ja ilahuttaissin. O minun sydämeni ainoa ilo ja lepo! iheſäni tähyy minun peljätä ja epäillä, mutta sinusa iloihe ja wirwoitta izens minun murhellinen omatundoſi. Ach anna minun tuta mitä Psalmi sano: (*) Sentähden minun sydämeni riemuize ja minun cunniani on iloinen. Ach älä anna minua walkeuden, joca minus on, minun usconi, rakaudeni ja toiwoni ja sinun tundoſ, minusa piimitettä ja sammua, waan sinusa ja sinun cauttas loista ja paista, että se niincuin kirckaalla leimauxella walaisis minun ruumiini ja Sieluni, sen päälle että minä iloisella Hengellä ilmestyissin sinun edesäs, ja sinun caswois edes seisowainen olissin. Ach cuinga hywä omatundo on suuri rohkeus Jumalan ja ihmisten edesä! Cuinga iloiset on ollet ne B. Martyrit, jotea wanburſcauden ja totuuden tähden on kärsinet ja mennet cuoleman! Cucca tahto canda minun päälleni, cöſca minun oma tundoſi teſe

(*) Ps. 16. 9.

teke minun wapari? Cucca taita minun sa-
 atta murhelliseri, cosca minun oma tundo-
 ni ilabutta minua? Mutta sitä wastan cu-
 ca taita minua ilabutta, cosca minun oma-
 tundo ni saatta minun murhelliseri? waan
 sinä ainoa, o minun sydämeni Iho! Cucca
 taita minun wanhurscautta cosca minun
 oma tundo ni minun duomise? waan sinä
 ainoa O minun Lunastajam JESu Chrite,
 jonga ansiosa minun wanhurscauden seiso
 ja perustettu on? Ach minun Herrani ja
 minun Jumalani, anna minun tämä callis
 tawara hywintallega pitä, ja cosca minun
 omatundo ni sinun weres caulta puhdistet-
 tu on, niin anna minun se sinun armos
 caulta puhdasna pitä, etten minä tähän
 pyhitettyyn puhtaasen astiaan panis mitän
 saastaišta, ettei se wastudest sorwasturi ja
 saastuteturi tulis, muutoin on ruumis ja
 Sie.ü saastutettu. Mutta anna minun
 coota sinne hywän tawaran jonga miinä
 wimeisnä päivänä niincuin minun sydäme-
 ni hywän tawaran edestuoottaisin. Ach si-
 nä wanhurscas Jumala, joca tutkit sydä-
 met ja munascuut! cuinga sinä olet ihmi-
 sen omasta tunnosta tuttawari tehnyt sekat-
 waan että helwetin ja myös Sielun cuo-
 lemattomuuden. Sillä hywä omatundo
 on tawas ja paha oma tundo on helwetti
 niin

nijn imehellisest olet sinä sen toimittanut, että jocaizen ihmisen eli hänen tairwahans eli helwettins ygdönäns pitämän ja canda-man pitä. Ja että meidän täsä elämäsä lihan ja weren causa sotiman pitä ja myös tätä pahaniikkisä mailmata waistan, nijn autta minua racas Jumala, kilmotteleman hywä kilmotus, että minä ne caxi, callista tawarata uscon ja hywän oman tunnon talella pidäisin. Anna minun, oman tunnondi lewon kautta maista sen isancaikkisen elämän lepoa, rauha ja iloa sinusa O minun Herrani ja Jumalani! nijn ei taida mikän mailman vilka tehdä minua murhelliseksi, ei mikän ajallisten pois cadottaminen surulliseksi, ei nyrikän Banettelä wihoitta, ei mikän pelco hämmästyttä, ei mikän wäkiwalda wahingoitta, ei syndi duomita, eikä Berkele hänen tulissilla nuolillans yllize woitta, Amen.

48. Pysyväisyydestä ja Saawa- misesta uscosa, Christillisijä awuisa ja Pyhästä elämästä.

Meh minun tairwallinen Isäni, jolda caikkimai-
nen hywä ando ja täydellinen lahja tule yl-
häldä, walleuden Isäldä, joca meissä waleutat s-
tä tahdan että toimituxen sinun hywän suosios jäl-
ten! O Herra Jesu Christe, joca uscon alcaja ja
päättäjä

päättäjä olet! O Jumala V. Hengi, joca caicti
 caikisa waicutat sinun hywän tahtos jälkeen! minä
 rucoilen sinua sydämmestäni, sinä tahdoisit sen hy-
 wän työn euins minusa alkanut olet myös päättä,
 Jesuxen Christuxen päätwän asti, että minä enäm-
 min ja enämmin yläkäylläiseyi tulisin caictmaisēs
 tundemises ja ymmärrywes, että minä coettelisin
 mikä paras olis, senpäälle että minä olisin
 toilpitidiu, ja en kellaängän pahesnuyeyt Chri-
 stuxen päätwän asti, täytetty wanhurscauden hedel-
 millä, jotea Jesuxen Christuxen cautta tapahtuo-
 wat minusa Jumalan tiitoreyt ja cunniayt. Ach
 minun Jumalani minä kannan minun tawarani
 sawiseja astiasa, Perkele, mailma ja minun oma
 lshani waiwawat minua, ja sotiwat minun sieiwani
 wastan; Anna minun urhollisest sotia ja woiton pi-
 tä, että minä mailman isesäni ylikewoitaisin, et-
 tä minä annaisin ruumiinj eläwäyi, pyhäyi ja Ju-
 malalle otolliseyi uhriyi, ja muuttaisin iseni minun
 mieleni udistuxen cautta, että minä coettelisin, mi-
 kä Jumalan armollinen, hywä, otollinen ja tän-
 dellinen tahto olis. Anna minulle Herrä Jesu
 woima sinun cunnias rickauden jälkeen että minä si-
 nun V. Henges cautta wälkewäyi tulisin, siällises
 ihmises, ja että sinä asuisit uscon cautta minun so-
 dämestäni, ja että minä olisin rickauden cauta juur-
 tunut ja perustettu, että minä oppisin tundeman
 cuinga corlla sinun rickaudes, ja cuinga sywä, le-
 wotä ja pitkä se on, ja että Christuxen rickaus
 caiken tundemisen woitta, ja että minä caikella Ju-
 malan täydellitydellä täytetyyi tulisin. Ach minun
 rickabin taimallinen Isäni, se on sinun tahtos, et-
 tet yhtän pidäis, niistä cadotettaman jotea sinä sinun
 rickalle

rackaalle Bojalles andanut olet sentähden ylös pidä
 minua uscosa, wahwista minua rackaudesa ja toi-
 wosa, ja cosca minä combastun, niin pidä minua
 ylös, cosca minä wajoon, niin ojenna kätes minu-
 le, ja cosca minä ihmillifestä helkoudesta langeden,
 niin auta minua ylös jällens; Sillä sinä tuet cai-
 etta caatuwaisia ja nostat caletia sulloituita. Sinä
 rawiket isowat, sinä kirtotat fangitut, sinä awa-
 jat soliaain silmät, sinä warjelet wieraat ja orwoit,
 ja hoitot leskejä. Sinä parannat murrettut sydämet,
 ja sidot heldän lipuns. Ach sinä P. Colminaisuus,
 tule minun tygöni ja walmista sinulles asunsa mi-
 nun tyhjänäni, tähtä minua täällä armollas, ja siel-
 lä ijancalcifella cunnialla, euule minun rucouyeni,
 anna minulle sinun pyhä Henges, joca minua si-
 nun pyhällä Jumalallisella sanallas ylös walaisis,
 pyhittäis, ovettais, lohduttais, wahwistais, waru-
 stais, perustais ja ijancalcifiseen elämään ylös pi-
 däis. Eähetä sinun walleudes ja totuudes, minua
 saattaman ja tuomaan sinun pyhän wuores tygö ja
 sinun asunises tygö. Anna minun kirtotella horeä
 kirtotus että minä uscon ja hywän oman tunnon
 pidäisin, johdata minua sinun totuudesas, ja oweta
 minua, sillä sinä olet Jumala joca minua autat,
 yll päiwä odotan minä sinua. Muista Herä si-
 nun kaupluttas ja hywy täs, joca maailman alusta
 on ollut. Älä muista minun nuorudenti syndejä, ja
 yllike karmistani, mutta muista minua sinun lau-
 piudes jälkeen, sinun hywydes tähden. Ach Her-
 ra Jesu! anna minulle totisen Parannus, ywä-
 mellinen murhe ja catumus minun syndeni yllike,
 murhe Jumalan mielen jälkeen, joca minusa mar-

cansaatta para muuten an udeyi jota ei by kån cadu, että minun sydämeni valmistetuyi tulis, sinun lohdutuksesta ja siitä callijsta syndein anderysa: sestä osalliseyi tuleman: Anna minulle rakauden, siiveyden, nöyryden, kärsivällisyyden, hartauden Jumalan pelvon, armon ja rucouyen hengi, että minä eaikein pyhäis cansa omistaisin sinun waldacundas, käsittäisin sinun rakaudes ja ijancalcisen elämään. O Jumala P. Hengi walaise minun sydämeni sillä ijancalcisella walkeudella, käännä minun sydämeni pois maailmasta, lihan hirtost, silmäin pyandst, ja elämän coreudesta että minä unhodaisin ne cuin ta caperin owat ja cocotaisin igeni niiden perän eui edes owat. Anna että minä sen pyhän corkiast ylistetyn Jumalan nimen oikein pyhittäisin, sitä aina ylistäisin, en ikäänäs pilkkaais, en wainosa pois kietäis, waan cuolemaa hädäsäkin tunnustaisin. Anna että Jumalan waldacunda minusa ole ja pysyis, ja Per Helen waldacunda culistetuyi tulis, waijele minua walhesta, panettelemifesta, erhetyystä, sokeudesta ja pimendestä, walcuta minusa wanhurscaus, rauha ja ilo P. Hengesä; Ja Jumalan rauha joca yllikekän caiten ymmärryren warjelcon minun sydämeni ja taitoni Christuyes Jesuyes minun Herrasani. Anna että minä tekisin miehelläni Jumalan tahdon, ja minun lihallsen taitoni pois kietäisin ja cuolettaisin, ja cosea minun wimeinen hetkeni käsiss on, niin anna sen ijancalcisen Jesuyen nimen olla minun wimeisen sanani ja huocauyeni, että minä hänesä autuaallisesti nuclua, ja wimeisnä päiwänä, riemullifest yldsnosta mahdaisin ijancalciseen elämään, Jesuyen Christuyen couutta. Amen.

Ensimmäisen Osan Loppu.

Toinert Osa,

Osa on

Riitos-Rucouret, Jumalan ja
meidän Herran Jesuren Christuren ja
Pyhän Hengen hymäintöiden
edestä.

Tähän sopi myös se Rucous Christillisestä Riitollisudesta,
joka on ensimmäises Osas pag. 55.

I. Namu. Siunaus.

Suurias, armollinen Jumala, sinä ihan-
caidisen walkeuden ja lohdutuksen J-
sä! jonga hymys ja uscollisuus on joca huo-
men usi! sinulle oleon Riitos, cunnia ja yll-
stys tämän caunihin väiwän walkeuden ede-
stä ja ettäs minun tämän pimiän yön yllise
armollisesti warjellut ja makian unen ja le-
won minulle suonut olet. Anna minun myös
nyt sinun armosas ja rackaudesas, suojasas
ja warjeluresas jällens ylösnosta, ja tämän
sulaisen väiwän walkeuden hyödytyperi ilolla
oikrin kättyä. Mutta ennen caickia ylöswa-
laise minua sillä ihancaidisella walkeudella,
joca on minun Herrani Jesus Christus,
että hän! minusa paistais hänen armollons ja
tummollons. Warjele minun usconi wäihäi-
nen

nen walleus, endunnä ja wahwista se, ylös
 herätä minua rakkauts sinun tygös, wahwi-
 sta minun toiwoni; Anna minulle totinen
 nöyryys ja siwens, että minä waellaistin mi-
 nun Herrani Jesuren Christuren asteleisa,
 ja anna sinun Jumalinen pelkos caikisa mi-
 nun tekemisissäni olla minun silmäini edessä.
 Olla minusta ulos caikki hengellinen minun
 sodäneni pimeys ja sokeus. Warjele minua
 tänä päivänä ja aina, epäuscosta ja epäiu-
 malan palveluksesta, ylpeydestä, sinun Ni-
 mes hä väistyneestä, sinun sanas ylencakesta,
 tottelemattomuudesta, siitä häyystä wihaista,
 ettei tämän päivän Muringo mahdais laike
 minun wihani yllize. Warjele minua Eiu-
 custa, wihaista ja catuudesta, haureudesta,
 wärydestä, wieckaudesta ja walheista, siitä
 wahingollisesta ahneudesta ja caikista wahois-
 ta himoista ja niiden tähtämisestä. Olös
 herätä minua nälkä ja jano sinun ja sinun
 wanhurscaudes perään; Opetä minua teke-
 män sinun suosios jälkeen, sinun hywä Hen-
 ges wiekön minua siitä tasaisista tiedä myöden.
 Anna sinun pyhäin Engeleis joucon minua
 cobdata, niincuin Jacobia, anna heille kä-
 sky että he warjelisi minua caikilla min in-
 teilläni, kannanit minua käsissän, etten ni-
 nä jalkani siween louckais, että minä wäke-
 wään tulisin käymän jalopeurain ja kylämet-
 ten

ten päällä ja tallaman nuorja ja lopeuroja ja lohitärmettä. Minä annan sinulle tänäpäivänä minun ajatukseni, minun sodani, mieleni ja kaikki minun edesottamisesi, että ne sinun nimes cunniasi ja minun lähimmäisesi hyväksi tapahduisit. Tee minua sinun laup udes astiaksi, sinun armos aseksi; sinua kaikki minun toimitukseni; anna minun eukumisesi onnellisest edeskäydä ja poispoista kaikki kuin sitä estävät. Warjele minua paneturista ja walhetteliain murha-nuolista. Minä annan sinulle minun ruumini ja Sieluni, minun cunniansi ja tarwarani, anna sinun armos ja hywyydes minua aina johdattaa. Pidä sinun kates minun yligeni, jos minä käyn eli seison, istun eli waellan, walvon eli nucun. Warjele minua niissä nuolissa jotea päiwällä lendävät, siinä rutolda joca viimiasä liicku, ja sairaudesta joca puoliapäivänä turmele: Siuna minun elatukseni; Anna minulle minun tarpehekseni mitä sinun tahtos on: Mutta älä anna minun sinun lahjojas warinkäyttä. Warjele meitä kaikkiä sodasta, nälijästä ja rutosta, ja pahasta äkillisestä cuolemasta: Warjele minun Sieluni, ja minun ulos ja sisällekäymisesi hamant nyt ja ijancäikkiseen. Suo minulle autuas loppu, ja anna minun sitä racasta waimonniä päiwä ja minun Herrani Jesu-

ren Christuxen Gunnian ilmoitusta itäwöi-
gemisellä ja ilolla odotta. Jsa Jumala siu-
nateon ja warjaleon uinua. Boica Juma-
la walistacon caswons minun päälleni ja ol-
con minulle armollinen. Pyhä Hengi Ju-
mala taändäköön caswons minun puoleeni ja
andacon minulle hänen rauhans. Amen.

2. Lhto: Siunaus.

S Aupias, Armollinen Jumala ja Jsa!
Minä kiitän ja ylistän sinua, ettäs päi-
wän ja yön luonut walkeuden ja vaimen
eroittanut, ja päivän työhön ja yön lepoon
saataneet olet, sen päälle ette ihmiset ja eläi-
met mahdaisit isiäns wirwotta. Minä
kiitän ja ylistän sinua kaikisa sinun hywiä
toisias ja tegoisias, ettäs tämän edesmen-
neen päivän olet andanut minun päättä si-
nun Jumalisen armos ja suojeluses caut-
ta ja olet sen surun ja cuorman minun
andanut ylisewoitta ja poisheittä. Siinä
on kyllä racas Jsa että jocaikella päiväl-
lä on hänen suruns, siinä autat myös alati
yhden cuorman toisens perästä pois pane-
man, siihen asti kuin me wimmän lepoon
ja siihen uancaikeeseen päivään tulemma,
josa kaikki suru ja waiwa on loppuwa. Mi-
nä kiitän sinua sydämestäni kaiken sen hy-
wyden

kuden edestä, eua minä tänäpäivänä si-
 nun tadeitas saanut olen. Uch HERA
 minä olen airvan mahdotoin caickeen siben
 arm on, cuins minulle joca päivä teet.
 Minä Eitan sinua myös ettäs sen pahon,
 cuin minua tänäpäivänä olis tainnut coi-
 data, poistäändänyt olet, ja ettäs minua
 sen Corkeimman suojan alla, ja sen Caici-
 n aldian wajon alla peittänyt ja suoje-
 det caikesta onnettomudesta ja suurista
 synneistä: ja rucoilen sydämeellisesti ja Lap-
 silis:sti, anna andexi minulle caicki minun
 syndini, cuin minä tänäpäivänä aiotuyil-
 la, puheilla ja töillä tehnyt olen: Minä o-
 len tehnyt paljon paha, ja paljon hyvä ta-
 caperin jättänyt. Uch ole minulle armol-
 linen, minun Jumalani ole minulle armol-
 linen, anna caicki minun syndini tänäpäi-
 wänä minun cansani poisuolla, ja anna
 minulle, että minä alati Jumalifembana,
 pyhembänä, parembana ja hursecambana
 jällens ylösnoussisin: Ettei minun uneni
 olis synnin uni, waan pyhä uni, että mi-
 nun Sieluni ja Hengeni minusa sinun ty-
 gös waltwois, sinun cansas puhelis ja ole-
 skelis. Siuna minun uneni niincuin Pa-
 triarcan Jacobin, cosca hän Taitwahan ri-
 cavuut unefans näki, sai sunauren ja nä-
 ki ne B. Engelit: että minä sinusta puhui-

sin cosca minä tuot eseni lasten, ja sinun
 päälles ajattelin, cosca minä herän että
 sinun nimes ja muistos aina pyhäis minun
 sydämesäni, joco minä nucun eli walton:
 Anna etten minä pelkäis yön cauhisiusta,
 etten minä pelkäis äkillistä hirmua, eikä
 jumalattomain häwitystä, waan nuckuin
 makiasti. Warjele minua pahoista unista,
 Berkelen peljättyistä ja kiusauvista, wihol-
 listen päälle carcauxista, tulipalosta ja we-
 denhäädästä: Eako ei se maca joca meitä
 kätke, eako joca Israeli warjele ei se tor-
 eu eli maca. Ole sinä O Jumala mi-
 nun warjoni, minun oikialla kadelläni, et-
 tet Huringo minua poldais päitwänä, ei-
 kä Guu yöllä. Anna sinun pyhäät warti-
 as minua warjella, ja sinun Engelis pi-
 rittä minua ja pelasta minua. Sinun py-
 hä Engelis herättäkön myös minua oiki-
 alla ojalla ylös jällens, nijneuin Prophetan
 Elian, cosca hän nuckui Catawan alla;
 nijneuin Petarin, cosca hän f. ngihuonees
 nuckui cahden wartian kessellä. Anna nij-
 den pyhäin Engelin ilmestynä minulle unes,
 nijneuin Josephille ja Tietaille Jdäiselda
 maalda, sen päälle että minä huomaihi-
 sin, että minä myös olen niiden Pyhäin
 Engelin yhteyres; ja cosca minun hetke-
 ni kassia on, niin lainna minulle autuas
 uni,

uni, ja autuallinen lepo Jeesus Christus
 res minun Herrasani. Amen.

Kiitos Jumalan ilmoitetun Sanan ja Sacramentein edestä.

HCh sinä, uscollinen, armollinen ja Laupias Ju-
 mala! Minä kiitan sinua sen suuren armon,
 rakauden ja uscollisuuden edestä, cuins meille kdyhil-
 le wihelijäisille ihmisille osottanut olet, sinun pyhäin
 Jumalallisen sanas ilmoituyen ja sinun corkiain Sa-
 cramenteis asettamisen kautta. Herran Hengi on
 puhunut Prophetain kautta, ja hänen sanons on
 heidän suuns kautta tapahtunut, sen kautta olet si-
 nä iges meille tuta andanut, josa sinun tunnolas
 jancackinen elämä seisoo. Sen kautta olet sinä
 meitä euzunut sinun pyhän Seuracundas yhteyteen:
 Sinun pyhä Ewangeliumis on myös Jumalan woie-
 ma kaikille uscowaisille autudexi: Sen kautta ylös-
 herätät sinä meissä uscon, annat meille pyhän Si-
 ngen, ja ilmoitat meille syndein andexi samisen:
 sen kautta saamma me totisen elämän lohdutuyen,
 kaikesa ristisä ja cuoleman hädäsä; Sen kautta a-
 setat sinä meidän lewottoman omiantuodom, sen
 kautta rawihet sinä meidän Sielum, nijneuin sen
 oikian Taiman-Seiwän, sen kautta teet sinä mei-
 dän usiri luondocappaleiri, sen kautta tulet sinä
 meidän tygöm, ja asut meissä, sen kautta liewität
 sinä meidän cuoleman hätäm, ettem me maistais
 cuolemata jancackisest, sen kautta ylöswalaiset si-
 nä meidän Sielum, sen kautta hallizet ja johda-
 tat sinä meitä meidän euzumisesani, ja eozo mei-

bän elämän juorusa, niineuin walleudella meidän teilläm ja niineuin kynt ilällä meidän polguillam, ettei meidän jalcam horjahdais. Ach HERRA jos ei sinun Sanans olis ollut minun lohdutukseksi, niin minä olisin radollisudessani hukunut, sillä se on meidän sydämem ilo ja lohdutus. Jumalan sanan kautta tulemma me pyhitetyri, ja ruumiin ja Sielun puolesta siunaturi; Sentähden, O HERRA, joca sinun sanas hyljä, se on sinun itse hyljännyt, ja caiken hänen ajallisen ja jiancaickisen siunauksen, eikä hänellä taida ollengan siunausta olla, waan jiancaickinen kirous; Sentähden pidättä myös taitwas caiteens ja maa hedelmäs; ja taitwas tule niineuin rauta ja maa niineuin waski, ja caicki waiwa ja työ tule hukkan. O HERRA minä kiitän sinua tämän cortian ja callijn tarwaran edestä, sillä HERRAN laki on täydellisten ja wirtwotta Sielut: HERRAN todistus on wahwa ja teke yrilertaiset taitwari. HERRAN läskyt owat oikiat, ja ilahuttawat sydämet: HERRAN läskyt owat kirakat ja walistawat silmät. HERRAN peko on puhdas; ja pyssy jiancaickisest: HERRAN oikeudet owat todet, caicki tyyni wanhurscat; Ne owat callimmat culda, ja caickein parasta culda, ja malemmay hunajata ja mesileipiä. Sinun palwelias myös niissä opetetan: ja joca niistä pitä hänellä on suuri palca (*). Sinun sanas sinä caickein Corkein on wiissauden caivo, ja jiancaickinen läsky on hänen, lähteens; joca sitä cunnoitta se teke oikian Jumajan palweluksen: ja joca sitä racasta bändä myös HERRA racasta. Jumalan Sana sano: (***) Minä olen niineuin Cedri-puu

(*) Ps. 19: 8, 12. (***) Syr. 24: 17, 20, 25, 30, 35.

puu Libanonis ja niincuin Cypresi Hermonin vuorella: Minä olen kasvanut niincuin Palmupuu wirtan tyköndä, niincuin runni welat, jotea Jerichosa kasvowat niincuin caunis Olyppuu. Minä annan ihestäni sulolisen hajun niincuin Caneli ja callit yrtit ja niincuin paras Mirrhani. Tulcat tänne minun tygöni caieki jotea minua anotta, ja raviteat teitän minun hedelmistäni. Minun saarnani on maflarabi hunajata, ja minun lahjani ovat maflammat kuin mesileipä: Joca minusta syö se enämmi ijo minua: ja joca minusta juo, se jano enämmi minua. Tämä on liston kirja, joca caiekein Corkeimman Jumalan cansa tehty on, nimittäin Moseren laki, josta Wijsaus on Wuotanut niincuin Phratim wirta, cosca se suuri on, ja niincuin Jordani elonaicana, niincuin Niluxen wirta syryllä (*). Ei ole yhtän ollut joca sen caiken oppenut on, ei tule myöds yriksen ikänäns, joca sen täydellisesti tutkia taita. Sillä sen mieli on riekambi merita: ja sen neuwo syryyttä syryembi. Hänestä wuota monda osa krydimaihin, siellä hänen oians suuri wiroiri tulewat, ja wirtat isoiri meriiri. Sillä hänen oppins wahista niin awaralda kuin aareuwalkeus ja paista taamba. Hänen oppins wuodatta Prophetian, joca on ijanciekkisest yshyvä. Tämän corkian callijn tawaran edestä, listän minä sinua! Jumala! Isä, Poica ja P. Hengi, corkiast ylistetty ijanciekkisest. Amen.

4. Kiitos Jumalan Naclauden edestä ja Kucous-sijtä samasta.

Uch sinä Laupias, armollinen, leppias ja ni & wäli-

E 5

(*) Svt. 24:37, 39, 42, 44.

wällinen, Jumala, sinä Ihmisten raastaja! Mi-
 nä kiertän sinua sydämeni pohjasta, sinun suuren u-
 lossanomattoman Isällisen sydämellisen rakkaudes
 edestä, jolla sinä rakkaudesta ricas Jumala ja Isä
 minua aina raastanut olet. Sinä olet candanut
 minua sinun rakkaudestas, juuri niineuin sinun sy-
 dämestäs, sinä ajattelet aina minun pälleni etkä un-
 hoda minua, sinä pidät minusta murhen, cuulet
 minun rucoupeni, luet minun kyleneeni, näet mi-
 nun huocoureni, tiedät minun murheni, tunnet mi-
 nun sydämeni, ja olet minulle niin eallit luvauyet si-
 nun armostas, awustas lohduurestas, syndein an-
 dexi andamisesta ja ijancackifesta elämästä andanut
 ja ilmoittanut; Sinä olet lahjottanut minulle si-
 nun rakkan Poicas, ja olet hänen miehuden
 ottamisens cautta andanut minua wacuutta sinun
 lemmeštäs ja armostas, olet hänen pyhä Ewange-
 liumins cautta andanut minua opetta ja lohbutta,
 olet hänen Efimerckins cautta minulle pyhän elä-
 män tien ja osennus nuoran osottanut, hänen kār-
 simisens ja cuolemans cautta minua ijancackifesta
 cuolemasta wapahtanut, hänen hylsnuusemisens
 cautta cuolemasta ulostemmannut, hänen Laiwa-
 sen astumisens cautta minulle Paradisin awannut
 ja sian Laiwaasa walmistanut. Sinä olet minun
 Pyhällä Hengelläs hylswalaisnut, pyhittänyt, loh-
 buttanut, wahwistanut, opettanut, wirwottanut,
 ja minua hänen cauttans wacuuttanut, Jumalan
 Lasten oikeudesta ja ijancackifesta perinnöstä; Si-
 nä et ole ainoastans osottanut minulle suuria hywiä
 töitä, mutta myös ises minulle sandanut, ynnä si-
 nun rakkaan Poicas ja P. Henges canpa. Euinga

taidan minä sinua tämän suuren rakauden edestä
 melkollijest kiittä? Se on suurempi kuin Taivas
 ja maa, se on ijanceikkinen ja puuttumaton; Se
 on loppumaton, corkiambi Taivasta, latviambi
 maata, sywempi sywyttä, pidempi päivän nousun
 ja lasteman wäliä. Nijn corkia kuin taivas on
 maasta, annat sinä armos lisändyä nijlle caikille,
 jotea sinua pelkämät. Nijn caucana kuin itä on län-
 nestä, siirrat sinä meidän pahat tecom meistä, ja
 armahdat meitä nijneuin Isä Eaprians armahda.
 Ach anna minulle sencaudainen sydän, etten minä si-
 nun rakauttas itänäns unhodais, waan siinä tä-
 wiisin, macaisin, nuckuisin ja walwoisin, seisoisin
 ja waellaisin, eläisin ja cuolisin, ja sinun rakau-
 des jällens ylös nousisin ja siinä ijanceikisest eläisin;
 Sillä sinun rakaudes on ijanceikkinen elämä ja
 ijanceikkinen lepo, ja ijanceikkinen elämä ei ole mi-
 kän muu kuin sinun ijanceikkinen rakaudes. Ach
 äälä anna sen itänäns enä minun sydämeistäni ylös-
 sammua, waan aina suuremmaksi tulla, ettei mi-
 nun sydämeistäni muuta olis, loistais, eläis, näwyis,
 kuin sinun rakaudes; että minä rakaudesta wuo-
 dattaisin kynelitä nijneuin Maria Magdalena ja si-
 nun ilolla wastan ottaisin minun sydämeni huone-
 sen, nijneuin Zacheus. Ach sinä et ole itänäns ke-
 tän hyljännyt, sinä Jhmisten Rakastaja, älä siis
 minuacan hyljä; Minä en kyllä ole mahdollinen si-
 nua rakastaman, eli sinulda rakasteturi tuleman,
 minä olen raadollinen mato, haifewa loca, cuollut
 coira, mutta tee sinä minua rakaudes cautta mah-
 dolliseri. Taitwuta minun Sydämeni caikesta Luor-
 docappalden-rakaudesta sinun puolees, että sinä

yrindäs olisit minun rakaudeni, minun iloni, minun toivohi, minun wäketöydeni, minun walkeudeni, minun autuuden, minun elämäni, minun Parandajani, minun tuocani, minun juomani, minun Paimeneni, minun suojeluyeni, minun woimani, minun tatarani ja hiancaicikinen rickaudeni. Ach cuinga autuas olen minä, jos minä pysyn sinun rakaudesas, jolla sinä minua racastat! Cuinga pyhä olen minä jos minä sinua aina racastan! Ach cuinga onnetoin olen minä, jos minä sinun rakaudestas laangeen, niin cadotan minä minun Corkeimman hynwäni, ja tulen walkeudesta pimenteen, elämästä hiancaicikiseen cuolemaan. O sinä puhdas Jumalallinen rakaus, sytytä ylds minun sydämeni, walaise minun hymmärryeni, pyhitä minun tahtoni, ilahuta minun muistoni, ja yhdistä minua sinun kanssa hiancaicikisest. Amen.

5. Rucous Christuren rakau- desta.

Ach minun Herrani JESU Christe, sinä callehin minun Sieluni Racastaja, lainna minulle sinun armas että minä sinua jällens sydämeštäni racastaisin, ja sanoisin sinulle: Caickein raelahin Herran Jesuälä anna minun, sydämesäni muuta tuta, cun sinun rakaudes; Ota pois caicki minun sydämeštäni, cun ei ole sinun rakaudes, sillä en minä tahdo mi:än muuta pitä minun sydämesäni, cun sinun rakaudes. Ach cuinga ystämällinen, cuinga suloinen ja malio on sinun rakaudes, cuinga wirwotta se minun Sieluni, cuinga ilahut- ta se minun sydämeni. Ach älä anna minun muu-
ta

ta ajattella, eakoa, halata, tuta, käsittä, cuin sinun rakkauttas; Sillä se on Caicki, sillä on Caicki, se käsittä Caicki, se woitta Caicki. Ach minä halajan tämän callijn tawaran ijancaickisest ingonani pitä! Anna minun tätä yötä ja päivä wartioita, ja tätä tawarata wiriässi ja ahlerasti warjella, sijtä murhettia, sijtä rucolla; sillä tämä on ijancaickisen elämän esinacu ja Yr adisin Esihuone. Ach minun Raccastajani! sinä olet minun tähteni hawoitettu, hawoita sinä myös minun sydämeni sinun rakkaudestas. Ach sinun callis weres, suuresta rakkaudesta ulos wuodatettu, on niin woimallinen, ja niin läpihetungewainen, että se kiiwisen sydämen tyllä pehmittä taita. Ach anna sen tungia itsens läpihe minun sydämeni, että myös sinun rakkaudest läwis minun sydämeni läpihe, sillä sinun rakkaudest on sinun weresäs. Ach että minun sydämeni awais itsens, wastanottoman ja sisällens juomaan sinun puhtaita ja calleita weres pisarvita, jotca sinun Cuoleman kiiwoturesas maan päälle pudonnet owat; Ach etä minun silmäini lähteet aukennisit, ja rakkaudesta palawia kynneltä wuodatatsit, ja että minä niin cautwain itkisin sinun perääs nijneuin yri Lapsi, siihen asti cuins minun corjaat, syliis otat, annat minun maista sinuas, ja ises minun cansans yhdistät, sen hengelifen tauwallisen kyllauren cautta, että minä tulen yhderi Sydämeri, Hengeri ja ruumixi sinun cansas. Ach wedä minua peräs, niin minä juoren! Ach että minä simulle sydämesäni suuta annaisin, ja sinun suustas matian lobbaturen käsittäisin; Ach minun lobbatureni, minun wälewedeni, minun elämäni, minun wäle

walkeudeni, minun tawarani, minun autuudeni ja
 Corkein hywäni, minun rackaudeni, yhdistä minua
 sinun cansas, sillä caieki cuin minulla on paiksi si-
 mua, ja ulkona sinusta, on sula tusca ja sappi, sur-
 leus ja sydämen lipu, sula lewottomuus ja murhe;
 mutta sinä olet minun Sieluni ainoa lepo, rauha
 ja ilo. Sentähden anna minulle, että sinun cal-
 lis ja puhdas rackaudes aina ja ijanciekiisest minu-
 sa loistais. Ach se, sinun suloisen rackaudes pyhä
 tuli sytyttäkön minun ylös coconans, Pyhyden pa-
 lawuteen, suloiseen rackauden palatwaan tuleen, jo-
 ca paiksi caiekiä murhetta, waitwa ja ahdistusta on;
 Sinun rackaudes palawa haju wirwottacoon mi-
 nua, se callis Taitwaan Balsami liewittäkön ja
 parandacon minun sydämeni, että minä tämän si-
 nun woitees callijn hajun peräs aina juorisin, Ach
 sinä ihanaisin Racastaja, mikä mahdais se olla
 jota ei minulla sinun rackaudesas olis? Sepä on
 minun elatureni, minun yhäkhylläinen huwitureni,
 minun ruocani ja minun juomani, minun Taitwan-
 Leipäni, minun makia wijnani, minun iloni, mi-
 nun rauhani, minun suloinen leponi, minun elä-
 mäni, minun walkeudeni, minun terweydeni, mi-
 nun autuudeni, minun rickaudeni, minun menesty-
 yneni, minun cunniani, minun caunistureni, minun
 coreudeni, minun corkeudeni. Ach cosca minä si-
 nun rackaudespoiscadotan, mitä minulla sitten on?
 Engö minä sitten ole alastoin ja paljas, kdyhä ja
 wihelijäinen? Ach niijn anna minun sinua jälkees
 itkiä, ja sinua kynelitten cansa esitä, niincuin Maria
 Magdalen, ja ei ennen berjerä, cuin mitä sinun
 löydän, sillä sinä olet minua aina ja alati racasta-

nut, sentähden olet sinä sulasta hywydestä wetänyt minua sinun tygös. Ach anna sinun rackaudes aina talutta minua, että hän olis minun tykänani ja ohjais minua taaperin cosca minä eryn, opettais minun minun taitamattomuudesani, olis minun wijsaudeni minun hulluudesani, paloittais minua cosca minä syndijn horjadan, ylds pidäis minua cosca minä combastelen, ylds auttais cosca minä langen, lohduttais minua cosca minä olen murhellinen, wahwistais minua cosca minä heikko olen, ylds puhaldais minun usconi suikewaisen kyntilän sydämen, cosca se sammua tahto, ottais minun tygös cosca minä täällä erian, ja minun ijancaikkisest tykänäs pidäis. Amen.

6. Riitos sen Ijancaikkisen Armo-waligemisen edestä Christuresa.

Ach laupias, armollinen, hywä Jumala, cui- ga olet sinä sinun armos rackauden, sinun racka ja Pojass Christuresa Christuresa, nijn laupias, nijn runsaasti, nijn yhäkyllyydesti meidän wiheksäin m. hdottomain cadotettuin ja duomittuin ihmisten ylzem ulos jakanut ja caiken meidän ansiom edelle käynyt! sinä olet racastanut meitä sinun rackahaf s ennen kuin maailman perustas laskettu oli, sinun laupiudes ulottu caicken ihmisten ylyze, et sinä tahdo ketän cadoteturi tuleman, waan että jocainen palojais parannyeen ja eläis. Sinä tahdot c. i. k. ihmisiä autuayi ja että he toiuuden sun- doon tulisit, sentähden olet sinä sinun rackaan Poj- cas maailmalle lahjottanut ja ilmoittanut, ja sinua

jjancaikfisesa Armowaligemisesas päättänyt, eaički
 jotea hänen päällens useowat autuuri tehdä. Sen-
 tähdén olet sinä hänen mailman syndein tähden u-
 losandanut, ja hänen päällens, niincuin sen wiat-
 toman Jumalan Carikan, ja ainoan Sorwindo-
 ubrin eaički meidän syndim pannut, eitä hän ne o-
 lis candanut, poisottanut, ja mailman sowittanut;
 Sentähden on hän Sorwindo coco mailman syn-
 dein edestä; Hän on tullut esimän ja wapahta-
 man sitä cuin cadonnut oli: Nyt olit eaički ihmie-
 set cadonnet, sentähden on hän tullut eaičkia ihmie-
 siä autuuri tekemän. Sentähden olet sinä uscollie-
 nen Jumala Ewangeliumin eaičkille ihmisille ilmoit-
 ta andanut, ja sinun racas Poicas on eukunut ty-
 gdns eaičkia jotea työtä tekewät ja owat rascoute-
 tut, että hän heitä wirwottais; Sinä olet myds
 luvannut sinun Sanas eautta|meisä useon yldsbe-
 rättä, sillä ei sinun sanas pidä tyhjändä palajaman,
 waan eaički toimittaman jota warten sinä sen lähel-
 tännyt olet, ja olet tehnyt sen Jumalan woimari,
 wanhurskari ja autuuri tekemän niitä cuin pää-
 le useowat; olet myds luvannut ynhittä useowaijet
 rackaudesa ja heltä useosa yldsbitä loppun asti, niin
 ettei kengän rewäise sinun lambaitas sinun kädestäs,
 ja että sinä sen hywän työn cuins meisä alcanut o-
 let, päättä tahdot, Jesuren Christuren päitwän asti:
 Olet myds sinun useowaijilles armollisen suojele-
 ren luvannut Perkelettä ja mailmata wastan, ja
 niin lohdulliset sinun armos sinetit sinun sanahas
 istuttanut, cuin owat se ynhä Caste ja Ehtollinen,
 etten me sinun armostas epäillä mahdais. Sen
 suuren rackauden, yhteisen lunasturen, ja meidän

syndein maxon, sen yhteisen eukumuyen ja sinun Jumalallisen sanas wotman, ja pyhän Hengen edestä, joca meistä uscon ylös herättä, sillä että usco sinun työs on, ja myös ylöspitämisen edestä uscosa, sinun ijancaikkisen armos lohdullisen wacurutuyen edestä, joca ei meistä ydä luopuman waccka wuoret ja wuckulat laugeisi, ja wiclä nijden pyhän corklain Sacramentein lohdullisen Sinetin edestä, kijtän minä sinua sydämeistäni, ja rucuoollen etäs tahdoisit minua niissä ylöspitä, cowista kiusauyista warjella, ja anda minun sydämeni isens perusta sinun ulos sanomattoman yhteisen ractaudes päälle minun wapahtajani yhteisen Nasion päälle, nijden yhteisten Lupauksen, Eukumuyen ja nijden corklain Sacramentein Lohdutuyen päälle, joista hywistä tdistä sinä meidän myös armosta osalliseyi tehnyt olet, josta minä unnen että minä sinun uloswalittu lapses olen, Christusesa isulasta armosta walittu ennen kuin maailman perustus laskettu oli, ja Lapsen ylösoitettu minun Herrani Jesusen Christuyen cautta, josa sinä minua ractastanut, minun pyhällä Hengellä wahwistatut olet: Anna myös että minä pyhä olisin ja nuhdetoin ractaudesa, sinun cunniallisen armos kijtoreyt; ja wacruuta minun sydämeni sinun lupayes jälkeen, että minä olisin wahwa siitä, ettei elämä eikä cuolema, eikä yrillän luondocappale taida eroitta minua sinun ractaudestas, joca on JESuses Christuses minun HERKasani, Amen.

7. Kirjtos Luomisen, Edeščakomisen ja Jumalan hallituxen edestä.

Quicwaldias, Lauplas Jumala, Taiwan ja Maan

Maan Luoja ja ylöspitäjä: minä Eijän sinua sydämeistäni, ettäs minun rakkaudesta sinun curvas jälkeen luonut olet, sinun kiltoreyes, cunniayes ja ylistoyeyes terween ihmislisen ruumiin ja mymär-tävälisen Sielun canga. Ach minun Herrant ja Jumalani, cuinga caunijxi, cuinga ihanaxi, cuinga pyhäxi, cuinga wanhurscaxi olet sinä ihmisen alusa sinun Curvas jälkeen luonut, sinä olet hänen Sieluns sinun Jumalallisten arouis caunijlla rakkaudella täyttänyt, hänen ymmärröyens sinun täydellisellä tunnoas caunistanut, hänen tahtons täydellisellä cuulia sudella, hänen Sydämens täydellisellä rakkaudella ja wanhurscaudella, ja ceco ihmisen ruumiin ja Sielun vuolesta täydellisellä pyhydellä lahjoittanut ja caunistanut, että hän sinun pyhä Tempelis, sinun asunsias, sinun istuimes, sinun huonees olla wadais ijancalcifess: Ja wielä cöscä ihminen, taincaldaisen Jumalallisen; cunntian synnin cautta cadottanut oli, olet sinä hänen tähän sinun Curvas jälleens uudistanut, sinun rakkaasa Pojasas, sinun pyhän Henges cautta, ja uuden syndymisen cautta useosa, Jumalan sanan ja niiden Pyhäm Sacramentein cautta. Sinulle olcon ijancalcifinen ylistys ja Kijtos tämän suuren armon edestä, Luomisen edestä, uuden syndymisen, ja uudistuyen edestä pyhästä Hengesä; Sillä nämät owat minulle sinun suuren rakkaudes lahjat ja wahwat perustuyet, sillä sinä calcifwaldiasa Luomisen työsä on sinun kätes minun tehnet calcif ymbärins, sinä olet puettanut minun nahalla ja lihalla, luulla ja suonilla minun peittänyt, minulle elämän ja hywäntyön osottanut, ja sinun cahomises kälte minun hengenti.

Muista siis Herra että minä olen sinun kättes te-
 eo ja ettäs olet tehnyt minun salvesta ja annat mi-
 nun tulla maayi jälleens. Sinun hallusas ovat
 minun munascuuni, sinä peitit minun äitini co-
 dusa. Minä kirjân sinua sen edestä että minä niin
 aivan ihmelisest tehty olen, ihmeliset ovat sinun
 teos ja sen minun Sieluni kolla tietä. Ei minun
 luuni ollet sinulda salatus, cosca minä sinä salaises
 tehty olin, cosca minä maan sisällä niin taitavast
 coottu olin. Sinun filmäs näit minun, cosca en
 minä vielä valmistettu ollut, ja caicki päivät olit
 sinun kirjass ki joitetut, jotea vielä oleman piti, joi-
 sta ei yrkân silloin vielä tullut ollut. Mutta eu-
 inga callit ovat minun edesânt Jumala sinun aja-
 tures! cuinga suurt on heidän lueuns! jos minä
 heitä lueisin, niin ne olisit uftasmat cuin sanda:
 cosca minä herân, olen minä vielä tykônäs. Ah
 sinä laupias Jumala cuinga olet sinä minulle hy-
 växi kuonut niin monda caunista luondocappaletta!
 Ne pyhät Engelit ruumijn warriori ja palwelewat
 fyi Hengeixi, Muringo paista ja loista minulle, J-
 ma anda minulle hengen, Euli läämittä minua,
 Westi sammutta minun janoni ja pyhdista minun,
 Maac cucoista ja wiheridise minulle, ja anda mi-
 nulle yldspitämisen, lääkituyen, waattet, ja moni-
 naisen hurvituyen, ja ei ole yrkân luondocappale
 niin halpa ja vähäisen, joca ei osota minulle Luo-
 jaa ja hänen wijsauttans ja taitoans. Ei taida
 myös yhtân warpuista pudota maan päälle ilman
 sinun tahdottas, paljo vähemmin jocu ihminen tur-
 meldua. Sillä sinä yldspidät ja annat caicki wois-
 mas Sanalla, sinä halliket caicki, sinä pidät mur-

hen eukista, waan erinomattain ihmifestä, joca sinusa elä ja waelda, sentähden ei taida yriskän hiusecarwa pudota meidän päästäm ilman sinun tahdotas: Sillä jos sinä luet tähdet, ja eukut heitä eaitia nimeldäns, jos sinä luet merensannan ja satehen pisarat, ja mallman päätwät, niijn olet sinä myös lufenut ja määrännyt minun elämäni päiwät, ja mingä waiwan ja ristin eukin päiwä on myötäns tuowa. Olet myös luvannut olla minun tyköndäni minun ristikäni ja wiheijäsydesäni, ja minun sijtä ulostemmata ja saatta tunniaan. Sinulle olecon ylistys, cunnia ja kijtos calclein sinun hywäintecois edestä: Kijitäkät Herra Taiwas ja maan, Engelit ja ihmiset, Auringo ja Euu ja calceli kirekaat tähdet, tull, ilma, wesi, tuulispuu, jotea hänen sanans toimittawat, tuoret ja cuukulat, ja calceli hedelmälliset puut, calceli linnut taiwan alla, calceli pedot mehis ja kedolla, Cuningat ja Duomarit, nuorucaiset ja nehet, wanhat nuorten cansa, kijitäkän HErran nime, Halleluja.

8. Kijtos meidän HErran Jesuren Christuren juloisen miehuden otamisen ja syndymisen edestä.

Uch sinä Saupias, ystämällinen, leppias Jumalan Boica, Jesu Chryste, sinä uscollinen ihmisen Sueucunnan Raacastaja, sinun olecon ijancalcinen ylistys, cunnia ja kijtos, sinun hywästäsinatun miehuden otamisest edestä, ja sinun suuren rackaudes ja ystä-

ystäväillisi es edestä, ettäs meidän libam ja
 werem päälles ottanut, meidän weljerem
 tullut, ja meille niin corkian cunnian osotta-
 nut olet, että me sinun cauttas olem Jumal-
 lan lapsi ja Jumalan suguri tullet! sinä
 suuri Cuningas, caickein H^o Kraim H^o Erra,
 sinä corkein woimallisin, wäkewin, rickabin
 H^o Erra, cuinga olet sinä fiblannut izes sen
 alahaisen, heicon, wiheliäsen kōnhän ihmi-
 sen luonnon cansa? cuinga olet sinä sen niin
 corkialle corgottanut, ettäs sen Personas
 yhtenteen, Jumalan pyhän Colminaisuuden
 Cunnia - isiuimelle ja Neuwohon saattanut
 ja asettanut olet, niin että sinä toinen Ju-
 mala ja Ihminen olet se toinen Pyhän Col-
 minaisuuden Persona: sinä olet ihmisen ruu-
 min ja sielun päälles ottanut, ettäs meitä
 ruumiin ja sielun puolest auttaisit ja autuar-
 tekisit. Ihmisen Luondo oli peräti turmeldu
 synnin kautta, cazo, cuinga corkiaist se sinusa
 on puhdistettu ja pyhitetty! se oli kir ottu, cazo
 cuinga se sinusa on niin corkiaist siunattu! si-
 nä neizen cobdun siunattu hedelmä, sinä
 H^o Erran siunattu, josa caicki Cansat maan
 päällä nunnatuxi tulewat. Ihmisen luondo
 oli Jumalasta eroitettu, cazo, cuinga se si-
 nusa on niin corkiaist Jumalan cansa yhdi-
 stetty! Ihmisen luondo oli Satanaida hä-
 wäisty, cazo, cuinga se sinusa on corkiaist

eunnioitettu! se oli Jumalan wihan alla, cako, cuinga se sinusa onnijn corkiastraca-
stettu! Ach cuinga taita nyt Jumala meille
wihastua, cuinga taita han meidan wiholli-
semolla, cuinga taita han meita cadotta, cof-
ca me olem hanen lihans ja werens! ei ole
kengän ikauans oma lihans wihannut, jos
Jumala olis ihmisen wihollinen, niin ei olis
Jumalan Boica tullut ihmiseri. Niincuin
nyt Jumalan ja Ihmisen luonnon yhdisty-
sen side on paastamaton iiancaickisest: Niin
on myds Jumala hanen rackaan Boicans
miehuden ottamisen cautta, meidan cansam
iiancaickisen liston tehnyt, iiancaickisen ysta-
wyden, iiancaickisen rackauden, iiancaickisen
sugun, iiancaickisen yhdistyksen, iiancaickisen
sowinnon, iiancaickisen lasten oikeuden, iian-
caickisen weliseurun, iiancaickisen rauhan Ju-
malan ja Ihmisten walilla toimittanut. Sen-
tahden olet sinä iiancaickinen Jumalan Boi-
ca tullut meidan walimieherem, ja ihmisen
luonnon paalles ottanut, ettas Jumalan ja
meidan walillam olla taidaisit, Jumalan so-
witta, meidan hatam tuta ja meita lohduitta
taidaisit. Ach sinä olet cuitengin sula rackaus,
sula armo, sula lohduus: sinä olet se oikia
walkeus joca meitanlods walaise, se oikia tie
joca meita wie Isan tygd, se iiancaickinen to-
tuus joca meita opetta, se iiancaickinen elama
joca

joka meidän elämäxi teke, se ijankaikkinen rakkaus jona cauta Jumalan rakkaus tule meidän tygön, caikkein armo lahjain cansa, se ijankaikkinen wanhurskaus sinun ansiosas, jona cautta me autuaxi tulemma, meidän ylinimäinen Bappim joka meitä siuna, joka rucoile meidän edestäm, joka itzens meidän edestäm uhrannut on sorwido-uhrixi, syndi-uhrixi, rauha-uhrixi: tähdellinen maro ja lunastus meidän syndeim edestä, tähdentefewä ja wielä yldäkylläinen hindameidän pahaintecoin edestä: että me elä mahdaisim on hän ihe tullut elämäxi, että me walaisi tulisim, on ihe walkeus tullut ihmisexi, että meillä olis lohduitus meidän wihekkäisydesäm, on caiken lohduitusen lähde Taitwastatanne Surin lapoon wuotanut: Että me Jumalan lapsixi tulisim on Jumalan Boica tullut ihmisexi: että me autuaxi tulisim, on ihe autuus ihmisexi tullut. Uch cuinga suloinen olet sinä sinun läsnä olemisesas ja yhtendesas, cuinga ihana sinun muodosas, cuinga leppiäs kätörixäs, cuinga ystäwälinen sinun puheesas, sinä caunehin ihmisten lasten seas. Uch minun ystäwäni tule minun tygöni minun sydämesäni, minun weljeni älä minua ylencaho, minun racastajani älä luowu minusta, minun Suthaiseni ilahuta minua ystäwälliselä suunandamiselläs, minun rakkaani yhdi-

stā sinun canšani, minun rackaudeni
 sulle minua sinun sydämehes, ja pidā minua
 siellä ijankaikkisest; minun rackaudeni on tul-
 lut ihmiseri, minun rackaudeni on ristinnau-
 littu, ja minun edestäni cuollut. että hänen
 elämäns ja cuolemans minua hänen rackau-
 destans wacuuttais, minun hänen canšans
 yhdistais, että minā hänen rackaudesans
 eläisin ja cuolisin, ja minulla siinä lepo rauha,
 lohdutus, turwa ja ijankaikkinen autuus olla
 mahdais, Amen.

9. Riitos sen pyhän Casteen ede- stā, ja Xucous pyhästä uudesta elä- mästā.

Meb Herrra Jesu Christe, joca olet mei-
 dän autudem alcu, kāsūs ja päätös,
 ja olet sen pyhän Casteen Sacramentin aset-
 tanut, ja sen lunastuksen työsä sillä merkinnyt,
 että sinun awatusta kylliestās on juosnut weri
 ja wesi. Tonga tähden B. Johannes sano:
 (*) Colme owat jotea todistawat maan pääl-
 lä: Hengi, wesi ja weri, ja ne colme yhdesä
 owat: Sinā olet myös tämän Sacramen-
 tin sinun oman Casteen cautta Jordanis,
 juuri nimeuin oman Esimerckis cautta, wah-
 wistanut ja pyhittänyt: Minā kistān sinua
 sydä-

sydämellisest, että olet minua tämän Sa-
 cramentin kautta, sinun pyhään Christilliseen
 Seuracundaas isuttanut, ja minun sen
 kautta caicein sinun taimallisten ja ijancaic-
 kisten tawaris osallisuteen saattanut, cuins
 catkeran karsimises ja cuolemas kautta toi-
 mittanut olet, olet minun sen kautta peri-
 synnin caubiasta myrkystä ja sytollista pesint
 ja puhdistanut, caicci minun syndini, wel-
 cani ja pahat teconi armosta andexi andanut,
 ja olet minun puhdistanut wedenpeson kaut-
 ta sanasa, ja pois pyhkinyt caicci minun yli-
 bekäymiseni, ettei yhtän jäänyt ole, joca
 minun taidais cadotta niin ettei nyt yhtän
 cadotusta ole niisa, jotea Jēsus Christu-
 ses owat, ja ei waella lihanwaan Hengen
 jälken: Olet minun myös, että syndi ande-
 xi annettu on, ijancaiclisesta cuolemast
 ja ajallisen cuoleman abdistuksesta, pelwo-
 sta ja hämmästysestä, ja myös Berkelen wal-
 lasta wapahtanut, että minun sinuhus is-
 stuttanut, sinun hengellisen ruumis jäsenexi
 tehnyt, minun sinun armo waldaundaas
 saattanut, sinun causas kihlannut ja
 ijancaiclisesti yhdistänyt olet; ja että minä
 casteen kautta olen sinun päälleki pufenut,
 niin olen minä coco sinun pyhällä cuuliat-
 sudellas, ansiollas, wanhurscaudellas, py-
 hydellas ja wiattomuudellas, niincuin au-
 tuuden

tuuden waatteella ja wanhurseauden hammeella puetettu; Olet minun udensyndymise peson ja B. Hengen udistuksen kautta wastu-dest synnyttännyt, syndisestä tehnyt wanhursecan, siinä että minä sinun cuolemaas castettu, ja sinun cuolemaas hedelmästä osalliseksi tehty olen, ja olen sinun cuullaisuutes ja ansioos istutetuyi ja sitten wihan lapsesta armon lapsesi tehdyxi tullut: Olet minun köyhästä wiheliäisestä, cadotetusta Ihmisen lapsesta Sumalan lapsesi tehnyt minulle pyhän lasten Hengen andanut, jonga kautta me huudam, Abba racas Isä: Olet minun sen kautta sinun ijancaikeiseen armo liittoos nidosottanut, ja sinus minun cansani kiinnittänyt sinun lupaukes kautta, että tahdot olla minun Isäni ijancaikeisest. Olet myös lahjottanut minulle lasten-oikeuden, nimittäin sen ijancaikeisen perinnön ja autuuden. Synhykäisest, siinä olet siinä pyhästä Casteesta sen korkeimman hymän minulle lahjottanut sinun rackahan Boicas, caickein hänen hymän töidens cansa: Christus on minun caiken sen cansa cuin hän on ja hänellä on: Mitä taita syndi minulle tehdä? Christus on minun wanhurseaudeni; mitä taita cuolema minulle tehdä? Christus on minun elämäni; mitä taita Berkele minulle tehdä? Christus on minun wahwistuksen ja woittoni; mitä taita

ta mailma tehdä minulle? Christus on hänen y'ize woittanut. Minun Herrani Christus on jo minun autuaxi tehnyt ja minulle eäfen autuuden Pyhästä Casteesta lahjottanut, sentähden odotan minä kärsimä ällishydesä sfitä tulewaista cunniata. Mitä taita edohys, wiheliäisy, risti, waino, yleensä minua wahingoitta? Minä olen cuitengain jo autuas: Caikki armolahiat olen minä Christusessa ja Christusun cansa saanut, ja odotan Cunnian lahjoja. Matta että minä, O minun Herrani Jesu Christe, Casteen cautta sinun cansas cuollut ja haudattu olen, niin auta minua cosca minä vielä elän lihassa, etten minä eläis lihan jälken, waan että minun casteeni joca päivä olis minussa hedelmällinen, ja waiettais lihan cuolettamisen, että minä sydämellisen Catumuksen ja murhen cautta, joca päivä sinun cansas cuolisit sillä hänellä cuin joca päivä izellens cuole, on aina uusi elämän alev sinussa. Ja että minä sinuhun minun Herrani ja minun Jumalni kiini istutettu olen, niincuin oxa elämän puuhun, niin anna minun sinussa niincuin oyan siinä elämästä wiina puusa, hedelmittä canda, ei wanhan ihmisen hedelmittä waan uuden ihmisen, uuden luondocappaaleen, Hengen hedelmittä, ja että minä joca päivä ajattelisin, että minä uteen elämän castettu

castettu olen: Ja myös että minä sinun niin-
 kuin ijancalcisen wanburscauden ja autunde
 lahjan olen päällenipufenut ja niincuin uuden
 elämän, jonga cautta sinä minus ja minä
 sinus elä ja pyhä mahdatsin ijancalcisest.
 Ja etten minä ikänäns unhotais sitä liitto,
 cuins minun canhani tehnyt olet, en sitä
 rickois, engä fiellais eli sydämellä eli suulla
 eli iunalattomalla elämällä, waan iziäni
 siitä aina ilahuttaisin ja lohduuttaisin, ja sen
 päälle wassoin calcia fiusaupia izeni turwal-
 listest luottaisin, ja täsä liittosa, joca ijancalc-
 fistest wahra ja wiisi on, myös ijancalcisest
 pyhä ja autuuri tulla mahdaisin. Amen.

IO. Kijtos sen P. Ehtollisen
 aseturen edestä, ja Ruuous oikiaasta
 walmisturesta, ja sen termellisestä
 nautizemisesta.

WE sinä suloinen, rackaudesta ricas,
 armias ja leppiäs Herra Jesu Chri-
 ste, mingä suuren rackauden olet sinä sen
 P. Ehtollisen aseturen cautta meille osot-
 tanut, että meitä sinun pyhällä ruumiil-
 las ja werelläs ruokit ja juotat! mitä tait-
 taisiin lohduillisembata sano, kuin tämä sa-
 na: (*) Joca syd minun lihani ja juo mi-
 nun

(*) Joh. 6. 56.

nun wereni, se pysy minun ja minä hänes:
 Mikä on siis todullisempi kuin pyhä
 Kristus, mikä on rakkaampi, kuin että
 sinä pysyt meissä? Cosca me sinun pyhym ja
 sinä meissä, mitä taita cuolema ja Berfele
 meitä wahingoitta? Sillä Sinusa olem
 ma me wapaat kaikesta onnertomuudesta.
 Ach minun Jumalani ja Herrani mikä olen
 minä, että sinä itse minulle annat ruuvi
 ja juomaxi? Minä olen malda ja tuhca,
 haiferwa astia, ja sinä panet näin callin
 lahjan minuhun: siitä tunnen minä sinun
 suuren rakkaudes, ettäs minulle annat niin
 suuren rakkauden pantin ettei suurembata
 taiwaas eikä maasa olla taida. P. Hengen
 pantin olet sinä kyllä minulle andanut, se-
 sta minä tuunen että minä olen Jumalan
 lapsi, waan Ehtollisessa annat sinä minulle
 sinun ruumiis ja weres pantin, siitä tun-
 nen minä, ettäs olet minun welieni, mi-
 nun lihani ja wereni. Mingä callin ja suu-
 ren minun lunastuksen todistuksen annat si-
 nä minulle pyhässä Ehtollisessa, nimittäin
 sinun weres, joca maan päällä todista mei-
 dän lunastusestam: Sillä waieka P. Hen-
 gi on myös sinun todistajas meidän syda-
 misäm, niin olet sinä cuitengi tahtonut
 myös yhden ulconaisen meidän lunastusem
 todistuksen ja sinetin meille anda, nimittäin
 sinun

sinun weres, joca myös todista ja huuta mei-
 dän sydämistä; sen kautta olet sinä tahto-
 nut meidän heicolle uscollem aurie ehtiä; sillä
 waikka meitä kyllä sinun sanas woimallisest
 uscoja wahwista, niin tule cuitengin lobdu-
 tus woimallisemmaksi, cosca me nämät sa-
 nat cuulemma: Tämä on minun ruumini
 joca teidän edestän ulos annettu, tämä on mi-
 nun wereni joca teidän edestän ulos wuodettu
 on, syndein andex andamisexi. Sentähden
 O minun sydämeni, mitä murhedit sinä,
 mitä epäilet sinä, mitä pelkät sinä cuole-
 mata ja cadotusta? Sinun Herras ja wa-
 pahtajas on cuollut sinun edestäs, ja anda
 sinulle sinun lunastures pantixi hänen py-
 hän ruumiins ja werens, ja myös hänen
 sydämellisen rackaudens ja yhdistyksen pan-
 tixi, sinun cansas, ettei cuoleman eikä elämän
 sinua hänest eroittaman pida. Ach minun
 Herrani ja Jumalani opeta minua aiatteli-
 man, mingäcaidaisella ndyrällä sydämellä
 minun tämen lahjan wastanottaman pidais:
 Ach minä saastainen tulen caiken puhtauden
 lähtehehen tygö, minä wiheliäinen ja tar-
 wihewa tulen rikkaan tygö, minä syndinen
 nen armo-lähtehehen tygö, minä sairas tulen
 sen oikian Eäkärin tygö, minä nälkähainen ja
 ranomainen, sen oikian Itawahan leiwän ja
 elämän lähtehehen tygö. Waan sinä, caickein
 pyhiä

pyhin tulet caickia saastaisimman työn: Eusa on ikänän näin ihmellistä rakautta euulttu, että caickein Herrain Herra yhden kōyhän feräläisen työn tule! ja vielä että taincaldaisen kōyhän wiheliäisen pidä saaman Taiwan ja maan Herran omayens, taiwalliseyi ruayens ja juomayens. Ach alä anna minun tätä rakautta ikänän unhotta, anna minun sinun kārsimises ja euolemas alati muistosa pitä, että minun Sieluni sen cautta hengellisellä ja taiwallisella tavalla iiancaickiseen elämään, rawituri ja juoteturi tulis; Sillä sinun kārsimisejäs ja euolemasas on caicki, kuin minun sieluani wirwotta, ja ionga jälken /än isota ja janota taita: Ach walmista minun Sieluni welhollisesii, totisen uscon cautta, totisen parannusen, rakauden ja nöhyden cautta, tätä suurta lahja waistan ottaman. Mängä caunin majan ja Templin walmisti Moses ja Salomon Armo-istuinelle? Ach caunista minun Sieluni hartauden tulella, uscon eullalla ja paistella, rakauden ja nöhyden cauneilla waateilla, toimwon erunulla; enännä ja wahwisia minusa caicki hengelliset lahjat. Sillä cuinga taita minun usoni paremmin wahwisteturi tulla, kuin cosea minusa syndein andexi saaminen Christuren weren cautta lufituri, ja sydameen

meen kirjoiteyi tule? Cuinga taita minu-
 sa Jumalan ja minun lähimäiseni rakkau-
 paremmin enättyi tulla, cuin että minun
 Herrani Kristus, minun hänen ruumiins
 ja werens kautta ise canšas ja caickein
 uscowaitten canšayhdistä, ja meistä yhden
 ruumiin teke? Cuinga taidat sinä, racas
 Herra! minun toiwoni paremmin wahwi-
 sta ja perusta, cuin että minun catomat-
 tomalla rualla rawižet iiancaikkiseen elä-
 män. Ach minun Herrani ja Jumalani!
 minä rucollin sinua nöyrästi, että olet
 tullut minun lihaxeni ja werexeni, anna
 minun myös caickia cuin sinulle kelpa ra-
 casta; Anna sinun tahtoş olla minun tah-
 toni, mikä sinua vastaan on, anna myös
 olla minua vastaan, minun lihani ja were-
 ni on sinun lihas ja weres ja sinun lihas
 ja weres on minun lihani ja wereni! sen-
 tähden älä salli minun sitäl syndijn wäärin
 kättyä, waan sinulle ainoastans Cunniani
 ja miellisuosiori. Anna minun myös tästä-
 lähin sinun lihas ja weres woimalla mie-
 luisemmari ja wäfewämmäri tulla mi-
 nun ristiäni candaman, oleman murhesa
 karsiwäisen, yleccakeesa nöyrän, wainosa
 siwtän, rakkaudefa palawan ja pnyšwäi-
 sen, rucouyefa hartaan, että minä sinun
 ruumiis ja weres woiman elämäsi, ja
 sinun

sinun lunastukses hedelmän minun uscosani,
aina hedelmällisesti tuta mahdollisin. Amen.

II. Rucous ennen sen P. Ehtol- lisen nautizemusta.

Serra Jesu Christe, minun uscolinen Valme-
nent ja Sieluni Vispa, joca olet sanonut:
(*) Minä olen Elämän Leipä, joca minua syö, ei
hän cosean iso, ja joca usco minun päälleni, ei hän
cosean jano. Minä tulen sinun tygös ja rucollen si-
nua nöyrästi, ettäs tahdoisit totisen uscon cautta
minua walmista, ja tehdä minun mahdolliseksi, tä-
män tairvallisen Urjan wierahayi; ettäs tahdoisit
minua sinun kōyhä lammastas tänäpäiwänä caikia
sinun wtheriäises nijsäs ja wiedä wirtwottaman
Elämän Weden tygö: ettäs tahdoisit wirtwotta mi-
nun Sieluani, ja wiedä minua oikialle tielle, sinun
Nimes tähden: ettäs tahdoisit tehdä minun mahdolli-
seksi sinun ydydälles, ja sinun Raclaudes ja Armos
Picarin minulle täyteen panna. Minä kōyhä lama-
mas tulen sinun niitylles, Elämän Leipän tygö, Elä-
wän Lähtehen tygö: Ach sinä totinen makia Tairwan
Leipä, yldsherätä minusa se hengellinen nälkä ja
pyhä jano, että minä sinun perääs himoisisin, niin-
cuin Neura himoihe tuoretta wettä. Muuta ennen
caikia anna minulle totinen sydämellinen Catumus
ja murhe minun syndeiini yllhe, ja pue minun pää-
lenti ne oikiat uscon häärwaattet, jonga cautta mi-
nä sinun pyhän ansios wastanotan, ja samat mi-
nun caunije waatteheni tallella pidän ja warielen,
N etten

(*) Joh. 6: 35.

etten minä mahdotoin wiacas olis: Anna minulle nöyrä ja sopivainen sydän, että minä reihollisilleni sydämen pohjasta anderi annaisia: Ota pois minun sydämestäni caiken caikteruuden ja nurruden juuri, ja istuta sitäwaastan minun Sieluni Raakas ja Laupius, että minä lähimäistäni ja caikia Ihmistä sinusa racastaisin: Ach sinä toinen Pääsiäis Lammas ole sinä minun raawindoni, anna minun sinua nautita ja isyhdä sydämellisen Catumuyen caikterain ruohoin canga, ja pyhän uuden Elämän happamattoman leiwän canga. Ach minä tulen sinun tygös paljolla ja suurella saastaisuudella rasitettu, minä tuon sinun tygös saastaisen ruumiin ja Sielun, täynnä spltalia ja cauhistusta: Ach puhdistu minua sinä corkein Puhtaus! Sinun pyhä Ruumiis, cosca se rististä alas otettu oli, tuli puhtaasen lijna waateeseen käärittyi: Ach josco Jumala minä maddaisin sinun niin puhtaalla sydämellä waastanotta, cuin sinulle otollinen olis! Ach että minä sinua pyhällä hartaudella syleilisin ja minun racauteeni käärisin ja särjetyn Sydämen ja Hengen Mirrhamalla woitelisin! Taiwan Leipä piti culdaises astias tallessa pidettämän muistoyi Eijton Arkisa: Ach josco Jumala minä maddaisin sinun juuri puhtaasa Sydämesä warjella! Ach minun Herran, sinä olet ike sanonut: (*) Et terweet tarkaike Parandajata, waan sairaa: Ach minä olen sairas, minä tarwižen sinua niincuin minun taitwallista Sielun: Parandajatani; sinä olet sanonut: Tulcat minuu tygöni caicki, jotea työtä teete ja olette rascautetut, minä tahdon teitä wirwoita: Ach Herra minä tulen
monilla

(*) Matth. 9:12.

monilla' soneilla' rasitettu, oia pois ne minusta,
 päästä minua tästä raskahasta cuormasta; minä tulen
 niincuin saastainen, puhdista minua, niincuin sohia,
 walase minua: niincuin löydä, tee minua Sielun
 puolest' rickahasti, niincuin cadonnut, ehi minua,
 niincuin cadotettu, tee minua autuasi. Ach Jesu
 minun rakkahin Sieluni Ystä! mie minun ihessäni
 ulos ja ota minua ylös sinun tygös, ja sinuhun,
 sillä sinusa elän minä, ihessäni cuolen minä, sinusa o-
 len minä wanhurscaas, ihessäni olen minä päätä Syn-
 di, sinusa olen minä autuas, ihessäni olen minä su-
 la Cadotus. Ach sinä minun taimainen Ystäni
 tule minun tygöni, minä tahdon wiedä sinun mi-
 nun Sydämeni Camriobon, kellä tahdon minä si-
 nun suuta anda, ettei kensän pilkais minua. Tuomi-
 nulle myötäs ynnä sinun rakkahdes suloisuden cansa,
 sinun autuallisen ijancalckisen Elämäns' haju, sinun
 wanhurscaudes tundo, sinun ystämällisydes cauneus,
 sinun byrudes moieus, sinun nöyrydes caunistus,
 sinun laupiudes hedelmä. Ach minun taimallinen
 Ystäkärimini, minä tuon sinun tygös cuolleen Sielun,
 tee se elämäxi, sairran Sielun, tee se terweysi, Sy-
 dāmen joca tyhjā on caikista totisista perustetuista
 awuista, täytä se sinun armollas, sinua Hengellās,
 sinun rakkahdellās, sinun siwepdellās, sinun nöyry-
 dellās, sinun karsiwällisydellās. Ach sinä makeia
 Elämän' Leipä, ravitse minua ijancalckiseen elämään,
 etten minä ijancalckisest' ihois engä janois, sinusa
 on minulle täydellinen ystäkyläisyys, sinä olet mi-
 nulle caicki, pyssy ijancalckisest' minusa, ja anna
 minun ijancalckisest' sinusa pyssyä, niincuin' sanonut
 olet: Joca syö minun libeni ja juo minun wereni,

se pyöy minaus ja minä hänes, ja minä herätän hänen wimeisnä päiwänä, Amen.

12. Kijtos sen Pyhän Ehtollisen Nautigemisen jälken.

Ach sinä leppiäs, rakkaudesta ticas, suloinen, laupias Herrä Jesu Ehriste, minä kijtän sinua sydämeistäni ettäs minun sinun pyhän ruumijs ja weres caullla ruualla ja juomalla rawnnut ja wirwottanut olet. Ach mikä olen minä ettäs minun olet suonut sinun pöydäldäs syödä! minä kijtän sinua caiken sinun Rakkaudes ja Uscoliusudes edestä, sinun Miehuden ottamises, sinun pyhän suloisen Ewangeliumis, sinun Euoleman Eilwotuyes ja werisen-Hikes edestä, caiken sinun pyhän Kärsimises edestä, sen ulosseisotun hohumisen, pilcan, hyljestelemisen ja angaran suomigemisen edestä, sen pistelewäisen teräwän oriantappura cruunun edestä, sinun haawais edestä, caiken sinun kipus, caikein sinun kynelittes, sinun huocaustes ja sinun ahdistuyes edestä, sinun ristinnauligemises, ja sen surlian euoleman edestä ja caikein sinun hywain töides edestä, cuins minulle sen cautta ansainnut olet, Lain täyttämisen edestä, syndein andexi andamisen, sen täydellisen minun syndeini maxon ja hinnan edestä, sinun sorittamises edestä sinun taiwallisen Jäsäs canga, sen ansaitun ja lahjoitetun Wanburseauden edestä, Pyhittämisen edestä pyhän Hengen cautta, ijaneaicelisen Etämän edestä, jolsta hywistä töistä sinä minun ainoastans uscon cautta osallisxi tehnyt, ja sillä corlialla sinun Ruumijs ja Weres

par-

Pantilla Sacramentisa wacuuttanut olet. Ach euin-
ga olisit sinä tahtonut corkiamman sinun Rackaudes
pantin minulle anda, ja suuremman wacuutuyen
minun Eunastryestani, syndeln andeyi saamisesta ja
ijancalcifesta Elämästä? Anna etten minä sinun
suurta Rackauttas enä itänans unhoodais, waan
alati sinun pyhä Euolematas ajattelsin, sinun pyhä
Kuumijs ja Beres pyhittäköön ja siunatcon minun
Kuumiini ja Sieluni. ja warjelcon minua kaikista
synneistä. Ach minun Wapoh'aiani ja Autuarteriäni,
elä sinä minusa ja anna minun elä sinusa, pyshy sinä mi-
nusa ja anna minun pyshy sinusa; Uja ulos minun sydä-
mestäni kaiketi pahat rawat (pidä ja sisälle ota sinä yri-
näs minun sydämeni huone. Minun Köyhä Sieluni on
ihsens sinun cansas Eihlannut nijneuin sinun Mor-
siames, ja sinä olet ihsens hänen cansans ijancalcifi-
sest Eihlannut ja yhdistänyt, ja hän on nyt tullut
D. ottinngiä, että hän sinun calciein Euningasten
Eunningan Puolisoyens saanut on; Euinga mahdais
hän sijs jähens tehdä ihsens calciein syndein ja saa-
stakkuuten Palckapijeyi? Euinga mahdais hän
nijn synnin himon ja turhuden tähden hänen corkian
Suecuns hucata, ja ihsens tainecoltajelle Euningalli-
selle Puolisolle mahdottomayi tehdä? Ach caunista
minun Sieluni hengellisellä caunistryella, tainwalli-
sella coreudella, wahwalla uscolla, palawalla rackau-
della ja toiwolla, eallilla nöyryydellä, pyhällä lärssi-
wäälisydellä, sisällisellä rucouyella, suloisella siwen-
dellä, ja sydämellisellä halulla sinun ainoan perääs
ja ijancalcifisen Elämän perän, nijn että minä pidäiän
sinun ainoan cansas ystäwäkkistä cansakähymistä,
joco minä syön eli juon, macan eli walwon, elän

elli cuoren, että sinä silloin minun tskdnäni ja mi-
nuta ja minä sinun tskdnäs ja sinua hancalcsest
pysyisin, alati sdiin ja jousin sinuu canhas, sinua
puhuijin, ja we-saisin, että minä tästä useosa nuc-
tua, minneistä Väivänä riemullisesti hdsnosta, ja
hancalcseen Jloon sisälle käydä mahdaisin. Amen.

13. Tutkistelemus siitä kars- sivaisest Personast ja JEsuren karsimisen tyistä.

MCh minun Jumalani ja minun HCr-
rani! anna minun tuta ja t. uittosa
pitä händä, joca minun tähteri karsint
on. Eikö hän ole ainoa Jumalan Boica,
Jumalan rackahin Lapsi, cuinga hän siis
näin ulos annettu niin häpiälliseen cuole-
maan? Eikö hän ole se, josta Jia Laimast on
huutanut: tämä on minun racas Boican,
johon minä mielistyn; cuinga tähty hänen
siis nyt hänen wihans canda? Eikö hän
ole Cunnian HErra; cuinga canda hän
siis taincaltaista Pilcka? Eikö hän ole se
caickein wäfewin, cuinga on hän siis niin
heitoxi tullut, että hän on andanut ikens
ristinnaulita? Eikö hän ole ijancalcinen
caickiwaldias Jumala, cuinga karsi hän
siis uijn ulos sanomattoman Hädän? Eikö
hän ole se wirhetdin ja wiatoin Jumalan
Carika, ja tule näin werisen Turastus
pai-

paican tygö wiedzyp? Ach se puhdas Ruu-
 mis, se pyhä ja wihetöin Ruumis! cuinga
 on se harwoitettu? Ach ne pyhät Kädet! joil-
 la hän meitä siuna; Ach ne pyhät Jalat, jot-
 ca rauhan tiellä waelsit! cuinga owat ne
 lapize pistetyt? Ach se leppiäs Suu ja ruu-
 sun punaiset Huulet! cuinga owat ne niin
 waljennet? Ach hänen pyhä Sunnian ansain-
 nut Pääns! cuinga on se oriantappuroilla
 harwoitettu? Ach hänen rackaudesta palawa
 Sydämens! cuinga en hän sen meille, hä-
 nen awatun kylfens cautta osottanut? Ach
 se pyhä, puhdas ja callis Sydän-weri, cuin
 hänen kyljestäns on ulos wuetanut, pestön
 minun caikista synneistä! Ach hänen ystä-
 wälliset Silmäns! jotca owat firckaimmat
 Nuringota, cuinga owat ne niin wimennet,
 cuinga näyttätwät ne niin surkialle, cuinga
 wuotawat ne wettä, niincuin Kynele. Läh-
 teet ja wähäiset Rackauden-Cainot? Caic-
 ki on surkiat ja surcuteldawat mitä ifänäns
 hänes cahotan; Ach! hän on niin aiwan
 cöwin hosuttu, ettei hänen Ruumisans
 yhtän terwettä paicka ole, nämät owat
 minun Syndeini Rangaistukset ja Waiwat,
 minun pahat teconi owat hänen niin ha-
 woittanet. O sita suurta Salaisuutta! O
 sita suurta Rackautta! että minun Syndini
 Christusen pyhimmästä Ruumiissa owat ran-

gaisuri tullet; Tosin, taincaltaisen pyhän
 ahriin cautta, piti minun sotiteturi tule-
 man. Se Pyhä canda minun Saastaisut-
 tani, se Hurseas minun Wäryttäni, se Hy-
 wä canda minun Bahuttani, se Wiatoin
 canda minun Wicani, Herra anda ihens
 Balwelians edest ulos, Jumalan Poica
 Jhmisten lasten edestä, Cuningas pane mei-
 dan P lekam päällens, Jumala anda ihens
 ulos Luondocappaleens edestä, Lunastaja
 Sangittuin, ja se cuin coco Mailman Ju-
 mala on Cadotettu in edestä; se Siunattu
 ja tosin ike Siunaus anda ihens ulos Ki-
 rottuin edestä. Minä olen syndiä tehnyt
 mitä on tämä wiatoin Carika tehnyt? Mi-
 nä olen ollut Jumalaton, mitä on tämä
 Wanburseas rickonut? Uch Herra sinä o-
 let minun Ypendeni tähden nhyrytetty:
 minun Cowacorwa suudeni tähden hosut-
 tu, minun Heemani tähden kipua ja ha-
 woia täyteen piesty; Minä olen Cuoleman
 ansainnut ja sinun täyty cuolla; minä olin
 synnin cautta myyty ja sinä olet tullut mi-
 nulle Lunastus rahari, ja olet minun syn-
 deini edestä corkeimman Sinnan maxanut.
 Uch minun Herrani Jesu, cuinga taidais
 jeccu syndi niin suuri olla, ettei se tällä cal-
 limalla Sawaralla ydäis maxettu ole-
 man? Cuinga taidais jeccu pahateco niin
 hirmuinen

hirmuinen olla, ettei se taincaallaisen suurin
pilean, tuscan ja kinvun kautta pidäis so-
witettu oleman? Cuinga taidaisit synnit
nijn usiat olla, ettei ne tämän pyhän cor-
tian Personan näin suuren Cuuliaisuuden,
corcian Kärkimällisyyden, suuren Siwendien
ja sywan Röyryden kautta pidäis poisote-
tu oleman? Ach minun Jumalani! cuinga
taita sinun wihas njin suuri olla, ettei se
taincaallaisen Cuuliaisuuden, taincaallaisen
Murhen, Bapistuyen ja Uhdistuyen, weri-
sen Hien ja catkeran Cuoleman kautta pi-
däis lepnytetty oleman. Sentähden ole mi-
nulle, O Jumala! armollinen, ja älä cako
minun syndeini puoleen, waan ota minua
armohis ylös; Anna minun sinun rackaan
Poicas Jesuxen Christuyen callista weren
ulos wuodatusta ijancatckisest hywäyeni
nautita. Amen.

I4. Kiitos Jesuxen Christu- ren kärkimisen edestä, ja Sowinnon edest Jumalan canka.

Ach Herra Jesu Christe, sinä pyhä,
puhdas wirhetoin ja wiatoin Juma-
lan Carika, joca cannat Mailman Synnit!
Mnä kiitan sinua sydämeistäni sinun py-
himmän Kärkimisensä ja Cuolemas edestä, si-

nun suuren Murhes edestä, koska sinun Sielus oli murheisans haman cuoleman asti; koska koko Mailman Murhe, caickein Ihminen sydämen Ahdistus, pelco, hammastus, wapistus ja epäilyt oli langennut sinun päälles. **Ack** cuca taita tämän sinun sielusen Sielus kärsimisen, cuins sinun aiwan murhellisesa Sielus ja Hengesas kärsinyt olet, ulos turkia ja ulos puhua? **O** Suelun hätä? **O** Sydämenkipua! **O** Hengen ahdistusta! **O** Cuoleman kilwoitusta! **O** weristä hikiä! mungacaltaisella kiltollisella sydämellä pitä minun sinun wastanottaman? **O** Herra, sinun on totises meidän caickein edestäm pitännyt Cuoleman maista ja caickein Ihmisten Cuoleman kilwoitusen ruti, sinua on Cuoleman ota, Syndi, oikein waiwannut, ja tosin caickein Ihmisten Synnit, ja Synnin Woima, joca on Lahti, hänen uhcaustens, peljätystens, ja kiroustens cansa; sen edest kiltän minä sinua, sinä uscollinen Sydan. Ja minä kiltän myös sinua sinun woimallisen Nucoures ja nöyrän Maahanlangemises edestä, koska sinä Krydimaasa castwoilles maahan langessit, ja izes sinun taiwallisen Isäs tabden alle coconans ylös uhraisit. Minä kiltän sinua sinun Sidettes edestä, joilla sinä n. n. uicin Bahantekiä minun tähteni izes sitoa

toa annoit! ettäs minun ijancaidisen Suo-
 leman Siteistä väähäisit; Minä kiltän si-
 nua sinun Hofumistes edestä, cuins minun
 tähteni karsinyt olet; Suomitsemisen ede-
 stä, sen suuren Kärkiwällishden, Sireyden
 ja Nöyryden edestä, jolla sinä minun Co-
 wacorwaisuden, Yweyden ja Cunnian
 pyhdöni, Wihani ja Costonpyhdöni sowitz-
 tanut ja maxanut olet. Minä kiltän sinua,
 ettäs sinus minun tähteni häviälliseen Ristin
 Suolemaan duomita andanut, ja minun
 sen ceutta Jumalan angarasta Duomio-
 sta ja siitä hirmuisesta wimeisestä Päätös-
 duomiosta wawahtanut olet, minä kiltän
 sinua sinun orjantappura Cruunus edestä,
 jongas minulle hywäxi eandanut olet, ettäs
 minulle cunnian Cruunun ansaikiisit. Mi-
 nä kiltän sinua sinun wawamielisen Ristin-
 naulisemises edestä, ettäs sinus niin karsi-
 wäisest, käsist ja jakwoist olet andanut ristin
 päälle naulita, ja olet tullut Kirouxyi
 Buun päällä, ettäs minun ijancaidisen
 Kirouyesta wawahdaisit. O sinä pyhä Uuri!
 O sinä wirhetöin Ruumis! O puhdas Ey-
 dän! cuinga on minun syndini sinun can-
 sas mennet, ja sinua waitwannet? O sinä
 Cunnian ansainnut Pää! cuinga olet isinä
 Orjantappuroilla ricki reweldy? O te iha-
 naisimmat Castot! cuinga surkia on teidan
 muo-

muoton? O te kirakat Silmät! cuinga näytätte te niin surullisesti ulos? O te puhtaat ja vyhät Corvat! mitä hirmuista pilkka pitä teidän cuuleman? O te awusta rikkaat siunatur Kädet? cuinga oletta te läpize caiwetut? O te Rauhan Jalat? cuinga oletta te läpize naulatut? O vyhä Ruumis, Jumalan caunis Templi! cuinga olet sinä niin caubiaasti hawoitettu, niin alastoin ja paljas ja, äynnäs werinaarmuja? Tästä ei ole Jumala hänen ainoata Boicans säästänny? caickein pienimmästäkän Eiwusta, että hän täydellisest marais sekä sisällisellä että ulconaisella Kärsimisellä. Ach Jumala! cuinga suuri on sinun wihas syndiawastan? Ach Christe! cuinga on sinun rackaudes niin suuri? sisällisest kärsi Sielu ahdistusta, hämmästystä ja tusca, ulconaisesti kärsi se pyhä Ruumis ulosanomattoman Eiwun, Ruumis ja Sielu maistawat Helwetin ja Cuoleman Catkeruutta! Sentähden huudat sinä: minun Jumalan, minun Jumalan, mikis minun ylönnannoit? tämän edest rjstän minä sinua Sydämeni pohjasta. Minä kistän myös sinua sinun rackaan Estrucoures edestä niiden edest cuin sinun ristinnaulizit; Ach minun Jumalani ja Herrani, minä olen se joca olen ristinnaulinnut sinun minun Synneilläni, ja sinä

nä olet rucoillut minun edestäni. Minä
 kiitän sinua niiden lohdullisten Sanain ede-
 stä: Tänapäin pitää sinun oleman minun
 kanssa Paradisis; minä rucoilen sinua,
 Herrä muista minuakin sinun ijankaikkisessa
 Waldacunnasas; Alwa ja osota minulle
 Paradisi minun wimeisessä hädässäni. Sa-
 malla muoto kiitän minä myös sinua sen
 Sanan edest, kuin sanoit Johannerelle:
 Etgo Altiäs; Niin olet sinä myös minusta
 murhen pitäwä, ja minua minun Kristini al-
 la lohduttawa. Minä kiitän myös sinua sy-
 dämellisest, sen suuren Sielun-hädän ede-
 stä, josta sinä huusit: minun Jumalan, mi-
 nun Jumalan, mielis minun ylönnannoit;
 Ach älä ylönnanna minua minun wimeisessä
 hädässäni, waan anna minun tuta että sinä
 olet minun Jumalani, minun suurimmisa-
 kin hädisäni. Minä kiitän sinua sinun pyhän
 Janos edestä, koska sinä minuu autuuden
 perän janonnut olet; samuta minun Janoni
 Elämän Bedellä, ja ole minulle sencaitainen
 Pähde, joca cuohu ijankaikkiseen elämään.
 Minä kiitän sinua sydämestäni, sen lohdullisest
 Sanan edestä: Se on täytetty; jonga caut-
 ta caikki täytetty on kuin meidän autuu-
 teem tule. Minä kiitän myös sinua sinun
 wimeisen Sanas edestä ristin päällä: Isä
 sinun täsiis minä annan Sengen; jonga
 kanssa

canka sinä Henges ylönnandanut ja niin sinun
 wiattomalla Cuolemalla minun Synдини
 mayanut olet. Minä listän sinua sinun vy-
 hän Saatwas edestä sinun kyljesäs, ja sinun
 pyhän weres callin Tawaran edestä, joca
 siitä on ulostuotanut, joca on meidän syn-
 deim Hinda ja Mayo. O minun Herran
 ni Jesu! tämä on se täydell nen Mayo, se
 täydenteferwä ja yldäkyläinen Hinda mei-
 dän syndeim edestä; cuinga taidais jocu
 syndi niin suuri olla, joca taincaltaisen niin
 corkian Personan karsimisen ja Cuoleman
 cautta ei pidäis yldäkylä seft marettu ole-
 man? cuinga taidaisit synnit niin usiat olla,
 ettei ne tämän airran callihin Lunastus-
 rahan cautta vidäis vois vyhityt oleman?
 cuinga taidaisit synnit niin hirmuiset olla,
 ettei ne tämän hirmuisen ja häpiällisen Cuole-
 man cautta pidäis voisoretut oleman?
 Tämän täydellisen Mayon, O Jsa! olet
 sinä ferran minun Synдини edest hywäri
 ottanut, et sinä siis enä täskälähin ole mi-
 nulda Mayoa waatiwa; Tälle Wanhurs-
 caudelle on täydellinen Sowindo tapah-
 tunut, että sinun Laupiudes runsast minun
 päälleni tulis. Tämä Sowindo-Uhri on
 pyhä ja wirhetöin, jonga cautta sinä täy-
 dellisesti sowitettu olet, et sinä siis nyt mi-
 nulke imcaickisesti ole wihasiwa. Anna
 myös

myös inun Hyvödes ja Uscollifudes minua
 cohdata, Wanhurscauden ja Rauhan tei-
 nen toisens suuta anda. Minä tunnustan
 myös caikein Pyhäin canssa ja sanon; (*)
 Herrasa on minulla Wanhurscaus ja Wake-
 wöns; sinulle olcon ijäinen Mistsys ja kijos
 caikesa ijancalcifudesa! Amen.

15. Harras ja lohdullinen Kij- tos JEsuren Christuren Kärsymisen edes- stä, ja sen Tutkistelemus.

Sinä caikein pyhin ja suloisin Herra
 JEsu Christe, me kiitämme sinua sinun
 sydämellisen Murhes edestä, cosca sinun Se-
 lus meidän tähtem murheisans oli cuoleman
 asti, ettäs sen ijancalcifisen Murhen meistä
 pois kääändänyt ja meille ijancalcifisen ilon
 toimittanut olisit; sinun nöyrän Maahan
 langemises edestä sinun Taitwällisen Isäs e-
 desä, coscas langeisit maahan sinun pyhille
 castwoilles, ettäs meille armon löytännyt oli-
 sit, ja ettei meidän Castwom olis pitännyt hä-
 wäistyri tulla; inun pyhiämän Rucoures
 ja pyhän Cuuliaisudes edestä, cosca sinä si-
 nun Tahtos sinun taitwälliselle Isälles coco-
 nans ylösuhraisit, ja sanoit; Ei nijneuin
 minä tahdon waan nijneuin sinä: ettäs mei-
 dän

(*) Esa. 45: 24.

Dän pahan Tahtom sovitaisit, parannaistit, ja Jumalan Tahtoon pyhitäisit; sinun angaran ja catkeran Cuoleman kilwotures edestä, jolla sinä Cuolemaldä Wallan poisottanut, ja hänen Woimattomaxi tehnyt ja ylizeroittanut olet; sinun caickein pyhimmän werisen Hikes edestä, joca on runfast tungenut izens ulos sinun pyhästä Ruumistas ja langennut maan päälle; ettäs meidän kylmän Cuoleman Hien pihittänyt ja Cuoleman Uhdisturen, maksi Unexi muuttanut olisit. O sinä wiatoim ja nuhdetoim Jumalan Cariza! me kistämme sinua, ettäs meidän tähtem olet, fangittu, että me wapari pääsisim; sidottu, että me synnistä päästetysi tulisim; ettäs olet andanut wäärin päälles cannetta, että me Jumalan angarasta duomioista wapautettaisim; sinun pyhät Caswos rusteoitta, että meillä Rauha olis. O sinä k'aršiwäisim ja siweim Sydän! me kistämme sinua ettäs meidän tähtem olet pilcattu sen päälle ettäs meille ijancaidisexi Wijsaudexi tehty olisit, syljesteldy, ettäs meidän, meidän Häpiästäm pelastaist; härwäisty, että me sinusa Cunniahan tulisim; suomittu, ettäs meidän Tottelemattomudem sovitaisit. O sinä Cunnian Cuningas ja Herra! me kistämme sinua, ettäs meidän tähtem sinulles Häpiäxi ja Pilcaxi Purpuralla puettetu

tettu olet, sen päälle ettäs meille caunjit Sää-
 Waattet toimittaisit; Oriantappuroilla
 cruunattu, ettäs Wanhurscauden Cruu-
 nun meidän pääham panisit; olet ottanut
 Nuowon sinun oikiaan katees, ettes meidän
 särjettyä Nuocoam peräti murras, ja an-
 noit sillä lyödä sinun pyhään päähäs, että
 me ilolla pääm ylösnosta mahdaisimme. O
 sinä suloisin ja rackahin Herrä! me kiitäm-
 me sinua sydämestäm sinun Asettamisest edest
 Cansan eteen, cosca Bilatus sanoi: Catzo
 Ihmistä, että sinun Taimallinen Isäs cagois
 meidän wiheliäishden puoleen, ja sinun täht-
 tes armahdais meidän päällem: Ach Isä
 cago ihmistä! Sinä caickein rackahin, olet
 sinun Cansaldas hyljätty ja fieltty, ettäs
 sinun uscowaisen Seuracundas Culma kiwe-
 ri tullut olisit; sinä olet meidän tähtem Cuole-
 maan duomittu, ettäs meidän ianacalkifesta
 Cuoleman Duomiosta wapari tekisit. O sinä
 wanhurscain ja nöyrin Jumalan Palwelia,
 sinä cuuliaisin, Jumalan sinun Isäs Boica,
 me kiitämme sinua, ettäs olet sinun Ri-
 stis, sinun pyhää Cuolematast warten, ise
 candanut, ettäs meitä opettaisit meidän
 Ristin mieluisest päällem ottaman; olet sen
 päälle käsist ja jalwoist kinni pingoitettu, et-
 täs tulisit Ubriri meidän syndeim edestä;
 Cabden Rowarin kestelle, ristinnaulittu ja

Pahantekijän secan luettu; cusa cuitengin
 sinä et kellenen wäärystä tehnyt, eikä yh-
 tään petosta ole sinun suustas löytn; ettäs
 meidän sinun Wiattomudes kautta sowitai-
 sit. Olet myös suuren Häpäistyneen ja Bil-
 can Riisin päällä kärsinyt; ettäs meidän
 ijancatkefesta Häpiästä wapahdaisit. O sinä
 Herran Siunattu! me kiitämme sinua, et-
 täs olet tullut kiroukxi Ruun päällä; että
 caieki Cansat maan päällä sinusa siunatuksi tu-
 lisit. Sinä olet tullut Madon werraksi ja olet
 cuitengin caunehin Ihmisten Easten seas; et-
 täs meidän Jumalan edes otollisiksi tekint.
 Sinä olet tullut caiekein ylöncähotuimmaksi
 Ihmisten seas, ettäs tekisit meidän Cui-
 niällisiksi. Sinä olet veräti ilman Lohdutusta
 riippunut Ristin päällä; että me ijancatke-
 fest lohdutetuksi tulisim. Sinun on täytynyt
 cuolla alastomana werisellä Ruumilla, ettäs
 meidän Mutuuden Waatteilla ja Wanhurseau-
 den Hameella puetaisit. O sinä ijancatkeinen
 Milmäinen Pappi ja meidän ainoa Wälimie-
 hem! me kiitämme sinua, ettäs meidän edestäm
 Ristin päällä rucoillut olet, sen päälle jettäs si-
 näs wäkewän huudon ja kynelitteni cansa
 Sainwälliselle Isälles meidän edestäm uhran-
 nut olisit. Me kiitämme sinua sen lohdulli-
 sen Sanan edestä: Tänäpän witä sinun ole-
 man nimus cansani Paradisis? sen kautta
 Olet

olet sinä Paradisiin caikille köyhille Syn-
 disse awannut; sillä tämä Sana on se oikia
 Paradisiin Awain. Me kiihtämme sinua ah-
 distukses ja hätäs edestä, coseas huusit: Ari-
 nun Jumalan, minun Jumalan, mixis
 minun ylönnähoit? sen päälle etten me Ju-
 malalda iiancaikkisest hyljättyi tulis. Me
 kiihtämme sinua sinun pyhän Janos edestä
 Kristin päällä, ja sen caatteran Eticka- Sie-
 myen edestä, jolla sinä meidän iiancaikkisesta
 Janosta ja Heuwerin caatterudesta velastonut
 olet. Me kiihtämme sinua sinun lohdullisen
 Sanas edestä; Se on täytetty! joca on niin
 palio sanottu, Syn-di on nyt pois vyhitty,
 Jumala on sowitzettu, Namattu on täytetty,
 ja iiancaikkinen Eumastus on löyhtty! Me kii-
 htämme sinua sinun pyhän Suolemas edestä,
 ja sinun wimeisen Sanas edestä kristin päällä;
 Sillä sen cautta on caikki meidän Syn-dim
 mapetut, Gläma jälleens toimitettu!, ja caic-
 ki uscomaiset! Sielut sen Tairwalisen Isän
 käsiin ylönnämetut. Anna meidän nyt, O si-
 nä caikkein rackahin hywästi sinattu Eumin-
 gas, Josefihin cansa Urinathiasa, halata si-
 nun vyhä Ruuminas, ja sen meidän Uscom
 puhtaasen Eima waatteesen kääriä, Mir-
 ehamilla ja Moella woidella; se on sydämel-
 lisellä Catumurella ja Murhella meidän Syn-
 deim yllise Hartaudesa wastanotta, ja yh-
 teen.

teen uteen, uscon kautta puhdistettuun Syn-
meen, niincuin uteen hantaa lastia, että hän
yminäs, ja ei kengän muu hänen cansas,
sinä lepäs; Ja lukihe sinä Hauta sinun py-
hällä Hengellä, ettei kengän, eikä Mailma
eikä Berkele sinua meidän Synämistäm wa-
rastais; ettem me sinua cadotais, waon että
me sinun cansas cuollisim, ylösnousisim, eläi-
sim, Taimasen astuisim ja ijancaickisest sinun
tykönäis olisim ja pyhyisim. Amen.

16. **Toinen Riitos Christuren Kärsmisen edestä.**

Herra Jesu Christe, sinä Useollisin
minun Sieluni Kacastaia! Minä yli-
stän, kiitän ja cunnioitan sinua, sinun suu-
ren Kacaudes ja Halus edestä, cuin sinulla
on ollut Kärsmän minun edestäni, cochas
mielisuosin menit sinun wihollisias wastan
ja ises heidän käsiis annoit. Minä kiitän
sinua niiden sidetten ja haawain edestä,
sen pilcan, syliestelemisen ja hosumisen
edestä, cuins Hannan ja Caiuban huoneesa
kärsinyt olet; cusa sinä myös Betarilda tulit
kielhyxi, Ylimäisildä Paveilda duomituxi,
peitetyllä caswolla pileaturi, syliestellyxi ja
rusicoituxi; Sen edestä kiitän ylistän ja cun-
nioitan minä sinua, ja rucoilen, anna myös
minulle mieluinen Synän, sinun tähtes kär-
simän, ja iseni sinulle coconaus ylösubra-
man

man sinun. cunniares ja mielisuosiores. An-
 na sinun Rackaudes ja Armos t yht  minun,
 ja sammuta ulos sen cautta minusa caicti
 omina rackaus; anna minun mieleni, ajatuyeni
 ja taipumuyeni sencautta sinuhun si alle we-
 detyxi, suljetuyi, ja sinun cansas yhdisketuyi
 tulla. O Herra J su Chriffe! min  kijt n
 sinua sen Hapi n ja Pilcan edest , cuins mi-
 nun edest ni Bilaturen Huonesa k arsint o-
 let, ja cosca sinua Heroderen eng  edes ja ta-
 tuisin culjeteldin, ja cowasipa lles cannetuin;
 Min  kijt n sinua sinun suuren k arsim llis-
 des ja Siwendes edest , ja sen suuren Olen-
 caheen edest , cuins k arsit Heroderen Huo-
 nesa, cosca sinua walfelisa waatteisa hapi -
 lifesti pilcattin. Ach iisuta minuhun toimen
 n hry , ett  min  caiken ajallisen ja turhan
 Cunnian ja Corkeuden yl nc hoisin, ja anna
 minun tuta minun Tyh deni, ja etten min 
 yht n paha mielid  pid is, jos min  muuta
 yl nc hoituyi tulisin. Suo minulle Armo, et-
 ten min  Mailmallisen Cunnian per n pyr-
 kis, eng  pahayuis sit  ett  min  Mailmas
 tundematoinna olen, ja h neld  pilcaturi ja
 halpana pidetuyi tulen, waan ett  se olis mi-
 nun iloni canda sinun pilc s. O Herra J -
 su Chriffe: min  ylist n, kijt n ja cunniot-
 tan sinua sinun h pi llisen suomidzemises ja
 werisen naarmuis edest , ja my s sen pil-
 callisen

callisen Purpuraisen Caapun edest, kuin sinun on tähtynyt candä; sen werisen Cruunamisen edestä Oriantappuroilla; sen suuren Häväistysten ja Syllestelemisen edestä, niiden cowain hofumien edestä, sen pilakaisen asetamisen edestä Cansan eteen, cosca Bilatus sanoi: **Cazzo Abmistä!** sen ylöncäseen edestä, että Cansalda olet hyljätty tullut, ja että xpi Murhamies on sinua rarembana pidetty tullut; sen pinnallisen Veri-Duomion kärsimisen edestä, cosca sinä Bilatuselda Kristin Cuolemahan duomit xpi ja ylönnammetty tulit. Minä annan sinulle nöyrän Kiitoksen sen häviällisen illostmisen edestä, cosca sinun itse Kristiäs Cuolemataš warten candaman piti, ja ites niinein Bahantekia minun tähteni haman Bäacalloin paicean asiwiedä annoit; Ja rucoilen sinua anna minulle Kärsiwällisöttä candaman minun Kristiäni, ja sinun Isällisen Curituses mieluisella Cuuliaisudella wastanottaman, että minä caikes Wastoinkäymises ja pilcas sinua kiittäisin ja ylistäisin, iteni sinulle iloifella Sydämellä oman tahtoni poiskieldämisesä ylönuhräisin, ja sinulle caikexi Mielisuosiori ylönnannaisin. O Herrä Jesu Christe, sinulle oleon Ylistys, Kiitos ja Cunnia, sinun wihan Kuumiis paljastamisen edestä, sen häviällisen ja pinnallisen Kristinnaulizemise edestä,

it , niiden syv in Saarvain edest  sinun k si-
 f s ja jahwoifas, ja sinun callimmman ruusun-
 carwaisen Weres Ulostwuodattamis  edest :
 Ja myds sen suuren H nien edest  ett  sin 
 kahden R w rin kestelle ripustetuyi ja Kristin
 p all  h pi llisesti vileatuyi ja syljestellyxi tu-
 lit. Min  kiit n ja ylit n sinua niiden py-
 h in seikem n Sanan edest , cuins Kristin
 p all  vuhunut olet, eoseas Wihollistes edest
 rucoillut, sille catumaiselle R w ri le Para-
 disin luvannut, ja Mitis, Johannezen, sinun
 Opetuslapses, haldun andanut olet: Min 
 rucoilen sinua caickein, sinun ruhtaan Ruu-
 sun carwaisen Weres pisarain cautta, ja cai-
 ken sinun Uhdishuies cautta, cuins sis llisesti
 ja ulkonaisesti k arsinyt olet, sin  tahdoisit
 minun caikista luondocappaleilla paljaina,
 ett  min  k yh n  henges  sinua seuraisin,
 sen wanhan Adamin poisriisuisin, ja sinun
 pyh n Cuuliaisudes ja Wanhurscaudes, wal-
 keilla wiattomuden waatteilla puetetuyi tuli-
 sin; sin  tahdoisit k  nd  minun syd meni
 puolees, osotta minulle Paradiisin, loh-
 dutta minua minun Kristis ni, ja ristinnau-
 lita minusa, sinun cansas, caicki pahat Simot,
 istutta minun, Rackauden Nauloilla Kristihin
 kiinni, ett  sinun Kristinnauksemises alati
 minun silm ini edes  ja syd mes ni olis
 ja tehis minun coconans sinun caltaiseyes.

O Herras Jesu Christe! minä annan sinulle
 niistysten, Cunnian ja kiihtöyden coco sen weri-
 sen, sinun puhtaas Ruumiis, Uhrin edestä Ri-
 stin päällä, josta ei terwettä ollut, wann caicki
 ricki reweldyt, täynnäs kipua ja Sairautta
 hamast kiihest niin candapäähän asti; Ja
 myös sinun suuren Sydämes ja Sielus Ah-
 distuksen edestä, cosca sinä caickia Lohdutusta
 sekä sisällistä että ulconaiska paizi ollesas,
 näin huusit: Minun Jumalan, minun Juma-
 lan, mikis minun hlonannoit? Minä kiitän
 sinua sinun pyhän Kanos edestä, ja sen catke-
 ran ja carwahan Sappi-Siemeyen edestä;
 ja sen lohdullisen Sanan edestä: Se on täy-
 tetty! Ja myös sinun wimeisen Sanas ede-
 stä, cosca sinä Sielus, selwällä änellä, sinun
 tairwällisen Isäs käsijn heitit ja Henges hlon-
 annoit. Minä kiitän sinua sinun catkeran Cuo-
 lemas edestä, cosca sinun Sydämes pacah-
 tunut ja sinun Sielus sinun pyhästä Ruu-
 miistas erinnyt on. Minä kiitän sinua sinun
 Kylkes awamisen edestä, josta on wuotanut
 Weris ja Wesi. Ach minä rucoilen sinua si-
 nun catkeran ja carwahan Cuolemas cautta,
 sinun Weres ja Haawais cautta, sinä tah-
 doisit anda minun niistä nautita minulleni
 caickein minun Syndeini Anderi saamisexi ja
 ijancaickisexi Glämäxi, ja että minä sinun
 cankas pois cuolisin Mailmasta ja caikista
 pahoista

pahoista himoista, mutta sinulle ainoastans
 eläisin, ja sinun Haavoistas, niincuin Ter-
 wenden-Lähtehistä wirwoiteturi tulla mah-
 daisin; että minun Sieluni, pesty ja puhdi-
 stettu sinun Weres kautta, juuri puhdasna ja
 wirhetdinnä täällä eriais ja sinun cansas
 ijancaickisest yhdistettyinä pysyis. O Her-
 ra Jesu Christe minä kiitän, ylistän ja cun-
 nioltan sinua, että sinun pyhä, Kristi alas
 otettu Ruumiis on calleilla yrreillä ja woi-
 teilla woideldu ja Hautaan laskettu; Ja ru-
 coilen sinua, sinä tahdoisit anda Lewon mi-
 nun Sielulleni sinun Haavoistas, ja anda mi-
 nun Ruumiini Maasa, jonga sinä sinun
 Ruumiillas ja Hautamisellas jälless pyhit-
 tänyt olet, lewätä, siihen asti cuin sinä sen
 wiimeisnä Päiwänä ijancaickiseen Glamaän
 jälless ylös herätät, ja minä niin sinun
 cansas, minun Wapahtajani, lelä, ja sinua
 minun Lihasani nähdä, ja sinun Gloas
 ijancaickisest, nautita saisin. Amen.

17. Riitos Jesuren Christuren
 riemullisen Ylösnousemisen edest
 Quolluist, ja sen Hedelmän
 edestä.

Herä Jēsu Christe, sinä wäkewä Lei-
 joni Judan Sugusta, sinä woitta-
 matoim

matoin Sangari, sinä voimallinen Voiton Nuhtinas, sinä wäkewä Simson, sinä Syniin Ulošjuurittaja, sinä Cuoleman Uihewoittaja, sinä Kärmeen wään Wolkia, sinä Helwetin Tukistaja! Minä kannan sinulle sydämellisen kiitoyen sinun riemullisen plösnousemises edestä woiton causa, jonga kautta sinä Cuolemalda Woiman poisottanut ja Elämän ja Cuolemattomuden Walenteen tuonut olet, sinä olet osottanut sinus caickiwaldiari Herrari, joda on Helwetin ja Cuoleman Uwaimet, joda awaia ja ei yrikän sulie: Sinä olit cuollut ja eahonyt elät sinä Jiancaickisest Jiancaickiseen; sinä olet wapahtant Causas cuolemassa; ja wästänyt Helwetist; Cuolema eusa on sinun otas? Helwetti eusa on sinun Woittos? Kiitos olcon sinulle, ettäs meille Woiton andanut olet: sinä olet ollut Cuolemalle Wyrcky ja Helwetille Surma, sinä olet niellyt Cuoleman jiancaickisest, ja caicki meidän kynesem poisnyhkinyt meidän Caswoistam. Sulcat ja palaitcam Herran tygö, sillä hän on meitä lönnyt, hän myös meitä sito: Hän teke meitä eläwäri jälleens colmen päivän perästä, colmandena päivänä hän meitä wirwotta, niin että me saamme elä hänen edesäns. Sentähden minun Sydämeni riemuize ja minun Sunnian

nian on iloinen; Sillä Jumala ei ole hyl-
 jännyt sinun Sieluas Helwetis, eikä sal-
 linut hänen Pyhäns näkewän turmelusta;
 sinä olet wahan hetken Jumalalda ylösnou-
 annettu ollut, waan nyt olet sinä Cunnial-
 la ja Caunistuxella caunistettu; sinä olet
 otettu pois Uhdistuxest ja Duomist, eua-
 taita sanoa sinun Elämäs Bituuden? Se
 Kiwi jonga Rakendajat hyljäsit, on tullut
 Culumakiveri, ja se on Herralda tapahtu-
 nut, ja on Ihme meidän Silmäim edesä.
 Ilon ja Autuuden Ani euulu Wanhursea-
 sten Majoisia: Herran Oikia Käsi on cor-
 tettu, Herran oikia Käsi saa Boiton; Eu-
 minä euole, waan elän, ja Herran Teoja
 luettelen! Sinä olet juonut Ojasta Siellä,
 sentähden olet sinä corottanut Pääs. Si-
 nä olet totiest Vlösnoufemus ja Elämä,
 joca useo sinun päälles, hän elä, eikä hän
 olisi euollut. Sinä olet Useowaisen Elä-
 mä, sentähden ei taida he enätkänäs euol-
 la; sillä sinä, heidän Elämäs, et euole,
 sentähden ei taida he Elämätäs cadetta.
 Ach minun Herrani, sinä olet coittanut
 ylös niincuin caunis Amurusco, sinä olet
 ylösnosnut Majesitetillisellä tavalla Maan-
 järifestyresä, sinun pyhät Engelis awarwat
 ja osottawat meille Haudan, ja sanowat:
 Märi te Elämätä Euolluitten seas ehitte?

Sulcat, cahocat Sia, kuhunga Herrapan-
 du oli. Ach mitkä cauniit ja nopsat Samari-
 palweliat on täsä sinun Hautas hmbärillä,
 ue pnhät Wartiat, jotca heidän Herrans
 palwelewat, cosea hän ylös nouse. Ach sinä
 leppiäs Herra, sinä ilmestyt niille suurille
 Syndisille, Marialle Magdalenalle ja Pe-
 tarille, ja sanot: Meue minun Weljeini
 tygö, ja sano heille: minä menen ylös mi-
 nun Isäni tygö, ja teidän Isänne tygö, ja
 minun Jumalani tygö ja teidän Juma-
 lanne tygö. Einä annat ikes matcustaman
 Emaureen, ja selität sinun murhellisille
 Opetuslapsilles caicki Namatut. Sinä tu-
 let Apostolitten tygö suljettuum Huoneesen,
 osotat heille kates ja jalcas, sinun kylkes ja
 haawas, ja parannat sencautta heidän Usco-
 mattomudens haawat; sinä syöt rackaude-
 sta, heidän cansans sen totisuxepi, että sinä
 totifesti elät, sen päälle että heitä rawizi-
 sit sinun Ylösnousemises Hedelmillä; Sil-
 lä sinä jaat ulos nämät Hedelmät sinun
 ijancaickisen Rauhas kautta, joca caic-
 ki Taimalliset Tamarat sisälläns pitä, Ju-
 malan Lemmen ja Armon, Syndein An-
 derisaamisen, Wanhuscauden, Woiton, Eoh-
 dutuksen, ijancaickisen Glon, ijancaickisen
 Elämän; ja osotat sitä wassan, että Syn-
 di, Cuolema, Perkele, Wiha, Kirous, Hel-
 wetti

wetti ja Cadotus ovat ylikewoitettut ja
 poispoistettut, sillä muutoin ei taidais yhtän
 Rauha meidän tygön tulla. O sinä rackau-
 desta ricas, suloinen, lohdullinen, elävä,
 ijancaikkinen Rauha! sinä Jesuxen Christu-
 ren nōsnousemisen callis Hedelmä! tule
 minun Sydämeheni, ilahuta minun Sie-
 luni, sillä tämän Rauhan ylikewoititan,
 niincuin Elon aicana iloitan, niincuin Saa-
 lin jaosa iloitan. Sinä olet minun Herrani
 Christe, niincuin Boiton-Ruhtinas saadun
 Boiton jälken, sitä oikiata Cuolematto-
 muden Saalista ulosjaccanut, niistä cauneita
 Kircastamisen Jubla-waatteita, niincuin
 Simson, hänen Häisäns, cosca: hän jloi
 Philisterit. Anna myös meidän, O Her-
 ra, sinun canšas totisen Parannuxen caut-
 ta hengellisellä tavalla nōsnosta, anna
 meidän olla o:alliset siitä ensimmäisestä nōs-
 nousemisesta, ettei toisella Cuolemalla olis
 Walda meidän päällem. Neuse sinä nōs-
 meisä, elä sinä meisä, alas paina ja ylikewoi-
 toita sinä meisä Mailma, Synndi, Cuole-
 ma, Perkele ja Helwetti, lohduta meidän
 Sieluan Hindistureša ja Murhesa, sinun
 Canas ja Rauhan Hengen kautta. Nōs-
 herätä myös wimeisnä Päiwänä, sinun
 Nōsnousemises Boimalla, minun Kuu-
 miji ijancaikkiseen Glāmään. Niin
 maan

macan minä siis Häudasa ilman walitusta, ja nucun haman wimeiseen Baidän asti, silloin awat sinä minun Häutani, ja herättät minun ijancaikkiseen Gloon; Silloin olet sinä sanowa: (*) Herättät ja kerscateat, te jotea macatte Maan alla, sillä minun Casteeni on wihersäisen kedon caste. Silloin on minun heikko, radollinen, cuolewainen Ruumiini päällens pufewa Catomattomuden, Cuolemattomuden, Woiman ja Cunnian, ja on tulewa sinun kircastetun Ruumiis caldai-feri; sillä meidän Glämäm on kätetty sinusa, mutta cosea sinä, meidän Glämäm ilmoitetari tulet, silloin mekin sinun cansas Cunnias ilmoitetan, Amen.

18. Lohdutus-Rucous Meidän Herran Jesuren Christuren Haawoista.

Uch sinä minun Kackahin, Ystävällisin ja silloisin Herrani Jesu Christe, joca minun pahaintecoini tähden haawoitettu ja minun syndeini tähden hosuttu olet, sinä et ole ainoastans sinun pyhälle Apostolilles Thomalle näytänyt sinun pyhki Haawojas sinun pyhisi Käsias ja Jalwoijas ja sinun Kulsijas, waan myös minulle, että minä niitä ilman lackamata cagelisin Ilcosa, että minä siittä sinun palawan, sydämellisen Jumalallisen Kackau-
des

des tundiſin, iſeeni ſiſälle painaiſin ja wedäiſin, ja mi-
 nun Sydämeſäni ijanciekiſeſti pidaſin. Minä rucoi-
 leu ſinua anna minun tuta, cuinga ſuuri ſinun Raackau-
 des on meitä wiſeliäiſiä ihmisiä cohtan, ſillä ſinun
 pyhät Haawas owat ſinun palawan Raackaudes
 Todisturet ja Sinetit; paina ſinun Haawas niin-
 cuin Sinetti minun Sydämeheeni, ſillä ſinä olet mi-
 nun ſinun Haawais coutta ſinun Käſiſ ja Sydä-
 mehes kirjoittanut; Ja että Sydän on Raackauden
 Sia ja Muna paikka, niin olet ſinä ſinun Ryſkes
 awata andanut, että me ſencautta taidaiſimme ca-
 hoa ſinun Sydämehes. Sinun pyhät Haawas o-
 wat juuri niincuin ſinun Jumalalliſen Raackaudes
 Käſikirjoitus, jonga cautta ſinä iſes ſitonnut ja wel-
 toittanut olet, että tahdot olla meidän Raacka-
 jani; Sentähden olet ſinä Eain Käſikirjoituksen,
 joca meitä waſtan oli poisottonut, ja naulinnut
 Riiſiin, ja meille ſitä waſtan toſien, ſinun Raackau-
 des Käſikirjoituksen andanut, ſinun Berelläs kir-
 joitetun, jonga cautta ſinä iſes meidän eangam ſi-
 dot ijanciekiſeen Raackauteen; Ja ettem me tarwiſis
 ſinulda jotacuta Wieckautta ja Petosta pelhätä, niin-
 cuin muilda Ihmiſilä, ſentähden olet ſinä anda-
 nut Ryſkes awata, ja oſotat meitä ſinun Sydäme-
 hes ſanoden: Caho ei täſä Sydämeſä Petosta ole
 eikä Wieckautta, en minä tahdo pettä ſinua, ſen-
 tähden pidaſin minä nämät Raackauden todisturet wie-
 lä jälillä minun kircastetuſakin Ruumijſani, minun
 ijanciekiſen cuolemattoman Raackaudeni, joca ei
 ilänäns ſammuman pida, wiſiri Pantiri, Waenu-
 turewi ja Käſikirjoitureri. Ach minun Herrani JE-
 ſu! Minä kytän ſinua sydämeſtäni ſen minun Lupa-
 ſuſeni

kuyeni kallijn Tawaran edestä, joca on sinun haavoistias ulostuotanut, eikä misän mualla taita löytää, kuin sinun wertruskioisa Haavoistias. Ach Herra, sinun suri Raclaudes on tämän Autuuden Eaitoon awannut, sillä ne todistawat sinun yläs kylläisestä ja yllikeruotawasta Raclaudestas. Nijneuin suuret Wirrat wedellisist Eaitoist ja Lähteist woodattawat igens Maan päälle; Nijn on myds sinun Raclaudes Wirrat sinun Lähtehestäs meisä, nijneuin cuowan Maan päälle, igens ulos woodattaneet; Tämä on se oikia Elämän Wesi, joca tästä Elämän Lähtehestä on yläs cuohunut, meidän lohduttamattomia Sydämitäm wirtottaman. Ach Herra, sijnä olis kyllä ollut, että sinä minun edestäni nijn suuren ahdistuyen ja kirou ja wielä Cuoleman kärsinyt olet; Mutta sinä olet wielä yllikeruotawasta minulle Lohdutyeyi sinun pyhäst wiissi Haawas sinun pyhästä Rumiissas jälillä pitänyt, ijancaikaisen minun Lunastuyeni ja sinun palawan Raclaudes todistuyeyi minua cohtan, sen päälle että minä minun Autuudeni | Tawarata sinusa ja sinun Haavoistias esikä mahdaisin. Ach Herra, Herra, anna minun Sydämeni olla siellä, eusa minun Tawarani on. Ach minun Herrani Jesu! anna sinun Haawas olla minun Lohdutus, Lähteheini, cosca Perkele minun Syndini suurixi teke, Jumalan Wiihan minulle eteenmala, ja minulle hänen julmat ja hirmuiset Kytens osotta; nijn tule sinä Herra ja osota minulle sinun Kätes ja Jalcas, ja sinun Kylkes, että minä tästä Lohdutus Speilistä näkisin minun räclään taitowallisen Isäni armowallisen Isäni, Sydämen ja isäni sijtä ijancaldisesta Sorwinnoista

lohdutaisin. Ach minun Herrani J. E. u. Christe, koska minun Häätäni ja Sydämeni abdistus suuri on, niin tule sinä ja osota minulle sinun haavoitettu Sydämes, sillä sentähden olet sinä kyllös awata andanut, ja minulle sinua Sydämes nättänyt, ettäs minun Häätäni tahdot anda täydä sinun Sydämelles ja olla cansalärkiröäminen minun canhani; Sillä sinä olet meitä meidän Jumalam Laupiuden kautta esinyt nijacuin Coitto Ylhäldä, sentähden on sinua awattu kyllös nyt Armon. Owi, josta se Abdistusella rästetty Eieiu jonga Perkele hänen tulissilla Nuosillans wahingoittanut on, sisälle mene; Sentähden on sinua Sydämehen keihäl pistetty, ettet minun Sydämeni. Pistimet minua ahdistais, huojenna siis minulle minun Sydämeni kipu, O Christe, sinun haavoitetun Sydämes kautta. O minun Herrani Christe anna sinun Haawas wetä minun Sydämeni ylös sinun tygös; Sillä sinä olet sinun Eunias tilasa jälillä pitännyt sinun kirkkaat, loiskawaiset Haawas, ja osotat ne kaikille pyhille Engeleille ja Jumalan uloswögituille, niineuin ilahuttawaisen Jymeen, heitä sillä ilahuttapes ja sinun Raclaudesas wirwottapes; Sentähden wedä myös minun Sydämeni ja Ahatyeni Matimallisista, sinun kirkasten Haawais wahwalla Raclauden Nuoral la sinun tygös Ylös, ja anna minun Raclaudenti sinne jälkens sisälle wuota, josta sinun Raclaudes uloscuohunut ja uloswuotanut on. Ach minun Herrani J. E. u. Christe, anna myös sinun pyhät Haawas puhdisti minun Sydämeni, ja Synnin himon ulosjuuritta; Sillä että Jymisen Sydän Luonnostans saastainen on, josta caieki Synnit u-

loscuohumar, niin olet sinä, O Herra, sinun Sydän-
 Weres, Rykses Haawan kautta ulos-
 wuodattanut, minun Sydäntäni sillä pudistares,
 että minun Sydäntäni caicci pahat Hmot cuollsit
 ja poispyhyt tulisit. Anna myös, O minun Herran
 Christi, sinun pyhäät Haawas minua kehoita ja
 wetä Raakautteen minun Lähimäistäniwastan. Sil-
 lä, koska sinä sinun awatun Rykses Kristin päällä
 Ystävälle ja Wihollisille silmäin eteen asetit, ja
 myös olet cuoluit meidän edestä, koska me wielä si-
 nun Wihollises olimme, niin anna sinun Haawas
 minua kehoita, että minä myös minun Wihollis-
 fiant racastaisin, että minä miehelläni andery annais-
 sin, engä olis Eostonpyytäsä. Sillä sinä Herra,
 et ole huutanut Kristin päällä: Isä, costa minun
 Wihollisilleni; waan; Anna heille andery! Ja
 mistä tule se että Raakaus on coconans kytken-
 dynyt, waan sijtä etei Jhmiset sinun pyhiä Haawo-
 wjas, niincuin Raakauden-Lähteitä oikein tundenet,
 et sinua niiden edest kytänet, että sinun Raakaut-
 tas niistä imenet ole. Anna minulla myös, O mi-
 nun Herrani Jesu, olla lepo sinun Haawoisas,
 koska minun Steluni ei misän mualla lewätä taid-
 da; Niincuin Noan Kyttoinen, joca Weden-pai-
 sumises ei misän lewonsia löynnnyt, ja tuli jälle-
 ns, ja Noa pyhi kätens ulos, ja orti sen jälle-
 ns Arctyn tygöns; Ja koska minun Steluni suuren
 Ahdisturen Wessä ei misän lewätä taida, niin an-
 na hänen sinun Haawoisas lewätä; Ja koska minun
 Sundini plös herämät, ja kätwät minun Vänti
 plike, ja niincuin rakes Cuorma tulawat minulle
 ylen raseari, niin ettei ole rauha minun luisani mi-

nun Syndeinitähden, ja minä myrsen minun Sydämeni kivusta, niin näytä minulle, Herra sinun Haawas, culln minun syndeini tähden sinuhun löydyt ovat, että minulla Rauha olis. Cosca minua Peterle niiden corklain Riusausten tulisilla Nuosilla waima ja lewottomaxi teke; Niin anna minulle, O minun Herrani Christe, että minä igeni kätken sinun Haavois, niincuin Rukkyinen Ritwraunioihin ja Wuorten-roteihin. Ah minun Herrani Jesu Christe, cosca minä, eli hengellisen Hädän, eli ruumijällisen Kijwun ja Sairauden tähden en lewätä eli nuetua taida! Niin anna että minä lewä sin sinun Haavois, niincuin wäbälmen Kapsti joca ei miisan paremmin nuen, culln Niitins helmasa, ja niincuin Johannes joca sinun rinnoillas waeais; Sillä siinä olet sanonut: Tulcat minun tygdai caieki, joca työtä teette ja oletta raseautetut, minä tahdon teitä wirtwotta ja teidän pitä lewon löytämän teidän Steluilten. Suo se minulle, minun Herrani ja minun Jumalani sinun pyhäin widen Haawas tähden. Amen.

19. Paranturesta ja Syndein anderisaamisesta, joca Christuren Kärsimistä uloswuota.

H uscollinen Jumala!
Minä kiitan nöyrästä sinua
Sen Neuwos edest raseahan,
Etts Syndein Quorman raseahan
Meild otit pois, ja Poicas tääl

Sen annoit canda Kristin pääl.
 Mina Raakauttas corgotan,
 O Jesu, meitä wastahan,
 Ett sinus caicki jäsenet
 On kivun suuren karsinet:
 Sill' haawas, coseas osotat,
 Mun Hengen, Sielun wirwotat,
 Jong haavoil' näist on Väätitys
 Parannus, Beso, Siemitys.
 Minä kiitan Armoos laakamat,
 Tuins minull' siinä osotat,
 Ett' Useon Silmill' caella
 Saan haawas pyhäät ilolla,
 Joist minull' Syndein Puhdistus
 Wuota ja Elon Uudistus.
 Minä pyhdän Raacas Jesu: ann'
 Cautt' haawais kivun catkeran,
 Eans kylkes läpihpistetyt,
 Ja Sielus iuur ahdistetun,
 Ett tunnen Synnin, catkeray,
 Quin Meren Sannan rasearay
 Mull' Cuormay cowin waiwaway,
 Ja Cuollon Cuoppaan painaway;
 Ja caturwaisell' Endämell
 Ne tunnustan Suull' suruisell':
 Ach Herrra Jesu laupias,
 Mull' köyhäll' ole armias,
 Älä mene jalken Ansion,
 Mun cansan, wihas, Duomioon.

Eill' Weres' Woima liewittä
 Mun Tuscan, Welcan selittä,
 Ja Wirhen poijes' wirutta,
 Cans' Sielun' juur' ilahutta:
 Ja Kylkes' Haaw' on Elämän
 Mull' Weden' Wirta Sielusan.
 Siis' cose' ei minus' löydetä
 Pääst' Jalcoin' asti terwettä,
 Waan' Haawat' aiwan' haiferwat,
 Ja julmat' Weripaisumat;
 Nijn' racas' Herrra paranna,
 Mut, päästä' Synnist' minua,
 Ja minus' Cuiwas' uudista
 Jäll', jong' on Synndi' eukistan;
 Nijn' Kylkes', Haawas' weriset.
 Mul' Terwenn' on Lähteheit,
 Sun' Tuscas', Waiwas' waihia
 Mun' Sie' un' Lepo' makia:
 Siis' Haawoist' pyhist' wuodata
 Uus' Elon' Woima, lohdata
 Niins' murhellista' Sieluan,
 Ja saata' Armos' elämän.
 Ne' Sanat' Herrra' laupiat
 Minä' uscon: Jos' niin' ruukiat
 Cuiin' Weri' Synndis' ollewat,
 Ne' cuiteng', waihiar' tulewat,
 Ja jos' ne' Ruusun' carwaisset,
 Ja aiwan' suuret' olisit,
 Ne' Willan' werrax' muutetan,

Cose' Bahast Menost lacatan.
 Siis Jēu käännä Sieluan
 Pois Synnist sinus elämän,
 Sun Haawas anna haavoilta
 Mun Sydämen ja wuodata
 Niist tähän Olyns suloinen
 Ja Rackaudes tulinen;
 Mun Sydämen niin pyhitä
 Että siinä taidat asua.
 Ann' Sydämes haavoitetun
 Behmittä Sielun' cowetun,
 Ett siitä mun Sydämehen
 Rackaudes wuotais suloinen.
 Cautt' Kätes, Jalcas naulatut
 Mun käten, Jalcan mucaut'
 Pois Synnist, Lahtos tekemän,
 Ja wisust ain waeldaman,
 Mun Nuumin' sinull uhraman
 Sun Belwofas ain eiämän.
 Cautt' Parannuren' totisen
 Mua tygös saata jällehen,
 Niin että caicki Jäsenen
 Sull Balmeluxer andanen.
 Ach piirrä Nauloill Sydämen,
 Ja Rackaudes suloinen
 Sijn wahwast ylöskirjoita,
 Mua Werelläs myds wirwota,
 Ett Cuolem' ijaneaicckinen
 Ei melis ylös hiemuinen.

Waan suo ett Käten, Syndämen,
 Mind tygds wimein nostanen,
 Ett Lewon löhdän maflan
 Sun Haawoissas, niin euoleman
 On tähdä Löhtö jautuas,
 Ja Owi Jloon Taimahas.

20. Johdutus Mucous. Chri- sturen Haawoista.

Jesu Wapahajani!
 Sind kärselit lipun Haawani,
 Ja eait' cuin Syndin' ansaitit
 Sun päälles panna suwaikit.
 Sindä Sanoill, Löill ja Kärsimäll
 Ett muuta ezin pyhtän tääl,
 Waan meitä jällens' sowitta,
 Ja Wihan poies toimitta,
 Jong Endä niin olet täyttänyt,
 Ett Isä Sinus nähtänyt
 On meihin Hywänsuosions,
 Quin Uscolt saame Ansios.
 Sindä Jesuracas Herrani
 Mun olla tahdot omani,
 Mun Berindön ja Tarwaran,
 Mun Lufen, Turwan ainoan.
 Sinun Biijas, Cuolos wiatoin
 Ja Somindos arwamatoin
 Mun kyllä wojwat sowitta
 Null Armon, Lemmen toimitta.

Sinä Owi awo Taimahan!
 Mua Isän tygö rackahan
 Bääst', outa, wedä, johdata,
 Ja Haawais Nestell' lohdata,
 Ett wahw. ll' Turw. ll' usconen,
 Sinun Syndein tähden cullehen,
 Ett mahdon cuolla Synnille,
 Ja useos elä sinulle;
 Gans Mõsnousull' löytänen
 Mull' hurscauden totisen,
 Ja Wenoll' ylös Sunniaan
 Awanneen Owen Taimaan.
 Ann, ettän Rackaudesa
 Saan elä, pysh sinusa,
 Sun Haawas että weriset
 Mull' Elon olis Lähteet,
 Ja Lohdutusen' mafia,
 Eläis ja Cuolles ainoa.
 Ach päätä, lukiz' minusa
 Se hymä jonga Sielusa
 Sun Armos waca alcan on,
 Ett kistok' sitä sinull' tuon.
 Mun Jalcan Sielles johdata,
 Ja Henges onna ohjata
 Mua, etten exyis sinusta;
 Ach ota waari minusta
 Ett Silmän', Sielun', Mieleni
 Et muall' ižeens' käännäisi,
 Waan Wer-Haawais puolehen,

Kos cuollen eli elänen.

Sinua JEsu nõyräst rucoilen:

Mua turhast Opist warielen,

Ett' se ei minua pettelis

Wois Zield, ja sinust wiettelis,

Guin olet Totuus, Elämä

Ja Owi läpizmendäwä.

Uinn siis ett' Walkeudesas

Minä Balon näen Sanasas,

Ja wijmein pääsen Caswojas

Makemän kirckait Zaiwahas. Amen!

21. Lohdutus-Rucous Chri-
sturen karsimijest.

JEsu Sydän rakkahin,
Muunden Lähde rikkahin!

Zong Kätköst caieki Zawat

Wiisaun' ja Tuunon wuotawat.

Minun tähten ikes haawoitta,

Ja kiwull raseaall rasitta

Salleit, ja wielä päälliser

Sun kylkes awat' wimeiser,

Ett' Sydän tyhniit wuodatais

Weden ja Beren, osotais

Miin Rakkaudens palowan,

Ja tuottais ylikwuotawen

Mull Ruhdisturen Synnistän

Ja täyden Hinnan edestän.

Tain Kylkes tähden awatum,
 Gans Ruumijs pahast pijnatum,
 Ja Sydämes wuodatetun,
 Guin (*) Meden Bahan sulatum,
 Minä JEsu sinuld pnyttänen
 Mun cowa rewä Sydämen
 Ett siellä Murhe, Catumus,
 Ja Halu tygds aukenis,
 Ett Huuto läris Synydest:
 Ach JEsu ricas Synydest!
 Mita älä tyköds wihasas
 Boisbäädä, ehkä edesäs
 On Synidin suuret, jussiat,
 Jote' minua poijes hysiwät:
 Waan älä jalken Anzion
 Mun onna tulla Duomioon.
 Ach JEsu ricas suloinen!
 Mun Pahast puhdist Sydämen,
 Se Weres woimall' wiruta,
 Ja Armos siihen wuodata,
 Se täntä Nactaudellas,
 Ja saata siihen Armollas,
 Ett minä Tahton annaisin
 Sun Tahtos all' ja muuttaissin,
 Caut Henges woiman wäkewän
 Mun wahan Sisun, Elämän.
 Siis ises hywin awaja
 Mun Sydämen, cose' halaja

Werel.

Werellans JEsus priiscotta,
 Sun, ja tall' Castell' wirvottal
 Niin niitus cuivan, että se
 Jhanast caswa, cucoize.
 Ach laita JEsu armahan'
 Gault' Rackaudes palawan
 Niin ettei Sielun' lewotoin
 Täällä ennen olis huoletoin,
 Quin, cose' hän Lewon Saawoifas
 Edytä, ja myds sun Niinnoifas
 Saa Janons suuren sammutta,
 Ja Maarans päähän ennättä,
 Ett hän niin Sinus mafian
 Sais wimein Lewon Tairwaan.
 Sun Jalcas pyhät, nopiat,
 Jote' cadonneita hakewat,
 Waick' kinni owat Ristisa,
 Mun cuiteng' käywät jälisan:
 Sus Sielc cose' epyn, warjele
 Mua ettei Jalcan harhaile,
 Cose' Berkel' Mailm' wiettele
 Mua wisust kinni pitele,
 Ett Jalcan Seilläs pyshyisi
 Eif' sinust poises ernysi.
 An Armos Ristin' mielellän
 Mun canda, sillä Ehdollan
 Mind omall' sihen suuttunen,
 Ja ilman sinutt' puuttunen.

Sun Kätes läpik pistetyt,
 Synnin kiwull ahdistetut
 Tääl Adamin caick sikiät
 Lau'istans terweex tekewät.
 Näist Kästäs siis älä ann,
 Mua rewäist Euden cauhian,
 Waan caikes Eucas, Hädäjä
 Minull' anna Turwa sinusa.
 O Christe, sinua rucollen
 Cautt Haawais wiiden werisen,
 Mun päällen sinuas armahda,
 Ja Cuolemast mua wapahda,
 Mill' Amur Turwar ehdi tääl,
 Etten epäilis Sanas pääl.
 Bahwist U'coon, älä Biinas ann
 Mun päällen mennä huc'ahan.
 Sun sywät Haawas kätkeän
 Mua Bihan edest wäkewän,
 Ett' niiden cautta! Cunnian
 Minä pästä taidan Tairwaan.
 Ah aino Wapahtajani!
 Quin tunnet mun Sydämeni
 Sinä olet aino Turwani,
 Cose' lange Cuolem' päälleni.
 Minä izen sulsen Haawoihis
 Cuolos ja Elos parihis,
 Ett' Elämäs ja Cuolemas
 Mahdattin olla omanas.

22. Toinen Lohdutus Rucous Christuren Rårsmifestå.

Jumal Jancalinen,
 Ja racas, armolinen,
 Mull Armos edyhall osota,
 Sun Poicas cautt', cuin haawoitta
 Tääl igens andoi edestån,
 Ett ol is minun slunastan;
 Maa käännä pois Synnistå,
 Ett saan osan Sowinnosta.
 An Armost ander Syndini,
 Ja wahwast sido Sieluni
 Sun Poicas rackaudella,
 Jong Haawain päälle capella
 Sinå armollisest tahdoisit,
 Mull laupias etts olisit:
 Pois poista Wiha, Rangaistus
 An Idyttä Apu, Belastus;
 Illå eako Balhout Syndein,
 Waan Poicas synwain Haawain,
 Cuin hän mun Syndein tähden tääl
 On tahton kårssi Ruumiins pääl,
 Jong cautt' on Wihaß sorwitett',
 Cuin Synmill oli kehoitett'.
 Nyt Hänes caicki löyrywät,
 Cuin minuld edyhäld puuttumat,
 Sill Haawans pyhäät, puhtahat,

Null' Tervenn, Autuun tuottawa,
 Sen minä uscon totifest,
 Caus luoran siihen Syndamest,
 Ja annan Herra Kiitoren
 Sinull' Armos edest ihäisen. Amen!

23. **Kiitos Jesuren Christu-** **ren riemullisen Taiwaasen astumi-** **sen edestä.**

S Herra Jesu Christe, sind caickiwal-
 dias Woiton-Ruhtinas, joca sinun
 riemullisen Taiwaasenastumises cautta woit-
 ton cansa, Jumalan Maijestetin ja Woit-
 man oikialle kadelle istunut olet, ja olet caic-
 ki sinun Bihollises pannut sinun Jalcais A-
 stinlaudaxi, nimittain Synnin, Cuoleman,
 Berkelen, Helwetin ja Mailman, cuinga
 taidan minä tätä Woittoa, tätä Woiton
 Cunniaata, tätä sinun corkiata nimiäs täy-
 dellifest ja welwollifest yllinä ja ylös corgot-
 ta! Sillä sitten cuin sinä izecauttas mei-
 dan Syndeim Puhdisturen tehnyt olet, o-
 let sinä istunut Jumalan Maijestetin oikialle
 puolelle Corkiurisa, ja olet tullut niin paljo
 paremmari Engeleitä, että sinä ylemmäi-
 semmän Nimen heidän suhteens perinyt o-
 let. Sillä kenelle hän on cosean Engeleitä
 sanonut:

sanonut: 'Istu minun viikalle kädelleni?
 Sinun Baiwallinen Isäs on caiki sinun
 Baleais ala heittänyt, eikä mitän jättänyt,
 paizi iziäns, jota ei hän sinun alas heittä-
 nyt; Sinä olet izelles alamaiksi jätetty,
 Engelit, Wallituret, Esirallat ja Wäfe-
 wydet; Olet myös täsä Boitosa ryöstä-
 nyt Helwetin Wallituret ja Wäfewydet,
 ja heidän näkymän tuonut ja saanut heistä
 Boiton Sunnian itse cauttas: Sinä wä-
 fewä Jumala astut ylös riemulla ja Herra
 helisewällä Basunalla. Weisateat meidän
 Jumalalle, weisateat hänelle taitawasti:
 Jumalan rattaita on monda tuhatta ker-
 ta tuhatta: Sinä olet ylös astunut korkeu-
 teen ja olet Fangiuden fangiwiennyt. Si-
 nä olet Jhmisille Eabjo a andanut; sinä o-
 let corottettu caikem Engelein ja Esiral-
 dain, caiken wallituren ja wäfewyden
 ylise, ja Caiken sen ylise euin täsä ja siinä
 toisessa Mailmasa nimittä taitan. Jumala
 on pannut sinun Seuracundas Pääxi, jo-
 ca on sinun Ruumis ja sen tähtämäs, jo-
 ca caiki caikisa tähttä. Sinä olet meidän
 ijancaitinen ainoa Pääxi, joca Ruumiins
 ja Jäsenens Eämätä, Wäfewydellä, Eoh-
 dutyellä, Woimalla, Wäfewydellä, Woi-
 tolla, Rouhalla ja Glolla tähttä. Sinä o-
 let meidän ijancaitinen, ylimäinen, Pyy-
 pini,

pim, sinä woitelet meidän pyhällä Hengel-
 lässä, annat meille Ewangelistarit, Aposto-
 lit, Prophetat, Vaimenet ja Opettajat,
 että sinun hengellinen Ruumiis raketupi tu-
 lis. Ach lähetä sencaaltaisia Työmiehiä, jot-
 ca sinä Wušauden ja Dinnärryksen Hen-
 gellä tähtännyt olet. Sinulla on ijancäicki-
 nen Ulmälisen Papin wirca, sentähden
 taidat sinä aina ne cuin tygös tulewat ja
 sinua auxens huutawat autuaxi tehdä, ja
 heidän Rucouxs cuulla. Sinä olet Tai-
 waasen astumisella meille Tien osottanut,
 Taiwaan ja Paradisiin awannut, ja siian
 Taiwais walmistanut: Cosca sinä nyt,
 niincuin meidän Baam Taiwahis olet, niin
 ei ole iwingan sinun Jäseneštän ulos jää-
 wät: sinä wedät caicki me peräsäs, että
 me olisimme siellä cusa sinä olet, että me
 sinun Cunnias näkisim: Sencautta on mei-
 dän autualinen Toiwom wahwistettu, että
 me wisisti sinun tygös tulewat olemme,
 sencautta on meidän Wanhuršaudem peru-
 stettu, sillä sentähden ilmestyit sinä taiwal-
 lisen Jäs Caswoin edestä. Todistuxeri, et-
 täs Beres cautta Pyhään mennyt ja ijan-
 caickisen Sunastuksen löynnyt, ja ijancäicki-
 sen Wanhuršauden edes tuonut olet. We-
 dā meitä tygös, että me Sydamellām
 sinun tykōnäs taiwallisesa Menosa ja Glā-
 masā

masä waelda ja olekella mahdaisim, että meidän sydämem myös siellä olis, eusa meidän Taiwan on, ja että me pyrkisim. me niiden perän kuin ylhällä ovat, ja ei niiden kuin Maan päällä ovat, unhoaisim ne kuin taaperin ovat, ja cocotaisim niiden perän kuin edes ovat. Wedä meitä verääs niin me juoremme. Anna meille ne taiwaliset Amuruskon siivet ja vyhä ikäwöikemys sinun verääs, että me tygös lennäsimme. Ach cosea minä tulen sinun Castwojas näkemän, ja saan sinun cankas yldsmennä, sinun Isäs ja minun Isäni, sinun Jumaläs ja minun Jumalani tygö? Eule Herrä Jesu, ja ota minua tygös! Amen.

24. Kiitos Pyhän Hengen Lähetämisen edestä.

Ach sinä nstawällinen ja Leppiäs minun Herrani Jesu Christe; euinga taidan minä welvollisest kiittä sinua sen corkian callijn Jumalallisen Sahian edestä, kuin on sinun Pyhä Henges, jongas luvannut olet, coseas sanot: (*) Minä tahdon wuodatta wedet janowaisien päälle, ja wirrat cuiwan päälle, minä tahdon wuodatta Hengeni caiken Eihan päälle; että he castwaisit niin: kuin Ruoho Wesiwirtain

(*) Esa. 44: 3. 4.

tain tykönä: (*) Teidän Boican ja Syt-
tären pitä ennustaman, teidän Wanhim-
ban pitä unia unexuman, ja teidän Nuor-
rucaisen pitä näkyjä näkemän: sinä olet wer-
rannut sinun Pyhän Henges raittisen
tuoreesen Betehen: Ach wirwota ja casta
sillä meidän cuitwa Sydämem, että mei-
dän Sielum wiheridögis niincuin Nuoho:
Sinä olet lähettänyt Pyhän Henges tän-
ne alas tulisten kielden muodosa, olet teh-
nyt Apostolein Kielet palawixi ja heidän
Pyhän Hengen pyhällä tulella castanut:
Ach lämmitä, walaise ja ylöshtytä mei-
dän Sydämem Uscosa, Raackaudesa, Har-
taudesa, Nuouyesa, ja Jumalan kiiroyesa,
anna sinun Sanas tulla Tulexi meidän
Sydämmisäm, että se siellä lämmitäis ja
loistais; Sinä olet lähettänyt Pyhän Hen-
ges Tuulispääsä, ja suloisesa Tuulen hymi-
näsä Taiwahassa; Puhalla meidän pääs-
lem ja tee meitä sinun Suus Hengellä elä-
wäxi, niincuin sinä puhalsit sinun Opetus-
lastes päälle, ja ensimmäises Luomises elä-
wän Hengen Ihmiseen sisälle puhalsit, ja
hänen sen luonnollisen Elämän wuoxi elä-
wäxi teit, niin tee rahös meitä pyhän Hen-
ge: cautta eläwäxi jancaidiseen Elämään.
Ach sinä suloinen Jumalan Loisto! Wa-
laise meitä; Ach sinä eläwä Wesi! Wir-
wota

wota meitä; sinä Jumalan Hengi! tee meitä jela-wäxi; O sinä Jumalan pyhä Sorini! kirjoita sinun elämä Sanas meidän Sydändem Tauluihin; O sinä Wäke-wys Corkeudesta! wahwista meitä heickou-desam. O sinä taimallinen Glo-Olij! loh-duta ja ilahuta meitä murhesam. Sinä Taimaan-Caste! wirwota meidän lacastu-nhet Sydämem, sinä armollinen Sade! ca-stele meidän cuivat Sydämem: O HErra Jesu wuodata meidän ylizem Armon ja Rucouyen Hengi, joca meissä huocais, ja meidän heicolle Rucouyellem auriehtis, joca rucoilis meidän edestäm Jumalan ty-tönä hywä sanomattomilla huocauxilla, joca todistais meidän Hengellem, että me olemme Jumalan Lapses. Sillä hän on Lasten Hengi, Jumalan Sinetti, meidän Perindöm Banti, jolla me lufitut olem-me, meidän Sunasturem päiwään asti, jon-ga cautta me huudamme: Abba racas Jes-sä! josta me tunnemme sinun pshywan meissä, että sinun Heges meissä pshy. An-na myös tämän sinun Pyhän Henges sei-kenanferraisilla lahjoilla lewätä meidän päällä, sillä sinun päällä lewäjä meille hywäxi Wiisauden ja Ymmärryksen Hengi, Toimen, Neuwon ja Wäkewynden Hengi, Taidon ja HErran Belwon Hengi; Hän

on Rauhan Hengi, anna meidän hänen
 cauttans pitä rauhallisen Sydämen ja
 Omaumnon: Hän on Raakauden ja Pri-
 mielishden Hengi, anna meidän hänen
 Voimans cautta Raakaudesa ja Priimiel-
 shdesä yhdistettyinä pyhä, että hän mei-
 dän yhderi Ruumixi ja tosin si un Ruu-
 miyses, Herran Jesu Chriffe, niinein
 Jäsenet yhteen sitois Hän on Isän ja Po-
 jan Hengi, sillä Isä ja Poica läbettäwät
 hänen, sentähden yhdistä hän meidän Isän
 ja Pojan cansa, ja teke meidän pyhän
 Colminaisuden Templixi ja Uumastixi.
 Hän on Udensydämissen Hengi, sentäh-
 den teke hän meidän usxi Suondocappalei-
 xi: Sentähden, O pyhä Hengi, käännä
 meidän Sydämem pois Mailmasta taiwal-
 liseen Glämään, waicuta meisä wastutiset
 Jumalalliset Siicutukset, ala meisä se ijan-
 caickinen Glämä, ylösrakenna meisä Ju-
 malan Baldacunda, joca on Warhur-
 seaus, Rauba ja Ilo pyhässä Hengesä: U-
 dista meisä Jumalan euwa totisesä Wan-
 hurseaudesa ja Pyhydesä: Ja cosea caicki
 Mailman Pohdutus meidän ylönnanda,
 niin ole sinä, meidän oikia ja ainoa Poh-
 dutajam, meidän tykönnäm ijancaickisesä,
 meidän Herran Jesuren Christuxen Eu-
 pauxen jälken; Opeta, johdata, wahwi-
 sta,

sta, paranna, wirtwota ja tee meitä elä-
wäxi, ole meidän EdeSwastaiam, Tufem,
Neuwom, Wäkewydem, Sobdutyem, o-
le meidän Sielum Walkeus ja Ilom cai-
fesa meidän murhesam. Sinä olet meidän
taiwallinen Illo: Olym, jolla me woidel-
lut olemma: sinä olet meidän taiwallinen
Kyhkysem, Jumalan Armon Olypuiin
Behden causa: lewäjä meidän päällä,
nimeuins lewäisit meidän Herran Jesu-
ksen Christiun päällä; sinä olet meidän
taiwallinen Woitehem, joca meille caicci
opetat: ole meidän Hengem wahwistus,
että me sinun cauttas meidän Synnin
Simot tucahuttaisim, että Hengen Hedel-
miät meisä castwaa mahdaisit, cum owat:
Uico, Raekaus, Toiwo, Noyrus, Kärsi-
wällisyys, Hartaus, Nuuous ja Jumalan
Belco. O sinä meidän Sieluin ainoa Il-
lo, auta, ettemme sinua enä ikänäns mur-
helliseri saattais emmäkä tykänäm pois-
ajais, waan että me mahdaisim sinun aina
tykänäm pitä, joco me nucumme eli wal-
womme, käymme eli seisomme, elämme
eli cuolemme, että sinä meidän Sielusam
iiancaickesti pyhyisit täsä ja tulewaisesa
Elämäsä: Sillä sinä olet Jumalan Si-
netti, jonga cautta Jumala meidän iian-
caickesti lufinnut on, sinä Jumalan Cun-
nian

nian Hengi lewäjä meidän päälläm, anna meidän Stephanuksen cansa Jumalan Cunnjata cakella, täällä Hengesä ja uscofa, waan siellä Caswoista niin Caswohin, Amen.

25. Kijtos Pyhän Colminaisuden Ilmoituksen edestä.

Sinä caickein pyhin, corkiast ylistetty, eroittamaton Colminaisus, sinä iiancaickinen, loppumaton, käsittämätön, tutkimaton, hengellinen, yriainoa Olendo, ja colminainen Personis! minä annan sinulle ylistyksen, cunnian ja kijtojen sinun pyhän Tundoš jumalallisen Ilmoituksen edestä joca iiancaickinen Elämä on, nimittäin että me sinun Jumala Isä, ja iongas lähetit, Jesuksen Christuren, sinun rackahan Poicas, Pyhän Hengen Woimasa tunnemme. O Jumala Isä! joca olet pyhän Colminaisuden ensimmäinen Persona, sinun tunnen, sinua racastan, cunnioitan, ylistän ja aurhuudan minä, niincuin minun rackahinda Isääni, joca caickein oikia Isä olet, cuin Tawais ja Maasa Pappisi cuzzutan: Sinua on sinun racas Poicas käskenyt minun niincuin racasta Isääni rucoilla, sanoden: mitä ikänäns te anotte Isälda minun nimeeni niin hän anda

da teille. Niinmyös: Minä menen ylös
 minun Isäni tykö ja teidän Isänne tykö,
 minun Jumalani tykö ja teidän Jumalan-
 ne tykö. Uch caickein rakah'n Isä, sinä
 olet minulle capi callista corkiata Lähia an-
 danut, nimittäin sinun rakahan Poicas,
 ja P. Hengen: Sinulle olcon ijancaicki-
 nen ylistys ja Kiitos tämän suuren ulos-
 sanomattoman rakauden edestä. O Ju-
 mala Poica, joca olet se toinen pyhän
 Colminaisuden Persona, hamast ijancaic-
 kisudesta Isän jumalallisesta Olennoista syn-
 dynyt, Jumala Jumalast, totinen Juma-
 la, totisesta Jumalasta, Walkeus Walkeu-
 desta. Sinä | taimallisen Isäs Olennon
 juuri Cuma ja hänen Cunnians Kirkkaus,
 sinä | totinen ijancaickinen Jumala ja ijan-
 caickinen Elämä, sinä caickein cappalden
 Ulu ja Loppu: jonga ccutta caicki luodut
 owat, näkywäiset ja näkymättömät, Thro-
 nit ja Herraudet, jonga ccutta caicki cap-
 palehet tehdyt owat, ja jesa ne caicki owat,
 sinä olet ajan täydellishdesä Ihmiseni tul-
 lut, ja olet lähetetty sinun taimalliselta
 Isäidäs esimän ja auruapi tekemän sitä
 cuin cadonnut oli: olet tullut minun Li-
 bareni ja Berexeni, minun Wessexeni ja
 Mjäreni, ja olet kihilannut itzes minun
 cansani ijancaickisest Duomiosa ja Wan-

hurskaudesa ja Uskosa, olet minun Euna-
 stajani, EdeSwastajani, Armoistumeni, Y-
 limäinen Bappini, Immanuelini, Cunnin-
 gani, Walkeudeni ja Elämäni, Walimie-
 heni, Sādās Auttajani, ainoa Sowindo-
 Ubrini ja Autuartejäni, Jumala ja Ihmi-
 nen yhdes Personas: sinä istut Cunnia
 Istuimella, Jumalan Majestetin oikialla
 kädellä, cuulet meidän Kuuourem ja Huo-
 caurem, olet meidän tykönm: joca päivä
 haman Mailman loppun asti: Sinulle ol-
 con sinun suuren Raakaudes, Kärssimises
 ja Cuolemas, Mlōsnousemises ja Taimaa-
 sen astumises ledestä Kijtos, cunnia ja yli-
 stys. O Jumala Pyhä Hengi, iiancaicki-
 nen, caickiwaldias Jumala, yhtä iian-
 caickinen ja caickiwaldias Isän ja Bojan
 cansa, joca uloskänt ja lähetetän Isäldä
 ja Bojalda, nimeuin Isän ja Bojan Hen-
 gi, ja teet meidän pyhäu Colminaisuden
 Templiri ja Alunasioiri, joca meidän wast-
 udest synnyttät, walaiset, pyhität ja loh-
 dutat: sinä olet meidän amoa raakabin ja
 corkein Sohduuttajam, joca olet tykönm
 iiancaickiseit, cosca coco Mailma ja caicki
 Luondocappaleet meidän hyljäwät: sinulle
 annan minä Ylistyren, Cunnian ja Kiito-
 ren Udensyndymisen, Walisturen ja Py-
 hitämisen edestä. O sinä pyhä Colminai-
 sus,

sus, Personain wuopi erinäinen, Olemion
 wuori eroittamaton, Jumala Isä, Poi-
 ca ja Pyhä Hengi, yri Jumaluden O-
 lendo yri ainoa ijancaickinen Jumaluus,
 me tunnustamme colme erinomaista Per-
 sonaa, yhtä ijancaickista, yhtä caickiwaldia-
 sta, yhtä pyhää, yhtä corkiafi cunnioitetta-
 wata, yhtä mittamatoinda; Sentähden
 waisamme me Seraphimein cansa: Py-
 hä, pyhä, pyhä on Herrä Jumala Seba-
 oth: Pyhä on Jumala Isä, Pyhä on Ju-
 mala Poica, Pyhä on Jumala pyhä Hen-
 gi. Ja sanomme B. Pawalin cansa: (*)
 Hänestä, ja hänen cauttans ja hänestä o-
 wat caicki; hänelle olcon Cunnia ja Nii-
 sins ijancaickisest! Amen. O sinä pyhä
 Colminaisuus tule meidän työm, ja tee
 iselles Usunassa meidän tyköndäm, sillä si-
 nä olet meidän caickein ylisem, meistä cai-
 kisa, ja meidän caickein cauttam. O Herrä
 Jesu, joca sinun näke, se näke myds
 Isän, sillä sinä olet Isäs ja Isä on sinus:
 sinä olet sen pyhän Colminaisuden Nimen
 cautta meidän pyhän Castehem asettanut, ja
 sen cautta sen ijancaickisen Armo - Siiton
 meidän cansam udistanut: Sind olet mei-
 dän, oikia Siunauxem, josa ja jonga cautta
 me myds pyhän Colminaisuden Nimeen
 sinaturi tulemma, niincuin, Moses sanoi:

Herra

Herrra sinatcon sinua ja warjelcon sinua ;
 se on, Jumala Isä sinatcon meitä niin-
 cuin hänen Eaprians ; Herrra walistacon
 Caswons sinun päälles ja olcon sinulle ar-
 mollinen : se on, Jumala Poica, joca
 meidän Walkeudem ja Armo = Istuinem
 on, walaiscon meitä Armollans : Herrra
 plöndäcon Caswons sinun päälles, ja an-
 dacon sinulle Rauban ; se on, Jumala py-
 hä Hengi, josa me Jumalan Isällistä Cas-
 woja cazelemme, ja sitä ijancaickista Rau-
 haa nautizemme, rauhatcon meidän Sy-
 dämem. Ach Jumala Isä ! sinä ijancaicki-
 nen Rackaus ja Laupius, sinä caiken Hy-
 wyden ulos ammundamatoim Eähdde : Ach
 Jumala Poica ! minun ijancaickinen Wan-
 hurscaudeni, Wiisaudeni, Pyhydeni ja Lu-
 nastuxeni, minun Walkeudeni, Terweydeni,
 Elämäni ja Autuudeni. Ach Jumala pyhä
 Hengi, minun ainoa ja ijancaickinen Lohdu-
 tuxeni, Rauhani, Iloni, Wakewydeni ja
 Boimani, yhdistä sinus minun canßani, py-
 hy ja asu Sydämesäni, warjele minua niin-
 cuin Silmäterää, suojele minua Siipeis war-
 jon alla, siuna ja walaise minua, lohdata mi-
 nua wiimeisessä Häädäsäni, ota Seluni tygös,
 herätä ylös Ruumihini, wiimeisnä Päiwänä
 ijancaickiseen Gloon, ja anna minun Cunniat-
 tas cakella ijancaickisesti, Amen.

26. Kiitos sen pyhän Christillisen Seuracunnan edestä, ja että Jumala sen ylöspitä ja warjella tahdois.

MCh sinä leppiäs, armollinen ja Lupa-
 piäs Isä, sinä Ihmisten Raastaja!
 Minä kiitän sinua, että hamast Maailman
 alusta, yhden Christillisen Seuracunnan
 izelles aina Ihmisten Eucucunnasta coon-
 nut ja euzunut olet, jolle sinä izes pyhästä
 Sanasas ilmoittanut olet, joca sinun Isä,
 Poica ja pyhä Hengi, oikein tundenut,
 päälles usconut, sinua auxhuutanut, eun-
 nisittanut, kiittänyt ja ylistänyt on! ja et-
 täs sen canka yhden ijancaikkisen Armo-
 Liston tehnyt olet, ollares hänen armolli-
 nen Jumalans, ja andexi andares hänen
 Syndins, sinun rackahan Poicas Christu-
 ren callihin Aulsion tähden; Jolle sinä
 myös pyhän Henges luvannut olet, joca
 händä walaisis, opettais, wahwistais,
 lohduuttais, pyhittäis, caikeen totuuteen
 johdattais ja siinä wahwana pidäis, joca
 hänen udistais, että hän sinua pyhästä Clä-
 masä, Wiisaudesa ja Wanhurscaudesa pal-
 welis: Jonga sinä myös luvannut olet
 Armosta autuaxi ja pyhä i tehdä: Jolle
 sinä rackahan Poicas cautta saonut olet:

(*) Illä pelkä piseuinen Lauma: sillä teidän Isällän on hyvä Tabto anda teille Waldacunnan; Jolle sinä monda caunista armo-lupausta Yhdistyrestä sinun caunas auhanut olet: Minä kihlaan sinun izelleni iiancaickiseit, ja kihlaan sinun izelleni Duomiosa, ja Wanhurscaudesa, ja tosin Uscosa kihlaan minä sinun izelleni, ja sinun piti Herran tundeman. Ruinmyös: Eämän Callion päälle tahdon minä raketa Seuracundani, ja Helwetin Portit ei pidi händä woittaman; Jongas izelles Weden Pefos Sanan caucta puhdistanut olet, että saattaisit izelles cunniallisen Seuracunnan, jolla ei saastaisuutta eikä ryppyä ole, waan että hän pyhä ja laittamaton olis; Jonga sinä euzunut, ja rakahan Boicas Curwan caldaiseri saatanut olet. jongas myös olet wanhurscari tehnyt ja olet myös cunnialliseri tekewä: Jolle sinä annat niin monet caunihit Nimet, että se on sinun rakahan Boicas Jesuxen Christuxen Morstan, ja Jesus hänen iiancaickinen Sulhaisens; että se on hengellinen Ruumis, ja Jesus hänen ainoa iiancaickinen Paans, josta hän saa caicki Sabjat ja caiken täydellisyden, Walleuden, Elämän, Lohdutuxen Wäke-nyden, Woiman, ja Woiton; että se on

Cu-

Cuningallinen Pappius, Omaisuden Can-
 sa, walittu Sueu, jalo Beriminen, ja se
 Caunehin, jonga päälle Arpa langennut on,
 josa JESUS ainoa Cuningas ja Olimainen
 Pappi on; että se on hänen Sammashuo-
 nekens, josa hän nyinäs Paimen on, Ju-
 malan counis Caupungi, ja taiwallinen
 Jerusalemi: Totuuden Pakas ja Berustus,
 joca sen Sulmakiven, Jesuksen Christu-
 ren päälle perustettu on: Wijnamäki, josa
 Christus se elävä Wijnawuon, ja me hä-
 nen orans, joiden tyköä sinä olet luwan-
 nut olla haman Mailman Eovvun asti.
 Sen edestä kiitän minä sinua Sydämestä-
 ni, että minun myös tämän sinun pyhän
 Seuracundas Yhteyteen eubunut olet, et-
 tä minä olen sen saman Jäsen ja sen tai-
 wallisen Jerusalemin Canpaasua, monen
 tuhannen Pyhän Yhteydesä, josa minulla
 caieki taiwalliset Lawarat ja Firmo Lahjat
 Christusesa, caiekein Pyhän canpa yhtei-
 set ovat, nimittäin xpi Lunastaja ja Lu-
 tuartekia, xpi Pää, xpi Paimen, xpi Ca-
 ste, xpi Ehtollinen, xpi Usco, xpi Jumala
 ja caiekein meidän Isäm, joca meidän caie-
 kein päällä on, ja caiekein cautta ja mei-
 sä caikisa, josa caikilla Useowaisen Jäse-
 nillä on totinen Eohdutus, Walkeus, Glä-
 mä, Wirwotus, Kawindo ja Suojelus;

Ja jos vielä Mailma huckuis, ja Wuoret
 keskelle merta wajoisit; cuitengin on Ju-
 malan Caupungi ihana Wirtoinens, josa
 Corkeimman pyhät Usumiset ovat, Ju-
 mala on hänen keskellans ja autta händä
 warahin, sentähden se kyllä pysy: Mutta ja
 wahwista meitä nyt, Kaes Jumala, et-
 tä me Kristisä ja Wainosa sinun Eäsnaole-
 misestas iziam lohduttaisim, sinun Nimes
 wapaalla Mielellä tunnustaisim, sinun Cun-
 nias edestä miehullisest sotisim, sinun Ni-
 mes ja Sanas, jos niin tulis, Werellän
 todistaisim, ja että me myös viimein tästä
 sotiwaisesta Seuracunnasta ylösotetuyi tu-
 lisiin woittawaiseen Seuracundahan, josa
 Engeleistä ja Ihmisistä Seuracunda on ole-
 wa, joca sinua ijancaikeisest on kiittäwä ja
 ylistäwä: Mutuat ovat jotca sinun Huo-
 neisans asuwat aina ja ijancaikeisest.

27. Kijtos pyhain Engelein Suojeluren edestä.

MCh uscollinen Jumala, sinä Ihmisen
 Suocunnan Kaastaia, Suojelia ja
 Nöspitaja, sinä Sotajoucon Herra, jonga
 edestä seisowat tuhannen kerta tuhatta, ja sata
 kerta tuhannen tuhatta palwelewat sinua,
 jonga eautta caiki ovat luodut, Näkywäi-
 set ja Näkywättömät, Chronit ja Herrau-
 det,

det, cuinga rackahana pidät sinä Jhmiset, ettäs heille hamast Lapsudest saakta sinun pyhät Engelis suojeluxeni säätänyt olet, ne totuudesa pyhywäiset nöyrät, ystävälliset, Jumalata yllä ärwäiset Engelit, ne cuulijet, puh-
 tabat, rackahat, totiset, hywät Henget, ne caunihit, siidäwäiset, taivalliset Tull-
 soitot, ne wäkewät Sangarit, Jumalan Sotajoucko, ne pyhät Bartiat, jotea mei-
 tä piirittäwät, cuin sinun Niinias pelkääm-
 me, jotea meidän Engelin aina näkewät
 meidän Isän Caswot Taiwoisa, jotta si-
 nun Jshuimes edes seisowat, joiden muuta-
 main Nimet sinä meille ilmoittanut olet:
 Niineuin on: Ylimäinen Engeli Gabriel, jo-
 ca merkise Jumalan Woimaa; Michael,
 se on, cuca on niineuin Jumala? Raphael,
 Jumalan Lääkäri. Joiden pyhäin Enge-
 lein cautta sinä ne Colme Säätynä, cu us-
 ise Maan päällä säätänyt olet, suojelet:
 sillä ylimäinen Engeli Gabrieli, joca Ju-
 malan edesä seiso, toi Niikeelle Marialle
 Terwetyxen, julisti sille pyhälle Wawille Sa-
 charialle Johannes Castajan Synnyymisen,
 ja ilmoitti sille pyhälle Prophetalle Danielil-
 le Mesian Tulemisen Uian, niineuin Cun-
 niallinen Kirko-Engeli. Se suuri Nuhtinas
 Michael, niineuin Hallitus ja Suojelus-
 Engeli, joca Estwallat ja Maan suojele, ja
 myös

myös Jumalan Kansan edestä sotii; ja Engel Raphael, joca Huone-Engeliksi asetettu on, Usmodita ja Huone-Berkelettä Corwessa sitomahan. Abracas uscollinen Jumala, mikä on Ihminen ettäs hänestä niin paljo pidät? sinulle annan minä ijancaikkisen yllisyyden ja kuitoyen tämän hyvän työn edestä, ettäs ne palvelewaiset Henget uloslähettänyt olet mielle palvelurexi cuin Autuuden perimän pitä. Ja rucoillen sinua ettäs tahdoisit anda minusta käästyn Engeleilles. että he kääkisit minua caikkisa minun Teissan, että he candaisit minua kääsisäns, etten minä iälcaani kiween louckais, että minä kääwiin Jalopeuran ja Knyfärmeen päällä, ja tallassin nuoren Jalopeuran ja Pohifärmeen. Uia pois minusta caikki pahat Henget, jotea ovat Walehteliat ja Murhajat alusta ollet, warjele minua heidän Sulmudestans ja Kiucustans, heidän Walhestans ja Kiufauristans, heidän Camaludestans ja Betorestans, ettei he kylwäis ohdackeita Niuiin secaan Sydamesani. Hillike Walhen Henget caikkein wäärain Prophetain Suusa, Murhan Hengi caikkisa Tyranneisa, Ylpenden ja Ahneuden Berkele huonehellisesa Säädyssä: Anna sinun vyhät Engelis minua aina leikata niincum Jacobia, suojiella niincuin Eliseusta tullilla Waunuilla ja Hewoisilla, ja Sepää ja

Wetta

Bertä minulle tuoda niincuin Prophetalle
 Enalle, se on Neuvoa ja Lohdurusta. Että
 he olisit minun tykönäni ristisäni, niincuin
 niiden colmen Miehen tulikasa Unisa, ja
 B opyhetan Danielin tykönä Reijonein Luo-
 laisa, caikista Hädistäni minun pelastaissit ja
 ulosauttaissit, niincuin Lothin Sodoman
 Sulipalosta, niincuin Petarin Sangeudesta,
 Pawalin Sahriricosta. Anna minun Huo-
 neheni ja Taloni, Lasteni ja caickein cuin
 minulla on, sinun vyhäin Engeleis cautta
 warjelluyi tulla, niincuin Hiobin huone,
 ettei Wihollinen niille waringota tehdä tai-
 dais. Anna minun elää sinun pelwosas, ra-
 castaa sinun Sanaas ja Ewangeliumentas,
 jota Euagelittin nähda himoiskawat: Anna
 minulle totinen Parannus minun Sydäme-
 säni, että Engeleillä Sainvais Ilo olis mi-
 nun yligeni. Sytytä ylös minusa palawa
 Kueous ja sinun Nimes Ylistys, että minä
 Engelein wircaa toimittaisin, ja heidän can-
 sans weisaisin Pyhä, pyhä, pyhä on H Er-
 ra Jumala Zebaoth, ja anna wihdoin mi-
 nun Sieluni Engeleillä Abrahamin Helma-
 han wiedyyi tulla, ja tee minua wimeisnä
 Päiwänä Ylösnousemisesa sinun pyhäin En-
 geleis caltaiseyi, että minä heidän cansans
 ijancaikista seuraä pitä mahdaisin, Amen.

28. Kijtos armollisen Nios- pitämisen ja Warjeluxen edestä nijn moninaisissa Waaroissa.

Kijtä Herraa minun Sieluni, ja caicki
 mitä minussa on hänen pyhää Nimeens:
 Kijtä Herraa minun Sieluni, ja älä unohda
 mitä hyvää hän sinulle tehnyt on: Joca si-
 nulle caicki Syndis andexi anda, ja paran-
 da caicki sinun Nicopes; Joca sinun Henges
 päästä Turmeluksesta, joca sinun cruuna Ur-
 molla ja Saupiudella. Minun Jumalani,
 minä kijtän sinua ettäs olet hallinnut minun
 käyndöni polguilles, ettei minun askeleheni
 ole liacah tunehet, sinä olet ihmelliset Hywy-
 des minulle osottanut, niistä vastaan jotea si-
 nun oikata Kättäs vastaan owat, sinä nij-
 den Wapahtaja jotea sinuun usca dawat.
 Sinä olet warjellut minua niineuin Silmä-
 terää, ja suojellut minua Speis warjon
 alla Jumalattomista, jotea minua häwit-
 täwät, minun Bihollisistani jotea minun
 Sieluni viirittäät. Sentähden tahdon
 minä nähdä sinun Caswos Wanhuseardesa,
 ja rawituri tulla herättyäni sinun Cuiwas
 jälken. Herrä sinä walaisit minun kyntiläni,
 Herrä minun Jumalani walaise minun
 pimendeki. Uch minun Jumalani sinä olet
 usiasti

ustiasti cuullut minua Hädäsäni, sinun Ni-
 mes on ustiasti wariellut minun, sinä olet
 usein lähettänyt minulle awun Pyhästä, ja
 wahwistanut minua Zionista, sentähden kers-
 can minä sinun awustas ja sinun Nimehes
 ylennän minä Siivuni. Sinä olet ennättä-
 nyt minun hywällä Siunaarella, ja ilahut-
 tanut minun sinun Caswos Jolla. Sinä et
 ole cagonut ylön kōyhän Kadollisutta, etkä
 kääändänyt Caswoas hänestä pois, ja cuin
 minä huusin sinua, cuulit sinä sen. Sinä
 uscollinen Baitmen et ole ikänäns mitän mi-
 nulda sinun kōyhäldä Lambahaldas puuttua
 andanut, sinä olet cainnut misua sinun Ju-
 malallisen Sanas wiheriäisessä Nijtusa, ja
 wiennyt minun wirwottawan Eohdutus. We-
 den tygō, sinä olet aina wirwottanut Sie-
 luni, ja wiennyt minun oikialle Tielle Nimes
 tähden. Ja waicä minä Nistin ja moninai-
 sten Waarain pimiästä Laxosa usein waelda-
 nut olen, niin en minä cuitengaa ole peljän-
 nyt mitän Bahutta, ettäs olet ollut cansa-
 ni, ja sinun Wikas ja Sauwas on aina mi-
 nua tukeneet. Sinä olet walmistanut mi-
 nulle Bōndän minun Wihostisten eohdalle,
 sinä olet woidellut Bääni pyhän Henges tai-
 wallisella Jlo-Olilla, ja pannut tänteen
 minulle Jumalallista Eohdutustas ja Neu-
 woas, sinä olet andanut Hywyden ja Lau-

piuden noudatta minna eäken elinaicani, ja
 minä toivon saavani asua Herran Huone-
 sa ijancalcifist. Ach Herrasinä olet wienyt
 minun Sieluni Heiwetistä, sinä olet minun
 eläwänä pitänyt muide mennees Cuoppaan.
 Sinä olet neuwonut minua, ja osottanut
 minulle Tien, jota minun waelaman pitä,
 ja johdattanut minua Silmilläs. Ach Ju-
 mala! cuin callis on sinun Hywydes, että
 Ihmiisten Lapses sinun Siipeis warjon alla
 uscaldawat. He juopuwat sinun Huonees
 runsaasti Tawarasta, ja sinä juotat heitä He-
 cumalla niineuin Wirralla. Sillä sinun ty-
 tönäs on eläwä Säbde, ja sinun Wälkeude-
 sas näemme Wälkeuden. Minun Jumala-
 ni sinä olet andanut minun nähdä palio ja
 suuria Abdisturta, ja olet wirwottanut mi-
 nua jällens, ja taas sinä haet minua ulos
 Maan Sywydesta. Palaja siis taas minun
 Sieluni sinun Lepoos, sillä Herra teke hy-
 wäsi sinulle. Sillä sinä olet minun Sieluni
 temmanunt pois Cuolemasta, minun Sil-
 mანი Kynelistä, minun Talcani Comba-
 sturesta. Minä waellan Herran edes, Glä-
 wit en Maaja. Cuinga minä inapan Her-
 ralle caicki hänen hywät tecons, jotea hän
 minulle teki? Minä otan sen autualisen Cal-
 kin ja saarnaan Herran Nimee. Ach minun
 Jumalani! cuinga usein olet jänd warjellut
 minua

minua sildä Eiljurolda Veisonilda Bet kelehel-
 dā, ettei hän minun Sieluoni ole hylösniehyt.
 Cuinga usiasti on Satanas pyhänyt seuloa
 minua, niineuin N suja, mutta sinä minun
 Herrani Jesu Christe, minun Edestwasta-
 jani, olet tucoillut minun edestäni, ettei mi-
 nun Usconi puuttumen yidäs. Cuinga usi-
 sti olet sinä velostanut minun walhettelewi-
 sta Suista ja wäärissä Kielistä, jotea heidän
 Kielens hiwowat niineuin Micean: Cuinga
 usein olet sinä auttanut minun ulos Hädässä
 ja Waarassa, ja peittänyt minun Majases
 pahana Päiwänä, ja kärkeht minun salai-
 seen Majas jocaiken hoastosta. Cuinga u-
 sein olet sinä warjellut minua Wibasta, Co-
 stonpyhynöstä ja nuusta Wall sista Simoi-
 sta, etten minä hirmuisst long nuut ole:
 Ja cuinga usein olen minä long nuutkin, ja
 et sinä euitenaan ole hylännyt minua, waan
 pitännyt minua kädessä kiinni ja minun jal-
 lens ylös auttanut. Ach Sumala erinaa tai-
 dan minä welivollifesti kiiroa sinua idmän ar-
 mouisen Apus, Pelastuses, Woimas ja
 Pohdutuses edestä? Cuinga usein olet sinä
 andanut kaskyn Engelilles minusta, että he
 owat warjellut minua caiffilla minun Teillä-
 ni, ja candanet minua kassians, etten minä
 ole Jalcaani Kirveen loucannut. Kiiroty
 olcon Herran minun Sumalani sinä joca yrinas

Jhmeitä teet, ja kistetty olcon sinun
 pyhä Nimes ijancaickisesti, ja caicki Maan
 tähtettäköhön sinun Cunniasas, Minen,
 Almen.

29. Kiitos ja Kucous Maan Hedelmästä.

Ach ricas, Laupias, hyvä ja armollinen
 Jumala, me tunnemme ja tunnustamme,
 että meidän Esivanhembain walitettawast
 sen Tottelemattomuudians ansainneet oivat,
 että Maan ja Bellon niin kironnut olet, et-
 tä sen pitä Ohdakeita ja Orjantappuroita
 meille candaman caickena meidän Elina:ca-
 nam: Ja tosin että me vielä joca päi-
 wä Synneilläm tämän Kiroupen pääl-
 lemmedämme ja cartutamme, niin ettei
 hedelmällinengän Maan mitän canna hei-
 dän Pahudens tähden, jotea sinä asuwat,
 jonga cautta myös se caunis ja ihana La-
 keus Sodoma, joca oli niincuin Herran Krydi-
 maa, tuli turmeluupi, ja haisewaxi Jär-
 wexi muuteturi. Ach ricas Jumala mei-
 dän pahat Secom meitä cowin rascaut-
 rawat, waan anna sinä meille Synnit an-
 dexi, ja ota pois Kirous, anna meille hede-
 mälliset Aiat Taimahassa ja Käytä meidän
 Sydämem Kualla ja Jolla. Mä anna mei-
 dän Taimahain tulla Kaudaxi ja Maam
 Wastexi,

Wasteji, waan muista Noan Siunausta, cuninga sinä Bedenwainumisen jälken Maan jällens siunaisit, että, nijneawoin euin Maa seisoo ei pida Kylwäminen ja Nijttäminen, Wilu ja Helle, Kesä ja Talwi, Päiwä ja Yö laetaman. Sintähden, sinä laupias, andelias, racas Jsa, awaa meille Taiwan Ukunat ja wuodata sieldä runsaasti Siunausta: estä Syniä, Ruohomato, Hemäsiacka, Lehtimadot ja Nokipäät. Älä eukhu poutaa sekä Maan että wuorten päälle, waan Siunaus ja Hedelmällisyys; awaa Taiwan Huonehes, Taiwan, Ilma, Maa ja Westi, joisa sinun Nickaudeš kätketty on, joisa enämbi Siunausta on euin eaički Luondocappalehet tarwizewat. Anna meille Uinu ja Ghto sade ajallans ja wariete meidän Wuodentulom rafeilda ja rajuilmalda, wilulda ja kylmydeldä, ylenwaldiseldä märkydeldä ja cuiwudeldä, ja muilda wahingoilda. Anna Maan wiheriditä ja eucosta sinun Sanas Womalla, sillä meidän Womallamemme taida pienindäkän Ruohoa Maasta edestuootta. Muista sinun Ewaustas: (*) Minä tahdon Taiwanista cuulla, ja Taiwanhan pitä Maata cuuleman, mutta Maan pitä cuuleman Jyvää, Wijnää ja Öljyä ja ne pitä Israeli cuuleman. Ach racas, laupias

(*) Hof. 2: 21. 22.

Jsa, jaa meidän seafam ules sinun Siunau-
 res; ja niincuin Manna eli Saitwahan Lei-
 vä Corwesa, tuti jecaiselle määrällä jaeturi,
 niin että jecainen osans ja määrans sai, niu
 anna myös jecaiselle meistä hänen määrätty
 osans sinun laupi hasta Kädestäs, niin että
 me caikim sinun armos cautta aicoihin tuli-
 sime, ja että me Sunaures, sinun Bel-
 wofas oikein ja Christiussesti täytränim, ja
 sinua lapfelli est: ja nöyrästi sen ed:st kiitai-
 sim. Sin: euulet Kucouren, sentähden tu-
 lee e:idi Eha sinun myös. Sinä iloita: caic-
 ki sijekuwaiset Annulla ja Chrona. Sinä ezi-
 stelet Maan ja liotat sen, ja teet sen ylö:n ric-
 tahapi, Jumelan Wirta on Weitä täynnäs,
 anna siis meidän hywäm castwa hywäst ja
 walmista ige Maa, juota hänen wocons ja
 casta hänen kyndöns, vehmitä ne satehella,
 ja sinua hänen Saihons cainista Wuosi Hy-
 nyhdelläs, ja anna askeledes tuckua raswasta,
 niin että corwen Larumet myös tuckuwat,
 ja Cuckulat owat ymbärins iloifans, Redot
 owat Launaa täynnäs, ja Lapos on tihiäl-
 t ä Jywiä, niin että siitä ihastutan ja myös
 lauletan, ja me sinua caikisa Teoifas ja Hy-
 wisä tdiäs ylistaisim, ja cunnioittaisim, JCo-
 si ten Christuren sinun rackahan Boicas mei-
 län Herram cautta. Amen.

Toisen Osan Loppu.

Solmas Osa,

Eisälläns pitämä

Kristi- ja Lohdutus-Rucouret.

I. Matkailman Ylöncakomisesta.

Ueb rackabin Herrani Jesu Ehriste, sind Eunian Herrra! cuinga olen minä tätä wiheliästä, carowaissta Maallmata nijn racasna ylänyt? Ach mikästä se on, jota minä nijn cowin racastanut olen? Racastuma Euckainen, cuitwettuma Ruoho, ohike menemä Warjo. Ach cuinga olen minä Maccaudellani ja Sydämelläni näin turhisa ja huikendele waisfisa kijnmirippunut, cuinga olen minä cuollutta ja hengeköindä Warjoa, jeca ei mitän ole, nijn cowin racastanut; Miyi olen minä sentähden ikelläni nijn parjo Lenottenuutta, Eustaa, Murhetta ja Surua turhaen tehnyt? Miösta sijs taitaa cuolewainen Cappale autta cuotematoinda Sieluani? Eusa on caicki Salomon'n Coreus? se on racastunut, nijnnein Euckainen, eusa en hänen Cunnians, ellei Jumala händä cunnioike? Jumalata cunnioitta on Jhmisten oikia Cunnia, jeca minua cunnioike, händä tahdon minä cunnioitta. Jota nyt ei Jumala cunnioitta wimeisnä Päiwänä, euca tahdo händä cunnioitta? Tämän Matkailman Cunnia ei seuraa kewengän jälisä lähdä, waan jota Jumala cunnioike, hänen Cunnians: wsoo njancalcifest. Jhmisten Silmäin edesä siuri olla, ei ole mitän, ja päälläseisoo wahan uicaa, mutta Jumalan

malan edessä suuri olla, (se on, Jumalainen olla,) se pysy ijanealkeisest. Mitä auttaa siis suuri Eunnia Maan päällä, koska emme Jumalaida cunnioitetut ole? Euninga sanoo Engel Gabrieli Prophetalle Daniellille: Sinä racas Nies olet Jumalalle otollinen. Ach minun Jumalani anna minun tämän Eunnan perään pyrkiä, että minä sinulle racas olisin, ja ei tämän Mailman Eunnian perään, jonga caurta minä sinulle wastahacoisxi ja keltwoottomari tulen: Mitä haittaa se, että me Mailmalda ylöncakotuxi ja yllcatuxi tulemma, koska me Jumalaida cunnioitetan? Anna minun, O Herra Jesu canhas täällä yllctaa canda, että minä siellä Eunnlastas osalliseyi tulhsin. Suo minulle, että minä sinun Yllctas, fuurembana ydälsin, cum caicki Egyptin Tarwarat ja Coco Mailman. Ach mitä taita myös minua caicki Dickaus autta, koska minun cuoleman pitä? Ottanengo minä mitän myötäni? Sentähden, O minun Jumalari ja Herrani! anna minun sen ijanealkeisen Dickauden parasna pitä, jota en minä enä ikänäns cadotta taida, nimittäin sinun ike, sinun Urmos ja Laupiudes, sinun pyhän Usios, O Herra Jesu, Syndein anderisaamisen, pyhän Hengen ja ijanealkeisen Elämän. Sillä caicki muut cuitengin Mailmanahan jäärsät, ja catowot Mailman canhas; mitä auttais se siis minua, jos minulla wistä ollis coco Mailman Tarwarat ollehet? ja mitä wahingoittais se siis minua, jos ei minulla mitän ollut ollis? Taiwahis on minulle tähdelle pandu ijanealkeinen, catomatoln, saastuttamatoin ja turmelematoin Perindö. Ach mitä on myös caixi tämän Mailman Jio ja cuolewarisen Eihan Himmo? Eikö se ole

se kieltty Vuu, josta me syömme ikkhem Cuoleman? Eikö se ole sula Myrsky, eikö se mateahan saata Ahdistusta, Tuskaa, Mielicartwautta, pahaa o-
 maatundoa ja calwawaissta Matoa, Jicua ja Was-
 litusta? Euinga sanowat ne Cadotetut: (*) Mirä
 autta meitä Coreudem, Rickaudem ja ylpey-
 dem? Caicfi owat menneet ohizen niincuin War-
 jo, niincuin Uäni joca tyhjään raukee. Ach mi-
 nun Herrani JEsu Chrifte, anna minun lloita si-
 nusa, niijn on minun Jloni ijancaicfinen. Anna mi-
 nun Cunniani sinusa oäa, niijn miun Cunniani
 on ijancaicfinen. Anna minun Rickaudeni sinusa
 olla, niijn on minun Rickaudeni ijancaicfinen. Anna
 minun Corkeudeni sinusa olla, niijn on minun Corkeu-
 deni ijancaicfinen! Ach minun Herrani JEsu Chri-
 ste, sinusa on minulla tuhattalertaa suuremmat Ta-
 warat, cun ne owat, josta minun täällä Mail-
 mas ylöncändaman pitä, sinusa on minulla paljota
 suurembi Culinna, waicfa minä wielä caicfida Jh-
 misfida ylöncägoturi tulisin, sinusa on minulla pal-
 jota suurembi Rackaus, waicfa ceco Mailma mi-
 nua wihais, sinusa on minulla rackahin ja paras
 Ystawa, ja corkein Ystawys, waicfa ei minulla
 Mailmas yhtän Ystawätä ole, sinusa on minulla
 paljota enämbi Siunausta, jos wielä minua co-
 eo Mailma kiroiis, sinusa on minulla paljota suu-
 rembi Jlo, ehkä ceco Mailma pyytä tehdä minua
 murhelliseyi. Lyhykäissesti: sinusa on minulla caicfi,
 ja sinä olet minulle caicfi; ja jos se mahdollinen o-
 lis, että minun Ruumihini tuhannen lertaa tapetu-
 ri tulis, niijn olet sinä cuitengin Herra JEsu Chri-
 ste minun Elämäni, ijancaicfinen, Jloni ja ijancaic-
 finen Autuudeni, Amen.

2. *Kucous meidän izem Poiskieldämifestä.*

Ah sind caickeln *Arvun* caalis ja *erkein* *Eau* nistus *Herra Jesu* *Christe!* eumga olet sind iges täsä *Mallmasa* nija peräti *poiskieldänyt*, sinun *Jumalallifesta* *Herraudestas* alendanut, ja *lõphäsi* *Oriayi* tullut! Sind olet alendanut sinus *Cumta* *stas*, ja olet tullut caickia *suurimman* *pilcan* *alasseyi*: sind olet alendanut sinus *ijancaikkifesta* *Nickaude* *stas*, ja olet juuri *lõphäsi* tullut: olet alendanut sinus *Jumalallifesta* *Woimastas*, ja olet *heicori* tullut: olet alendanut sinus *jumalallifesta* *Wissau* *destas*, ja olet *työmänd* *pidettyi* tullut! olet ylönnandanut *Jhmisten* *Ystävöden*, ja olet caikkida *Jhmistidä* *ylönnannettyi* tullut; olet alendanut sinus *talwallifesta* *Jlostas*, ja tullut caickia *murhellisim* *mayi* *Maan* *päällä*, olet alendanut sinus *ijancaikkifesta* *Wallastas* ja andanut iges *piestori* ja *hosu* *tuyi* *tulla*: olet *coco* *Maan* *piirin* *pots* *kieldänyt*, nijn *ettei* *sinulla* *ole* *olut*, *euhungas* *Pääs* *oliste* *eallista* *nut*: Et sind ole *racastanut* *igias*, *wann* *meitä*: Et sind ole *igias* *cunniottanut*, *waan* *talwallista* *Jfääs*. *Euhukäisest*: sind olet caikken *oman* *pois* *kieldämisen* *täydellinen* *Esimercki*, sind olet *totinen* *Opettaja* ja, *ei* *ainoastans* *Sanoilla*, *waan* *myös* *ihä* *työllä*, ja *mitä* *sind* *meidän* *izem* *poiskieldämifestä* *olet* *opettanut*, *sen* *olet* *sind* *myös* *ihä* *työllä* *osottanut*. Sind sanot: (*) *Jos* *jocu* *tahto* *minun* *peräjäni* *tulla* *hän* *kieldäkän* *igens*: *Ah* *minun* *Herrani*, *minä* *en* *ole* *wiclä* *tähän* *asti* *igiani* *poiskieldänyt*, *sen* *tähden*

(*) *Mate. 16: 24.*

tähden en ole minä myöskään sinua oikein seurannut: sinä sanot: (*) Joca ei poistieldä ja vihaa omaa Hengeäns, ei hän taida olla minun Opetuslapseni, eikä minun tyköni tulla; Ach minun Herrani, minä en ole vielä ikönäns oikein ihäni vihaanut, euinga olen minä siis taannut tulla sinun tyköös? euinga olen minä taannut olla sinun oikea Opetuslapses? Minä olen rakastanut ja cunnioittanut isiäni, ja caikisa omaa Cunniatani ekingyt, juuri niincuin Satanas, joca omaa Cunniatans, Gloans ja Cotteuttans ainoastans epli. Ach minun racas Herrani! anna minulle toinen Sydän, uusi Ehelkullinen Sydän, joca sinun Sydämes caussa yhdencaldainen olis, että minä ylönnannain caikieicin minulla on, ja sen sinulle ainoastans ylösutraisin, että caikie oma rackaus minusa euolis, ja minä ainoastans racaskaisin mitä sinä racastat, ja vihaissin mitä sinä vihaat. Älä salli minun anda rackauttani jollieulle Luondocappalehelle, wa'n sinulle; sinä olet, O Herra, oman Rackaudes poistieldänot, ja meitä vihellänsä Ihmisiä enämään racastanut euin ihäns; Sinä et ole rackaudelles ainoastans Lakia täyttännyt, mutta myös paljota yleemmäxi astunut. Sinäpä, O Herra, olet se korkein Hyvä, se callehin, caunehin, suloisin, rickahin, ystävällisin, ja armollisin. Ach mikä pidäis siis minulle rackahambi oleman, euin sinä? Sinua pidäis minun tuhatta kerta enämään racastaman, euin ihäni, euin Hengeäni ja omaa Sieluni. Sillä mitä vutta minua Hengeni ja Sieluni, ellet sinä minulla ole? Mitä teen minä Taimahalla, jos ei minulla ole Taimahan Herraa? Mitä hyödyttää minua

(*) Joh. 12: 25. Luc. 14: 26.

minua Maa, jos ei minulla oli Maan piirin Herra
 raa! Ja mitä tottellen minä Taitwahasta, cosca
 minulla ainoastans on Taitwahan Herra? Mitä
 tottellen minä Maasta, cosca minulla Maan piirin
 Herra on? Mitä huolin minä myöds itsestäni cosca Ju-
 mala minulla on, joca parempi on kuin minä itse ja cais-
 ki kuin minulla on Ach sinä ndyrä Sydän Herra Je-
 su Christe, anna minun poiskiellä caiki oma Eunnia;
 anna sen minusa cuolla, niincuin se on sinusa
 cuollut. Ach elpää minulle tuleckan Eunnata, sinä
 olet wanhurskas, mutta meidän täptyyhävetä. Si-
 nulle ainoalle tule Eunnia, mutta melke Pilckä ja
 Häpiä. Anna meidän, Pohain canga Taitwahissa
 Eruunun alas otta, ja sinun Jalcais eteen, sinä
 muhdetoin Jumalan Carisa, heitä, ja sanoa; Caris-
 ka joca tapettu on Mallman Synheim edestä on
 mahdollinen ottamahan nämät Eruunut hänelle
 ainoalle tule Eunnia, Woima ja Wälewys, Woito-
 to, Maijesteti, Ikiitos ja Ylistös hancalcisest ijan-
 caicikiseen. Sinä olet caiken Hywyden, caiken Wä-
 leuden, Wijsauden, Eunnian, Woiman ja Wä-
 lewyden Lähde, caickein eläwän Luondocappalden
 ja caiken Rickauden Allcu, sentähden tulee sinulle
 ainoalle Eunnia. Ach älä anna minun ryöwätä si-
 tä kuin sinun ainoan on, etten minä itseäni eun-
 noittais, engä telis, itseäni Jumalayi niincuin Eu-
 ciferi, ja tulis sen cautta Verkeleheyi. O hirmuista
 Langerusta! että Engelistä Verkeleheyi tulla, o-
 man Eunnian ja Hywyden cautta; että Ihmissestä
 Madoyi tulla, ja järjettömäyi Luondocappaleheyi,
 niincuin Nebucadnezar. Ach sinä karsiwäinen, si-
 roia Sydän, anna minun myöds cuoletta ja poiski-
 lieidä minun oma Tahdon, niincuin sinä, minun
 raa!

racas Herrani, teit, sanoden: En minä ole tullut
 tekemään minun Tahtoani, vaan Isän, joka mi-
 nun lähetti, minun Ruocani on se, että minä teen
 Jumalan Tahdon. Aeh anna minun sinun Tah-
 tos kautta murtaa minun Tahtoni. Anna minun
 kaikella euullaisuudella heittää Tahtoni sinun hyvän
 Tahtos alle, anna sinun Tahtos olla minun suu-
 rin Iloni, kessällä Kristilläin. Aeh minun Herrani
 ja Jumalani! anna sinun Tahtos myös olla mi-
 nun Tahtoni, että meidän välillä on ois niin muo-
 doin yri Ehto, yri Hengi, yri Sydän. Minä o-
 len wahwa siitä, että parempi on, sinun Tahtos
 jätken Kristiä ja Ahdistukseä, Murheä ja Wihe-
 lidisydestä olla, kuin minun Tahtoni jätken Eumasa,
 Ilosa ja Miemusa. Ja waikka sinä vielä weist mi-
 nun Helwettihin, ja minä annan izeni coconans si-
 nun Tahtos alle, niin tiedän minä että sinun Tah-
 tos on niin hyvä, niin terwellinen niin arusta-
 ricas, ettei se ole jättävä minua Helwettihin,
 vaan Taimahasen toiera ja johdattawa: Mutta
 minun Tahtoni on niin häijy ja nurja, että se mi-
 nun, jos minä vielä Taimahasa olisin, ei ois an-
 darwa siellä olla, vaan syöräis Helwettihin. Aeh si-
 nä callis Sydän, Jesu Christe, sinä hancatristisen
 Wiissauden Lähde, anna minun myös poiskiellä
 minun oma Ymmärryeni ja Toimeni, etten mi-
 nä häpöis täällä Mailmas hulluna pidetyi tulla, si-
 nun Sanas tähden, nijneuin en minä muuta tie-
 däis kuin minun Herrani Jesuksen Christuksen, sen
 ristinnaulitun; Anna se olla minun corkein. Wiissau-
 deni, että minä tiedän, sinun Sanas hancatristisen
 Wiissauden olewan, Anna etten minä isläni sinua,
 sinun

sinun Sanastas ja Sacramenteistäs pahennais, ja Järkiäni enämmän seurais, eulin; sinun Totuuttas. Anna minun myös sinun tähtes poiskieldä calken Mailman Ystävöiden; sillä Mailman Ystävöys on Wiisa Jumalata vastaan, sen päälle etä minä ennoastans sinun Ystävöides, o sinä raakohin Ystävöä, sinä paras Ystävöä, sinä posymäisin Ystävöä, sinä uscollisin, korkein, caunehin Ystävöä, aina ja ijancalcifesi tallella pidäisin. Amen.

3. *Rueous, että me tunnisi izem ja olisim Jumalan Uehet ja Usunasiat.*

Ach racas taivallinen Isäni, jolda caic-
ki Wiisaus tulee ja caicki Tundo! An-
na minulle se Wiisaus, että minä izeni oi-
kein tunnisi, mikä minä, Luonnostani olen,
mistä minä olen ja miri minä tulewa olen?
Luonnostani olen minä kōyhä Synäinen,
täynnä Niettautta, wiheliäinen Synäi-
Mato, sillä minä olen Synäisitä siunyt; ole-
stelen niin täällä Wiheliäisyydessä, ulkona kitta
oikiasta, Isän maasta, Synäisten Huoneesta,
ja olen wiimein Cuolemalle ja Madoille osa-
xi joutuma: Mutta Armosta olen minä si-
nun Lapses tullut, Jumalast synäinyt We-
den ja D. Hengen kautta, elestelen täällä
Armon Waldacunnassa, ja toiwon tulewani
myös Cunnian Waldacundahan. Ach minun
Juma-

Jumma'ani! minä kiitän ſinua, etteſ minua
 järjettömäxi Suondocappalehexi, julmāxi
 Leionixi ja Carhuri luonut ole, waan järjelli-
 ſexi ihmifexi, ja ſinun Cuvareſ; Anna, että
 minä: ſtawallinen, ſiwia, racas, hywäntah-
 toinen, laupias, nöyrä ja leppiäs oliſin joca-
 ſta cohtaan Sinä olet, Racas Iſä, andanut
 minulle cuolemattoman Sielun, anna mi-
 nulle Armoſ, etten minä cuolewaiſia Cappa-
 leita ekis, ja minun cuolematoinda Sieluani
 niſllä raſittais; ſillä joca Sielunſ cuolewai-
 ſilla cappaleilla raſitta, ſe teke ſen aina ja
 ijancaickiſeſti cuolewaiſexi, ja upottaa ſen
 ijancaickiſehen Cuolemahan. Ach cuinga pal-
 jo Wihollifia on meidän kōyhällä Sielullam,
 ja coſca me ſen Herralle jällens annamme,
 joca ſen meille andanut on, niin olemma me
 täällä hywin kiltwotellehet. Ach minun Her-
 rani Jēſu Chriſte, ſinä olet minun, Sanas
 ja Sacramentein cautta, ja Pyhän Hengeſ
 cautta, uderi Suondocappalehexi waſtudeſt
 ſhnyttānyt. Anna Armoſ Uudeſa Syndy-
 miſeſä elää Pyhydeſä ja Wanburſcaudeſä.
 Suo Armoſ ajatella, että minä ijancaicki-
 ſeen Elämään luotu ja lūnaſ: ettu olen, että
 minä ajallifen Secuman ovrifin hylidämään.
 Anna minun miſeleheni johdatta, että minä
 Jumaliſihin ja taimalliſihin Uſkoihin walai-
 ſtu, ja pyhitetty olen, ettei minulla oliſ ma-
 allinen